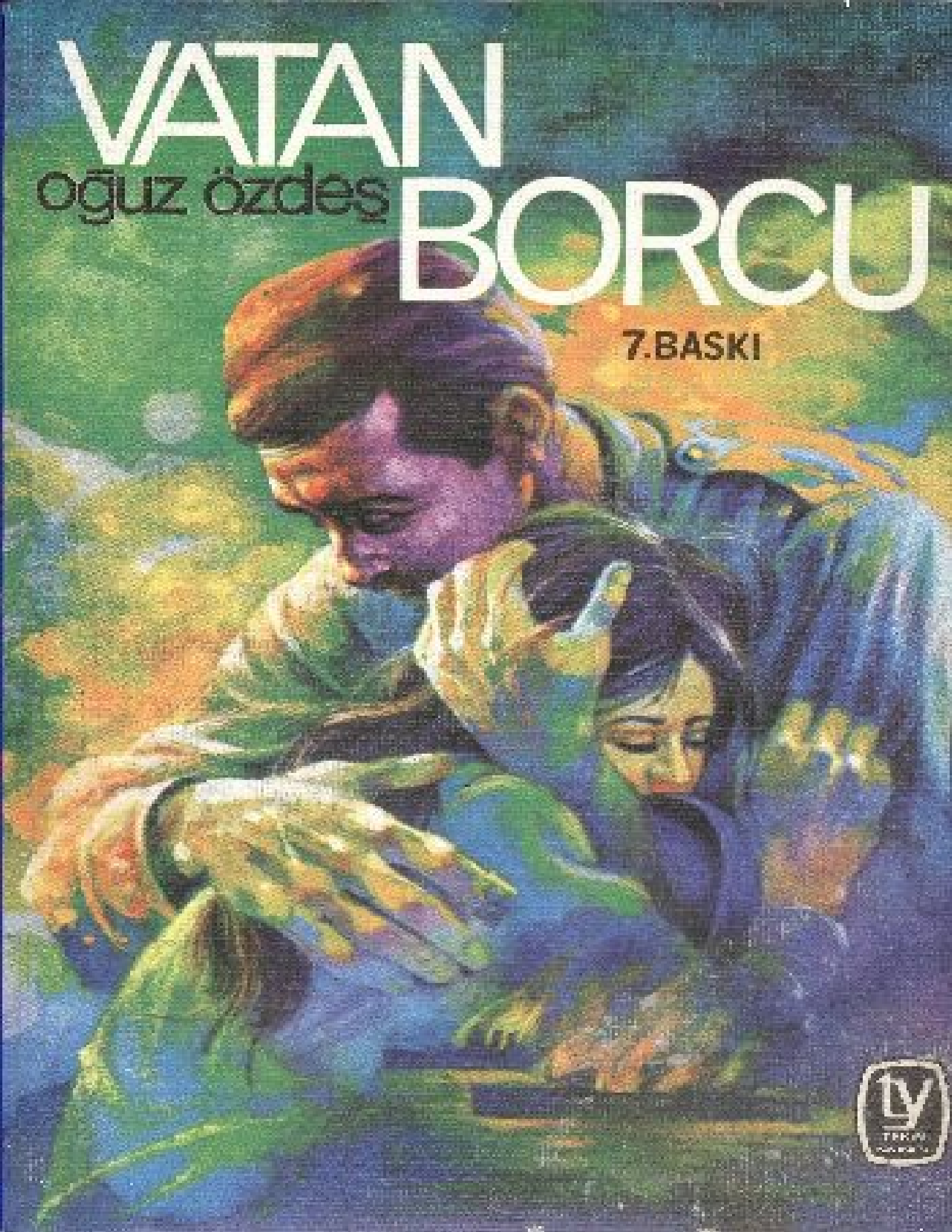

VATAN

oğuz özdeş

BORCU

7.BASKI

BİRİNCİ BÖLÜM

«Şu Boğaz harbi nedir? Var mı dünyada eşi? En kesif orduların yükleniyor dördü beşi.»

Mehmet Akif

1915 yılının, 2 Mart sabahı ve Birinci Dünya Savaşı' -nın en şiddetli günlerinden biriydi. Camlıca tepesinden az önce doğan güneş, İstanbul'u kaplayan sisi yavaş yavaş dağıtıyor ve günün ilk ışıkları Genelkurmay Başkanlığının pencerelerini aydınlatıyordu.

Gecedenberi nöbetçi bulunan Yüzbaşı Ümit, başım ağır ağır masadan kaldırdı. Şimdiye kadar çözdüğü şifrenin sayısı sekizi geçmişti.

Bir sigara yakmak için kibritini çıkarırken odanın kapısı çalındı. Ümit:

— Giriniz! diye seslendi.

Gelen, şubenin evrak işlerine bakan onbaşydı. Selâm verdikten sonra:

— Komutan sizi istiyor Yüzbaşım, dedi. Ümit:

— Peki oğlum geliyorum, diye cevap verdi. Şu evrakları da Binbaşuya götür!

Az sonra çözdüğü şifreyi ve iki evrakı onbaşuya verdikten sonra çıktı. Komutanın bulunduğu oda, koridorun karşısında idi.

İstihbarat Dairesi Başkanının odasına girmeden önce kendisine çekidüzen verdi. Sonra kapıyı çaldı.

İçeriden kalın bir ses duyuldu:

— Giriniz!

Yüzbaşı Ümit içeriye girdi ve başıyla sert bir selâm verdi.

General rütbesini taşıyan İstihbarat Şubesi Başkanının yüzünde tatlı bir ifade vardı. Bir süre gülümseyerek Yüzbaşı'nın yüzüne baktı.

Ümit, uzun boylu, kuvvetli, geniş omuzlu, yakışıklı bir erkekti. Bakışlarından son derece zeki ve cesur olduğu belliydi.

— Beni emretmişsiniz komutanım, dedi. General ciddi bir tavırla:

— Lütfen bıyığınızı şehadet parmağınızla kapatınız! dedi.

Ümit kısa bir şaşkınlık geçirdikten sonra bıyığını parmağıyla kapattı.

General kendi kendine: «Tam kendisi» diye söylendikten sonra:

— Şöyle karşıma otur bakalım, dedi.

Yüzbaşı, birkaç adım yürüdü ve Generalin gösterdiği sanda lyeye oturdu. Saat henüz yedi sularında idi. Bu saatte, komutanın kendisini çağırması için, herhalde önemli bir sebep olması gerekti. General:

— Uç yıldanberi istihbarat servisimizde çalışıyorsun Ümit, diye söze başladı. Bu süre içinde, sana oldukça önemli işler verdik. Hepsini de basardın. Bilirsin ki, istihbarat hizmeti yüksek bir görevdir. Şimdi sana, bugüne kadar yaptıklarından çok daha yüksek bir görev veriyoruz.

General, burada bir süre sustu. Yüzbaşı'nın gözlerinin içine uzun uzun baktı.

— Bir İngiliz casusunun yerini alacaksın. İstihbarata mensup bir kurmay subay, vatani için çalışır. Fakat gizli istihbaratta çalışan bir subay, artık bir subay değil, bir casustur, vatani için hayatı pahasına çalışır. İşte sen de, bundan sonra daima hayatının tehlikede olduğunu düşünerek hareket edeceksin. Savaşta bir er, bir eri öldürür. Savaş kanunları karşısında öldüren bir katil değildir. Bunun gibi, bir asker düşmanın haberleşmesini dinler, ke-

şif yapar, düşman mevzilerinin fotoğraflarını alır. Bütün bunlar casusluk değildir ve yakalandığı zaman casus cezası görmezler. Fakat casus

yakalanınca, cezası ölümdür. Casuslukta saflık ve itimat, çok acı aldanişlara sebep olur. Onun için, casusun çok zeki ve sağlam karakterli olması şarttır. Sana böyle bir görev vermeye bizi sevkeden sebep, senin zekâna ve karakterine itimat etmemiz ve...

General, Ümit'in gözlerine bakarak ve sesini yükselterek ilâve etti:

— Yakalanan İngiliz casusuna, şaşılacak derecede benzemendir.

Yüzbaşı Ümit büsbütün meraklanmıştı. Generalin şimdiye kadar söyledikleri muhakkak ki, kendisi için önemli şeylerdi:

— Biraz sonra, seninle İngiliz casusunun yanına gideceğiz. İyi İngilizce bilmen, Londra'da iki yıl ataşemiliter olarak kalman, İngiliz âdet ve an'anelerini bilmen ve İngiliz casusu ile orandaki benzerlik, seni tercih etmemize başlıca neden oldu. Aynı zamanda Rumcaya da vâkıfsın. Bu şerefli görevi seve seve kabul edeceğine kuşku yoktur.

Yüzbaşının yüzüne hafif bir pembelik inmiş, ateşli gözlerindeki parlaklık çoğalmıştı. Heyecanlı bir sesle:

— Hayatım her zaman vatanıma feda olsun komutanım, dedi.

General, Yüzbaşının yanına gelerek omuzunu okşadı:

— İftihar edilecek bir Türk evlâdısın ümit. Yalnız şunu unutma ki, görevini başarabilmen için birçok tehlikelerle karşılaşacaksın. Belki gerçek kimliğin öğrenilecek... Senden birkaç kelime alabilmek için birçok şeyler önüne serilecek. İçki... Para... Kadın... Bütün bunlardan sakınman ve daima iradene sahip olman gerekir.

General, tekrar yerine oturdu. Gözlerini pencereye çevirdi ve bir süre dışarıya baktı. Hafif bir sis perdesi altındaki Boğaz, hayâl meyâl seçiliyordu.

— Yakalanan İngiliz casusu hakkında seni biraz aydınlatayım, diye tekrar söze başladı. İngilizlerin Entelli-

cens Servisi'ne mensup casuslarından K -315 rumuzlu Yüzbaşı Filip'i, Şubat'ın 26 ncı günü Çanakkale'de, Sed-dülbahir mıntıkasında yakaladık. Casusun üzerinde Çanakkale'nin bir krokisi ve tahkim plânı vardı.

İngilizlerin, yakında Çanakkale'ye bir asker çıkarma teşebbüsünde bulunacaklarına dair başka kaynaklardan da haber almış bulunuyoruz. Esasen İngilizleri, Çanakkale Boğazı'nı elde etmeye zorlayan birkaç sebep vardır. Bunlardan birincisi, Rusların ellerinde, Müttefikimiz Almanya'nın üzerine saldıracak kadar bol asker kaynağı olduğu halde, bunların hepsini cepheye sürecektir sayıda silâhı bulunmadığı için Rusya'ya bir an önce silâh yetiştirmek, bu amaçla da, gemilerini Çanakkale'den geçirmek... İkincisi de, Mısır'ı zaptetmek teşebbüsüne girişmemize karşı, bizi kendi başkentimizi koruma zoruna düşürmek suretiyle, bu arzumuzdan vazgeçirmek... Çeşitli merkezlerden aldığımız istihbarat, bu düşüncelerimizi kuvvetlendiriyor. General sandalyesinden doğrularak:

— Şimdi, gelelim senin görevine, dedi. İlk yapacağın şey, İngiliz Entellicens Servisine mensup Yüzbaşı Filip'in kimliği ile Selanik'te Aya Silyos çiftliğine gitmen ve sahte plânı vermendir. Selanik'te Liza adındaki bir Alman casus kadını ile ilişki kuracaksın. Bu hususta hazırladığım geniş talimat da işte.

General, sözünü bitirir bitirmez, Yüzbaşı Ümit'e iki sahifelik bir yazı verdi.

— Bir motorbot, seni Selanik sahillerine çıkarınca doğruoa talimatta yazılı yerlere gideceksin. Daha sonra sana yeni ödevler

verilecek. Düşmanın esrarını öğrenmek ve onların sırlarını bize bildirmek gibi... Bilirsin ki, düşmanını iyi anlayan, onu kolay yenebilir. Bu casusun ödevi yalnız yanlış haber vermek ve düşmanın esrarını öğrenip merkeze bildirmek değildir. Düşmanı şaşırtmak, düşmanın hareketlerine engel olacak zararlar vermek gibi görevleri vardır.

General sözlerini bitirirken ayağa kalktı:

— Kaybedilecek vaktimiz yok Ümit. Hemen bu akşam

8

yola çıkacaksınız. Gel, şimdi seni İngiliz'in yanına götürüyüm -reyim.

Dışarı çıktılar. Koridorun sonundaki önünde süngülü nöbetçinin beklediği, demir kapıdan ilkönce General, arkasından da Yüzbaşı ümit içeriye girdi.

Burası loş ve karanlık bir oda idi. Etrafta hiç bir eşya gözükmüyordu, kimsecikler de yoktu. Oldukça yukarıya yapılmış olan küçük bir pencereden,

içeriye hafif bir ışık sızıyordu.

General, sağ taraftaki kapıya doğru yü rüdü ve sürgüyü çekerek içeriye girdi. İlk anda karyolaya uzanmış yatan bir adam gözüne çarptı. Yakalanan İngiliz casusunun bu adam olduğunda kuşku yoktu.

Sakalları uzamış ve yüzünün rengi nisbeten uçmuş olan adam, kendisine ne kadar da benziyordu!

Çok güzel İngilizce bilen General, casusu konuşurmak için sordu.

— Birşeye ihtiyacınız var mı? Gasus, soğuk bir sesle:

— Hayır yok, dedi.

— Sigara ister misiniz?

— Kullanmıyorum!

— Ya pipo tütünü?

İngiliz bir süre sustuktan sonra:

— Yanımda bir miktar var, dedi.

Adam, çok kısa cevaplar veriyordu. Generalin, Yüzbaşı ile gelmesinden herhalde kuşkulanmış olacaktı. Ümit'in kendisine benzeyişi onun da gözünden kaçmamıştı.

Yüzbaşı ümit, hiç konuşmuyordu. Zaten konuşmaması da gerekirdi. Kendi sesini İngiliz'e duyurmak ilerde bir tehlike yaratabilirdi.

İngiliz'in konuşması, Yüzbaşı için oldukça yararlı olmuştu. Adam biraz genizden ve aceleci konuşuyordu. Belki de bu, asabî halinden ileri gelmekteydi.

Dışarı çıkınca, General, Ümit'e:

— Nasıl, İngiliz'in özelliklerini kavradın mı? diye sordu:

— Evet Generalim! Biraz genizden konuşuyor. Fakat

seslerimizin tonunda belirli bir fark yok. Küçük bir makyaj, rolümü mükemmelleştirecek sanıyorum.

General birşey söylemedi ve ancak odasına girince konu ştu:

— Şimdi sana İngiliz casusunun vücut ölçülerini ve bazı özelliklerini söyleyeyim.

Sonra masasının gözünden bir kâğıt çıkardı. Bu kâğıtta İngiliz casusunun bütün özellikleri yazılı idi. Bir de büyük fotoğrafı eklenmişti.

General yüksek sesle okudu:

— Boy bir metre seksenaltı santim. Senin kaç Ümit?

— 1.85, Generalim.

— Güzel... Omuzları geniş, saçları senin gibi dalgalı. Bıyıksız. Halbuki sen bıyıklısın.

— Evet Generalim.

— Öğleden sonra yapılacak makyajda bıyıklarını kestirirsin.

— Emredersiniz Generalim.

General, elindeki resmi dikkatle süzüyordu.

— Bakışları biraz sert... Sen de mümkün mertebe sert gözükmeye gayret edeceksin. 45 numara ayakkabı giyiyor. Yani, ayakları büyük. Sen kaç numara giyiyorsun?

— 43 numara Generalim.

— O halde, hiç olmazsa bir numara büyük ayakkabı giyeceksin.. Pipo içiyor, sen de sigara yerine pipo kullanacaksın.

— Hay hay Generalim.

— Kadınlara karşı düşkünüğü var. Son derece titiz. Bilhassa elbiseye ve sık giyinmeye meraklı. Viskiye de çok seviyor. Sana verilecek para bütün bu ihtiyaçlarını fazlasıyla giderecektir. Aya Silyos'da bir İngiliz ailesinin yanında kalıyor. Evde kör bir ihtiyar baba, bir anne ve 21 yaşlarında bir genç kız var. Çok dikkatli olmalısın. İçine gireceğin aile, hiçbir şekilde senden şüphelenmemelidir. Kızın adı İzabel, annesinin Roza, babasının Jorj.

General sustu ve pencerenin önüne geldi. Bir süre dışarıya baktıktan sonra ilâve etti.

10

— Giyeceğin sivil elbiseyi öğleden sonra sana vereceğiz. İngiliz casusu, Aya Silyos'tan askerî havacı üniformasıyla ayrılmış ve Çanakkale'de karaya çıkınca imha etmiş. Biz, bir İngiliz havacı yüzbaşısı üniforması yaptırдық. Onu yanına alacak ve torba içinde taşıyacaksınız. Pasaportların, gerekli bütün vesikaların tamam! Haydi bakalım. Şimdi evine git, annene, kardeşine veda et! Tabî söylemeye gerek yok. Ailene bir görev icabı cepheye gideceğini söylersin. Sağlığın hakkında gerekli haberleri biz «ilene yollarız.

Pencerenin önünden ayrılan General, Yüzbaşuya doğru birkaç adım yürüdü:

— Alman casusu Liza'dan aldığımız haberde, yakalanan casusun Entellicens Servis hesabına savaş başla-dığındanberi çalıştığı, kendisini yalnız Entellicens Servis şeflerinden Thomas'ın tanıdığı, fakat Thomas'ın geçen ay öldüğü, yakalanan casusun Aya Silyos çiftliğine bir ay jkadar önce geldiği, birkaç gün kaldıktan sonra Çanakkale istihkâm plânlarını almak üzere hareket ettiği yazılıyor. Şu hale göre senin oraya daha emniyetle gitmen mümkün olacaktır. Çünkü seni orada yakından tanıyan yoktur. Fakat unutma ki, sen de onları tanımıyorsun. Bu (aileden her biri ayrı ayrı İngiliz casusu olabileceği gibi, fibaşka bir milletin casusu da olabilir. Çok dikkatli olmalısın. Bilhassa İzabel adındaki genç kız ile olan ilişkilerinde çok ihtiyatlı hareket etmelisin. Oraya varınoa sahte Çanakkale plânını kime ve ne şekilde vereceğin, talimatta yazılıdır. Her şey anlaşıldı, değil mi?

— Anlaşıldı Generalim.

General, Yüzbaşının önüne geldi ve eliyle sağ omuzu -nu tuttu.

— Artık gidebilirsin. Saat tam ikide bana geleceksin.

— Başüstüne Generalim.

Yüzbaşı Ümit, sert bir selâm verdi ve dışarı çıktı.

Odasına girinaa kapısını kapadı. Bir süre hareketsiz durdu. Acaba üzerine aldığı görevi başarabilecek miydi?

Bir sigara yaktı, içerken kendi kendine gülümsedi. Bundan sonra pi po içecekti. Sonra eliyle, bıyıklarını ok-

11

şadı. Zavallı bıyıkları, son anlarını yaşıyordu. Bıyıksız halini düşününce biraz garipsedi. Ama buna alışmak hiç de zor değildi.

Acaba kendisini, gittiği yerde nasıl karşılayacaklardı? Herhalde, bir iki gün gördükleri bir erkeğin bütün özelliklerini bilemezlerdi.

Generalin verdiği talimatı çıkararak okumağa başladı. Talimatta yapacağı işler hakkında etraflı bilgi veriliyordu. Talimatı bitirdikten sonra masanın gözüne koydu ve kilitledi. Kapudunu giydi. Saat dokuz olmuştu. Bu saatte annesi ve kızkardeşi çoktan kalkmış olurlardı. Biraz çabuk olursa, herhalde kahvaltıya yetişebilirdi.

II

Yüzbaşı Ümit, evlerinin kapısını çaldığı zaman, oldukça heyecanlıydı. Annesine bu haberi bildirmek oldukça zor olacaktı.

Kapıyı kızkardeşi Gülsüm açtı; Ümit'le karşılaşınca:

— Oooo... Hoşgeldin ağabey! dedi.

Gülsüm, sade, yün bir elbise giymişti. Yüz hatları, ağabeysine çok benziyordu.

Ümit kapıdan içeriye girdikten sonra sordu:

— Annem evde mi?

Gülsüm, sitemli i bir sesle cevap verdi:

— Tabiî evde. Sen gelmeden hiç evden çıkar mı? Dün de «nöbetim var» diye gelmedin.

— İşim çıktı da Gülsüm. Kahvaltı yapmadınız ya?

— Sen gelmeden hiç yapar mıyız? Fakat annem seni çok merak etti.

Bu sırada, sofada Ümit'in a nnesi belirdi:

— Seni o kadar merak ettim ki Ümit! Hani dün gece gelecektin? diye sitem etti.

— Bir işim çıktı da anneciğim.

— Önemli bir şey mi?

— Meraklanacak bir şey yok. Yukarı çıkalım anlatırım.

Odaya ilk giren Ümit oldu.

12

— Oooo... Kahvaltı hazır bile...

Sonra, arkasından odaya giren annesine döndü:

— Sen ne cici annesin. İnsan bu saate kadar beni bekler mi?

— Seni beklemeyip de kimi bekliyeceğim Ümit? Dün sabah erkenden çıktın, bir daha gelmedin. Artık ihtiyarladım oğlum.

— Ama biliyorsun ki anne, savaş içindeyiz. Annesi oğlunun sözünü kesti:

— Beni hoşgör evlâdım. Şüphesiz görevin herşeyden kutsaldır. Seni bu

yaşa getirebilmek için çok şeylere tahammül ettim de, şimdi nedense, birkaç saat gecikmene sabır gösteremiyorum. Beni bağışla.

Yaşlı kadının gözleri dolmuştu. Başını yan tarafa çevirerek kısık bir sesle sordu:

— Hemen gidecek misin?

— Evet anneciğim. Kahvaltıdan sonra...

Kahvaltı ederlerken Ümit:

— Sana birşey söyleyeceğim, ama üzülmeceksin anne, dedi.

De mindenberi kaç defa bu sözü söylemek istemiş, bir türlü fırsat bulamamıştı. Annesi oğlunun gözlerine bakarak:

— Ne söyleyeceğini tahmin ediyorum Ümit, dedi. Cepheye gidiyorsun değil mi?

— Nereden biliyorsun?

— Bu gece rüyamda gördüm. Seni götürüyorlardı.

— Üzüldün mü?

— Ben seni bu vatan için büyüttüm. Hem cepheye yalnız sen gitmiyorsun ki! Binlerce ana, evlâtlarını cep-jıeye yolladı.

O sırada içeriye Gülsüm girmiş ve annesinin söylediklerini işitmişti. Elindeki tepsiyi masanın üzerine bırakırken titrek bir sesle sordu:

— Ağabeyim cepheye mi gidiyor anne?

Annesi cevap vermedi ve ıslak gözlerle oğluna baktı. Sağ tarafında oturmakta olan Ümit'in ne kadar asil bir

13

hali vardı. Artık hayattan isteyecek ve bekleyecek birşe -yi kalmamıştı. Oğlu

büyümüş, yetişmişti. Kızı da evlenecek çağa gelmişti. O, evlâtlarını vatana yadrlı olsun diye büyütmemiş miydi? Titrek bir sesle:

— Bir insanın büyük bir mutluluk hissetmesi için tek bir saat bile yeter Ümit! dedi. Seni büyüttüm, yetiştirdim ve cepheye gitmeden önce de bir saat olsun görebildim ya!

Sonra, sesine hâkim olan heyecanını yenmeye çalışarak sordu:

— Hemen gidecek misin?

— Evet anneciğim, bir saate kadar Genelkurmayda olmalıyım. Öğleden sonra, saat ikide de, Generale çıkacağım.

— O halde eşyanı hazırlıyayım.

— Hiçbir şey hazırlamana gerek yok anne! İhtiyaçlarım tamamen temin edildi. Buraya yalnız sizinle ve kardeşimle vedalaşmaya geldim.

Annesi cevap vermedi, sadece buğulu gözlerle oğluna uzun uzun baktı.

IH

Bahar kokan bir geceydi.

Küçük bir motor, suları yararak Selanik sahiline doğru ilerliyordu. Motorun içinde Ümit de vardı. Fakat o artık Yüzbaşı Ümit değil, İngiliz Entellicens Servisi'ne mensup K-315 rumuzlu Filip'ti. Başına bir bere, sırtına meşin bir ceket giymişti. Bacaklarında kalın çuhadan yapılmış koyu lâcivert bir pantolon vardı. İngiliz Hava Yüzbaşısı üniformasını taşıyan torba da yanında duruyordu.

Serin bir rüzgâr Ümit'in yüzüne çarpıyor ve başındaki beresini uçuracak gibi oluyordu. Ufukta, hafif silik-leşen ışıklar titreşiyordu.

İstanbul'dan ayrılalı 34 saat olmuştu. Aşağı yukarı birbuçuk gündür bu motorun içindeydi ve motor onu bilmediği yerlere götürüyordu.

14

Generalin, ayrılmadan önce kendisine söylediği sözleri hatırladı.

— Sana verilen bu işi yaparken, arkanda Türk milletinin olduğunu unutma Ümit!

Generalin bu sözü kulaklarından hiç çıkmıyordu. Puposunu birkaç defa arka arkaya çekti ve uzaklarda ilk ışıklan beliren Selanik şehrine baktı. İçinde tuhaf bir heyecan vardı.

Yüzüne sıçrayan suları n tesiriyle daldığı âlemden birden uyandı. Motorun kaptanı:

— Deniz başladı! diye mırıldandı.

Ümit heyecanla doğruldu. Başını sağa sola sallıyarak:

— Hay aksi şeytan! diye söylendi.

Az sonra deniz iyice kabarmağa başlamıştı. Dalgalar vahşi bir gürültü ile motora çarpıyordu. Gökyüzünü siyah bulutlar kaplamıştı. Motor şiddetle sallanıyor, bazan yan yatıyor, sonra tekrar doğruluyordu.

Ümit'in iyice canı sıkılmıştı. Gerçi sahilden pek o kadar uzakta değillerdi, motor batsa bile sahile kadar yüzerek gidebilirdi, ama bu fırtına işlerini oldukça aksatacaktı.

Ümit yüksek sesle:

— Dümeni sağa kıvrın! diye bağırdı.

Dümen sağa kıvrıldı. Fakat küçük motor yine çabalıyordu. Bir aralık korkunç bir dalga yükseldi ve motoru bir tüy gibi havaya kaldırdı. Bir an köpüklü dalgaların tepesinde sallanan motor, âni bir düşüşle, denizin göğsünde bir yara gibi açılan çukura düştü. Sonra yeniden dalgaların yardımıyla havaya kalktı.

Ümit tekrar bağırdı:

— Sağa! Sağa!

Motor yönünü değiştirmiş ve en yakın sahile do ğru yol almağa başlamıştı.

Dümeni sıkı sıkı tutan kaptan:

— Buranın denizine hiç güven olmuyor! diye homurdandı.

Çok şükür tehlike atlatılmış ve motor sahile oldukça

15

yaklaşmıştı. Fakat dalgaların tesiriyle karaya yanaşmak mümkün olmuyordu.

Ü mit, kaptana dönerek:

— Siz mümkün olduğu kadar sahile yaklaşın, ben motordaki kayıkla denize ineceğim, dedi...

Sonra yanında bulunan torbayı yakalayıp iplerini boynundan geçirdi.

Motor sahile oldukça yaklaşmıştı. Ü mit, kaptana veda etti, sonra tayfa nın yardımı ile, motordaki küçük kayığı denize indirdi. Kayığın içine biner binmez şiddetli bir dalga bütün elbisesini ıslattı. Küreklere asılmadan önce sağ elini sallayarak:

— Allahısmarladık! diye seslendi.

Bu, beiki de Ü mit'in son Türkçe konuşmasıydı. Kaptan ve tayfa karşılık verdiler:

— Güle güle! Yolun açık olsun!

Ü mit, bütün kuvvetiyle küreklere yapıştı ve çekmeye başladı. Az önce, yatıştır gibi olan deniz yeniden kabarmağa başlamıştı. Ü mit bütün kuvvetiyle küreklere asılmasına rağmen, kayığı bir metre dahi ileri götüremiyordu. Boynunda asılı bulunan torba da kendisine oldukça ağırlık vermekteydi. Torbayı boynundan çıkarmaktan başka çare yoktu. Bir eliyle ipi çözerek torbayı çıkardı ve yanına koydu. Şimdi kürekleri daha rahatlıkla

çekebiliyordu.

Beş, on metre gitmişti. Dalgalar birdenbire kayığa öyle bir saldırdı ki, Ümit arkaya yıkıldı ve yanında bulunan torbayı da sular alıp götürdü. Kayığın içine sular akın etmeye başladı. Torbanın içinde İngiliz subayı elbisesi ile bir miktar yiyecek vardı. Torba çok geçmeden sulara gömüldü.

Ümit tekrar küreklere asıldı. Fakat ikinci küreği çekmeğe fırsat kalmadan büyük bir dalga, kayığı bir tahta parçası gibi sahile fırlattı.

Ümit, ilk önce neye uğradığını anlayamamıştı. Fakat az sonra ayaklarının altındaki çakıl taşından sahilde bulunduğunu hissetti. Hafifçe doğruldu ve denize baktı. Sahilden birkaç metre ötedeydi. Sağ tarafında kayığın enkaz haline gelen parçaları duruyordu. Derhal aklına koy-

16

nunda bir muşamba çanta içinde bulunan sahte plân ve pasaportu geldi. Elini göğsüne soktu. Çok şükür yerindeydi.

Görevini bitirir bitirmez motor çoktan uzaklaşmış ve geldiği yöne gitmeye başlamıştı. Biraz sonra gözden kayboldu.

Ümit, ellerini oğuşturarak:

— Çok güzel değilse de, fena bir başlangıç da değil, diye mırıldandı. Şimdi bulunduğum yeri tesbit etmeliyim.

Etrafına bakındı. Kimsecikler yoktu ve az ilerde kayalıkta kuytu bir yer görülüyordu. Hemen oraya koştu ve kayalığın arkasına geçip hiçbir yerden görülmediğine kanaat getirince, paftasını ve küçük cep fenerini çıkardı. Bulduğu yeri tesbit etmekte güçlük çekmedi. Beş kilometre uzakta Angolokhori deniz feneri gözüküyordu. Şimdi bulunduğu yer, Selânik'in yirmi kilometre kadar güneyinde Termi mevki idi. Aya Silyos'a gitmek için ilk önce doğu istikametinde yürüyerek, sonra kuzeye sapacaktı.

Henüz saat dörttü ve sabah olmasına iki saat vardı. Ortalık ağarmadan yola çıkmak doğru olmazdı. Belki devriyelere rastlar, ya da bir karakolun önünden geçebilirdi. Onun için, güneş doğuncaya kadar, zamanını burada geçirmesi gerekiyordu.

Sırtını kayalığa dayadı. Rüzgâr dinmeye başlamıştı. Etrafta, gittikçe alçalan

dalgaların çıkardığı gürültüden başka ses yoktu. Yarım saat sonra, dalgalar iyice susmuş, batmak üzere olan ayın ışığı, denizin üzerinde silikleşmeye başlamıştı.

Su tepcikleri artık sahile tatlı bir mırıltı ile vuruyor, deniz yorgun bir insanın nefes alışı gibi ağır ağır inip kalkıyordu.

Cebinden piposunu çıkardı. Bereket versin ıslanma -mıştı. Tütününü tazeledikten sonra yaktı. İki gün içinde âdeta pipoya alışmıştı. Pipodan ilk nefesi çekerken kendi kendine gülümsedi. İstanbul'dan ayrılırken bu pipoyu ilk defa içmişti. Çok sakin bir geceydi. İstanbul yeni uykuya yatmıştı. Motora binip ayrılırken, son Boğaz vapuru

17 F.: 2

köprüden kalkıyordu. Kimbilir bir daha güze! İstanbul'u ne zaman görecekti?.

Aklına annesi ve kızkardeşi geldi. Annesinin, veda etmeden önce söylediği sözleri hatırladı. Sevgili annesi ayrılışı karşısında teessürünü saklamayı ne güzel bilmişti!

Üşümüyordu, yalnız ıslanan ayakları biraz soğuktu. Canını en çok sıkan şey, torba içindeki İngiliz subay elbisesinin denize düşmesiydi. Gittiği yerde, herhalde buna çare bulması gerekecekti.

Ortalık, şafağın ilk ürkek bakışlarıyla aydınlanırken, uzaktan, gittikçe kendisine yaklaşmakta olan bir motorun seslerini işitti. Bu, sahile gelmekte olan bir motosiklet olmalıydı... Hemen kayalığın bir köşesine sindi. Çok geçmeden sepetli bir motosiklet içinden iki Yunan eri ve bir subay indi. Ümit, Rumaa bildiği için, onların neler konuştuklarını anlayabilecekti.

Yunan subayı ile askerler sahile doğru yürüdüler. Ümit'le aralarındaki mesafe elli metre kadar vardı. Yunan subayı:

— Motor sesi buradan gelmiş, diye söylendi. Erlerden birisi:

— İhtimal, balıkçı motorlarından biridir, diye kehanette bulundu.

Ümit, Yunanlılardan yüz metre kadar ilerlerinde bulunan kayığın enkazını

görecekler diye ödü patlıyordu. Bereket versin, tahta parçaları alaca karanlıkta iyice seçilmiyordu.

Subay, dürbünü ile denizde birşeyler keşfetmeye çalıştıktan sonra:

— Görünürde birşey yok, dedi. Sonra, yanındaki erlere dönerek:

— Etrafi şöyle bir araştırın bakalım, diye ilâve etti. Erlerden birisi sahilin kuzey, diğeri güney tarafına

doğru yürüdüler. Ümit'in durumu oldukça kötüydü; çünkü uzun boylu Yunan eri, kendisine doğru geliyordu. Hemen cebinden Bursa işi keskin çakısını çıkardı. Eğer er ya-

18

nına gelir de kendisini farkedirse, bu sustalı bıçağı bir anda gırtlığına dayamaktan başka çare yoktu.

Er kayalığın birkaç metre ötesinden geçti. Ümit kayalığa o derece yapışmıştı ki, karanlıkta pek seçilmiyordu.

Yunan eri, elli metre kadar ileri gittikten sonra geriye döndü ve kayalığın arka tarafından subaya doğru yürüdü.

Ümit, tehlikenin tamamıyla geçtiğini hissedince, derin bir nefes aldı. Bu sırada Yunan subayının:

— Demek ki, hiçbir iz rastlamadınız, o halde sahile çıkmış bir şey yok!, dediğini işitti.

Biraz sonra subay ve askerler motosiklete binerek gözden kayboldular.

Uzaktaki Angolokhori deniz feneri hâlâ yanıp sönüyordu. Gün iyice ağarmıştı. Artık yola çıkabilirdi.

Beş kilometre kadar ilerde bulunan Termi'ye giden şose yolunu takip etmesi gerekiyordu. Çünkü, Aya Sil-yos'a giden en kısa yol buydu. Termi'den sonra kuzeye gidecek, daha sonra da Lakanda gölüne giden şose yola sapacaktı. Aya Silyos da, bu yolun sonunda bir gölün

kenarındaydı.

Kayalıktan indi ve şose yola çıktı. Etrafına bakındı. Kimse yoktu.

Piposunu yaktıktan sonra ellerini cebine soktu, yürümeye başladı. Panorama köyünü geçinceye kadar hiçbir tehlike yoktu. Asvestokhoryan şosesi ile Panorama şosesinin kavşak noktasında bir karakol vardı. Bu karakola varmadan bir iki kilometre önce şose yoldan tarlalar arasına saparsa, tehlike hemen hemen kalmıyordu.

Termi'ye geldiği zaman ortalık iyice aydınlanmıştı. Termini'den sonra, patika yol devam ediyordu. Fakat, yol son derece çamurlu idi. Ümit, adeta zorlukla yürüyebiliyordu.

Bir saat sonra. Panorama köyü uzaktan görülmüştü. Tarlalar arasına saptı. Yürümek büsbütün güçleşmişti. Her-

19

ha lde bir iki gün önce buralara çok yağmur yağmış olmalıydı.

Kendi kendine bir ıslık tutturdu. Aşağı yukarı üç sa -attenberi durmadan yürüyordu. Karnı da acıkmıştı. Cebindeki peksimetlerden birisini çıkardı ve ısırıldı. Peksimet biraz sertti, ama, açlığından dolayı ona pek lezzetli geldi.

Kendisine verilen talimatı, Aya Silyos'a varmadan imha etmesi gerekiyordu. Hemen bir çalılığın arkasına gitti ve talimatı çıkararak son defa okudu. Sonra kibritle tutuşturup yaktı ve sevinçle ellerini oğuşturdu:

— İşler t ıkırında gidiyor!

Ümit, Aya Vasileyos istasyonuna geldiği zaman saat beşe yaklaşıyordu. İstasyonda oldukça büyük bir faaliyet vardı. Kara vagonların önüne bir sürü Yunan eri dizilmişti. Herhalde sevkiyat vardı. Aya Silyos'a gidebilmesi için istasyondan geçmesi gerekiyordu. Beresini düzeltti ve piposunu yeniden yaktı. Birkaç yüz metre yürüdü. Tam, istasyonun tahta köprüsü üzerinden geçerken bir düdük sesi duyuldu.

Ümit, başını sağ tarafa çevirdi. Bir Yunan çavuşu kendisini çağırıyordu. Çavuş, bereli adamın kendisine baktığını görünce el salladı.

Ümit, hiç istifini bozmadı ve ellerini cebinden çekerek çavuşun yanına geldi.

Çavuş, Rumaa:

— Nereye gidiyorsun? diye sordu.

Ümit, ağzındaki pipoyu çıkarmadan İngilizceye kaçan bozuk bir Rumca ile cevap verdi:

— Aya Silyos'a!

— Yabancı mısınız?

— Evet, İngiliz'im. Vesikam da işte!... Çavuş, İngiliz yüzbaşısı hüviyetini görünce:

— Affedersiniz, diyerek Ümit'i selâmladı.

Ümit, çavuşun bu nezaketine hayret etmedi. Yunan -

20

idarın, müttefikleri İngilizlere bu şekilde muamele etmeleri tabî idi.

Ellerini tekrar cebine sokarak yürümeğe başladı.

Aya Silyos'a yaklaşırken doğa da güzelleşiyordu. Uzaktan Lakanda gölünün mavi suları gözükmekteydi. Yolun iki tarafına gelişigüzel ağaçlar dikilmişti. Sol tarafta meyva bahçeleri vardı.

Ümit heyecanla gideceği çiftlik binasını ararken, ilk önce, etrafı alçak duvarlarla çevrilmiş büyük bir yeşillik dikkatini çekti. Daha sonra, ağaçların arasında, nisbeten yosun tutmuş kiremitli bir ev gördü.

Ağır adımlarla çiftliğin dış kapısından içeriye girdi. Ağaçlardan süzülerek gelen rüzgârda tatlı bir koku vardı. Hiç bir ses işitilmiyordu.

Eve yaklaştıkça, çiftliğin büyüklüğü daha çok belir oluyordu. Ağaçlardan,

artık ne ufuk, ne göl görünmez olmuştu. Yalnız çiftliğin sol tarafında bir tarla uzanıyordu. Bu tarlanın sonunda gür otlaklar, daha sonra hafif meyilli bir mera vardı.

Evin kapısına gelince bir süre durdu. Zili çalmak içirt tereddüt ediyordu. Birkaç saniye heyecanının geçmesf için bekledi. Sonra zilin ipini hızlıca çekti.

İçerden, çan sesine benzeyen bir gürültü geldi. Biraz sonra da bir kızın İngilizce sesi işitildi.

— «Who is?» Kim o?

Ümit de genizden konuşarak, İngilizce cevap verdi.

— «I am Philippe!» Ben, Filip!

Yavaş yavaş merdivenlerden i nen ayak seslerinden sonra kapı açıldı.

Ümit, 21 yaşlarında güzel bir kızla burun buruna geldi. Bir şey söylemesine fırsat kalmadan, genç kız, tatlı bir İngiliz şivesiyle:

— Niçin bu kadar geciktiniz Filip? Hani on beş günde dönecektiniz? diye sitem etti.

Delikanlı:

21

— İşler biraz aksi gitti de, diye kısa bir cevap verdi. İzabel'in menekşe renkli gözleri sevinçle parlıyordu.

Yüzünde tatlı bir pembelik vardı. Gür saçlarını itina ile ortadan taramıştı. İzabel:

— Her ne ise, geldiniz ya! dedi.

Sonra delikanlının gözlerinin içine bakarak sordu:

— Nasıl, her şey tamam mı?

Ümit, bu suali biraz tatsız buldu. Acaba Filip, buradan ayrılırken, hangi görevle gittiğini anlatmış mıydı? Yoksa işini gizlemiş, başka bir şey mi uydurmuştu?.

Bu bahsi k apalı geçmek en akıllıca işti.

— Tamam! diye kestirme bir cevap verdi. İzabel, sevinçli bir sesle:

— İçeri girsenize! dedi. Annem sizi o kadar merak ediyor ki! Kimbilir, ansızın karşısında görünce ne kadar sevinecek!...

Ümit, cevap vermedi. Yalnız gözleri görmeyen babasından bahsetmemesi dikkatini çekmişti. Güler yüzle sordu:

— Babanız nasıl?

— Bildiğiniz gibi. Köşesinden hiç kalktığı yok. Kendisini gezdirmediğim için de bana kızmakta devam ediyor.

İçeriye girdiler.

Evin içi oldukça sevimli idi. Duvarlar, hafif sararmış olmasına rağmen, insanın gönlünü açan tatlı filizî bir renge boyanmıştı. Holün sağ tarafında kocaman bir saat asılıydı, gürültü ile işliyordu. Karşı tarafta büyükçe iki kanatlı bir kapı vardı. Sol tarafta ise, evin üst katına çıkan parmaklıklı bir merdiven gözüküyordu.

İzabel:

— Annem yukarıda, odasında oturuyor, dedi. Birlikte merdiveni çıkmağa başladılar. İzabel bir iki

merdiven önden yürümekteydi. Bazen nezaket kaidelerinin insana hayli faydası dokunuyordu. İzabel'in önden çıkması, Ümit'e etrafını rahatlıkla tetkik etmek fırsatını vermişti.

22

Merdivenden çıkınca geniş bir sofaya geldiler. Bu sofanın sol tarafında iki,

sağ tarafında üç kapı vardı.

İzabel, sağ taraftaki kapılardan en baştakine doğru ilerledi ve kapıya gelince durdu, sonra yavaş bir sesle:

— İçeriye ilk önce siz giriniz Filip, dedi.

— Pekâlâ öyle olsun.

Ümit kapıyı yavaşça açarak içeriye girdi.

Burası zevkle döşenmiş bir odaydı. Köşede duran divan ve sol taraftaki konsol ilk göze çarpan eşya idi.

Divanın üzerinde yün örmekte olan kadın, delikanlıyı görünce:

— Filip! Siz ha! diye sevinçle doğruldu.

Ümit, birkaç adım attı. Ne söyleyeceğini bilemiyordu. Kadın, örgüyü bırakarak ayağa kalktı ve Ümit'e doğru hızla yürüdü. Yanına gelince kollarından tutup sordu:

— Nerelerde kaldınız Filip?

— İşler biraz zor oldu Misis Roza...

Yaşlı kadın, delikanlının gözlerine manâlı manâlı baktı.

— Oldu ya?

— Evet oldu!

— Gelin, şöyle divana oturunuz.

O sırada İzabel de yanlarına gelmişti. Annesi kızına bakarak:

— Demek bana haber vermeden Filip'i içeriye salıverdin, diye takıldı.

Bu âna kadar işler yolunda gitmişti. Konuşmalar hep İngilizce oluyordu. Çok şükür Ümit'in konuşmasından kimse şüphelenmemişti. Bu iyi bir

başlangıçtı.

Divana oturunc a, yaşlı kadın karşısına, İzabel de yan tarafına geçti.

İzabel, konuşmak için âdeta sabırsızlanıyordu:

— Bir ay sizi biraz değiştirmiş Filip, dedi. Saçlarınızın rengi bile sanki daha koyulaşarak kestane rengi olmuş.

Ümit. genç kıza gülümseyerek baktı :

— Size öyle gelmiş olacak. Belki de traşlı halimi garipsediniz.

23

İzabel, neşeli bir sesle:

— Belki de, diye cevap verdi. Misis Roza söze karıştı:

— Konuşacağına Filip'e bir viski getir! Kimbilir ne zamandanberi içmemiştir, dedi.

— Buradan ayrıldığımdanberi içmek değil, kokusunu bile duymak mümkün olmadı, dedi.

İzabel, viskiyi getirmek için dışarı çıkınca Roza:

— Jorj ile görüşmek ister misiniz? diye sordu. Roza'nın «Jorj» diye bahsettiği gözleri görmeyen kocasıydı. Ümit:

— Tabiî, dedi.

Fakat Roza'nın, kocasını çağırmasına fırsat vermeden:

— Şimdi Mister Jorj'un rahatını bozmayınız. Sonra konuşuruz, diye ilâve etti.

Roza, delikanlının bu teklifini kabul etti, ama kocasını çekiştirmekten de

geri kalmadı.

— Görseniz, Jorj büsbütün aksileşti!

Bu sırada içeriye, tepsi içinde bir viski ve iki kadehle izabel girdi. Annesi:

— Çabuk getir, Filip'in tahammülü kalmadı, diye lâtife etti.

Kısa bir gülüşme oldu. İzabel kadehlere viski koyarken:

— Filip'in getirdiği viskileri kendisine ikram ediyoruz, dedi.

Genç kız, kadehlerden birisini Ümit'e verdi, öbürünü de kendisi aldı. Delikanlı:

— Misis Roza'ya neden kadeh getirmediğiniz? dedi. Misis Roza söze karıştı.

— Benim içki içmediğimi yoksa unuttun mu Filip? Delikanlı, süt dökmüş kedi gibi oldu. Sahi, kendisi

şimdi Filip'ti. Roza'nın içki içip içmediğini bilmesi gerekti. Bu olay, kendisini ne kadar ihtiyatlı hareket etmesi gerektiğini ona ispatlamıştı.

24

Viski kadehini ağzına götürürken, İzabel de kadehini* kaldırdı:

— Dönmeniz şerefine!

Ümit hayretle İzabel'e bakıyordu. Bir genç kız, annesinin karşısında, ne de olsa kendileri için yabancı olan bir erkekle birlikte kadeh kaldırıyor, viski içiyordu! Şu İngilizler, ne aristokrat insanlardı!

Ümit, ömründe ancak birkaç defa viski içmişti. O da, Londra'da ataşemiliter bulunduğu zaman, resmî davetlerde... Şimdi, viskiyi çok seven bir erkek rolü yapması gerekiyordu.

Ümit, kadehindeki viskiyi bir hamlede içince, İzabel:

— Bravo!

Diye el çırptı. Acaba viski kadehini bir ham lede içmek önemli bir şey miydi? Gerçi genzi fena halde yanmış, yüzünü buruşturmaktan kendini alamamıştı.

İzabel kahkaha ile gülerek delikanlıya baktı:

— Size değişmişsiniz demedim mi Filip? Kaabil değil, bir kadeh viskiyi birden içmezsiniz. Azar, azar fakat devamlı içmek ihtiyadını yoksa bıraktınız mı?

Ümit hiç bozuntuya vermeden:

— Bir aydır ağızıma hiç viski koymadım. Eh/ bu az şey mi? dedi.

İzabel gülmekte devam ediyordu:

— Bir erkeğin, bir ay içinde itiyatlarını değiştirebilmesi şaşılacak şey!

Misis Roza söze karıştı:

— Ya sen İzabel? Her gün yeni itiyatlar edinmiyor musun? Meselâ son zamanlarda sen de...

İzabel, manâlı manâlı annesine baktı. Bunun üzerine Roza derhal sözünü değiştirdi:

— Siz İzabel'e bakmayınız Filip...

Sonra da de likanlının birşey söylemesine fırsat vermeden ilâve etti:

— Banyo yapmak ister misiniz?

— Ben de rica edecektim. Sonra bir güzel uyku çekmek istiyorum. İki gecedir uyumadım.

Misis Roza, kızına:

25

— Banyoyu hazırla İzabel, diye söylendi. Genç kız, tatlı bir sesle:

— Hayhay anneciğim, dedi.

Çıkarken de göz ucuyla Ümit'e bakmayı ihmal etmedi.

Banyo hazırlanıncaya kadar, delikanlı ile Roza şuradan buradan konuştular. Ümit, ihtiyatı bir an bile elden bırakmıyor ve sözlerinde son derece dikkatli davranıyordu. Hattâ bir aralık Roza:

— Kapalı bir kutu olarak dönmüşsün Filip... Yoksa bizlerden şüphe mi ediyorsun? demişti.

Ümit de bu söze gülmüş ve işi latifeye dökerek:

— Komutanlarım biraz kulağımı büktüler de, diye cevap verdi.

Yarım saat sonra İzabel odaya girip banyonun hazır olduğunu söylediği zaman Ümit gerçekten derin bir nefes aldı.

Ümit banyo yaptıktan sonra, Roza ile İzabel'in yanına dönünce, kendisine ayrılan odanın gösterilmesini, akşam yemeğini yemeden yatmak istediğini söylediği zaman genç kız:

— Odanız bıraktığınız gibi duruyor, diye cevap verdi. Acaba bu oda hangisiydi? Ümit bunu düşünürken,

Misis Roza imdadına yetişti.

— Canım unuttunuz mu? Banyonun bitişiğindeki oda. Hiçbir şeye el sürmedik.

Ümit, iyi akşamlar dil eyip yanlarından ayrılırken, genç kız arkasından seslendi:

— Sabahleyin, herhalde erken kalkarsınız Filip!...

IV

Ümit, ertesi sabah uyandığı zaman, kendisini oldukça dinç hissetti. Uzun ve rahat bir uyku, bütün yorgunluğunu gidermeye kâfi gelmişti.

Saatine baktı. Sekize geliyordu. Hemen yataktan fırladı. Bugün yapacak çok önemli işleri vardı.

Giyinirken duvarda asılı olan bir resim dikkatini çekti. Bu, bir İngiliz havacı yüzbaşısının resmiydi. Kendi kendine «Aeaba Filip mi?» diye düşündü. Fakat gördüğü İngiliz casusu bu resme hiç benzemiyordu.

Pencereye doğru yürüdü. Dışarda tatlı bir bahar havası vardı. Ağaçlar çiçek açmak üzereydi. Çimenler yeşermişti. Doğa yeniden canlanmaya hazırlanıyordu.

Bir süre pencerenin önünde kaldı ve burada geçecek olan günlerini düşündü.

O sırada, bahçeden ince bir kahkaha sesi geldi. Cama iyice başını yaklaştırarak bahçeye baktı. İzabel, bir

köpekle şakalaşıyor ve kovalamaca oynuyordu.

Nedense genç kızın bu hareketi pek hoşuna gitmişti. İzabel, dünkü giysisinin aksine, bugün kendisine pek yakışan bir elbise giymişti.

Kendi kendine:

— Şu İngiliz kızları ne kadar neşeli oluyorlar, diye

söylendi.

Kaybedecek ve gönlünü eğlendirecek zamanı yoktu. Odanın sağ köşesinde bulunan masanın başına geçti ve o gün yapacağı işleri kısaca gözden geçirdi.

Cebinde bulunan, sahte Çanakkale tahkim plânını ve krokisini bir daha gözden geçirdikten sonra, ceketinin iç tarafında bulunan gizli cebine yerleştirdi. Bir saat sonra hareket etmesi ve sür'atli bir araçla Selanik'e gitmesi gerekiyordu.

Odanın içinde bir aşağı, bir yukarı dolaşılıyor ve ev -dekilere ne yalan

uyduracağını düşünüyordu. Onu kararsız eden şey, Filip'in gerek İzabel'e, gerek Roza'ya evden ayrılırken ne yolda bir yalan uydurduğu idi. Herhalde Filip, gerçek görevini söyleyecek budalalardan değildi.

O sırada odanın kapısı hızlı hızlı çalındı. Ümit, kapıyı açmaya giderken, dışardan İzabel'in sesi duyuldu:

— Kalktınız mı Filip? Ümit:

— Evet, kalktım, diye cevap verdi.

27

Kapıyı açınca genç kızla karşı karşıya geldi. İzabel, bugün tahmin ettiğiinden daha güzeldi. Menekşe renkli gözlerinde bir çocuk haşarılığı vardı.

— Ne kadar çok uyudunuz Filip! diye sitem etti. Ümit, genç kızın gözlerine baktı.

— Gerçekten çok uyumuşum.

— Akşam saat yedidenberi uyuyorsunuz. Tam on üç saat.

Sonra delikanlının konuşmasına fırsat vermeden sordu:

— Saçınız taranmamış olduğuna göre, herhalde yüzünüzü yıkamadınız.

— Evet, yıkamadım.

— Yoksa, benim gelip yol göstermemi mi istediniz? Ümit, hiç bozuntuya vermeyerek:

— Tabii, değil mi? dedi.

— Burada daha ne kadar kalacaksınız Filip? Delikanlının bu suale fena halde canı sıkılmıştı. Kaçamak yollu bir cevap verdi:

— Henüz belli değil... Ama herhalde pek çok kalacak değilim.

— Ne kadar meselâ?

— Bir ay, belki daha fazla...

İzabel, şaşılacak bir sevinç alâmeti gösterdi:

— Sahi mi? Hani siz, döndükten sonra anoak birkaç gün kalabileceğinizi söylemiştiniz?

— İşler biraz değişti... Ama yine de belli olmaz.

Ümit, piposunu yakmak bahanesiyle pencereye doğru birkaç adım yürüdü. O sırada gözleri, duvardaki resme takıldı. Bu, İzabel gelmeden de farkettiği yüzbaşı üniforması giymiş bir İngiliz havacı subayının resmiydi.

İzabel, Ümit'in resme baktığını görünce:

— Zavallı David! diye söylendi.

Ümit, olduğu yerde durdu. Eğer kız bu resimden bahis açacak olursa hali dumandı.

Gerçekten de korktuğu şey başına geldi. İzabel yanına gelerek:

— David'i arasıra hatırlıyor musunuz Filip? dedi.

28

Ümit ne cevap vereceğini şaşırılmıştı:

— Tabii değil mi? diye kaçamak bir cevap verdi. Genç kız, uzak bir hayale dalar gibi mırıldandı:

— O zaman David yüzbaşı idi. Hafta tatillerinde bize gelir, evimiz bir bayram günü yaşardı. Zavallı ağabeyim, ne kadar vakitsiz öldü! Halbuki savaşırken ölmeyi ne kadar isterdi!

Duvardaki resmin sırrı, yavaş yavaş çözülüyordu. Demek ki, İzabel'in «David» diye bahsettiği ağabeyiydi ve yakalanan İngiliz casusunun

arkadaşı oluyordu.

Ümit bunları düşünürken genç kız ansızın sordu:

— Ağabeyim öldüğü zaman siz neredeydiniz Filip?

— Londra'daydım.

— Cenazesinde bulunmuş muydunuz?

— Bulunmamıştım. Önemli bir işim vardı.

— Siz o zaman üstegmendiniz değil mi? Ümit kekeliyerek:

— Evet, evet!

Diye cevap verdi ve bu konuyu kapatmak için elini sakallarına götürerek ilâve etti:

— Yüzümü yıkamadan ve traş olmadan bir ölünün aziz hâtırasını yâdetmek doğru olmaz, değil mi?

Genç kız hafifçe güldü:

— Çok zekisiniz Filip... Ağabeyimi ne kadar çok sevdiğimi bildiğiniz için, bu bahsi kapatmak istiyorsunuz.

Ümit cevap yerine elini tek rar sakallarına götürerek:

— Aynı zamanda bir genç kızın karşısına sakallı çık-mak saygısızlıktır, dedi.

Genç kız, yan gözle delikanlıya baktı.

— Anlaşıldı, hemen traş olmak istiyorsunuz. Sonra, odadan dışarı çıkmak için yürüdü. Kapıya gelince geriye dönüp:

— Bari siz de, su ısmıncaya kadar traş takımını hazırlayınız, diye tembih etti.

Genç kız gidince, Ümit derin bir nefes alarak:

— Oh! diye mırıldandı.

Dışarıdan ayak sesleri kesilince sofaya çıktı. Acaba

29

traş olunacak lavabo nerede idi? Banyoluğun yanında, bir kapı vardı. Herhalde orada olmalıydı.

Gerçekten aldanmamıştı, kapıyı açınca lavaboyla karşılaştı.

Traş olmak, yüzünü yıkamak, Ümit'in yarım saatini almıştı. Kahvaltı etmek için aşağı salona indiği zaman-saat sekiz buçuktu.

Misis Roza, kendisini merdivenin başında karşıladı:

— Günaydın Filip! Maşallah epey uyudunuz. Ümit:

— Sormayın, öyle güzel bir uyku çektim ki! diye gülümsedi.

Sofraya otururlarken Izabel:

— Seversiniz diye size domuz suouğu kızarttım, dedi. Ümit, sırtına soğuk su dökülmüş gibi oldu. Domuz etini hiç yememişti.

Biraz sonra genç kız, önüne bir tabak domuz sucuğu koydu.

— İsterseniz biraz da jambon getirsin Izabel.

— Teşekkür ederim, sabahları fazla yiyemem. Kahvaltıya başladılar. Ümit'in eli bir türlü domuz sucuğuna uzanamıyordu.

Misis Roza:

— Niçin yemiyorsunuz Filip? dedi. Ümit, zoraki bir tebessümle:

— Bol uyku, iştahımı kapamış olaoak, diye cevap verdi.

Tekrar kısa bir sükût oldu. Delikanlı, kahvaltayı yarıda bırakıp kaçmanın çarelerini ararken, Misis Roza hiç ummadığı bir sırada:

— Az kalsın sormayı unutuyordum, dedi. Senin resmî elbiselerin ne oldu Filip? Akşam, o sevinç arasında sormayı unutmuştum. Sabahleyin kalkınca ilk işim elbiselerini aramak oldu. Fakat hiçbir yerde rastlamadım.

Ümit, içinden «Şimdi hapı yuttum,» diye düşündü. Önüne bakarak:

30

— Gittiğim yerde bir kazaya uğradı, diye cevap verdi, Misis Roza hayretle:

— Bir kazaya mı uğradı? diye tekrar etti. Veroya'da. mı?

— Evet.

— Peki, şimdi ne olacak?

— Selânik'ten bir yesini temin edeceğim. Ümit, tam fırsatını yakalamıştı:

— Bakın, size söylemeyi unuttum, diye ilâve etti. Çok uyumak insanı biraz unutkan yapıyor. Biraz sonra Selânik'e hareket edeceğim.

Izabel atıldı:

— Selânik'e mi gideceksiniz? Daha dün geldiniz Filip?

— Bu sabah da gidiyorum.

— Gelirken Selânik'e uğradınız mı? Yolunuz oradan geçmiyor mu?

Ümit biraz şaşalamıştı. Bereket versin çabuk bir yalan buldu.

— Başka yoldan gelmem gerektiği için Selânik'e uğ-rayamadım. Bu sabah gitmek zorundayım.

— Heyete uğrayacak mısın?

— Hangi heyete?

— Doğrusu çok tuhaf konuşuyorsunuz Filip. Hangî heyete olacak, İngiliz Askerî Heyetine... Veroya'daki tetkikleriniz hakkında bir rapor vermiyecek misiniz?

Ümit başını salladı:

— Tabiî vereceğim. Zaten Selânik'e gitmemin sebeplerinden birisi de bu...

— Peki, ondan sonra?

— Elbisenizi heyetten mi temin edeceksiniz? Ümit bir süre düşündükten sonra:

— Hayır, dedi. Başka bir yerden temin etmeye çalışacağım.

Ümit'in bu şekilde konuşmasındaki m aksadı, elbise temin etmesi hususunda belki Roza'nın veya Izabel'irt yardımı dokunur düşüncesiydi.

Izabel, hiç ümit etmediği bir ânda imdadına yetişti.

31

— Anne... Bizde ağabeyimin bir askerî elbisesi var ya...

Misis Roza bir an tereddüt etti. Belki oğlunun kendisinde kalan yadigârını vermek istemiyordu.

Ümit:

— Teşekkür ederim, dedi. Benim için kıymetli bir hâtıranızdan olmayınız.

Roza:

— Siz de bir oğlum sayılırsınız Filip, dedi. Gerçekten işinize yararsa, David'in elbiselerini alınız.

Izabeli atıldı:

— Tabiî işine yarar anneoğim. Görmüyor musunuz Filip müşkül bir

durumda!

Genç kız sözünü bitirir bitirmez hemen sofradan kalktı.

Misis Roza:

— Aoelen ne İzabei, dedi. Kahvaltıdan sonra getirirsin.

Ümit de:

— Şüphesiz, diye tasdik etti. Rahatsız olmayınız İzabei...

Ümit, kendisine yeni bir soru sorulacak diye ödü ko -puyordu. Şimdi yeniden Veroya bahsi açılırsa, işler çatal-İaşaçaktı. Filip'in evdekilere Veroya'ya bir soruşturma için gittiğini söylediği anlaşılıyordu. Fakat hangi işin soruş- turmasıydı?

Bereket versin, kahvaltının sonuna kadar bu konuya bir daha dönülmedi.

Ümit, sucuktan hiç yememiş, sütlü kahveyi de ancak yarısına kadar içebilmişti. Saat dokuza geliyordu. Artık hareket etmeliydi.

Sofradan ağır ağır kalkar ken:

— Beni mazur görün Misis Roza, dedi. Hemen gitmem gerekiyor. Öğleden önce Selanik'te olmalıyım. Bilmiyorum, Aya Vasileyos'tan kalkacak trene yetişebilecek miyim?...

Misis Roza:

— Saat tam onda bir tren kalkar! dedi.

32

Izabei de ayağa kalkmı ştı:

— O halde ben de hemen ağabeyimin elbiselerini çıkarayım anne!

Ümit, odasında, aynanın karşısında İzabel'in az önce getirdiği İngiliz askerî üniformasını giyerken kendi kendisine gülümsüyordu.

Doğrusu havacı üniformalı elbise kendisine hayli ya -kışmıştı. Vücuduna da uymuştu üstelik. Ceplerindeki sahte kimlik kartını ve plânları yeni elbisesine aktardıktan sonra, şapkasını giydi, sonra kendi kendine İngiliz usulü bir selâm verdi.

— Mükemmel bir İngiliz subayı olduğuma benim bile inanacağım geliyor, diye söylendi.

Hemen dışarı çıktı. Kaybedecek zamanı yoktu. Şimdi hareket ederse, saat onda Aya Vasileyos istasyonuna ancak yetişebilirdi.

Merdivenlerden aşağı inerken Izabel'le karşılaştı:

Genç kız:

— Elbise size çok yakıştı Filip, diye iltifatta bulundu. Ümit teşekkür ettikten sonra sordu:

— Anneniz nerede Izabei?

— Babamın yanında. Dündenberi babamın yanına bir defa olsun uğramadınız.

Ümit unutkanlığından değil, şimdilik Jorj ile karşılaşmak istemediğinden ihtiyarın yanına gitmemişti.

— Özür dilerim, dedi.

— Babam odasında... İsterseniz...

— Beni yanlarına götürmenizi rica edebilir miyim? Genç kızla birlikte tekrar merdivenlerden yukarıya

çıktılar. Izabei kendisini, yattığı odanın bitişiğindeki kapıya götürünce hayret etmekten kendini alamadı. Demek ki Jorj ile yanyana bir odada yatmıştı da haberi yoktu.

İçeriye ilk önce Izabei, arkasından Ümit girdi.

Oda, Ümit'in yattığı oda gibiydi. İhtiyar bir adam, pencerenin önündeki bir koltuğa oturmuştu ve yanında Misis Roza vardı.

3 3

F. : 3

Genç kız, babasının yanına gelince: v — Baba, Mister Filip geldi, dedi.

İhtiyar, başını ağır ağır, delikanlının geldiği tarafa çevirdi. Sonra sol elini uzatarak:

— Hoş geldin Filip, dedi.

Filip, ihtiyarın elini sıktıktan sonra:

— Nasılsınız? diye hatırını sordu. İhtiyar sitem etti:

— Aşkolsun Filip. Dün akşamdanberi buradasın da daha yanıma şimdi geliyorsun, değil mi?

— Affedersiniz Mister Jorj, dün akşam fazlaca yorgundum. Sonra sizi rahatsız etmekten de çekiniyordum.

— Oğlum David de böyle yapardı. Bir hafta yolunu beklerdim. Halbuki o beni görmeyi ekseriyetle ertesi güne bırakırdı. Sen de David'den mi aldın bu âdeti Filip? David, sağ iken birçok defalar senden de bahsedirdi bize... Seni görmeyi pek arzularım. Fakat karşıma gözlerimi kaybettikten sonra çıktın. Yüzünü göremedim ama,

hayalimde canlandırabiliyorum. Evlâdımın arkadaşı, benim

v de oğlum sayılır.

İhtiyarın çenesi açılmıştı bir kere. Durmadan konuşuyordu.

— Roza ile az önce konuşurken senden bahsediyorduk. Askerî elbisenin kazaya uğradığını, giymek için Da-vid'in bizde hâtırası olarak kalan elbisesini sana verdiklerini söyledi. Buna çok sevindim. Gözlerim görseydi, oğlumun elbisesi ile seni seyretmek beni daha mutlu ederdi. Veroya'daki görevini basardın değil mi?

— Başardım Mister Jorj. \

— Burada daha ne kadar kalacaksın?

— Henüz belli değil. Belki bir ay kadar kalırım. Belki de daha az...

— Burada kaldığın sürece bizleri sevindireceksin.

— Teşekkür ederim Mister Jorj.

— Şimdi hemen gidiyor musun?

— Evet. Size vedaya gelmiştim.

— Çabuk dön olmaz mı? Burada çok canım sıkılıyor. Bana arkadaşlık edersin.

34

İhtiyar, son sözlerini söylerken sesi titremiştir:

— Beni ara sıra gezintiye çıkarırsın. Izabel artık söz dinlemez oldu.

Ümit vaktin gecikmiş olduğunu düşünerek:

— Bana müsaade ediniz, dedi. Tren vakti yaklaşıyor... Önce ihtiyara, sonra Misis Roza'ya veda ettikten sonra dışarı çıktı.

Izabel, kendisini evin etrafını çevreleyen alçak duvara kadar uğurladıktan sonra:

— Çabuk dön Filip, diye tembih etti.

Delikanlı cevap vermeden uzaklaştı. Hiçbir söze önem verecek durumda değildi. Hızlı adımlarla yürüdü, biraz sonra çiftliğin ağaçları arasında kayboldu.

Ümit, Aya Vasileyos istasyonuna vardığı zaman saat ona geliyor du.

Selânik'e gidecek olan tren az sonra hareket edecekti. Fakat ümit, şose yoldan gitmeyi tercih ediyordu. Çünkü, trenle Selanik yolu hem uzuyor, hem de bazı kontrol merkezlerinden geçmek gerekiyordu. Gerçi yanında kimliğini belirten belge vardı. Fakat daha emniyetli ve kısa yol varken, treni tercih etmesi doğru olmazdı.

İstasyonda dolaşırken, rastladığı Yunan er ve subayları kendisine selâm vermişlerdi. Yunanlıların, müttefiki olan ingilizlere gösterdiği bu nezaketi tabii karşılıdığı için, hiç istifini bozmadan selâmlara karşılık verdi.

Tren saat onu on geçe hareket ediyor ve ancak öğleden sonra saat ikide Selânik'e varıyordu. Halbuki şose yolu tercih ederse, bu yol, yarı yarıya kısalıyordu.

İstasyonda nöbetçi olan Yunan çavuşunu yanına çağırarak S elânik'e hareket edecek bir askerî kamyonun olup olmadığını sordu.

Çavuş, bilmediğini, fakat arzu ederse öğrenebileceğini söyledi.

Ümit:

— Öğrenirseniz memnun olurum, dedi.

35

Çavuş, beş dakika sonra Ümit'in yanına döndü:

— Selânik'e gidecek askerî bir araç yokmuş Yüzbaşım. Fakat az sonra bir otobüs kalkacakmış. Arzu ederseniz, istasyondaki askerî komutan, şoförün yanında size bir yer ayırtacak.

Otobüsle gitmesi Ümit için daha elverişli idi.

— Hay hay, diye cevap verdi.

— O halde benimle istasyon komutanına kadar geliniz yüzbaşım.

Ümit, çavuşla birlikte istasyon komutanının bulunduğu yere gitti. Yüzbaşı rütbesini taşıyan Yunan subayı, Ümit'i nezaketle karşıladı.

Ümit:

— İngiliz Askerî ve Yardım Heyetinden Yüzbaşı Filip, diye kendini takdim etti.

Sonra Yunan subayının konuşmasına fırsat vermeden ilâve etti.

— Acele Selânik'e gitmem gerekiyor. Tren çok geç varıyor. Halbuki benim öğleden önce orada olmam gerekli.

— Biraz sonra, posta götürecek olan bir otobüs kalkıyor. Azru ederseniz, şoförün yanında bir yer ayırtalım size.

— Memnun olurum.

Yunan subayı, bir yer ayırması için çavuşa emir verdikten sonra Ümit'e döndü:

— Zannedersen Veroya askerî depolarında birtakım yolsuzluklar olmuş.

Ümit'in bu hususta hiçbir bilgisi yoktu. Bunun için üstü kapalı bir cevap verdi:

— Evet, bazı yolsuzluklar olmuş, fakat henüz iş soruşturma safhasında olduğu için kat'î bir şey söylemek mümkün değil.

Yunan subayı, Ümit'in bu işi sakladığını sanmıştı. Gülerek:

— Tabiî askerî birtakım sırları ifşa etmek doğru olmaz, diye nezaketle özür diledi.

Birkaç dakika sonra içeriye Yunan çavuşu girerek

36

yerin temin edildiğini, otobüsün hareket etmek üzere olduğunu söyledi.

Ümit, Yunan subayına teşekkür ettikten sonra oradan ayrıldı.

Otobüs y olculuğu iki saate yakın sürdü.

Selanik şehrine girdikleri zaman, kuledeki saat on ikiyi çalıyordu.

Ümit, Selânik'in ortasında büyük parkın önünde indi.

Kendisine verilen talimatta. Alman casusu Liza'nın, öğle üzeri, şimdi önünde bulunduğu büyük parkın, cephesi güneye bakan bir kanepesinde oturacağı bildirilmişti.

Park oldukça تنها idi. Kanepenin bulunduğu yere yaklaştığı zaman bir kadının oturduğunu ve sigara içmekte olduğunu gördü. Kadına dikkatle baktı. Kendisine tarif edildiği şekilde sarı saçlı, orta boylu olan bu kadın, herhalde Liza olmalıydı.

Kadının önünden geçerek kanepenin öbür ucuna oturdu.

Bir süre etrafına bakındı. Kimse tarafından görülmediğine kanaat getirince, kanepenin öbür ucunda oturan Liza'ya döndü ve parolayı verdi:

— Bir kibritiniz var mı Matmazel? Sarışın kadın da karşı parolayı verdi:

— Kibritim yok, ama çakmağım var. İkisi de birbirinin gözlerine baktılar.

Ümit, ihtiyatı elden bırakmayarak Aya Vasileyos istasyonundan aldığı Rumea gazeteyi cebinden çıkardı ve okur gibi yaptı. Bu sırada Liza da, delikanlının yanına biraz daha yaklaşmıştı.

Ümit bir yandan gazeteyi okur gibi yaparak:

— K-315 rumuzlu İngiliz casusu, verdiğiniz haber üzerine Çanakkale'de yakalandı, diye hafif bir sesle konuştu. Sahte Çanakkale plân ve krokisiyle dün Aya Sil-yos'a geldim. Beni A-33 rumuzu ile tanıyacaksınız.

— Plân ve kroki yanınızda ise derhal veriniz.

— İhtiyatlı hareket etmiş olmak için gazete ile birlikte vereceğim.

37

Ümit cebinden pipo tütünü ile birlikte sahte plânı da çıkardı ve ustalıkla

gazetenin arasına koydu, sonra Liza'-ya verdi.

Alman casusu plânları aldıktan sonra:

— On beş gün kadar buradan ayrılacağım, dedi. Dö-nünceye kadar Aya Silyos'daki çiftlikte kalırsınız. On beş gün sonra tekrar Selânik'e geliniz ve beni bir hafta her gün birer saat fasıla ile burada bekleyiniz. Yani, ilk gün saat 2 de, sonraki gün 3 de, daha sonraki günlerde de saat 14, 15, 16, 17 ve 18 de... Eğer bu bir hafta içinde gelemesem, derhal Aya Silyos'a dönünüz, ikinci bir on beş günün geçmesini bekleyiniz. Sonra yine buraya gelerek aynı saatlerde beni bekleyiniz.

Sarışın kadın son sözlerini söylerken Ümit'e bakmıştı. O âna kadar delikanlıya pek dikkat etmemiş olan Li za, birdenbire hayret içinde kaldı.

— Filip'e ne kadar benziyorsunuz!...

Ümit güldü ve Liza'ya bakmadan cevap verdi:

— İngiliz 56 ncı Tayyare Filosu komutanı Yüzbaşı Fi-Y\p olduğumu bilmiyor musunuz yoksa?

Liza, delikanlının bu kurnaz cevabına güldü:

— Halbuki ben sizi İngiliz Entellicens Servisine mensup K-315 rumuzlu Filip olarak tanıyordum. Her neyse... Sizinle ileride daha uzun boylu görüşeceğimi ümit ediyorum...

Genç kadın, bir süre sustu, sonra Ümit'in gözlerine bakarak ilâve etti:

— Her şeyin başlangıcı zordur. Ümit:

— Şüphesiz, diye cevap verdi.

Liz a, delikanlıdan aldığı gazeteyi okur gibi yaparak:

— İlk önce siz gidiniz, dedi. Ben de az sonra kalkarım.

Ümit, ayağa kalkarak caddeye doğru yürümeye başladı.

Liza, onun arkasından uzun uzun baktıktan sonra:

— «Ne yakışıklı erkek!» diye mırıldandı.»

38

VI

Ümit, o gün Aya Silyos'taki çiftliğe döndüğü zaman, akşam olmak üzereydi.

Oldukça mutlu bir haü vardı. Kendisine verilen görevi başarmış, sahte Çanakkale plânını yerine ulaştırmıştı. Şimdi, onbeş gün kadar sonuncu ve yeni bir emri beklemesi gerekiyordu.

Çiftliğin dış kapısından içeri girince, sanki kendisinin geldiğini belirtmek ister gibi yüksek sesle ıslık çalmaya başladı.

Meyva ağaçlarının bulunduğu yere yaklaşmıştı. Iza -bel ile ansızın karşılaşmaktan korkar gibi ağaçların arkasından yürüyordu.

Ağaçları geçtikten sonra, evin etrafını kuşatan alçak duvara ve parmaklıklı kapıya geldi.

Kapı kapalıydı, fakat iç taraftaki mandal pek sağlam değildi. Ümit bu mandalı açmaya çalışırken bir ayak sesi duyuldu ve hemen duvarın arkasına sindi. Nedense, Izabel, ya da Roza ile ansızın karşılaşmak istemiyordu.

Evden kimin çıktığını görmemişti, fakat ayak seslerinden bunun Izabel olduğunu anladı.

Biraz geçince, ince, tatlı bir ses yükseldi:

— Filip, siz misiniz?

Ümit'in sıkılmış gibi olan b oğazından ses çıkmayınca, genç kız biraz daha yüksek sesle tekrar etti:

— Siz misiniz Filip?

Delikanlı, İzabel'in kendisini çağırıldığını duyunca tu -- haf bir heyecan duydu. Sindiği duvarın arkasından çıkmak üzere iken, kapı açıldı ve kendisini İzabel'in karşısında buldu. İzabel:

— Niçin saklanıyorsunuz Filip? dedi.

Ümit, cesaretini topladı ve gülümseyerek cevap verdi:

— Benim olduğumu nereden anladınız Allahaşkına?

— Bilmiyorum. İçime öyle bir his geldi. Bugün tekrar çiftliğe döneceğinizden âdeta emindim.

39

Ümit, genç kızın bu sözleri karşısında duraladı. Sonra onun menekşe renkli gözlerine bakarak:

— Burada ne arıyorsunuz? diye sordu.

— Akşam üstleri, bu saatlerde, ekseriyetle göle kadar bir gezinti yaparım. Bazan elime bir kitap alır, gölün kenarında oturur, okurum. Şimdi oraya gidiyorum. Siz de gelir misiniz?

— Hay hay!

İzabel'in üzerinde spor bir elbise vardı. Kızıla kaçan gür saçlarını her zamanki gibi önden ayırmıştı. Yüzünde hiç bir makyaj izi yoktu. Menekşe renkli gözleri parlıyordu. Burnu, hafif yukarı kalkıktı. Pembe yanakları üzerinde gelişigüzel serpilmiş olan çiller, yüzünde çekiei bir güzellik yaratıyordu.

Göle varıncaya kadar, konuşmaları bir süre gelişigüzel havadis alıp verme şekjinde sürüklendi. Bir aralık genç kız, Selanik'te neler yaptığını sordu. Ümit, önceden hazırladığı sözleri tekrar etti.

Gölün kenarına vardıkları zaman, ufukta birikmiş olan bulutların altında kalan güneş, gölü tekrar aydınlatmıştı. Ümit, gölün harikulade görünüşüne hayran hayran bakıyor ve susuyordu.

İzabel ansızın:

— Niçin daldınız Filip? dedi. Yoksa memleketinizi mi düşündünüz?

İzabel'in bahsettiği, hiç kuşkusuz İngiltere idi. Ümit, heyecanlı bir sesle:

— Evet İzabel... Vatanımı düşündüm, diye cevap verdi. Genç kız, delikanlının sözlerindeki gizli mânâdan habersiz olarak:

— Ben de İngiltere'yi ne kadar özledim bilerseniz, dedi. Altı aydanberi buradayız. Ağabeyim, bir uçak kazasında ölüne, evimizi bir kâbus bürümüştü. Babacığım, bu çiftliğin sahibi olan dedemin yegâne varisi idi. Londra'nın o sisli havası, matemimizi büsbütün artırıyor. O sıralarda, zaten gözleri zayıf olan babam birdenbire görmez olmuştu. Tabîî buna en büyük sebep David'in hiç beklenmeyen ölümü idi. Ağabeyimsiz, İngiltere'de yaşamaya da-

40

yanamayarak buraya geldik. Fakat ne tuhaf, buraya geldikten bir süre sonra hepimizde, Britanya'ya karşı özlem' başladı.

Genç kız ansızın sustu. Gözleri, gölün gittikçe koyulaşan mavi sularına takılmıştı.

— Bu yalnız günlerimizde siz de gelmemiş olsaydınız hepimiz çıldıracaktık Filip. Savaş hakkında hiçbir haber alamıyorduk. Siz geldiniz de durumdan haberimiz oldu. Fakat, buradan çabuk ayrılmanız bizleri çok üzecek...

Son sözlerini söylerken, kızın sesi kısılmıştı. Ümit:

— Onbeş gün daha burada kalmam kat'ileşti, dedi. İzabel, delikanlının gözlerine bakarak sordu:

— Onbeş gün sonra gidecek misiniz?

— Belli değil. Alacağım emre bağlı...

— Ben Allah'a dua ederim. Sizi daha uzun süre burada bırakır...

Ümit cevap vermedi, yalnız göz ucuyla genç kıza baktı.

İzabel gölü seyrederek:

— Bu gölde nefis balıklar var Filip, dedi. Siz balık tutmayı sever misiniz?

— Severim.

— O halde sizinle her akşam balık tutmaya gelelim buraya, olmaz mı?

- — Olur!

— Eve dönelim mi?

— Evet. Anneniz belki merak eder.

Çifti için yolunu tuttular. Batmakta olan güneş, genç kızla erkeğin gölgelerini uzatıyor, bir noktada birleştirdikten sonra tekrar dağıtıyordu.

VII

19 Mart sabahıydı.

Ümit, gözlerine düşen güneşin ışığıyla uyandı. Kalktı ve pencereyi açtı. Serin ve mis kokan bir rüzgârın bütün

41

'ciğerlerine işlediğini hissetti. Doğa sanki neş'e içinde gü -lümsüyordu.

Saatine baktı. Sekize geliyordu. Kendi kendine:

— Onbeş gün ne çabuk geçti! diye mırıldandı. Sonra burada geçen günleri düşündü. Bu süre içinde

İzab el'le çok tatlı arkadaşlık etmiş, güzel günler geçirmişti.

İzabel, canı ve hayat dolu bir kızdı. Artık iyice ihtiyarlamış olan babası Jorj, odasından pek az günler çıkıyordu. Flütü onun yegâne dostu ve tesellisi idi. Misis Roza daha çok ev işleriyle uğraştığı için gündüzleri görmek pek az

mümkün oluyordu.

Ümit, bu on beş gün içinde bir iki ufak tehlike atlatmış, bir defasında David'le olan arkadaşlığı konuşulurken, kendisine sorulan bir sorudan ötürü hayli müşkül durumda kalmıştı. Izabel, ağabeysi ile arkadaşlığının hangi yıl başladığını sormuştu. Ümit, bahsi kapatıncaya kadar hayli soğuk terler döktü. Bir defasında da, Misis Roza, anne ve babasından mektup alıp almadığını sormuştu. Şüphesiz bu evde kaldığı sürece daha böyle tatsız pek -çok sorularla karşılaşabilecekti.

Aşağıya indiği zaman, Izabel'i giyinmiş, kendisini bekler buldu. Genç kız, Ümit'i görünce sevinçli bir sesle:

— Sabahlar hayırlı olsun Fiiip! dedi.

Ümit, bir elini oebine sokarak pencerenin önüne vardı.

Genç kız:

— Gideceksiniz diye bugün erkenden kalktınız! diye sitem etti.

Aslında Ümit sabahları geç kalkmazdı. Fakat Filip, geç kalkan ve fazla uyuyan bir erkekti, kendisini öyle göstermesi, uyandığı halde odasından çıkmaması gerekiyordu.

Güldü:

— Ne yapalım, görev her şeyden üstün! dedi... Sonra Izabel'in cevap vermesine fırsat bırakmadan

ekledi:

— Misis Roza henüz kalkmadı mı?

42

— Kalkmaz olur mu hiç? Mutfakta size kahvaltı hasırlamakla meşgul.

— Ben ise habersiz gitmeyi tasarlıyordum.

— Demek ki bizden kaçacaksınız? Ümit kekeleyerek:

— Yok canım, dedi. Sizi rahatsız etmek istemiyordum...

İzabel, salonun öbür penceresine doğru yürüdü ve dışarıya baktı. Sonra kendi kendine konuşur gibi:

— Evvelce hiç böyle değildiniz, diye mırıldandı. Ümit, «Fîlîp» in nasıl olduğunu anlamak için sordu.

— Ya nasıldım?

— Başkasını rahatsız etmek diye bir şey yoktu sizin için. Dönüşünüzde birdenbire değiştiniz.. Evvelce sert ve kaba iken, yumuşak ve nâzik oldunuz.

— Beni güldürüyorsunuz İzabe!. Değişen hiç bir şey yok.

— Belki de gittiğiniz yerde sizi ilgilendiren bir çehreye rastladınız.

Ümit, genç kıza doğru birkaç adım attı ve önünde bulunduğu pencereye gelince durdu.

— Her şeyden önce bir asker olduğumu ve görevli bulunduğumu galiba unutuyorsunuz İzabel?

— Hayır unutmuyorum. Çünkü siz buradan ayrılmadan önce de askerdiniz. Ağabeyimin, sizi bize anlattığı zaman da askerdiniz.

İzabel tekrar dışarıya baktı. Dalgır bir hâli vardı.

— Bırakalım bu bahsi artık, dışarıda hava ne güzel değil mi?

İzabel'in birden bire değişmesi delikanlının tuhafına gitmişti. Belki de genç kız konuyu deşmek istemiyordu. Ümit de sustu ve birkaç adım yürüdü. Bir eli cebindeydi ve kendi kendine bir ıslık tutturmuştu.

İzabel, birdenbire geriye dönüp delikanlıya baktı:

— Bir de ıslık çaluyorsunuz değil mi Filip? dedi. Ne kadar taş kalplisiniz!

Ümit, şimdiye kadar İzabel'i hiç böyle alıngan görmemişti.

43

— Affedersiniz, diye özür diledi.

O sırada salona Misis Roza girdi. Delikanlıyı görünce:

— Günaydın Filip! dedi.

Sonra manâlı bir sesle ilâve etti:

— Başka zaman olsaydı, bu kadar erken kalkmazdınız.

İzabel manâlı manâlı Ümit'e baktı. Misis Roza kahvaltıyı hazırlarken:

— Ne zaman döneceksiniz Filip? diye sordu. Ümit, kendi kendine, «Bu sorulardan ne zaman kurtulacağım?» diye düşündü. Pencereden dışarıya bakarak:

— Şimdiden kat'î bir şey söyleyemeyeceğim, dedi. Fakat herhalde fazla uzamayacaktır.

— Selanik'te ne işiniz var bilmem ki? Hani Veroya'-da tahkikat işi bitti diyordunuz?

— Bitti ama, henüz sonuç belli olmadı.

— Doğrusu işlerinize akıl ermiyor.

Ümit gülümseyerek Misis Roza'nın gözlerine baktı.

— Ermesini mi istiyorsunuz?

Misis Roza başını kaldırıp delikanlıya baktı:

— Sözlerime darılma Filip... Sizi oğlum gibi seviyorum da...

— Buna eminim Misis Roza.

O âna kadar pencerenin önünde sesiz duran İzabel ansızın lâfa karıştı.

— Şüphesiz, işleriniz bizi ilgilendirmez Filip! Ümit cevap vermedi ve içinden:

— «Allahım yardımcım olsun! Yoksa bu kızla ve annesiyle halim harap!» diye düşündü.

VIII

Selanik parkının biraz ilerisinde bulunan Beyaz Ku -le'nin saati 12 yi çalıyordu.

Ümit, parkın güney tarafındaki kanepeye vardığı zaman, Liza'yı bulamadı. Oralarda gezinmesi doğru olmazdı. Kanepenin bir ucuna oturdu, piposunu yaktı, gazete-

44

yi ceb inden çıkardı. Maksudı okumak değildi. Bu gazete, hiç olmazsa yüzünü gizleyebiliyordu.

İlk sahifesine gelişigüzel göz gezdirirken, bakışları sağ köşede bir habere ilişti. Adetâ gördüklerine inana-mıyordu. Gazete, 18 Mart günü İngiliz ve Fransız zırhlılarının Çanakkale Boğazı'na hücum ettiklerini, fakat geri çekildiklerini yazıyordu.

Ümit, bu haberi okurken hayatında bu derece heyecan duyduğunu hatırlamıyordu. Demek ki, ilk görevinin sonucu alınmıştı.

Fakat Liza'nın gözükmemesi canını sıkımişti. Hiç olmazsa, ondan savaş hakkında bilgi alabilirdi. Saat, bir oldu. Hâlâ Liza gözükmemişti. Parkta fazla beklemenin doğru olmayacağını düşünerek kanepeden kalktı.

Yolda giderken Liza'yı düşünüyordu: Acaba sarışın Alman casusuna bir şey mi olmuştu? Yoksa İngilizler savaşta başarı kazanamayınca, yanlış haber verdiğiinden dolayı Liza'yı yakalamışlar mıydı?

Ondan sonra her gün birer saat fasıla ile parka geldi. Liza bir türlü

gözüküyordu. Dışarıda dolaşmanın doğru olmayacağını düşünerek bütün saatlerini oteldeki odasında geçiriyordu. Otelde herkes kendisini Vero- ya'daki olayın soruşturmasıyla görevli olan İngiliz subayı olarak tanıyordu. Gerçekten Filip, İngiltere'den buraya bu vazife ile gönderilmiş ve asıl görevi askerî makamlardan bile gizlenmişti.

Yedinci günü , kaldığı otelden son ümitle ayrıldı. Eğer bugün de Liza gelmeyecek olursa, çiftliğe dönmekten başka çare yoktu. Artık, Çanakkale savaşının kaîfî sonucunu öğrenmek merakını kaybetmişti. Aklı hep Liza'da idi.

Halbuki, Ümit böyle üzüntülü günler geçirirken Liza bütün görevini başarmış olarak Selanik yolundaydı.

Liza, aslen Hollandalı idi ve Hollanda Kraliyet Muhafız Taburu Komutanının kızıydı. Henüz on yedi yaşlarında iken, Paul adında Hollanda'da görevli bulunan bir Alman subayını sevmiş ve onunla Almanya'ya kaçmıştı.

Paul, Alman Genelkurmayının en gözde subayların-

45

dan biriydi. Genç yüzbaşı, Almanya'ya döndükten birkaç, ay sonra Belçika'ya ataşemiliter tayin edilmişti. Halbuki asıl görevi Belçika'nın bazı askerî sırlarını öğrenip Genelkurmaya bildirmektir. Karı koca birbirlerini o kadar seviyorlardı ki, ayrılmalarına imkân yoktu. Paul, Belçika'ya giderken karısını da beraber aldı.

Liza, sevgilisiyle beraber çalışıyor ve onun bütün işlerini biliyordu. Gerçi kocasının devlet sırlarını kendisine söylemesi doğru değildi. Fakat Liza'nın, kocasına her hususta faydası dokunduğu için, Almanya'daki şefleri ses çıkarmamışlardı.

Liza, İngilizceyi ve Almancayı çok güzel bilirdi. Belçika'da da Fransızca'yı öğrenmeye başlamış ve kısa bir sürede bu lisanı da tamamen kavramıştı. Hattâ Fransa'da kaldığı bir yıl içinde, Fransız halk lisanını bile öğrenmişti.

Liza, güzel resim yapardı. Havanın iyi olduğu günlerde kırlara açılır ve köy manzaraları çizerdi.

Fakat bu mutlu günler çok sürmedi. Genç kocası, mide kan amasından bir gün ansızın öldü. Zavallı Liza, acının ve talihin en ağır yumruğunu yemişti. Onun içirt artık hayatın hiçbir zevki yoktu. İçi açıl dolu bir gönüllü yaşamak neye yarayacaktı? Tutunduğu yegâne dal kırılmıştı. Şimdi kime dayanacaktı? Ailesi kendisini terketmişti.

Paul, son raporunu vermeye zaman bulamadan ölmüştü. Bu raporda hayli önemli şeyler vardı. Sevgilisinin son görevini tamamlamak için Berlin'e gitti ve raporunu Alman Genelkurmayına verdi.

Yüksek rütbeli bir subay, rapordaki bazı hususları eksik buldu ve Liza'dan bilgi istedi. Genç kadın, askerliğe ve istihbaratın çok ino işlerine ait hususları o kadar bilgi ve emniyetle anlatmıştı ki, subay hayret içinde kaldı.

Liza, gitmek için ayağa kalkarken subay:

— Gitmeyiniz, dedi. Sizinle biraz görüşeceğim. Liza yerine tekrar oturunca subay:

— Size Paul'ün işini versem? Onun bıraktığı yerden

46

yürütseniz? Onu yaşatsanız? dedi.

Liza düşündü. Paul'ü yaşatmak, ya da onun izinden, ölüme koşmak! Bu, ona çok tatlı gelmişti. Sevinçle:

— Kabul ediyorum, diye eevap verdi:

Fakat işi hemen olmuş değildi. İstihbaratın daha yüksek şefleri, henüz casusluğun güç işlerini becerecek kadar yetişmemiş bir kadının, bu tehlikeli ağır yükü taşıyamayacağını iddia ettiler. Liza konuşurken, insanı başka şey düşünmeyecek kadar gözlerine bağlayan, bir kaynaktan akan su gibi pürüzsüz ve ahenkli konuşan, zeki bir kadındı. Alman subayı, onun bu özelliklerinden uzun uzun şeflerine bahsetti ve sözlerini şöyle bitirdi:

— O, zaten ölümü arayan bir kadındır.

Li za, dâvayı kazanmıştı. O artık Liza değil, Almarv; İstihbarat Ajanına

mensup A-33 rumuzlu casustu.

En tehlikeli işler ona veriliyor, genç kadın da, kendi -, sine verilen görevleri hiç eksiksiz yapıyordu.

Kışın Berlin'de kalıyor, yazı Fransa'da geçiriyor du. Sonbaharın sonunda da Almanya'ya birçok fotoğraflar ve krokilerle dönüyordu. Bir defasında Fransa topçusuna, ait birçok gizli plânlar elde etmişti; bu Almanlar için hayli değerli idi.

Liza, aynı zamanda, kültürlü bir kadındı. Askerî ve siyasî tarihi baştan sonuna kadar biliyordu. Bir kurmay kadar bilgiye sahipti.

Birinci Dünya Savaşı başlamadan önce kendisine -önemli bir görev verilmişti. Londra'ya gidecek ve İngiliz Entellicens Servisine girerek İngiliz casusu olacak, sonra aldığı sırları Almanlara bildirecekti. Bu hem güç, hem tehlikeli bir görevdi. Fakat Liza bunu da başarmıştı. Hattâ İngiltere'den Almanya'ya döndüğü zaman, Portsmouth savunmasının plânları yanındaydı.

Genç kadın, kimliğini ve izini gizlemekte son derece başarılı oluyordu. Onun gözlerinde istediğini yaptıran bir sihir vardı...

Selânik'e gelmeden önce Liza'ya son derece önemli ve tehlikeli bir görev verilmişti.

Liza, bir hizmetçi kıyafeti ile Paris'e geldi. Q sıralarda -

47

BP

'hizmetçi kıyafeti olduğu için çabuk iş bulabilecekti. Fakat, arayacağı yeri buluncaya kadar müracaatları savdı ve sonunda da istediği kapıyı buldu. Fransız istihbarat dairesine, temizlik işine bakan hizmetçi olmuştu.

Büyük binanın birinci katında çalışma bürosu, ikinci katında taşradan gelen ajanların yatak odaları vardı. Liza'ya yatmak için tavan arasında bir yer gösterdiler. Dairede üç hizmetçi vardı. Liza'ya bütün büroların temizlenmesi işini verdiler. İş oldukça ağır ve yorucu idi.

Liza, o kadar bön, o kadar aptal görünüyordu ki, herkes onunla eđ leniyor, diğer iki hizmetçi de, onun aptallığından faydalanarak işlerini Liza'ya yüklüyorlardı.

Daire nöbetçileri Liza'ya çok ısınmışlardı. Fakat onlar dairede buldukça, Liza'nın iş başarması mümkün değildi. İki nöbetçi memurdan birisi pazar günleri izinli gidiyordu. Bu, iyi bir fırsattı.

Bir pazar günü, nöbetçi memur odasında iken Liza bir bahane ile içeri girdi. Ne kadar aptal olursa olsun, memur için vakit geçirecek bir arkadaşına ihtiyacı vardı. Liza ile konuşmaya başladı.

Böylece, nöbet geceleri Liza, memurun bulunduğu odaya giriyor, sohbet ediyordu. Memur, kısa bir sürede Liza'yı sevmiş, hattâ ona nişanlanmayı teklif etmişti. Liza da kabul eder görünmüştü.

Bir gün memur, Liza'yı öpmek için uğraşırken, genç kadın, adamın burnuna klorformlu bir mendil kapadı. Artık bundan sonrası Liza için bir oyuncaktı. Herkesin derin uykuda olduğu o sırada, her yeri serbestçe aradı. Kendisine gerekli olan vesikaları aldıktan sonra, sakladığı tulumu giydi. Büyük merdivenlerden indi. Kapıda, nöbetçi yüzüne bile bakmadı. Çünkü, her saat içeriden türlü kıyafetli insanlar çıkıyordu. Bu da kılık değiştirmiş bir Fransız casusu olabilirdi.

Ertesi gün, İstihbarat Dairesinde bir gürültü koptu. Klorformlu memur ayıldı. Fakat hizmetçi kadın ortalarda yoktu. Bunu, o aptal, o bön hizmetçi mi yapmıştı? Her-ices hayret içindeydi.

48

Fransa'nın her bueağına telgraflar, telefonlar yağdırıldı. Fakat Liza çoktan İsviçre hududunu geçmişti. Yanındaki evraklar da paha biçilmez değerdeydi. Almanya'da ve başka memleketlerde bulunan Fransız casuslarının adları ve girdikleri işler noksansız alınmıştı. 1915 yılı başlarında Berlin'de birçok Fransız casusunun yakalanması ve kurşuna dizilmesi, Liza'nın başardığı bu iş üzerine olmuştu.

Şimdi de Liza, İngiliz Entellicens Servisi casusu olarak Selânik'e yollanmış ve ilk görevi olarak, aslında sahte olan Çanakkale tahkim plânını İngiliz

Genelkurmayına ulaştırmıştı. şüphesiz bu arada Almanlar tarafından da kendisine, İngiliz casusu Filip'i yakalatmak görevi verilmiş, Liza bunu da gayet ustalıkla başarmıştı.

| Ümit, yedinci günü otelden çıktığı zaman, Liza'yı tekrar Selânik'e getirmekte olan İngiliz harp gemisi, sarışın kadını çoktan Yunan toprağına çıkarmış bulunuyordu. şüphesiz Ümit, bunlardan haberdar olmadığı için, Liza'nın akıbetinden endişe etmekteydi.

Saat 18 de parktaki kanepeye vardığı zaman, sevincinden neredeyse uçacaktı. Çünkü Liza, kanepenin sağ tarafında oturuyor ve örgü örüyordu.

Liza'nın yanına gelince, kendisini tutamayarak:

— Nerelerde kaldınız? diye sordu. Liza:

— Ayakta konuşmak doğru olmaz, kanepeye oturunuz da öyle konuşunuz, dedi.

Ümit şüphesiz bu işlerde Liza kadar usta ve tecrübeli değildi. Kadının dediği gibi kanepeye oturdu.

Liza, delikanlının konuşmasına fırsat vermeden sordu:

— Çanakkale zaferinden haberiniz var mı? Ümit heyecanlı bir sesle:

— Rum gazetelerinde kısa bir haber okudum, ama tafsilâtını tabiî bilmiyorum, dedi.

Sarışın kadın, delikanlının gözlerine baktı ve gülümseyerek:

— Büyük bir zafer kazandınız! diye cevap verdi.

49

F.: 4

Üm it büsbütün meraklanmıştı:

— Savaş nasıl olmuş, anlatır mısınız?

— Burada uzun boylu konuşmak doğru olmaz. Bu akşam askerî mahfelde bir balo var, oraya geliniz. Ben bir İngiliz albayı ile olacağım. Beni dansa kaldırırsınız, o zaman konuşuruz. Biliyorsunuz, Veroya'daki askerî yolsuzluğun tahkikatına gönderilmiş bir subaysınız. Göreviniz hakkında etrafa tafsilât vermekten daima kaçınınız.

Liza bir süre sustu. Delikanlı da susuyor ve büyük bir hayranlıkla sarışın kadına bakıyordu. Liza:

— Hangi otelde kalıyorsunuz? diye sordu. Ümit yavaş bir sesle cevap verdi:

— Makedonya oteli.

— Bir daha o otelde kalmayınız.

— Niçin?

— Lüks ve konforlu bir oteldir. Dikkati çekebilirsiniz. Yedi gün içinde nerelere gittiniz?

— Hiçbir yere gitmedim.

— Bu da doğru bir davranış değil. Diğer insanlardan ayrı hareket etmek şüphe yaratır. Onun için, hareketlerinizi daima bulunduğunuz topluma uydurmalısınız.

— İkazınıza teşekkür ederim.

— Artık ayrılabiliriz. Akşam sizi baloda bekliyorum.

A

Bol yıldızlı bir geceydi.

Selanik'teki büyük askerî garnizonun salonunda, Yunanlıların, İngiliz askerî heyeti şerefine verdiği balo neşeli bir hava içinde devam ediyordu.

Ümit'i dış kapıda bir Yunan subayı ile eri karşıladı. Sonra bir çavuş

kendisine yol gösterdi.

Sa lon oldukça büyüktü, elli kadar çift dans ediyordu. Oldukça yüksek bir yerde bulunan askerî bando, çok güzel bir Viyana valsini çalmaktaydı.

Ümit, ilk önce sağ tarafa saptı ve davetlilerin arasından geçerek terasa çıktı. Burası nisbeten تنها idi,

50

Ş u âna kadar kendisini tanıyan kimse çıkmamıştı. Yalnız, salona girerken bir İngiliz havacı yüzbaşı ile teğmeni kendisini selâmlamışlar, ümit de, yüzlerini hiç görmediği bu subaylara sahte bir tebessümle karşılık vermişti.

Merdivenlerden inerken, uzakta o lan masada bir İngiliz albayı ile oturmakta olan Liza'yla gözgöze geldi.

Liza, albayın başka bir yere bakmasından faydalanarak, başıyla Ümit'i hafifçe selâmladı. Ümit de tebessüm ederek karşılık verdi.

Ümit bir an Liza'nın yanına gidip gitmemekte tereddüt etti. Hemen yanına gitmek doğru olmazdı. Uzaktan durumu kontrol etmek ve Liza'nın davetini beklemek daha akıllıca bir işti.

Büfeye gitti ve bir kadeh viski içti. Gözünü Liza'dan ayırmıyordu. O sırada askerî bando yeni bir valse başlamıştı, ümit, biraz daha kenara çekilmek isterken Liza'nın başıyla işaret ettiğini gördü.

Sarışın kadın, uzaktan:

— Filip! Siz buralarda ha! diye delikanlıyı çağırdı. Ümit, Liza'ya doğru yürüdü:

— Doğrusu ben de sizi burada göreceğimi ümit etmezdim.

Ümit yanına gelince, Liza, Albaya döndü.

— Filip'i belki tanırız Albayım. Albay:

— Kendisiyle tanışmadım, ama sanırım Askerî Heyette irtibat subayı, diye

cevap verdi.

Ümit başıyla tasdik ederek Albayın önünde hazırol vaziyetinde durdu:

— Evet, Albayım! Liza, Albaya döndü:

— Filip'i Londra'da tanıdım Albayım. Bindiğim bir uçağın pilotu idi ve o zaman üsteğmendi. O olayda bana hayli yardımı dokunmuştur.

Albay «o olay» sözünü işitince gözlerini açarak sordu:

— Demek sizi kaçıran Filip'ti.

— Evet Albayım!

51

O âna kadar Ümit'e pek önem vermeyen Albayın yüzünün ifadesi birdenbire değişti.

— Tanıdığımı memnun oldum. Burada Filip adında bir havacı yüzbaşının bulunduğunu ve Veroya'daki olayın tahkikatıyla meşgul olduğunu duymuştum. .

Bir süre sustuktan sonra:

— Zannedersem, şimdi bu görevde bulunuyorsunuz? diye ekledi.

— Evet Albayım. Arasına Selânik'e iniyorum.

— Genelkurmay, size özellikle önem veriyor. Zannedersem, birkaç gün önce gelen emirde, sizin buradaki görevinizin altı ay uzatıldığı, hiçbir makama bağlı olmayıp doğrudan doğruya Genelkurmayın emrinde bulunduğunuz yazılıyordu. Hattâ altı aylık maaşınızı alabilmeniz için emir de vardı.

— Henüz bana tebliğ edilmedi Albayım.

— Herhalde Veroya'da size bildirilecektir.

Ümit içinden gül dü. Şüphesiz buradaki askerî heyetin Veroya'ya göndereceği yazı ve talimatı Liza alacak ve kendisine bildirecekti.

Bu sırada orkestra valse başlamıştı. Liza, gözünün ucuyla kendisini dansa kaldırması için işaret etti.

Ümit, Albayın önünde hafifçe eğile rek Liza ile dans etmek için izin istedi.

Albay:

— Hayhay, diye cevap verdi. Ben de vali beyle görüşecektim. Danstan erken dönerseniz, Liza'yı yalnız bırakmayınız.

— Emredersiniz Albayım.

Liza oturduğu yerden kalkarak eteklerinden hafifçe tuttu ve albayı selâmladı. Albay da genç kadına nezaketle karşılık verdi. Pist yerine varıncaya kadar hiç konuşmadılar. Liza, dansa başlarken delikanlının hafifçe kulağına eğilerek:

— Dikkatli olunuz ve ben sormadan birşey söylemeyiniz! diye tembihte bulundu.

Ümit vals yaparken, ayakta rüya gördüğünü sanıyordu. Öyle ya, güzel bir casus kadının kolları arasında,

52

Selanik'te askerî bir baloda, İngiliz subayı olarak dans etmek tatlı bir rüya değil miydi? Liza bir ara:

— Çok güzel dans ediyorsunuz Filip, dedi. Ayakkabım sıkmasa, bu gece hiç durmaz, dans ederdim.

Delikanlının gözlerine uzun uzun baktıktan sonra ilâve etti:

— Terasa çıkalım mı?

Terasta ılık, hafif bir bahar kokan bir rüzgâr esiyordu. Yıldızlar, karanlık gökte yanıp sönüyor ve ufukta henüz doğmuş olan ay, altından yapılmış bir

tepsiye benziyordu. İçerden çok güzel bir müziğin nağmeleri gelmekteydi. Bir süre hiç konuşmadan etrafı seyrettiler. Liza, biraz ilerdeki ağaçları göstererek:

— İsterseniz, oraya gidelim Filip, dedi.

Ümit gülümse yerek, Liza'nın zümrüt gözlerine baktı.

— Albay sizi aramaz mı?

— Albayın ne kadar geveze olduğunu bilmezsiniz. O şimdi vali ile lâfa daldı mı, kendisini unuttur. Hem masaya dönmüş olsa bile endişe duymaya dağmez. Bilirsiniz ki, çocukları ve ihtiyarları kandırmak kolaydır.

Bahçeye giden merdivenlerden inerlerken Liza, genç adamın koluna girmişti.

— Yavaş ininiz Filip. İkimiz birden merdivenlerden yuvarlanmayalım.

Liza pürüzsüz ve güzel İngilizce konuşan bir kadındı. Sanki, onun dudaklarından kelimeler tatlı bir melodi ile çıkıyordu.

Liza:

— Biraz daha ileriye gidelim, dedi. Elli metre kadar ötede bir mermer kanepeler var. Onun üzerinde oturuyoruz.

— Buraları çok iyi biliyorsunuz.

Liza bu söze cevap vermedi ve dalgın bakışların» göğe çevirdi.

— Yıldızları çok severim, diye mırıldandı. Ne kadar çoktur ve birbirlerine ne kadar yakın görünürler. Halbuki her biri arasındaki mesafe milyonlarca kilometredir. Hepsinin de ayrı dünyaları vardır.

53

Mermer kanepenin önüne gelmişlerdi. İki de yan-yanaya oturdular. Ümit:

— Anlatınız bakalım, dedi. Liza güldü:

— Şunu unutmayınız ki, bir casus, hiç kimseye bir-şey anlatmaz. Hep anlatılanları dinler.

— Orası öyle. Fakat biz... Liza, delikanlının sözünü kesti:

— Evet ikimiz de İngiliz casusu rolüdeyiz. Fakat biliyor musunuz ki, aynı gaye uğruna çalışan casuslar bile birbirlerine hiçbir şey söylemezler. Karşısındakine güvenmemek, bir casus için en doğru hareket ve düşünüş tarzıdır. Size bunları niçin söylüyorum, değil mi? Sizin, evvelce hayatıma girmiş olan bir erkeğe benzemenizden mi, yoksa başka bir sebep mi? Doğrusu izah edemiyorum.

Ümit, «Ne çok erkeklere benziyormuşum?» diye düşündü.

Liza devam etti:

— Ama, yaptığınız bir işin sonucunu anlamak için acele etmenize hak vermiyorum değilim. Ben de yaptığım ilk işin sonucunu öğrenmek için kaç geceyi uykusuz geçirmiştım!

Sarışın kadın bir süre sustu. Henüz doğmuş olan ayın ışığı altında, saçları altın teller halinde, çıplak omuzlarına dökülüyordu. Çok güzel bir tuvalet giymişti. Tuvaletin ön tarafında, altın yaldızla işlenmiş bir gül vardı.

Liza yanındaki boşluğu göstererek:

— Biraz yanıma yaklaşmaz mısın? dedi.

Ümit, genç kadının yanına oturunca Liza devam etti:

— Size Çanakkale savaşı hakkında kısaca bilgi vereyim. Verdiğiniz Çanakkale plânı üç gün sonra bir İngiliz uçağı ile İngiliz Genelkurmayına ulaşmış bulunuyordu. İngilizler, Fransızlarla uzun görüşmelerden sonra 18 Mart günü Çanakkale'ye denizden hücumu karar verdiler. Öğleden önce saat 11 de, Quin Elizabeth, Triyof, Prens George, Lord Nelson, Enfleksibl, Ağamemnun İngiliz zırh-

lıları ile beş toıpito Boğaz'a girdi, az sonra da bunları dört Fransız zırhlısı takip etti. Düşman filosu Yenişar önlerine gelince durdu ve Türk

bataryalarına ateşe başladı. Kanlı bir savaştan sonra savaş akşam üzeri saat altıya çeyrek kala bitti ve müttefik donanması, Çanakkale sularını, galip Türk silâhlarına bırakarak çekildi. On-sekiz düşman zırhlısının yedisi saftan çekildi ve bunlardan üçü battı.

Liza sustuğu zaman, ümit son derece heyecanlıydı. Demek ki İngilizler ve Fransızlar Çanakkale önlerinde müthiş bir hezimete uğramıştı. İçinde görevini başarmış olmaktan duyulan büyük bir mutluluk hissediyordu.

Liza:

— Bu suretle İngilizler, aldıkları sahte Çanakkale

plânının kurbanı olarak, aynı zamanda Türk'ün kuvvetini, kudretini takdir edemediklerinden acı bir tokat yediler, diye ilâve etti. Şüphesiz bu zaferde sizin büyük payınız olmuştur.

ümit, genç kadının zümrüt gözlerine baktı.

— Sizin payınız yok mu Liza?

— Benim yaptığım o kadar önemli değil! Hem ben bütün bunları para mukabilinde yaptım. Siz ise, sadece vatan aşkıyla! Asıl büyüklük ve asıl öğünülecek şey bu değil midir?

Liza birdenbire kendisini topladı. Sanki daldığı bir rüyadan şimdi uyanmıştı.

— Burada daha fazla kalmanız doğru olmaz. Siz şimdi tekrar çiftliğe döneceksiniz. Ben de bir haftaya kadar, çiftliğin yakınlarında, göl kenarında bir kulübeye taşınacak, onbeş, yirmi gün kadar yaşlı bir Yunan kadınının yanında kalacağım. Orada sizinle daha uzun boylu görüşeceğimi ümit ediyorum.

— Fakat Liza, Aya Silyos'a gelmeniz tehlikeli olabilir.

— Zaten her an tehlikede değil miyiz? Casus için tehlikesiz hiçbir gün, hiçbir yer yoktur. Biz gerektiğinde her şeyimizi veririz. Ruhumuzu Tanrı'ya, kanımızı vatana!

— Merak etmeyiniz, her şey önceden hazırlanmıştır.

55

Hayli yorulduğum. Bu suretle bir süre istirahat etmek imkânını da bulmuş olacağım.

— Size yakın olmak şüphesiz benim için de iyi olacak!

— Siz mümkünse, yarın sabah erkenden Aya Siiyos'a hareket ediniz ve benim oraya gelmemi bekleyiniz. Şunu da unutmayınız. Beni, Londra'da bir kolejde talebe iken tanıyorsunuz. Eski bir aile dostlarıyız... Ve ben Daily Ekspres gazetesi muhabiriyim.

Ayrılmak için ayağa kalktılar.

Ilık ve bahar kokan rüzgâr, hafif hafif esiyor ve Li-za'nın ayın ışığında parıldaayan sarı saçlarını, genç adamın yüzüne uçuruyordu.

vAya Silyos'tayız.

Nisanın ilk günleri, içinde Liza'nın bulunduğu yaylı araba, gölün hemen kenarındaki kulübenin önünde durdu. Arabacı:

— Madam Mari! Madam Mari! diye bağırdı.

Biraz sonra kulübenin kapısı açıldı ve içerden yğışlt bir kadın çıktı. Bu sırada sarışın kadın da arabadan inmişti.

Madam Mari, yabancı kadının yanına geldiği zaman, oldukça sevinçli görünüyordu.

Sarışın kadın:

— Ben İngiliz gazete muhabiri Liza, dedi. Size daha önce de haber yollamıştım. Bilginizin olduğunu sanıyordum.

Madam Mari ellerini oğuşturarak:

— Evet, diye cevap verdi. Odanız hazır Matmazel. Sonra

sarışın kadının bavullarını almak için arabanın öbür tarafına geçti.

Madam Mar i, bavulları içeriye taşırken, sarışın kadın da arabacıya parasını verdi. Arabacı aldığı bol bahşişten dolayı teşekkür ettikten sonra arabasını sürdü.

56

Kulübeye girerken sarışın kadın, tekrar yanına gelen? madama:

— Buraları ne güzel yerlermiş, dedi. Bilhassa gölün' güzelliği harikulade...

— Umarım ki burada rahat edeceksiniz Matmazel. Bilhassa akşam üstleri, güneş batmak üzere iken bu gölün kendisine özgü bir güzelliği vardır. Güneş, şu karşıki* ağaçların arasından doğar.

Sarışın kadın kendisine ayrılan odaya girince durdu*, ve etrafı gözden geçirdi. Burası gerçekten sevimli bir oda idi. Köşede sade, fakat temiz bir karyola vardı. Karyolanın hemen sol tarafında işlemeli bir masa ve üzerinde de bir lâmba duruyordu.

Liza etrafına uzun uzun baktıktan sonra:

— Oda fena değil, dedi. Yalnız size bir şey soracağım. Kapının kilidi ve anahtarı var mı Madam?

— Var Matmazel!

— Biraz evhamlı bir kadınımdır da... Sonra eşyalarımın el sürülmesini katiyetle istemem. Zaten savruk bir insan değilim. Kendi işimi kendim görmeyi severim.

— Nasıl isterseniz Matmazel!...

— Sonra sizin nerede kalacağınızı öğrenmek isterdim.

— Kulübenin arka tarafında küçük bir oda vardır.

Evveleee orayı mutfak olarak kullanırdık. Fakat kocam öldükten sonra, ben oraya taşındım ve burasını kiraya? verdim.

— Pek güzel. Evinizde köpek filân yok ya?

— Küçük bir köpeğim var.

— Köpek, kedi gibi hayvanları hiç sevmem de...

— Size hiçbir zararı dokunmaz Matmazel...

— Mümkünse, onu buradan uzaklaştırmanızı rica edeceğim. Değeri ne ise şüphesiz veririm.

— Matmazel, bilmezsiniz küçük fino benim için ne kadar değerlidir. Bu küçük ve ıssız kulübede onun yardımıyla hiçbir korku duymadan oturabiliyorum.

— Ya, havlamasıyla beni rahatsız ederse?

— Etmez Matmazel. Zaten yattığı yer, arkadadır. Uslu ve terbiyeli bir köpektir.

57

Sarışın kadının, buna canı sıkılmıştı. Fakat bu hususta fazla ısrar edemezdi. Eğer ileride kendisine ya da işlerine zararı dokunursa, ortadan kaldırmak yoluna gitmek pekâlâ mümkündü.

— Aylık ne istiyorsunuz?

— Evvelce size haber yollamıştım Matmazel. Yüz drahmi.

— Ben size yüzelli drahmi vereceğim. Yemek

masrafı da şüphesiz ayrı... Yalnız burada istirahatimin ve rahatımın temin edilmesini istiyorum.

Madam sevinçli bir ifade ile:

— Elimden geldiği kadar istirahatinize çalışırım hanımcığım, dedi.

Sarışın kadın bazı ihtiyatlarından bahsetti:

— Sabahları erkenden kalkarım, ama hiç kahvaltı

yapmam. Onun için bana kahvaltı hazırlamanıza lüzum yok. Sabahları genellikle ufak bir gezinti yaparım. Geee-leri az uyuduğum için, yürüyüşten sonra bir iki saat uyurum. Bu suretle öğleye kadar size hiçbir ihtiyacım olmaz. Yemeklerim, ekseriyetle, haşlanmış sebze ve meyvedan ibarettir. Buraya yakın bir pazar var mı?

— Yarım saat kadar ileride haftada bir pazar kurulur. Yiyeeek ihtiyaçlarımı oradan temin ederim. Eğer siz de arzu ederseniz...

— Ben yemek işlerine karışmam Madam. Siz nasıl isterseniz öyle yaparsınız. Hatırıma gelmişken söyleyeyim: Beni arayan birisi olursa haber vermeden içeri almayınız. Yalnız koyu kumral saçlı, uzun boylu, yeşil gözlü, yakışıklı ve yanaklarında hafif gamzesi olan bir İngiliz beni ararsa, odama girebilir. Kendisi benim kolej arkadaşımdır. Aynı zamanda eski bir aile dostuyuz. Zannedersem bu civarda bir çiftlik varmış, kendisi bir süredir orada oturuyor-muş..

— Aeaba Mister Jorj'un çiftliğinde mi?

— Bilmiyorum Madam.

— Misis Roza'yı tanır mısınız?

— Hayır, tanımam.

— Ya Misis Izabel'i?...

58

— Burada, kolej arkadaşım Filip'ten başka kimseyi tanımıyorum.

Sarışın kadın bir süre daldı. İngiliz Yüzbaşısı Filip'i, bu çiftliğe ilk önce getiren kendisiydi. Hattâ o akşam, köylü kadın kıyafeti içinde buraya gelmiş ve Madam Mari'nin kulübesinde bir gee yatmıştı. Zaten Madam Mari'yi bu suretle tanımış ve bir odasını kiraya verdiğini konuşma esnasında öğrenmişti.

Madam Mari ise o gece evinde yattığı köylü kadını çoktan unutmuştu.

Gölün kıyısındaki küçük kulübede bu konuşmalar olurken, çiftlikten göle inen yolda, menekşe gözlü bir genç kız ile yakışıklı bir erkek ağır ağır yürüyorlardı. Iza-bel:

— Doğrusu size hayret ediyorum Filip, diye söylendi. Çiftliğe döndüğünüzdenberi, ne çiftlikte oturduğunuz, ne de biz hatırlatmazsak viski içtiğiniz var. Şimdi de, göle gitmeyi tutturdunuz.

Ümit güldü:

— Gölün şu harikulade güzelliği nerede bulunur Iza-bel?

Gölün kenarına gelmişlerdi. Izabel, sahildeki çimenlere doğru koştu. Sonra ansızın durup geriye döndü:

— Çiçekler de açmış Filip!

Sanki bu ses, çok uzaklara gitmiş gibi, birkaç yüz metre ötede, gölün kenarında bulunan kulübenin pencerelerinden birisi açıldı; sarı saçlı bir kadın, elini güneşe siper ederek, gölün kenarındaki genç kızla erkeğe baktı.

Ümit bunu gördü ve pencerenin açılışının neyi işaret ettiğini anlamakta gecikmedi.

Aynı günün akşamı, gü neş göle son ışıklarını gönderirken, küçük kulübenin kapısı iki defa hızlı hızlı çalındı. Biraz sonra kapı açıldı, ümit içeriye bir gölge gibi girdi.

Liza:

— Biraz geç kaldınız, dedi.

Ümit sinirli bir sesle çabuk çabuk konuştu:

— Evdekilerden bir türlü yakamı kurtaramıyorum. He-

59

le İzabel adındaki kız...

Liza, delikanlının yüzüne manâlı manâlı baktı:

— Bunu anlamayacak ne var. Kız sizi seviyor. Ümit, divana otururken:

— Beni güldürüyorsunuz Liza, dedi. Bunu da nereden çıkardınız?

— Tahmin etmek zor bir şey değil. Kız uzun zamandır çiftlikte yalnız. Eh, sizin gibi yakışıklı bir erkek gökten iner gibi çiftliğe gelirse, tabî on dört elle sarılır.

— İltifatınıza teşekkür ederim. Zannedersenem konu-şacak önemli şeylerimiz olmalı.

Liza güldü:

— Bilâkis hiçbir şey yok...

— O halde gelmem için bana neden işaret ettiniz?

— Beni görmeyi, benimle konuşmayı istemez miydiniz?

Ümit:

— Şey... Tabî... diye kekeledi.

— Unutmayınız ki, burada görevde olduğunuz sürece benim emrim altındasınız. Size direktifleri ben vereceğim. Yeni bir göreve yollayacağım. Bunları biliyorsunuz zannederim.

— Evet, biliyorum.

Liza, delikanlının gözlerine manâlı manâlı baktıktan sonra yerinden kalktı ve masanın üzerinde bulunan kadehe viski doldurup Ümit'e uzattı.

— Buyurmaz mısınız?

— Teşekkür ederim. Siz içmiyor musunuz?

— Ben az önce başka şey kullandım. Ümit hayretle sordu:

— Ne kullandınız?

Sarışın,kadın güldü. Yüzünde garip bir ifade vardı,

— Morfin! diye mırıldandı.

Ümit, genç kadının bu cevabı karşısında o kadar şaşırılmıştı ki:

— Morfin mi? diye Liza'nın sözünü tekrar etmekten.-kendini alamadı.

Pencereden giren akşam güneşinin son ışıkları, Ümit' -

60

in karşısında, ayakta durmakta olan Liza'nın saçlarına vuruyordu.

Sarışın kadın, kendi kendine güldü ve masanın üzerinde bulunan sigara paketinden bir sigara alarak yaktı.

— Benim morfinman bir kadın olduğumu tahmin etmemiştiniz, değil mi?

— Doğrusu etmemiştim.

— Beni tanıyan bütün dostlarım da tahmin etmemişlerdi, ama şimdi birçokları biliyor. Sizin de bilmenizde bir jnahzur görmedim. Çünkü, dostlarımın ihtiyatlarıma alışması ve zevklerimi yakinen bilmesi beni memnun eder.

Liza, sigarasından derin bir nefes çektikten sonra konuşmasına devam etti:

— Şimdi biraz da sizden bahsedelim. Kaldığınız çiftlikten memnun musunuz?

Sarışın kadının bu sorusu, Ümit'in tadını kaçırmıştı:

— Görevimi yapmaktan başka bir şey düşünmüyorum, diye eevap verdi.

— Vatanınızı bu kadar çok mu seviyorsunuz? Ümit gözlerini pencereye çevirdi ve ağzından oluk

gibi:

— Pek çok! sesi çıktı.

Liza acı bir sesle cevap verdi:

— Ben de çok seviyordum. Fakat ne acı ki, şu anda vatanıma hizmet etmekten uzak bulunuyorum.

Bir süre sustu. Sonra kendi kendine konuşur gibi .mırıldandı:

— Ah Paul!... Ümit:

— Paul kim? diye sordu. Liza, rüyada gibi konuşuyordu:

— Size anlatmak çok güç... Kocamdı ve ilk sevgi-limdi. Kendisiyle birlikte Almanya'ya kaçtım, sonra o ölünce, onun görevine devam ettim ve casus oldum.

— İlk önceleri bir türlü alışamadığım ölümüne, sonraları boyun eğdim, hattâ Paul'ü unuttum bile... Fakat onun bana bıraktığı göreve devam ediyorum.

61

— Görevinizden memnun değil misiniz?

— Memnunum, memnunum ama...

Liza burada susmuştu. Bir şey söylemek istiyor, fakat söyleyemiyordu. Birden kendini toplamayı bildi ve saçlarını geriye atarak, sözlerine devam etti:

— Yine dönüp dolaşıp söz bana geldi. Halbuki sizden bahsedecektik.

— İçinde bulunduğum aileyi benden iyi tanıyorsunuz zannedirim.

— Orası öyle. Fakat size sormak istediğim o değil... Çiftlikte günlerinizi nasıl geçiriyorsunuz? Sizden hiç şüphelenmediler mi?

Size karşı davranışları nasıl? Bunları öğrenmek istememin sebebi, bundan

sonraki hareketimi' ona göre tayin etmek içindir.

— Çiftlikte gayet sade bir hayat geçiriyorum. Benden hiçbirinin şüphelendiğini sanmıyorum. Bana karşı davranışları da gayet iyi.

— Ya genç kızın?

— Diğerleri gibi.

— Size karşı özel bir ilgi göstermiyor mu?

— Nasıl özel bir ilgi?

— Sevgi filân!...

Ümit, umursamaz bir ifade ile:

— Sanmıyorum, dedi.

O âna kadar, pencerenin karşısında ayakta durmakta olan sarışın kadın, Ümit'in yanına oturdu.

— Birçok erkek dostlarım olduğu halde, hiçbirine karşı bu şekilde konuşmadığımı bilmelisiniz, dedi.

Ümit, önüne bakıyor ve cevap vermiyordu . Liza sordu:

— İzabel'den bahsetmek çanınızı sıktı zannederim?

— Hayır!

Liza gülerek ayağa kalktı:

— İzabel'e karşı da böyle çekingen misiniz? Masaya gitti ve kadehe biraz daha viski boşalttı.

— Viskinin size cesaret vereceğini sanıyorum. Sonra tepsi içindeki kadehi Ümit'e uzattı. Delikanlı:

— Teşekkür ederim, dedi. Fakat çok viski kullanmadığımı size

söylemeliyim.

62

Liza manâlı manâlı delikanlıya baktı.

— Siz Filip değil misiniz?

— Filip'im ama, bildiğiniz Filip'lerden değilim.

İkis i birden gülüştüler. Liza o kadar kahkahalarla gülüyordu ki, kendisini tutamayarak divana uzandı:

— İlâhi dostum! Sizin kim olduğunuz hakkında o kadar geniş bilgiye sahibim ki, söylesem inanmazsınız.

— Söleyiniz!

— Pekâlâ. Buraya gelmeden önce Genelkurmay Dairesinde istihbarat subayı idiniz. Anneniz ve bir kızkarde-şiniz var. Dosya ve sicilinizde hiçbir lekeniz yok. 1912 ve 1913 yıllarında Londra'da ataşemiliter idiniz. Adınızın Ümit olduğunu gerçi siz söylemişsiniz ama, ben daha önce de biliyordum. Görüyorsunuz ki, dostum, benden bir şey gizlemenize sebep yok. Bir de ben size sorayım. Benim hakkımda ne biliyorsunuz?

Ümit, Liza'nın hakkındaki bilgisine hayret etmişti!..., İşin acı tarafı, kendisinin Liza hakkında hiçbir şey bilme-mesiydi.

Ümit, sü kût edince Liza tekrar etti:

— Söleyiniz, hakkımda bildikleriniz nelerdir?

— Hiçbir şey bilmiyorum.

Ümit, Liza'ya şüpheyle baktı. Acaba bu kadın gerçekten İngiliz casusu muydu? Fakat, İngiliz casusu olsa, şimdiye kadar kendisini pekâlâ yakalatabilirdi.

— Hakkımda bu derece bilgi edinmeye neden lüzum gördünüz, bunu anlamadım doğrusu? diye sordu.

— Beraber çalışacağım arkadaşımın nasıl bir insan olduğunu öğrenmek görevimdir.

Ümit oldukça müşkül bir duruma düşmüştü. Liza bunu farketmiş olacak ki:

— Kuşkusuz bu meslekte iyice pişeceksiniz, dedi. Ga-

susluk, öyle rastgele herkesin yapabileceği iş değildir. Casusluğun kendine özgü tekniği ve çalışma metodu vardır. Bu mesleğin dışında olanlar, bundan bir şey anlamazlar... Tıpkı kendileri için bilinmeyen bir

ilimden habersiz olanlar gibi...

63

Güneş batmış, odanın içi iyice kararmıştı... Ümit ayağa kalktı:

— Müsaadenizle artık gideyim, dedi.

— Kalmanız için fazla ısrar etmiyeceğim. Fakat sık sık gelmeyi ihmal etmeyiniz.

Ümit, o akşam çiftliğe döndüğü zaman ortalık çoktan kararmıştı. Kapıyı kendisine açan Izabel:

— Nerede kaldınız Filip? diye sitemli bir sesle sordu: ümit, Izabel'in yüzüne bakmadan içeri girdi ve ancak merdivenden çıkarken cevap verdi:

— Çiftliği bir dolaşayım, dedim. Sonra aklıma esti, göle gittim. Hayli de yorulдум.

Odadan içeriye girince bu defa da Misis Roza sorguya başladı:

— Aşkolsun Filip! Neredeydiniz?...

Ümit, az önce Izabel'e söylediklerini tekrarladıktan sonra:

— Affedersiniz, biraz geciktim, diye özür diledi. Ümit bu suretle meseleyi kapatmak istemişti. Fakat

Izabel hemen atıldı.

— Yalnız gezmek Filip'in hoşuna gidiyor anne! Misis Roza, iyi yürekli bir kadındı. Kaşlarını çatarak ikızına çıkıştı:

— Hep seninle birlikte gezecek değil ya? İstedığı yere gider...

İzabel'in yüzü kıpkırmızı oldu. Ümit gergin havayı yatıştırmak için:

— Mister Jorj nasıllar? diye sordu.

Misis Roza, o sırada odadan dışarıya çıktığı için cevap vermedi. İzabel de az sonra odadan çıktı.

Ümit, uzun süredir kullanmadığı pip osunu içmek için cebinden çıkardı ve tütünü doldurduktan sonra peneere-nin önüne gitti. Az önce çok güzel olan hava, birdenbire bozmuştu. Şiddetli bir rüzgâr esiyor ve güney tarafın-

64

dan getirdiği bulutları, Aya Silyos üzerinde topluyordu. Sandalyeye oturdu ve piposunu içmeye başladı. Bu sırada içeriye Misis Roza girdi:

— İzabel nereye gitti Filip? diye telâşla sordu.

— Az önce odadan çıkmıştı. Ben de sizin yanınıza gitti sanıyordum.

— Acaba dışarıya çıkmış olmasın?

— Dışarıya mı? Onun böyle âdetleri var mıdır?

— Bir şeye sinirlendiği veya üzüldüğü zaman, dışarı çıkar ve saatlerce eve gelmez.

Ümit gülümseyerek:

— Herhalde açık hava ona iyi geliyor, diye söylendi.

— Kuzum Filip, dışarı bir bakar mısınız? Deli kız karanlıkta yolunu

şasıracak...

Ümit, cevap vermeden odadan çıktı.

Ümit, soluk soluğa gölün kenarına vardığında karanlıkta bir şey görülmüyordu. Yüksek sesle:

— İzabel! İzabel! diye bağırdı.

Cevap alamamış, fakat uzakta bir karaltı görmüştü. Karaltıya yaklaştığı zaman İzabel'i ıslak çimenlerin üzerinde buldu.

— İzabel!!

Genç kız, korku ile delikanlıya baktı. Bakışlarında garip bir mânâ vardı. Ümit'in az önceki titrek sesi, onu sanki yeniden dünyaya getirmişti.

Ümit, bir adım daha yaklaştı ve eğilerek sordu:

— İzabel! Ne yapıyorsun burada?

Sonra, İzabel'in elinden tutarak gölün kenarında bulunan bir ağacın altına getirdi. Kendi ceketini çıkarıp yere serdi:

— Oturmaz mısın İzabel? dedi. Genç kız cevap vermeden oturdu.

Ümit, ona uzun uzun baktı. O âna kadar İzabel'i bu kadar güzel, bu kadar cazip görmemişti.

Genç kız, birdenbire Ümit'in göğsüne kapandı ve kesik bir sesle:

— Oh Filip! dedi. Seni seviyorum! Seni çok seviyo-

65

F. : 5

rum... Beni ansızın bırakıp gitme, olmaz mı? Yoksa çok mutsuz olurum.

— Henüz buradayım ve bir yere gittiğim de yok.

— Gerçek söylüyorsun, değil mi Filip? Beni bırakıp gitmeyeceksin. Gitsen bile yine döneceksin, değil mi?

— Tabiî, tabiî... Şu gözlerinin yaşını sil bakayım.

XI

Ümit, üç gün sonra tekrar Liza'nın kulübes ine gitti. Liza, Ümit'i güler yüzle karşıladı; fakat içeriye girdikten sonra gecikişinin sebebini sormaktan da geri kalmadı:

— Uç gündür nerelerdesiniz Filip? Ümit tatsız bir sesle:

— Onları atlatmak kolay olmuyor, diye oevap verdi» Ümit divana oturunca sarışın kadın sordu:

— Günlerinizi nasıl geçirdiniz bakalım? Delikanlının, konuyu kapamak istediği her halinden anlaşılıyordu.

— Her zamanki gibi, diye kısa bir cevap verdi. Liza da karşısındaki sandalyeye oturdu:

— Günlerinizi benim kadar sıkıntılı geçirmemişsiniz-dir. Eğer albay bir görevle Selanik'ten ayrılmış olmasaydı, böyle can sıkıcı bir yere gelmekten kurtulurdum.

— Hangi albay?

— Canım, baloda görmüştünüz ya!

— Evet!

— Kendisinden alınacak bazı bilgiler vardı. Fakat ansızın Girit'ten çağırdılar. Tabiî beni beraberinde götüremezdi. Ben de onun dönmesini beklemeye mecbur oldum. Fakat asıl müşkül durumda bizim H-66 kaldı.

— Bir ajanımız mı?

— Evet!

— Ne zamandanberi size sormak istiyordum Liza. Albayla c balo gecesi konuşurken, «o olay»dan bahsetmişsiniz. İzah eder misiniz?

— Sandığımız kadar önemli bir şey değil. Savaşın başında bir görevle Belçika'da bulunuyordum. O zaman

66

izimi keşfeden polis ve jandarmalardan, beni bir İngiliz havacısı kurtarmıştı.

— Havacı gerçekten Filip miydi? Liza güldü:

— Yok canım... Yalan söyledim. Albay olayla çok ilgilenmişti de...

— Ya pilotun gerçek adını öğrenirse?

— Kendisiyle uzun boylu dostluk peyda edecek değilim ki! İşim bitinceye kadar...

Liza ansızın ayağa kalkarak:

— Beni lâfa tuttunuz, size viski ikram etmeyi unuttum, diye masaya gitti.

Ümit arkasından:

— Teşekkür ederim, dedi. Viskiden pek hoşlanmadığımı söylemiştim.

— Biliyor musunuz, Paul da viski içmesini sevmezdi, fakat ben ona zorla içirirdim. O zaman Paul hafif sarhoş olurdu, ben de onun haline bakıp gülmeye bayılırdım. İçki içmek pek az erkeklere yaraşır. Geçen defa dikkat ettim, size de yakışıyor.

— Ya, öyle mi?

Liza viskiyi uzatırken:

— Dostluğumuzun şerefine! dedi. Ümit, bir hamlede viskiyi içti.

— Maşallah! Viskiye alışık bir insan gibi içtiniz.

— Ne yapayım, azar azar içemiyorum. Sonra Liza'nın gözlerine bakıp ilâve etti:

— Ya hep, ya hiç!

— Bu düstur, bütün karakterinize ve düşüncelerinize hâkim midir?

— Hemen hemen.

— Ben de sizin gibiyim. Benim için bir insan ya dost, yahut düşmandır, ikisinin ortası olamaz!

— Meselâ ben?

— Hiç kuşkusuz dostlarım arasındasınız... Yoksa bana itimat etmiyor musunuz?

— Bütün kalbimle Liza... Şefime inanmamak mümkün mü hiç?...

67

— Sözleriniz bana küçük bir olayı hatırlattı. Bakınız, size başımdan geçen bir olayı anlatayım. Bazı dostlarıma karşı, nasıl hareket ettiğimi, ne derece gaddar olduğumu bu olay size çok iyi anlatacaktır.

Liza sedire oturarak bir sigara yaktı. Derin bir nefes çektikte n sonra anlatmaya başladı:

— Savaşın başlarında, Paris'te bulunan birkaç ajanımız hiçbir olumlu çaba göstermeyince, derhal Fransa'ya geçmem ve onları harekete geçirmem gerekti. Bir gün, Polonyalı bir kimyager kimliği ile Belçika hududundan Fransa'ya geçtim ve Paris'e geldim. İlk önce, en gözde ajanımız Otto'yu buldum ve kendisini «Biz sizlere bel bağlarken, sizin burada tembel tembel oturmanız yüzünden ordularımız bozuluyor» diye şiddetle azarladım. Otto, bu sözlerime canı sıkılmış olmakla beraber, beni yatıştırmaya çalıştı ve daha çok gayret göste'receğini vaadetti. Ot-to'dan ayrıldıktan sonra bellibaşlı ajanların hepsiyle görüştim. Daha sonra da, işleri en iyi gören

ajanın evine gittim. İşin tuhafı, Otto da orada idi ve hararetle hararetle konuşuyordu. İçeri girmeyerek kapı aralığından konuşulanları dinledim. Otto şöyle diyordu:

« — Azizim, işler berbatlaştı.»

« — Neden?

« — Kendi halimizde rahat rahat yaşarken, içimize kara kediler girdi.»

« — Kimmiş kara kedi canım? Anlamıyorum, pek kapalı konuşuyorsun.»

« — Ayağımızı denk almalıyız. Sana iyiliğim dokunur diye geldim. Benim başıma gelen senin başına da gelebilir. Kadın değil, barut! Hani şu sarışın kadın! Eskiden pek nazik, pek kibar bildiğimiz kadın meğer aslında ne müthiş mahlûkmuş! Dikkatli olmalıyız.»

« — Herhalde şefleri şımartmış olmalı...»

« — Ben de öyle düşünüyorum.»

Tehlike büyüktü ve benim dost bildiğim ajanlarım, rahatlarını bozdu diye bana düşman gibi bakıyorlardı. Odaya girmemle iki el ateş etmem bir oldu. Otto ile ar-

68

k adaşı yere yuvarlandı. Bu benim silâhla gördüğüm ilk isimdi.

Liza, anlatmasını bitirince ayağa kalktı ve sönmeye yüz tutan sigarasını pencereden dışarıya fırlatırken ilâve etti:

— Bu olaydan sonra bir dost bana, «Sarışın Kaplan» adını takmıştı.

Ümit güldü:

— Güzel ad doğrusu! Yalnız, tırnaklarınızın çok keskin olduğunu söylemeyi unutmuş.

Liza, Ümit'in viskisini yenilerken:

— Dostluğumuzun daha uzun sürmesini isterdim doğrusu, dedi. H- 66'dan aldığım habere göre albay yakında Selânik'e dönüyormuş. Sizinle irtibat temin edeceğim. Esasen bugünlerde yeni bir talimat bekliyorum. Belki de beraber yapacağımız bir görev verirler. Siz şimdilik çiftlikten

ayrılmayınız. Talimatı size köylü kılığına girmiş bir adam getirecektir. Haydi viskinizi için bakalım.

— Viskiniz çok kuvvetli Liza.

— Başımız mı döndü?

— Henüz hayır!

— Arzu ederseniz göl kenarında bir gezinti yapalım. Güneş de çekildi. Bu saatte gölün manzarası çok güzeldir.

Liza, pencereye doğru birkaç adım attıktan sonra durdu. Genç adamın gözlerine bakarak:

— Siz benden iyi bilirsiniz ya! dedi. Ümit güldü ve cevap vermedi. Liza:

— Sivil elbise ile gezmeniz ihtiyatlı bir harekettir Fi-lip. Davranışlarınızı beğeniyorum. Belki bundan sonra resmî İngiliz üniformasını giymenize hiç lüzum kalmayacak.

— Resmî elbiseler zaten benim değil ki!

— Ya?

— Çiftliktekilerin David adında bir yüzbaşı oğulları varmış. Zavallı, bir uçak kazasında ölmüş. Onun elbiseleri...

!— Peki sizin Türkiye'den getirdiğiniz elbiseler ne oldu?

69

i:!

— Ne yazık ki sahile çıkarken denize düştü.

— Eğer dalgalar elbisenizi sahile atar da askerî makamların eline geğerse kötü...

— Evet, bunu ben de düşündüm. Fakat o anda yapılacak başka çare yoktu.

— Elbisenizin kaybolması bir taraftan iyi oldu, eğer

ansızın çiftlikten ayrılmanız gerekir, ya da çiftlikte bir arama filân olursa, size ait hiçbir eşya bulunamayacak.

— Orası öyle.

Liza, delikanlının gözlerine bakarak sordu:

— Biraz önoeki göle gitmek teklifime oevap vermediniz?

— Etraftan bizi görmeleri doğru olur mu?

— Biz iki kolej arkadaşı değil miyiz? Yoksa İzabel'in görmesinden mi korkuyorsunuz?

— Aşkolsun Liza!

Ümit bunu söylerken hafif titremişti. Gerçekten, Liza ile birlikte gölün kenarında gezdiklerini İzabel görürse, hali haliyle haraptı. Liza:

— Pardesümü giymeden önce bir miktar «ilâç» alayım, dedi ve dışarı çıktı.

Liza'nın «ilâç» dediği morfindi. Ümit, başını sağa sola sallayarak:

— Zavallı dişi kaplan, diye söylendi.

Çok geçmeden Liza içeriye pardesüsünü giymiş bir halde girdi.

— Hazır mısın?

Kendisine ilk defa «sın» diye hitap etmişti. Ümit de aynı yakınlıkla:

— Hazırım Liza, dedi.

Dışarıya çıkınca kulübenin sahibi Madam Mari ile karşılaştılar, Liza:

— Size, daha önce bahsettiğim kolej arkadaşım Fi-lip'i tanıtayım Madam Mari, diye genç adamı gösterdi.

Madam Mari gülümseyerek:

— Memnun oldum efendim, dedi.

Madamla fazla muhabbet etmek doğru olmazdı. Liza:

70

— Şimdilik Allahaısmarladık Madam, dedi. Biraz go-ton kenarında dolaşacağız.

Genç adamla sarışın kadın göle doğru ilerlerken. Madam Mari arkalarından uzun uzun baktıktan sonra:

— Birbirlerine ne çok yaklaşıyorlar, diye söylendi. Gölün kenarına varınca Liza:

— Böyle bir göle İsviçre'de rastlamıştım, dedi. Fakat onun başka güzelliği vardı. Etrafını karlı dağlar çevirmişti. Sizin memleketinizde de böyle göller var mıdır?

— Vardır Liza. Hele Bolu dağının üzerinde bir Aband gölü vardır ki gerçekten görülmeğe değer.

Bu sırada Liza, delikanlının koluna girmişti.

— Kolunuza girmekle sizi rahatsız etmiyorum ya? diye, Ümit'in gözlerine baktı.

— Hayır, hayır, diye cevap verdi.

— Bir erkeğin kolunda yürümeyi çok severim. Hele erkek sizin gibi yakışıklı olursa...

Ümit güldü ve piposunu yakmak için eline alarak:

— Beni şımartıyorsunuz Liza, diye gülümsedi. Liza kendi kendine konuşur gibi mırıldandı:

— Siz şımaracak bir erkeğe benzemiyorsunuz! Hele Türkleri şımarık olarak değil, soylu ve mert insanlar olarak biliyorum.

— Bizler için beslediğiniz iyi nişlerinizden dolayı teşekkür ederim.

Kısa bir sus uştan sonra sarışın kadın:

— Şöyle gölün kenarında bir süre yürüyelim, teklifinde bulundu.

Gölün kenarında gezerlerken, çiftlikten göle inen patikada İzabel belirdi. İlk önce, sarışın kadınla Ümit'i görmemişti. Fakat sahile yaklaşınca birdenbire olduğu yerde kaldı. Gördüğüne inanmamış bir hâli vardı. Gerçekten sarışın kadının koluna girdiği erkek Filip miydi? Acele, az ötede bulunan bir ağacın arkasına gizlendi.

Ümit'le Liza, bir süre yürüdükten sonra, gölün kenarında bulunan büyükçe bir kayalığın üstüne oturdular ve konuşmaya başladılar.

Genç kız, hiç ses çıkarmadan saklandığı ağacın ar -

71

kasından çıktı ve gizlenerek fundalığa kadar geldi. Konuşulanları artık iyice işitebiliyordu. Sarışın kadın:

— Buradan ayrıldıktan sonra bu gezintimizi hatırlayıp sık sık sizi anacağım, diye Ümit'e baktı.

Ne yazık ki İzabel, gerisini dinleyemedi. Sarışın kadın, oturduğu yerin kendisini rahatsız ettiğini söyleyerek ayağa kalkmış ve Ümit'le birlikte beş on metre ileriye gitmişti. Genç kızın onlara daha fazla yaklaşmasına imkân yoktu, çünkü bundan sonra fundalık bitiyordu.

Bir süre fundalıkların arasında oturdu.

O an, sanki Izabel'in ömrünün birkaç yılı geçip gitmişti. Acaba sarışın kadın kimdi?

Çok geçmeden ayak seslerini işitti ve doğrulup fundalıklar arasından baktı. Sarışın kadın, Filip'in koluna girmiş, ona bir şey anlatıyordu.

Fundalığın önünden geçerlerken, Ümit:

— Haberlerinizi dört gözle bekleyeceğim, dedi. Sonra uzaklaştılar.

Izabel olduğu yerde bir heykel gibi duruyordu. Sanki her şey yı kılmış, toprakla bir olmuştu.

XII

Ümit, o akşam çiftliğe oldukça neş'eli döndü. Fakat kapıyı açan Izabel'in suratı bir karış asıktı. Ümit'e «Hoş geldin» bile demeden içeri kaçtı.

Bu kıza da ne oluyordu böyle? Daha ikinci üstü birbirlerinden gayet iyi ayrılmışlardı. Hattâ Izabel, kendisini çiftliğin dış kapısına kadar uğurlamış, akşam geç kalmamasını tekrar tembih etmişti. Acaba evden ayrıldıktan sonra önemli bir olay mı olmuştu?

Odasına çıkınca pencerenin önündeki koltuğa oturup piposunu yaktı. Ortalık iyice karardığı için dışarısı görülmüyordu. Yalnız, çok uzaklarda hafif bir ışık farkediliyor-du. Bu ışık, Liza'nın kulübesinden geliyordu. Herhalde şu sırada sarışın kadın, odasında kitap okumakla meşguldü.

72

Bir süre, Liza ile yaptığı konuşmalar ı düşündü. Onun bazan acıklı, bazan mutlu gözüken hâli i gözünün önünden^ gitmiyordu. Liza, hassas ve o derecede~zeki bîr İcadındı. Oz vatanından uzak bulunmanın acısını her zaman duyuyor olmalıydı.

Bunları düşünürken ansızın odanın kapısı açıldı ve içeriye Izabel girdi. Delikanlı dargın bir sesle:

— Kapıyı açtıktan sonra niçin kaçtın Izabel? diye sordu.

Genç kız, Ümit'in yüzüne bile bakmadan yürüdü ve divana oturdu.

Ümit tekrar sordu.

— Ne oldu sana canım? Anlatsana? İzabel, kısık bir sesle cevap verdi:

— Hiçbir şey yok!

— O halde bu suratın ne?

— Kendin daha iyi bilirsin.

— Neyi?...

Genç kız sustu, cevap vermedi. Ümit iyice merak -lanmıştı. Piposunu eline aldı ve İzabel'in önüne geldi.

— Ne olduysa söyle! Ben de anlayayım.

O âna kadar, delikanlıya hiç bakmamış olan İzabel, başını yukarıya kaldırdı. Gözlerinde, bakışlarında, yüzünün hatlarında garip bir ifade vardı. Aei, keder, kıskançlık gibi bir şey...

izabel kaşlarını kaldırarak sordu:

— Bugün neredeydin, sorabilir miyim?

— Nerede olabilirim İzabel!? Aya Vasileyos istasyonunda!

— Acaba?

— Sana yalan söyleyecek değilim.

— Öyle zannediyorum ki yalan söylüyorsun.

— Yalan mı söylüyorsun?

ümit bunu söylerken sapsarı kesilmişti. Genç kız:

— Evet, yalan söylüyorsun, diye tekrar etti. Çünkü ben gördüm.

birkaç adım yürüdü. Sinirli, asabî bir hâli vardı. Sonra ansızın geriye dönerken kıza baktı:

— Nerede gördün bakalım?

— Gölün kenarında!

— Ne işin vardı orada senin?

— Gezintiye çıkmıştım.

— Beni takip ediyorsun demek? Zaten bu eve geldiğim gündenberi takiplerinizden bir türlü kurtulamadım.

Izabel'in yanakları kıpkırmızı olmuştu.

— Seni sevdiğimiz için her şeyinle alâkadar oluyoruz. Bu bir suç mudur Filip?

— Suç değil tabii... Fakat beni kendi halime

bırakınız rica ederim. Sizin yüzünüzden görevlerimi hakkıyla yapamıyorum.

— Pekâlâ Filip. Sen nasıl istersen.

Izabel şu sözleri o kadar kısık bir sesle söylemişti ki, neredeyse ağlayacaktı. Heyecanlı bir sesle sordu:

— Peki, sorabilir miyim Filip, gölün kenarında gezdiğin sarışın kadın kimdi?

Ümit, bir an tereddüt etti. Hemen, aklına Liza'nın söyledikleri geldi:

— Londra'da kolejde iken arkadaşım olan bir kadın.

— Ya... Peki, burada işi ne?

— Daily Ekspres gazetesinin muhabiri olarak burada bulunuyor.

— Seninle buluşup gezmesi de, görev icabı mı?

— Rica ederim Izabel, benimle böyle konuşma.

— Öğrenmek istiyorum sadece gerçeği...

— Görevi icabı Selânik'teymiş, bir işi için de Aya Va-sileyos istasyonuna gelmiş, istasyonda birbirimize rastladık. Nerede bulunduğumu sordu. Aya Silyos'ta oturduğumu söyleyince, benimle gelmek istedi. Selânik'in havası ona ağır geliyormuş ve sessiz bir yer arıyormuş. La-kanda gölünün kenarında kirahk bir oda olduğunu biliyordum.

Izabel, genç adamın sözünü kesti:

— Nereden biliyordun? Ümit kekeleyerek:

74

— Selanik'te iken bir arkadaşımın işitmişim, diye cevap verdi.

— Peki sonra?

— Bir arabayla buraya geldik. Eve baktı, beğendi ve derhal kiraladı. Sonra gölün kenarında ufak bir gezinti yapmamızı teklif etti.

Izabel, alaylı bir sesle:

— Böylece gölün kenarında gezintiye çıktınız, dedi. O senin koluna girdi, mutluluğundan bahsetti... Sen de ona burada geçirdiğin sıkıntılı, tatsız günleri anlattın, değil mi?

Ümit, hiddetle:

— Yetişir artık Izabel! dedi.

— Neler konuştuğunuzu dinledim Filip. Bana artık yalan söyleyemezsin.

ümit, genç kszm sözünü keserek:

— İşin esasını bilmeden konuşuyorsun, dedi.

— Peki, işin esası neymiş bakalım? Onu öğrenelim!

— İşin esası mı? Şey... Sadece gölün güzelliğinden ve yeri bulmamdan dolayı duyduğu mutluluktan bahsediyordu.

— Ya senin sözlerine ne diyelim?

— Ne demişim ben?...

— Kulübeye dönerken, ondan alacağın haberleri dört gözle beklediğini, çiftlikte günlerinin tatsız geçtiğini söylüyordun.

ümit, müşkül bir durumda kalmıştı. Şüphesiz Liza1-dan beklediği haberin ne olduğunu söyleyemezdi.

— Sen de her şeyi fazla inceliyorsun Izabel, dedi. Bunu sırf, onun cepheye gittiğinden dolayı duyacağım endişeyi anlatmak için söylemişim.

— Kadın, asker olarak cepheye mi gidiyor?

— Yok canım. Savaş muhabiri değil mi? Cepheye •gidip, gazetesine oradan haberler yollayacakmış.

— Bir genç kadının savaş muhabiri olarak cepheye, askerlerin arasına gittiğini yeni işitiyorum doğrusu...

— Yanlış düşünüyorsun Izabel. Bugün erkeklerle kadınlar arasında büyük bir fark kalmamıştır. Kadınlar has-

75

tabakıcı olarak cephe gerilerinde, hastahanelerde görev yapmıyor mu? Hattâ, türlü görevlerle cepheye gitmiyor mu?

— Ne gibi görevlerle?

— Casus olarak... Sonra...

— Casus mu? Bana casus kadınları örnek olarak verme rica ederim.

— Neden?

— Otedenberi casuslara karşı içimde bir antipati vardır nedense...

— Bütün casuslara karşı mı?

— Evet, hepsine karşı.

— Casus ya erkek olursa?

— Erkek olsun, kadın olsun, casusları sevmem!

— Neden İzabel?

— Çünkü onlar aldıkları para karşılığında birçok

masumların kanına girerler. Düşmanın savunma plânlarını çalmakla binlerce askerin ölmesine sebep olurlar. Bir cephaneliği uçurmakla...

Ümit, genç kızın sözünü kesti.

— Savaşta iki devletin askerlerinin birbirlerini tüfekte, topla öldürmesi bir suç teşkil etmiyor da, casusların sebep olduğu ölümler niçin bir suç olsun? Sonra her casus para karşılığında mı çalışır? Yalnız vatani için çalışan, hiçbir çıkarı olmadan canlarını veren casuslar yok mu?

— Elbette vardır, ama genellikle insanlar, para için casusluk yaparlar.. Her neyse canım, bu husus bizi ilgilendirmez.

İzabel'in bu şekilde, alevlenmiş olan bir konuyu tatlıya bağlaması, Ümit'i memnun etmişti. Esasen bu konuyu daha fazla deşmek de doğru olmazdı.

— Ne diyordu? Genç kadın cepheye gideceği için onun haberlerini merakla bekleyeceğimi söylemişim.

— Arkadaşınızdaki beklediğiniz haber, burada size tatsız günler geçirtecek kadar önemli mi Filip?

Genç kız, bu sözleri söyler söylemez hırsla ayağa kalktı. A01 bir sesle:

76

— Ne aptal bir kızmışım meğer... diye söylendi. Sana büyük saflıkla bağlanmışım! Kalbimde, senin için biriktirdiğim hisleri söylemek için kaç gecemi uykusuz geçirmiştim! Halbuki sevdiğim kalpte bir yılan yaşıyormuş!...

— Neler söylediğinin farkında mısın İzabel?

— Evet, farkındayım. Belki biraz ağır konuşuyorum, fakat söylediklerim, kırdığın kalp karşısında hiçtir! Çünkü, seni o kader temiz biliyor ve yanında olduğum zamanlar, o kadar sonsuz bir mutluluk duyuyordum ki, bugünkü konuşmalarımı işitmekle dünyamı kaybetmiş oldum!

İzabel, o kadar hızlı, o kadar heyecanlı konuşuyordu ki, bir an nefesi kesildi ve ağır ağır gerileyerek divana oturdu. Bir süre sustu. Göğsü sık sık inip kalkıyor, yüzü renkten renge giriyordu.

Ümit, genç kızın kolundan tuttu. Yavaş, îatlı bir sesle:

— Kendini boş yere üzüyor, vehimlere kaptırıyorsun teabel, dedi.

İzabel, başını sevdiği erkeği n göğsüne dayadı.

— Filip, yalvarırım boş yere beni teselli etme! Beni küçük çocuklar gibi yalan sözlerinle aldatma! Çekinmeden gerçeği söyle! O kadını sevdiğini itiraf et!

Genç adam çok yavaş bir sesle:

— Yalnız seni seviyorum İzabel, dedi.

Xill

Bir hafta sonra, Ümit ile İzabel, geceleyin evde otururlarken dış kapı hızlı hızlı çalındı.

Ümit hemen koştu. Köylü kıyafetinde bir adam, delikanlının yüzüne dikkatle

baktıktan sonra:

— Yüzbaşı Filip siz mişiniz? diye sordu.

— Evet benim!

— Kasabaya gidiyorum, kibritimi yolda düşürmüş olacağım. Sigarama yakacak bir ateş bulamadım. Acaba bir kibritiniz ver mi?

Ümit, köylü elbiseleri giyinmiş olan adamın kim olduğunu derhal anlamıştı. Bu H-66 rumuzlu Liza'nın ajan-

77

larından biriydi. Kendisinin den bir kibrit istemiş olmakla parolayı vermişti.

Tebessüm ederek:

— Kibritim yok ama, çakmak var, diye cevap verdi. Yabancı adam, parolanın karşılığını alınca cebinden

bir kâğıt çıkardı.

— Bunu A-33 gönderdi, dedi.

— Cevabını hemen istiyor mu?

— Evet efendim.

Ümit cebinden çakmağını çıkararak yaktı. Sonra çakmağın verdiği ışık altında kâğıdı okudu:

«Aldığım bir emir üzerine yarın sabah erkenden Selânik'e gidiyorum. Bu akşam muhakkak görüşmemiz gerek. Sizin için yeni bir talimat aldım. Pusulayı okuduktan sonra derhal yakınınız ve evden ayrılırken makûl bir sebep söyleyiniz.

A -33» Ümit, okumasını bitirdikten sonra:

— Bir saate kadar orada olacağımı söyleyiniz, dedi. Adam gülümseyerek

ayrıldı.

Ümit şimdi ne yapacaktı? Buradan ayrılması için nasıl makûl bir sebep bulmalıydı?

Liza'nın gönderdiği kâğıdı çakmağıyla tutuştururken hep bunu düşünüyordu. Kâğıt tamamen yandıktan sonra kapıyı kapadı ve ağır ağır merdivenlerden çıkmaya başladı. İzabel'e dert anlatmak ve onu kandırmak herhalde kolay olmayacaktı.

Daha kapının eşiğinde iken, genç kız kendisini karşıladı ve sabırsızlıkla sordu:

— Ne oldu? Gelen kimmiş?

— Albay Forsayt, Aya Vasileyos'a gelmiş, beni ça-giriyormuş.

— Şimdi mi?

— Evet, hemen!...

— Herhalde önemli bir şey olmalı. Bu sırada içeriye Misis Roza girdi:

78

— Kapının çalındığını işittim. Birisi ini geldi, İzabel?" Ümit hemen atıdı:

— Evet Misis Roza. Bir asker geldi. Albay Forsayt Aya Vasileyos'a gelmiş, beni istemiş.

— Kim bu Albay Forsayt?

— Size daha önce söylememiş miydim? Bizim Selanik'teki komutan.

— Sizi böyle gece vakti mi çağırıyor?

— Evet Misis Roza.

— Allah Allah! Herhalde önemli bir şey olmalı.

— Ben de öyle samıyorum.

— Hemen gidecek misiniz?

— Evet!...

— Hiç olmazsa yemeği yiyin de öyle gidin.

— Atfinızı dilerim, fakat imkânsız. İzabel söze karıştı:

— Yemeği hemen yeriz Filip.

— İmkânı yok İzabel.

— Peki üzerinizdeki elbiseyi değiştirmeyecek misiniz? Ümit bir an şaşırdı:

— Şey... Tabîî değiştirmem gerek.

Delikanlı, sözünü bitirir bitirmez kapıya doğru yürüdü. Dışarı çıkmadan önce:

— İzninizle, odamda elbisemi değiştireyim, dedi.

On dakika sonra Ümit, askerî üniformasıyla aşağıya indiği zaman, İzabel odada yalnızdı.

Ümit, İzabel'e manâlı manâlı baktıktan sonra:

— Elbiseyi giymekle epey vakit kaybettim, dedi. Genç kız sitemli bir sesle:

— Ne olur yemeği de yeseydin Filip, diye cevap verdi. Ne zaman dönersin?

— Herhalde fazla gecikmem. Eğer işim biterse bu gece, bitmezse sabahleyin döneceğimi ümit ediyorum. Allahaısmarladık!...

— Gidiyorsun demek?

Genç kızın sesi titredi, gözleri ıslaktı. Ümit:

— Üzülme, diye fısıldadı. Çabuk gelmeye çalışacağım.

Ümit gittikten sonra Izabel, çocukça bir korku ile: — Allahım, ne olur, Filip'e sakın bir şey olmasın, diye mırıldandı.

Ümit, çiftlikten göle inen yolda ilerlerken, ansızın, ağaçların arasından iki gölge çıktı. Kalın bir ses: — Dur! diye bağırdı.

Ümit olduğu yerde durdu. Başını hafifçe yan tarafa çevirdi. Düşünecek zaman yoktu. Sert bir sesle: — Ne istiyorsunuz? diye sordu.

Ağaçların arasından iki gölge, yavaş yavaş genç adama yaklaştı. Dikkatle bakınca, bunların Yunan erleri olduğunu gördü. Uzun boylu olanı, delikanlıyı yakından gö-rünçe tok bir sesle sordu:

— İngiliz subayı mısınız?

Erlerin İngilizce bilmeyeceklerini düşünerek Rumca:

— Evet, ne istiyorsunuz? dedi.

— Yüzbaşım, az önce bu yolda köylü kılığına girmiş şüpheli bir adam gördük de...

Ümit kaşlarını kaldırarak:

— Eee... Ne olmuş? diye sordu.

— Yarım saat önce buradan geçmişti. Fakat izini kaybettik.

— Bahsettiğiniz kılıkta bir adama hiç rastlamadım. Herhalde başka bir yoldan gitmiştir.

Uzun boylu er:

— Affedersiniz yüzbaşım, diye özür diledi. Sizi yolunuzdan alıkoyduk.

Ümit, erlerin yanından ayrıldıktan sonra kendi kendine:

— Bu vartayı atlatmayı İzabel'e borçluyum, diye söylendi. Eğer beni askerî elbise giymeye zorunlu kılmasay-dı, şimdi halim haraptı. Belki de erler, beni sivil görünce yaka-paça götüreceklerdi. Ben de zavallı kıza bu elbiseyi giymemi ikaz etmekle zamanımı kaybettirdiğinden dolayı kızmıştım.

Hızlı hızlı yürürken, bir taraftan da köylü kılığına gir -

80

miş olan ajanı düşünüyordu. Acaba H -66'ya ne olmuştu? İzini kaybettirmeyi başarmış mıydı?

Kulübeye varınca, her zamanki gibi kapıyı iki defa üstüste çaldı. Çok geçmeden kapı açıldı ve Liza güler yüzle kendisini karşıladı.

Liza, hayretle genç adamın elbiselerine baktı.

— Sizi böyle üniforma ile hiç beklemiyordum doğrusu...

Ümit:

— İzabel'in bir gevezeliği benim hayatımı kurtardı, diye cevap verdi.

Liza, heyecanlanarak sordu:

— Ne oldu?

ümit divana oturdu ve geniş bir nefes aldıktan sonra olayı kısaca anlattı:

— Evdekilere, buraya gelmem için Albay Forsayt'ın beni çağırdığı yalanını uydurmuştum. Ayrılmadan önce İzabel «Askerî üniformanı giymeyecek misin?» diye sorunca müşkül bir durumda kaldım. Bu yüzden resmî elbiseyi giymeye mecbur oldum. Canım sıkkın bir halde buraya gelirken yolda iki Yunan erine rastlamayayım mı?

Liza merakını tutamayarak:

— Peki sonra? diye sordu.

— İlk önce sert bir ifade ile durmamı söylediler. Fakat İngiliz yüzbaşısı olduğumu anlayınca yüzlerinin ifadesi değişti. Köylü kılıklı bir adamdan şüphelendiklerini ve yarım saat kadar önce bir adamın bu çevrelerde görüldüğünü söylediler.

Liza, kendi kendine konuşur gibi:

— Herhalde H-66'dan şüphelenmiş olacaklar, diye mırıldandı.

— Yakalayacaklarını pek sanmıyorum.

— Ben de tahmin etmem. H-66 kurnaz ve zeki bir ajanımızdır. Öyle pek kolay kolay faka basmaz. Herhalde kendisini yarın Selanik'te görürüm.

Liza bir müddet sustuktan sonra genç adamın göz-ierine bakarak:

— Biz şimdi kendi işimize bakalım, diye ekledi. Sizi

81

F. : 6

çağırtmadan yarım saat kadar önce H -66 geldi ve albayın Selânik'e döndüğünü ve acele kendisini görmem gerektiğini söyledi. Bu arada sizin için de bir talimat getirdi. Bu talimatta, size Kavala esir kampında bulunan bir Türk generali ile albayını kaçırmak görevi veriliyor. Gerçi biraz tehlikeli bir iş, ama o kadar zor değil.

— Hemen hareket edecek miyim?

— Hayır! Ben Selanik'teki işimi bitirdikten sonra size haber yollayacağım. O zaman harekete geçersiniz.

Liza, sigarasından birkaç nefes daha çekti, sonra:

— Şimdi şu divana oturalım, size yapacağımız yeni işleri etraflıca anlatayım, dedi.

Divana oturdular. Liza, delikanlını n gözlerine baktı:

— Şimdi beni dinleyin dostum.

Saat dörde geliyordu. Ümit:

— Anlattıklarınız için teşekkür ederim Liza, dedi. Sabah olmak üzere. Siz de hayli yorulduunuz ve uykusuz kaldınız. Haber yolladığınız zaman, derhal anlattığınız şekilde harekete geçeceğim.

— Gidiyorsunuz demek?

— Eğer bu saatte, evdekilerin haberi olmadan yatağıma girebilirim, sorguya çekilmekten kurtulmuş olurum.

— O halde sizi göle kadar geçireyim.

— Rahatsız olmayınız Liza.

— Bilâkis memnun olurum Ümit.

Liza, genç adama ilk defa ismiyle hitap etmişti.

Birlikte dışarı çıktılar.

Mehtap, gölün üzerine sanki ışıklar serpiyordu. Hafif bir rüzgâr esmekteydi. Havada yaprakların nefes almalarına benzeyen sesler dalgalanıyordu.

Gölün kenarınca gelince, Ümit veda etti. Liza, genç adamın gözlerine bakarak:

— Güle güle Ümit, gecen hayırlı olsun! dedi.

— Sizin de Liza. Akşam albayla buluşacak mısınız?

— ümit ediyorum...

— O halde size başarılar dilerim.

Genç adam, ağaçlara doğru yürüdü ve biraz sonra bir gölge gibi kaybolup gitti.

XIV

Gece, Selanik'teki Makedonya otelinin 24 numaralı odasının kapısı ağır ağır açıldı. Albay Forsayt:

— İçeri buyurunuz Liza, diye odayı gösterdi. Albayın yürürken, dengesini güçlkle temin ettiği belliydi.

Liza:

— Bu gece çok içtiniz, diye Albaya baktı. Forsayt, sarışın kadının kollarından tuttu ve onu öpmeye çalıştı. Fakat Liza, hafifçe geri çekildi.

Albay, genç kadının bu hareketine kızmıştı, ama nezaketini bozmadı.

— İnsanı üzmesini çok seviyorsunuz Liza. Bu akşam olsun...

Liza zoraki bir gülüşle Albayın sözünü kesti.

— Hayli geç oldu.

— Uykuyu çok seviyorsanız yatınız, ben az sonra gelirim...

Liza, böyle bir cevap beklemediği için hayretle sordu:

— Nereye böyle Albayım?

— Şimdi geleceğim Liza. Aşağıda bir dost var. Saat ondan beri beni bekliyormuş. Salonda oturuyordu. Geçerken görmediniz mi?

Liza, Albayın salonda selâmlaştığı binbaşyı görmüştü, ama belli etmedi.

— Hayır, görmedim. Kim?...

— Heyetten bir arkadaş.. Çok geç kalmaz, gelirim. Albay, sözünü bitirir

bitirmez dışarı çıktı.

Genç kadın, ne yapacağını bilmeden odanın ortasında durmuş etrafına bakmıyordu. Bugün, o kadar uğraştığı halde İngiliz Başbakanı Loyd Corc'un ne zaman Paris'e

83

geleceği hakkında Albaydan bir bilgi alamamıştı. Şimdi ise Albay, onu, oteldeki odasında bırakıp aşağı inmişti.

Biraz hava almak ve bir kurtuluş çaresi düşünmek için pencereye yaklaşarak işlemeli satenden yapılmış perdeyi kaldırdı.

Dışarıda, sakin ve mehtaplı bir gece Selanik şehrini kucaklamıştı. A sağıda karanlıklar içinde büyük caddeye inen bir sokak uzayıp gidiyordu. Mehtabın ışıkları altında evlerin, camilerin ve kiliselerin esrarlı bir hâli vardı.

Pencere küçük bir balkona açılıyordu. Biraz hava almanın iyi geleceğini düşünerek kanadın birini açtı ve balkona çıktı.

Hafif, serin bir rüzgâr, sanki endişe ve ümitsizlik içinde çırpınan kalbini ferahlatmak ister gibi, yüzünü tatlı tatlı okşuyordu.

Birdenbire, bitişik odanın balkonunda bir insan gölgesi belirdi. Bu bir erkekti ve Liza'ya el işareti yapıyordu. Aralarındaki mesafe iki metre kadar ancak vardı. Meçhul adam uzanarak Liza'nın bulunduğu balkonun demirlerinden tuttu ve bir sıçrayışta genç kadının balkonuna girdi. Bir an gözgoze geldiler. Liza hayretle:

— Sen misin Erih? diye seslendi.

Bereket versin yüksek sesle söylememişti. Liza'nın, Erih dediği adam, Ümit'e köylü kılığı ile haber getiren ajan H-66 idi.

Erih gülümseyerek hafif bir sesle:

— Beni ansızın karşınızda görünoe şaşırdınız, değil mi? dedi. Albayla beraber sizin buraya geldiğinizi gördüm. Belki zor bir durumda kalırsınız diye, bitişikteki odayı kiraladım.

— Demek ki bizi adım adım takip ediyordunuz?

— Doğrusunu söylemek gerekirse, evet!

— Aşkolsun vallahi.

— Görevim yalnız haber alıp vermek değil, aynı zamanda sizi kötü bir durumdan korumaktır. Albaydan bir şey sızdırabildiniz mi? Size nasıl bir yardımda bulunabilirim?

84

— Şimdiye kadar hiçbir şey öğrenemedim. Belki sabaha kadar bir şeyler öğrenmiş olurum.

ikisi de sustular. Erih ne düşünüyordu. Liza bunu bilmi yordu, ama bu gecesini Albayla geçireceğini hatırlamak onu adetâ çıldırtıyordu.

Birden, şikâyetçi bir sesle:

— Bu gece benim için çok zor olacak, dedi. Erih, ne demek istediğini anlamıştı.

— Size yardım etmeye hazırım Liza.

— Bu gece, kendi işimi ancak kendim görebilirim ve yalnız kendime güvenebilirim Erih. Yalnız şu şekilde bana yardımınız dokunabilir. Eğer bilgiyi aldığım halde ka-çamazsam, size veririm, siz ulaştırırsınız.

— Zaten sizin buradan uzaklaşmanız biraz müşkül. Hem Albay sizden şüphelenebilir.

— İş Albaya kalsın. Albay odaya döndüğü zaman, ona karşı korkak, mahcup bir kız tavrı takınacağım. Bu da, kaçmak için mükemmel bir sebep olur.

Liza, heyecanından acele acele konuşuyordu. Albay her an içeri girebilirdi.

— Albayın elinden kaçıp kurtulamazsam, öğrendiklerimi size bildiririm.

İşaret olarak yakama bir menekşe takar, aldığım haberi de bir kâğıda yazarak, iki balkonun arasındaki yağmur oluğuna sıkıştırırım. Oradan alırsınız.

Erih, Liza'nın gözlerine bakarak:

— Pekâlâ, dedi.

S onra, Albayın bavullarına dikkatle baktı ve sordu:

— Bunlar Albaya mı ait?

— Evet!

— İçlerinde önemli şeyler olup olmadığına baktınız mı?

— Hayır! Henüz odaya yeni girmiştım.

Erih, hemen karyolanın dibine diz çökerek bavulların, kilitlerini muayene etti.

— Bereket versin ki, kilitli değil.

Sonra hayret edilecek bir sür'atle ve maharetle bavulların içindeki eşyayı tetkik etti. Fakat evraka benzeyen bir şeye rastlayamadı.

85

Tam o sırada kapı hafif hafif vuruldu. Liza, korkudan gözleri açılmış bir halde:

— Eyvah Albay! diye seslendi.

Kapının tokmağı dönmeğe başlamıştı. Liza, az kalsın bağıracaktı. Kendini güçlkle tuttu. Erih'in ne yaptığını anlamak için arkasına baktığı zaman, kimseyi göremedi. Erih sanki uçmuştu, kaybolmuştu. Nereye gitmişti? Henüz pencereden kaçacak vakit geçmemişti. Odanın içinde dolap gibi bir şey de yoktu. Olsa olsa karyolanın altına saklanmıştı.

Albay bu sırada içeriye girmiş olduğu için, Liza'nın karyolanın altına

bakacak vakti kalmamıştı. Heyecan içinde Albaya yürüdü. Albay, Liza'daki şaşkınlığı ve korkunun farkına varmamıştı. Birden Liza'yı kollarının arasına alarak göğsüne bastırdı:

— Meleğim, hâlâ soyunmamışsınız? Liza'nın aklına kurnazca bir fikir geldi:

— Birkaç güne kadar Paris'e gitmem gerekecek, dedi. Eğer Başbakan Loyd Core, Paris'e geldikleri zaman, ben orada bulunmazsam, vazifemi lâıykıyla yapmamış olurum. Esasen gazeteden aldığım bir telgrafta da o gün Paris'te bulunmam gerektiği yazılıyordu.

— Merak etmeyin güzelim. Daha on gün var. Loyd Core Paris'e Nisan'ın 16 sında gelecek. Esasen Paris'te bir geceden fazla kalmayacak. Bana kalırsa, Loyd Core'-un, Paris'i ziyareti esnasında siz pekâlâ burada kalabilirsiniz. Çünkü oraya gitmekle gazetenize önemli bir haber gönderemezsiniz. Ziyareti daha çok askerî mahiyettedir.

Hele şükür! Nihayet öğrenmesi gereken şeyi Albayın ağzından almıştı. Loyd Core, Nisan'ın 16 sında Paris'e geliyordu. Eğer Alman ajanları görevlerini başarabilirse, o gün dünya tarihi yeni bir suikast daha kaydedecekti.

Ah! Şu odadan bir dışarıya fırlayabilse! Selanik sokaklarında deli gibi koşacaktı! Fakat buna imkân var mıydı hiç?... Albayın kolları, mengene gibi vüedunu kavramış onu bırakmıyordu.

Ne yapmalıydı?...

86

Dışarıda, odaların birisinden Rumca şarkılar geiyor -<du. Burada, şu odanın içinde, bir muammayı halle çalışan zavallı bir kadın ümitsizlik içinde çırpınıp dururken, iki oda ötede şarkı söyleyerek eğlenen insanlar vardı!

Birdenbire ağlamaya başladı. O kadar katılıreasına ağlıyordu ki. Albay da şaşırılmıştı:

— Ne oldu meleğim? dedi. Niçin ağlıyorsun?

• — Rioa ederim, beni bırakın... Sizinle bu gece kalamam... Korkuyorum...

Cok rica ederim, beni affedin... Hiç gelmemeliydim buraya... Fakat akılsızlık ettim, delilik ettim... Bırakın beni, gideyim.

Liza hem ağlıyo r, hem de Albayın elinden kurtulmak için durmadan konuşuyordu. Albay:

— Yavrum korkacak bir şey yok, dedi. İsterseniz size ferahlık verecek bir ilâç getireyim.

Uza tam fırsatı yakalamıştı:

— Bilmiyorum ki... Acaba fayda eder mi?

— Tabiî meleğim... Sen üzülme hiç... Birkaç dakika sonra gelirim.

Albay dışarı çıktı. Liza, hemen karyolanın altına koştu. Fakat daha eğilip seslenmesine fırsat kalmadan Erih, gizlendiği balkon kapısının arkasından meydana çıktı. Liza, telâşla:

— Erih, durma hemen kaç! diye seslendi.

— Bana bir ihtiyacınız olursa bitişik odadayım Liza.

— Şimdilik yok. Ben Albayın yanından sıvışmaya çalışıyorum. Haberi de kendim götüreceğim.

— Nasıl isterseniz.

Erih, ses çıkarmadan balkona gitti, oradan da bir sıçrayışta, kaldığı o danın balkonuna geçti. Artık tehlike kalmamıştı.

Liza'nın içinde büyük bir aydınlık vardı. Artık bütün korku ve endişelerden kurtulmuştu. Şimdi yalnız Albayın yanından sıvışmak kalıyordu.

Cok geçmeden Albay, elinde küçük bir şişe ile odaya girdi ve Liz a'nın yanına gelince:

— Nasılsınız? diye sordu. Liza, elini başına götürerek:

— Yüzümü yıkamak istiyorum, dedi.

— Hayhay güzelim.

Liza, lavabonun yanına varınea bir hamlede su kabını yakaladı ve Albayın suratına fırlattı. Zaten içkili olan Albay sendeleyerek geri çekildi. Liza yeni bir hamle il© tekrar ileri atıldı ve bütün kuvvetiyle yaşlı âşığı itti. Albay, bavulların üstüne doğru giderek yere yuvarlandı.

Liza, bir saniye bile kaybetmeden el çantasını kapıp dışarı fırladı, sonra merdivenlerden aşağı indi.

Büyük salonda kimseler yoktu. Bomboş salonun bir köşesinde uyuklayan gece nöbetçisi, Liza'yı nezaketle selâmladı.

Artık dışarıdaydı... Özgürdü... Serin bir rüzgâr ciğerine kadar işliyordu.

Karanlık sokaklardan ilerlerken, Albayın ha li gözlerinin önünden gitmiyordu. Zavallı adam kimbilir şu anda ne yapıyordu? Herhalde bir rezalet çıkmasından korkarak susacak ve gecesini odasında, yalnız geçirecekti.

Liza, yaptığı oyundan memnun memnun gülümsedi ve adımlarını sıklaştırdı. Biraz sonra karanlık sokağın içinde kaybolup gitti.

XV

Liza, Selânik'in altmış kilometre kuzeyinde bulunan Karasuli şehrine vardığı zaman saat onu geçiyordu.

İlk iş olarak bakkal Teodor'a uğradı. Kısa boylu, dökük saçlı ve topsakallı bir ihtiyar olan bakkal, ajan D-215'-in bir gün önoe gelerek bir mektup bıraktığını söyledi.

Liza mektubu heyecanla aldı. İçinde şu satırlar yazılıydı:

«Pazartesi gününe kadar burada olmayacağım. Eğer bu tarihe kadar bize bildirecek acele bir haberiniz olursa, geciktirmeden Karasuli-Kilindir yolu üzerindeki Doiran çiftliğine geliniz. Kapıya bildiğiniz şekilde vuracak ve mektubu-

nuzu zayıf, siyah saçlı ve koyu lâcivert bir elbise giymiş olan kadına teslim edeceksiniz.

D -215»

Liza, kısa bir süre düşündü. Pazartesiye beş gün vardı. O zamana kadar beklemek olmazdı. Hemen hareket, etmeliydi. Fakat Doiran çiftliği 30 kilometre kadar uzaktaydı ve ıssız yollardan gitmeye mecburdu. Bu takdirde yol 10 kilometre daha uzuyordu. Şüphesiz gündüz de gidemezdi. Onun için geceye kadar, ajanları saklamak ve haber ulaştırmak görevini yapan bakkalın üstündeki odada kaldı ve ortalık iyice kararınca yola çıktı.

Gök simsiyahtı. İki de bir şiddetli yağmur yağıyor ve sert bir rüzgâr yüzünü kamçılıyordu. Yanında yolunu aydınlatmak için bir cep feneri vardı. Bu yüzden yürümesi kolaylaşıyordu. Fakat başında şapka olmadığı için saçları iyice ıslanmıştı.

Bereket versin, yolun yarısına gelmeden ay bulutlardan sıyrılarak karanlık ve ıssız yolları aydınlatmış ve yağmur da dinmişti.

Bazı yerlerde küçük bataklıklar meydana gelmişti. Islak topraklar kayıyor, bilhassa tarlalar arasından yürümek çok zor oluyordu. Bazan çitlerden aşmak, bazan da serseriyane dolaşan insan gölgelerinden kaçmak için hendeklerin içinde yürümek zorunda kalıyordu. Böyle bir yürüyüş, yorucu ve tehlikeli idi. Hattâ, bir aralık, çiftliğe yaklaştığı sırada devriye gezen iki askere rastladı. Askerlerden biri fenerini Liza'nın bulunduğu tarafa çevirdi. Liza, âni bir hareketle yolun kenarındaki içi su dolu hendeğe kendisini attı. Çok şükür tehlikeyi atlattı ve askerler kendisini görmemişti.

Gece yarısına doğru çiftliğe geldi.

Alt katta zayıf bir ışık yanıyordu. Yolunu şaşırmadığına emin olduğu için, çiftliğin kapısına doğru yürüdü.

Tam kapıya vurmağa hazırlanıyordu ki, birtakım ayak sesleri duydu. Herhalde bulunduğu yere doğru birisi geliyordu.

Hemen kendisini kapının sağ tarafındaki dönemecin gerisine attı ve karanlığa gizlendi. Kalbi, atlayacak gibi çarpıyordu. Acaba takip mi edilmişti?

Hemen aklına, kadına vereceği mektup geldi. Eğer mektupla birlikte yakalanırsa felâketti. Sakladığı mektubu çıkarmak için elini göğsüne götürdü. Acaba yakalanmadan bu mektubu imha edebilecek miydi? Bulunduğu yere doğru ilerleyen meçhul adam, şimdi ayaklarının ucuna basarak sessiz sessiz yürümeye başladı. Mektubu güçlükle çıkardı, sonra ağzına götürerek çiğnemeye başladı.

Heyecandan ve korkudan ağzında tükrük kalmamıştı. Kâğıdı bir türlü ısıtamıyordu. Acelesinden hepsini birden ağzına sokmuştu.

Gölge geldi, geldi ve Liza'nın dört, be ř metre ötesinde bulunan kapının önünde durdu. Belki başka bir ajan da burasını, kendisi gibi mektup kutusu olarak kullanıyordu.

Meçhul gölge, kapıya ilk önce iki defa, daha sonra üç defa yavaş vurdu. Liza'nın şüphesi kalmamıştı. O da kendisi gibi bir örgüte mensuptu, belki de emrinde çalışan ajanlardan birisiydi.

Meçhul adamın kim olduğunu anlamak için gizlendiği yerden çıkmak üzere iken, bir kuvvet sanki onu tuttu. Evet, Liza'yı tuttu ve kurtardı.

Kapı ağır ağır açıldı ve karanlıkta zayıf bir kadın başı göründü. O zaman kapının önündeki meçhul gölge, cebinden bir tabanca çıkardı ve arka arkaya duyulan silâh sesleri gecenin karanlığını yırttı. Korkunç bir çığlık ve arkasından yere düşen bir cismin çıkardığı gürültü duyuldu. Meçhul adam, kadının cesedini ayağı ile iterek içeri girdi.

Liza, korkudan bitmişti. Sanki, kurşunu o yemiş gibiydi. Kâğıt ağzında büyümüş, sanki boğazını tıkamıştı. Zaten iğneyecek hal kalmamıştı.

Demek ki, çiftliğe gelirken kendisini görmüşlerdi. Belki de takip edilmişti.

Kapının önünden hızla geçti. Bütün vücudu heyecan-Ja titriyordu.

Koşarak tarlaya daldı ve gözden kayboldu.

Sabaha karşı Karasuli'ye vardığı zaman yorgunluktan ve karşılaştığı olaydan bitkin bir haldeydi. Haberi yerine ulaştıramadığı için de üzüntülüydü.

Bakkal Teodor henüz uykudan kalkmıştı. Liza'yı sapsarı bir yüzle görünce:

— Ne oldu? diye merakla sordu. Liza, kendisini ayakta zor tutuyordu.

— Sonra anlatırım Mösyö Teodor. Siz hemen bana yatacak bir yer gösterin.

— Hayhay efendim..

Kısa bir süre sonra, Liza, yukarıda kendisine hazırlanan yatağa yattığı zaman hiçbir şey düşünecek halde değildi. Hemen uyudu.

İkinci üzeri saat dörtte uyandı. Acaba haberi nasıl ulaştıracaktı? Birçok çareler düşünüyor, fakat sonradan hiçbirisini uygun görmüyordu.

Birdenbire aklına Ümit geldi. O nasıl olsa Kavala'da bulunan esir kampındaki Türk generali ile albayını kaçırarak ve Türk hududundaki ajanlara teslim edecekti. O ajanların bulunduğu yerin hemen beş altı kilometre kuzeyinde, haberleri istihbarat servisine ulaştıran bir Alman ajanı vardı. Haberi Ümit'le yoliyamaz mıydı?

O akşam hareket eden trenle Selânik'e geldi ve ajan H -66'ya şu talimatı verdi:

— Aya Silyos çiftliğine giderek mektubu Filip'e veriniz ve hemen hareket etmesini, yarın sabah mutlaka Kavala'da bulunmasını söyleyiniz. Kavala'da işini derhal bitirmeye çalışmalı ve öbür gün bu zarfın içindeki kâğıdı ajanlarımızdan D-215'e vermelidir. Siz Aya Silyos'a gece saat 12'de ancak varırsınız. Hiç kimseyi uyandırmadan Ümit'in yattığı odanın penceresine çıkar ve mektubu verirsiniz. Sizde, zannederseniz çiftliğin krokisi var. Artık nereden pencereye çıkmak gerekeceğini siz orada tayin edersiniz. Kavala'ya giderken, kendisine evvelce verdiğim

vesikaları almasını unutmamasını da Filip'e tembih edersiniz. Haydi yolunuz açık olsun dostum!

XVI

Her taraf derin uykuda iken, Ümit'in yattığı odanın penceresi hafif hafif çalındı. Ümit korku ile sıçradı ve pencereye baktı.

Köylü kılıklı bir adam, kendisine işaret ediyordu.

Hemen yatağından kalktı ve pencereye geldi. Kendisine işaret eden adamı tanır gibi olmuştu.

Pencereyi açınca, adam kendisini tanıttı:

— Ben H-66. Bu mektubu size Liza gönderdi. Hemen hareket ederek yarın sabah Kavala'da olacaksınız. Zarfın içindeki şifreli kâğıdı da, mektubun içinde yazılı olan yere. götüreceksiniz.

Mektubu Ümit'e verirken de ilâve etti:

— Liza bir dakika bile gecikmemenizi söyledi.

Ajan, pencereden ayrıldıktan sonra, Ümit hemen lâmbayı yaktı ve Liza'nın kendisine yazdığı mektubu okudu. Orada, Türk generali ile albayını kaçırmaları için yapacağı şeyler tekrar ediliyor ve şifreli kâğıdı vereceği yer ve ajarı belirtiliyordu.

Derhal İngiliz yüzbaşı elbisesini giydi. Yanına gerekli vesikaları aldıktan sonra küçük bir kâğıda şu satırları yazdı:

«Misis Roza

Size haber vermeden ayrılmak zorunda kaldığımdan dolayı özür dilerim. Önemli bir iş do-layısıyla hemen hareket etmem gerekiyor. Sizi rahatsız etmemek için habersiz gidişimi affedeceğinizi umarım. Yakında tekrar görüşmek ümidiyle.

Filip»

Mektubu, masa nın üzerine görülecek bir şekilde bıraktıktan sonra hemen pencereye sıçradı ve yağmur olu-

92

•ğuna tutunarak aşağıya indi. Biraz sonra ağaçların arasında kayboldu.

Ümit, Kavala esir garnizonuna saat anoak on birde varabildi. Kimliğini ve görevini açık olarak gösteren vesikalara sahip olduğu için, emin adımlarla ilerliyordu.

Garnizon kumandanlığının bulunduğu binaya doğru giderken rastladığı bir Yunan erine, nöbetçi subayının bulunduğu yeri sordu. Er:

— İlerdeki büyük binada, sağ taraftaki ikinci kapı, •diye tarif etti.

Ümit nöbetçi subayın odasına girince:

— Ben, İngiliz Yüzbaşısı Filip, diye kendini takdim etti.

Yunan subayı, hemen ayağa kalktı ve Ümit'e nezaketle yer gösterdi.

Ümit, sandalyeye oturunca buraya geliş nedenini kı -saca anlattı:

— İngiltere'nin Mısır'daki esir kampından kaçan ve Yunan adalarında yakalanan bir Türk generali ile albayının burada bulunduğunu haber aldık. Esasen Yunan hükümeti de bu durumu İngiliz hükümetine bildirmişti. Bu ikonuda bir tahkikat raporu hazırlamak üzere buraya gelmiş bulunuyorum.

Ümit, sözlerini bitirdikten sonra, çantasında bulunan evraklardan birisini Yunan subayına uzattı:

— Bu hususta İngiliz Genelkurmay Başkanlığından yazılan yazıyı buyurunuz!

Nöbetçi subayı, kâğıda kısa bir göz gezdir dikten son-•ra ayağa kalktı:

— Sizi kumandana götüreyim yüzbaşım.

Önde subay, arkada ümit, koridora çıktılar ve bir süre yürüdükten sonra büyük bir kapının önünde durdular.

Kendilerini, şişman, saçsız bir a,'bay karşıladı. Nöbetçi subayı, İngiliz yüzbaşısının ziyaret sebebini anlattıktan sonra yazılı kâğıdı verdi. Albay okurken Ümit'in kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Acaba bu emrin sahte olduğunu albay anlayabilecek miydi?

93

Albayın okuması birkaç dakika sürdü. Ümit'in heyecanı artık son haddini bulmuştu ki, albay başını kaldırarak sordu:

— Kavala'ya bugün mü geldiniz?

— Evet!

— Burada ne kadar kalacaksınız?

— Raporumu hemen hazırlayıp bugün hareket etmek-zorundayım.

— Selânik'e mi gideceksiniz?

— Evet albayım.

— Zannedersen iki saat sonra tren var. O halde esirlerle hemen konuşup raporunuzu hazırlamanız gerekiyor.

— Esirlerin yanına giderken iki silâhlı askerin verilmesini rica edeceğim albayım. Belki bir tecavüze uğrayabilirim.

— Pekâlâ.

Kumandan, nöbetçi subayına iki süngülü er in verilmesi hususunda emir verdikten sonra Ümit'e döndü:

— Albay Lakford'u görürseniz selâm ve saygılarımı söyleyiniz.

Ümit, albay Lakford'un kim olduğunu bilmiyordu, ama yine de:

— Hayhay albayım, diye cevap verdi.

— Kendisiyle savaşın başlarında İngiliz Askerî Heyetiyle yaptığımız bir toplantıda görüşmüştüm. Çok değerli ve centilmen bir subay...

Ümit izin isteyerek Albay'ın yanından ayrıldı. Nöbetçi subayı, Ümit'in yanına iki süngülü askerle döndüğü zaman:

— Komutanım öğle yemeğine sizi davet etti. İnşaal -lah raporun hazırlanması uzun sürmez, dedi.

Ümit, albayın davetinden dolayı teşekkür etti ve vakti olursa, öğle yemeğinde rahatsız edeceğini söyledi. Ayrılmadan önce nöbetçi subayı:

— Askerler sizi doğruca esirlerin yanına götürecek yüzbaşım, dedi.

Ümit teşekkür ettikten sonra Yunan subayının yanın -

94

dan ayrıldı. Önde İngiliz yüzbaşısı üniformalı Ümit ve arkada iki süngülü er, uzun ve karanlık koridordan geçtikten sonra, taş merdivenlerden aşağıya indiler.

Türk generali ile albay ın bulunduğu zindanı andıran odanın demir kapısı önüne gelince, süngülü erlerden birisi nöbetçiye:

— Komutanın emri var. İngiliz subayı, Türk esirleriyle görüşecek. Kapıyı açacaksınız! dedi.

Nöbetçi cevap vermeden, cebinden çıkardığı anahtarla kapıyı açtı. Ümit ve iki er içeriye girdiler. Kapıdaki nöbetçi o kadar aptaldı ki, Ümit'in içeri girerken kapının* anahtarını aldığını ve içeriden kilitletiğinin farkına bile varmamıştı.

On beş dakika sonra demir kapı tekrar açıldı. Az önce içeri girenler tekrar dışarı çıktılar.

Ümit, anahtarını nöbetçiye verirken yüzünde garip bir tebessüm vardı.

Biraz sonra karanlık koridordan taş merdivenlere çıkarak gözden kayboldular.

Garnizonun dış kapısından çıkarlarken, ümit kendisini selâmlayan garnizon nöbetçisine:

— Bu iki er benimle birlikte gelecektir, dedi.

Nöbetçi şaşkın şaşkın baktı. Az önce bu İngiliz subayının içeriye iki süngülü erle girdiğini biliyordu. Herhalde görevleri bitmiş gidiyor olmalıydılar.

Zaten bir şey sormasına fırsat kalmadan, İngiliz suba yı ile arkasından takip eden askerler dışarı çıkmışlardı.

Ümit'in peşinden gelmekte olan iki er, Türk generali ile albayından başka kimse değildi. Ümit, bu oyunu o kadar güzel ve sezdirmeden oynamıştı ki, garnizondan çıktığı zaman kimse olayın farkına bile varamadı.

Şehre giden sokaklardan birisine girince. Yunan askeri kılığındaki iki Türk esiri sağ tarafa saptı. Ümit de kuzey istikametinde yoluna devam etti. Biraz sonra hepsi de gözden kayboldular.

95

XVII

İşler gerçekten tıkrında gidiyordu.

Ümit, öğle üzeri kendisine verilen talimatta bildirilen harap eve geldi. Ağaçlar arasındaki bu iki katlı evin esrarlı bir hâli vardı.

Sol taraftaki kapıdan kolaylıkla içeriye girdi. Evin içi karanlık olduğu için el fenerini yakarak etrafı kontrol etti. Burası büyük bir oda idi. Odanın döşemeleri, tavanları ve tahta olan tabanı çürümüş, dökülüyor, her taraftan örümcekler sarkıyordu.

Bu ıssız evde, yalnız başına beklemek, pek de keyif verici bir şey değildi.

Kendi kendine:

— Generalle Albay, bir an önce gelseler d/ye mırıldandı.

Onlara, daha zindandan çıkmadan, gidecekleri yolu ve evin şeklini iyice tarif etmişti. Herhalde çok geçmeden |gelirlerdi.

Onlar gelinceye kadar, Liza'nın tarif ettiği gizli odayı aramaya başladı. Sağ tarafta, duvarın içine yapılmış yüklüğe benzeyen dolabın tokmağını çekti, bir kanat gıcırdayarak açıldı.

Hemen yüklüğe sıçradı. Sağ taraftaki tahta bölmenin alt tarafını ayağı ile hızlıca itti. Bölme içeriye doğru git-.rneye başlamıştı. Ümit, itmekte devam edince, bölme tamamen açıldı ve eğilerek açılan yere baktı. Burası epey geniş bir oda idi ve tabanında saman, kuru ot yığınları vardı.

Artık gizli odayı bulmuştu. Kapağı açık bırakarak aşağı indi ve evin pencerelerini örten kalın tahtalardan birisinin aralığından dışarıyı gözetlemeye başladı.

Çok geçmeden general ile albay gözüksüler. Biraz sonra da evin kapısı gıcırdayarak açıldı. Ümit saklandığı köşede durmuş, gelenlerin onlar olup olmadığından emin «olmak istiyordu.

General sert bir sesle sordu:

— Kim var orada?

9 6

— Benim generalim. İşler yolunda. Sevinçlerinden birbirlerine sarıldılar. General gözlerini açarak sordu:

— Şimdi ne yapacağız?

— Arkamdan geliniz generalim.

Ümit, el fenerini yaktıktan sonra yükükten içeri girdi. General ve albay da, delikanlıyı takip ettiler.

Dolabın içi pek dardı ve ancak sığılabilmişlerdi. Albay gülererek:

— Bu harap ve ıssız evde galiba saklambaç oynayacağız! diye takıldı.

Ümit:

— Biraz sabırlı olmamız gerekiyor albayım, dedi. Şimdi çömelip diz üstü ve başınızı bir yere çarpmadan sürüne sürüne beni takip ediniz.

General ve albay, hiç seslerini çıkarmadan Ümit'i takip ederek kapağın altındaki gizli odaya geçtiler. Ümit, kapıyı tekrar kapadı ve arkasından sürmeledi.

Artık dışardan kimse içeriye giremezdi. Samanların ü zerine uzanırlarken general:

— Çok şükür ilk tehlikeyi atlattık, dedi. Ümit:

— Fakat bundan sonra da çok ihtiyatlı olmalıyız, diye cevap verdi.

General, kır saçlı, nur yüzlü, dinç bir adamdı. Ümit, generalin ismini birçok defalar duymuştu. Albayı ise çok yakından tanıyordu. Kurmay çıktığı zaman kıta stajın! yapmak için bu albayın alayına gitmişti. Yıllar sonra albayı ile bugün tekrar karşılaşmıştı. Tasarlanan plân gereğince, generalle albay, Ümit'in ansızın cebinden çıkardığı tabanca ile tehdit ederek silâhlarını aldığı Yunan erlerinin ağızlarını mendille bağlamışlar ve onların elbiselerini giyerek Ümit'in arkasından dışarıya çıkmışlardı.

Ümit:

— Siz nasıl oldu da Yunanlıların eline düştünüz generalim? diye sordu.

General kısaoa anlattı:

— Filistin cephesinde İngilizlere esir düşmüştük. Esir

97

F. : 7

düşmemizin sebebi uzun hikâyedir. Kısaca, bir şanssızlığa uğradık, irtibatı kaybettik ve karanlık, zifiri bir gecede albayla birlikte esir edildik. Bizi Mısır esir kampına yolladılar. Fakat albayla bir fırsatını bulup kaçtık ve kayıkla denize açıldık. Şanssızlık burada da yakamıza yapıştı. Denizde bir fırtınaya tutulduk. Kayığımız battı, biz de güçlükle kendimizi sahile atabildik. Meğer çıktığımız yer Girit adasıymış!... Bu defa da Yunanlıların eline düştük.

Dakikalar, rutubet ve saman kokan odanın içinde, oldukça sıkıntılı geçiyordu. Albay, Ümit'e:

— Burada çok mu kalacağız? diye sordu.

— Evet Albayım. Geceye kadar beklemek zorundayız. Daha önce yola çıkmak tehlikelidir.

Bu sırada gene ral:

— Tuhaf bir şey buldum, galiba bir Yunan sigarasının izmariti, dedi.

Ümit cep fenerini yaktı. Generalin bulduğu şey, gerçekten yarısına kadar yanmış bir Yunan sigarası idi. Demek ki daha önce buraya bir Yunanlı gelmişti.

Ümit, bu sıkıntılı havayı unutmak için generalle albaya:

— Acıktınız mı? diye sordu. İkisi de gerçekten acıkmıştı. General:

— Yiyecek varsa seviniriz, dedi. Ümit güldü:

— Hem size köylü elbiselerinizi de göstermiş olurum,

Ümit, sözünü bitirir bitirmez yerinden kalktı ve odanın sol köşesindeki samanları kaldırdı. General ve albay, ne yapacak diye bakarlarken, Ümit bir torba çıkardı. Sonra yanlarına gelerek:

— İşte, bu torbanın içinde, üçümüzün de giyeceği elbise ile üç günlük yiyecek var, dedi.

Albay şaşırılmıştı.

— Allah Allah, bu da nereden çıktı?

— Daha önceden ajanlarımız tarafından konuldu albayım.

98

Ümit, torbanın içindeki elbiseleri çıkardı. Bunlar, oldukça eski ve yamalı Yunan köylü elbiseleriydi. General gülerek:

— Şimdi hemen elbiseleri giyelim mi? diye sordu.

— Evet generalim. Bir an önce giymek doğru olur. Üçü de elbiselerini değiştirdikleri zaman gülmekten

kendilerini alamadılar, albay:

— Tam Yunan köylüsüne döndük, dedi.

Tekrar samanların üzerine oturdular. Ümit, torbanın içinden yiyecek paketini çıkardı.

— Umarım ki iyi yiyecekler vardır.

Paketi açtı. Üç ekmek, üç dilim peynir, iki kızarmış tavuk, üç şişe bira ve altı paket sigara vardı. Bu karanlık ve izbe yerde bunları bulmak gerçekten bir nimetti.

Yemeklerini yedikten sonra general le albay birer sigara yaktılar. Ümit iyiee alıştığı piposunu ateşledi. Uzun yürüyüşten sonra hepsine yorgunluk çökmüştü. Bu yüzden generalle albay uyuklamaya başladılar. Ümit de ge- cedenberi uykusuz olduğu için, uzanmış, hafif kestiriyordu. Fakat uyku öyle tatlı ve dayanılmaz bir şeydi ki, o da az sonra uykuya daldı.

Ne kadar uyudu, bilmiyordu. Birdenbire Yunanoa sesler duydu ve sıçrayarak uyandı. Sesler dışarıdan geliyordu. Bunlar herhalde devriye gezen, belki de kendilerini arayan Yunan erleriydi.

Hem en generali ve albayı uyandırdı. Üçü de endişe içinde seslen dinlemeye başladılar. Az sonra sesler uzaklaşarak kayboldu. Fakat üçü de

heyecandan hâlâ susmaktaydı. Nihayet Ümit sükûneti bozdu:

— Galiba devriyeler!

General, delikanlının gözlerine endişe ile baktı:

— Buradan ne zaman gideceğiz oğlum? Ümit saatine baktı:

— Artık ortalık kararmış olmalı. Saat yediyi yirmi geçiyor. Beş dakikaya kadar yola çıkarız generalim.

Albay:

— Beş dakika azdır, dedi. Dışarıdaki seslerin sahipleri kimse, buradan iyice uzaklaşmalarını beklemeliyiz.

99

On beş dakika geçti. Hiçbir gürültü işitilmiyordu. Yalnız, arasıra evin içinde, bir taraftan öbür tarafa koşan fareler, yüreklerini hoplatıyordu.

Nihayet yola çıkmaya karar verdiler.

Ümit dolabın kapağını kaldırdı ve ilk önce kendisi çıktı. Henüz yüklüğe benzeyen dolabın kapısından başını çıkarmıştı ki, kalın bir Rum sesinin:

— Kim var orada? diye bağırdığını işitti.

Ümit hemen içeri kaçtı. Bu sesi gerisinde bulunan generalle albay da duymuştu.

Ümit, gizli kapıyı sürmeledikten sonra:

— Yüklüğe çıktığım sırada iki Yunan jandarması ile karşılaştım. Az kaldı heriflerin kucağına düşecektim, dedi.

Bu sırada, öbür odadaki Yunan jandarmalarının yüklüğün kapısını açmaya çalıştıkları işitiliyordu. Bir aralık tehdit yollu küfür de savurdular.

Çok geçmeden yüklük kapısının kırıldığı işitildi. Biraz sonra da, yüklüğe

çıkan jandarmalar, yüklük ile gizli odayı birbirinden ayıran tahta bölmeyle dipçikle vurmaya başladılar.

Bir taraftan da:

— Açın!... Açın!...

D iye bağılıyor ve küfür ediyorlardı. Sonra birdenbire ses kesildi. Üçü de ne olduğunu anlamaya zaman bulamamıştı ki, mermi sesleri duyuldu. Ümit kendi kendine konuşur gibi:

— Hay Allah belâlarını versin! Ateş ediyorlar! Hapı yuttuk! Kaçacak yer de yok! diye söyleniyordu.

Gerçi yanlarında Yunan erlerinden aldıkları iki tüfekte, Ümit'in bir tabancası vardı. Fakat tüfeklerin içinde mermi yoktu. Ümit'in tabancasındaki beş kurşun ile bir şey yapamazlardı. Onları da son âna saklamak gerekti.

Üçü de birer köşe ye sindiler. Yunan erleri, bölmenin gerisinden durmadan ateşe devam ediyorlardı. Bazı kurşunlar, yanlarından vınlayarak geçiyor, duvara saplanıyordu. Eğer, her birisinin bir köşeye sindiği ve yere uzandıkları Yunan jandarmalarının akıllarına gelse, eninde sonunda birer kurşun yiyecekleri muhakkaktı.

100

Ümit, sürüne sürüne gizli odanın kurşunlara daha az hedef olan yerine giderken, erlerle karşılaşmadan önce yaktığı pipoya bir kurşun isabet etti. Pipo bir anda parçalandı ve tütünler samanların üzerine düştü. Samanların içinde bulunan kuru ot tutuştu ve odanın tabanı kısa zamanda alev içinde kaldı.

Şimdi, bölmeden gelen kurşunlara aldırış etmeden ayaklarıyla yangını söndürmeye uğraşıyorlardı. Fakat gizli odanın tabanı, oraya saklananlara yatak vazifesi görsün diye kuru ot ve samanlarla örtülmüştü. Bu yüzden yangın gittikçe şiddetleniyordu. Odanın ortası tamamiyle yanmış, dumanlar bütün odayı kaplamıştı. Sıcaklık da tahammül edilmez bir hâl almıştı.

Gizli kapıyı açsalar. Yunan jandarmaları onları haklayacak, açmasalar diri diri yanacaklardı.

Ümit'in birdenbire aklına, az önce torbayı aldığı yer geldi.

— Odanın sağ köşesinde bir kapak var generalim. Sizin yanınızda olacak. Belki oradan kaçacak bir yer buluruz.

General samanların altındaki kapağı gör ünoe:

— İşte işte! Kapağı buldum! diye seslendi. Ümit:

— Çabuk kapağı açıp ininiz generalim! dedi. Sonra albaya dönerek ilâve etti:

— Siz de arkasından ininiz!

— Ya sen Ümit?

— Ben, gizli kapının arkasına saman ve ot yığıldıktan sonra geleceğim.

Generalle albay kapaktan içeriye girince, Ümit geriye sıçradı ve emekleyerek bölmenin yan tarafına geldi, ot ve samanları yığıdı.

Bu iş tamamlanınca hemen kapağın bulunduğu yere koştu ve bir sıçrayışta aşağıya atladı.

Kapağın açıldığı yerin dibinde, dar ve karanlık bir kuyu görölüyordu. Kuyunun ağzında iri halkaya bağlı kalın bir ip aşağıya uzanıyor, karanlık içinde kayboluyordu.

Kuyudan yükselen rutubetli, serin hava, dumanlarla

101

boğulan ciğerlerine kuvvet vermişti. İpi iki eliyle yakalayarak kendisini delikten aşağı bıraktı. Esrarlı bir karanlık içinde, aşağıya doğru kayıyordu.

Az sonra, ayakları generalle albaya, çok geçmeden de sert bir yere değdi. Şimdi üçü de dar bir kuyunun dibinde buluşmuşlardı.

Bir süre karanlık ve rutubet kokan bu yerde birbirlerine sokularak sustular.

Ümit, bir aralık cebinden fenerini çıkararak yaktı. Etrafına bakındı. Genişçe bir mahzendeydiler. Dört tarafı kalın duvarlarla çevrilmiş olan bu yerden nasıl çıkacaklardı?

Ümit, bir an düşündü. Sonra kendi kendine konuşur gibi:

— Liza'nın bana söylediğine göre, bu mahzenin bir çıkış yeri olacak, dedi. Çabucak bulup kaçmalıyız. Neredeyse yangını gören devriyelerin hepsi buraya gelir. Arkasından da garnizon komutanı bir müfreze er yollayacaktır. Erler etrafımızı sardı mı, dışarı çıkamayız.

Ümit, hem bunları söylüyor, hem de el fenerinin ışığını duvarların üstünde ve tavanda dolaştırarak onları selâmete götürecek olan deliği araştırıyordu.

Fenerin aydınlığı her tarafı dolaştı. Fakat çıkış yoluna benzer bir şey görülüyordu.

Albayın canı sıkılmıştı:

— Eğer bir yol bulamazsak, burada diri diri fırın kızartması olacağız, dedi.

General söze karıştı.

— Daha önce yanan odanın döşemesi üzerimize yıkılırsa, kızartma değil, kebab oluruz.

Ümit, fenerini tekrar duvarların üstünde dolaştırdı.

Yukarıdan yangının korkunç çığrı geliyor ve son dakikanın yaklaştığını belli ediyordu. Onlar ise, demir kafesler içinde dolaşan arslanlar gibi, bu ölüm mahzeninin kurtuluş yolunu arıyor, fakat bir türlü bulamıyorlardı.

General:

— Bir de dip tarafına bakalım Ümit, dedi.

Ümit dip tarafı araştırırken, kare şeklinde bir delik

gördü. Üçü birden bu deliğe doğru başlarını uzattılar. Deliğin gerisinde, bir insanın gidebileceği bir koridor uzanıyordu. Ümit:

— Yolun açık olup olmadığını anlamak için önden gidip bir defa bakayım, dedi.

Sonra omuzuyla demir parmaklığı itti. Biraz gayret sarfedince parmaklık açıldı.

İlk önce başını soktu. Sonra yavaş yavaş içeriye süzüldü.

Ümit, beş dakika sonra döndüğü zaman sevinçli bir hali vardı:

— İşler yolunda! Dehliz dışarıya çıkıyor. Sizler önden gidiniz ve dışarı çıkar çıkmaz sağa saparak koşunuz! Jandarmalar sol tarafta, evin tam karşısındalar ve bu tarafa bakmıyorlar. Yangını seyretmekle meşguller. Evin alt katı tamamen alevler içinde... Bahçeyi geçtikten sonra ilerdeki köprünün altına gizlenerek beni beklersiniz. Jandarmalar bahçeyi araştırmaya kalkmadan buradan uzaklaşmalıyız.

ümit, sözlerini bitirdikten sonra, dehlize girmesi için generalle albaya yardım etti. İkisi de bir anda karanlık dehlizde kayboldular. Birkaç dakika sonra ümit de dehlizden geçerek dışarı çıktı.

Çok şükür, diri diri yanmaktan kurtulmuşlardı. Üçü de, köprünün altında birleştikleri zaman sevinçle birbirlerine sarıldılar.

Yanan ev ile aralarında ki mesafe, iki yüz metre kadar vardı. İki jandarma, gözlerini evin kapısına dikmişler, ellerinde tüfeklerle bekliyordular. Belki de, içerdekilerin canlı canlı yanmakta olduklarını sanıyorlardı.

Burada daha fazla kalmak olmazdı. Bir süre yerde süründükte n sonra, kimse tarafından görülmediklerine emin olarak ayağa kalktılar ve kuzey istikametine doğru yola çıktılar.

Yürüyüş, bütün gece devam etti.

Hepsi de yorgunluktan bitkin bir haldeydi. Hele Ümit' -

in sırtında bir torba içinde taşıdığı İngil iz yüzbaşısı elbisesi yorgunluğunu büsbütün artırıyor. Takip ettikleri yol bataklık bir halde idi ve daha yirmi dört saat yürümeleri gerekiyordu.

Üzüntü ve sıkıntılara rağmen, Ümit'in neş'eli bir hâli vardı. Bir aralık pek sevdiği bir halk türküsünü mırıldanmaya başladı. Bu, «Ah bu yollar! Uzun uzun yollar!» diye tükenmez, bitmez yoldan şikâyet eden bir Anadolu türküsü idi. Hududa yaklaştıkça çektikleri acılar da artıyordu.

Nihayet ikinci gün sabahleyin Süfli kasabasına geldiler. Ümit, ajanın bulunduğu yere gitti ve kendisini tanıttıktan sonra Generali ve Albayı yanlarına çağırdı. Sonra:

— İşte sizinle hududu geçecek olan general ile albay! diye onları tanıştırdı.

Ajan ellerini sıktıktan sonra Ümit'e döndü:

— Vakit kaybetmemek gerekli, dedi. Hemen beni takip etsinler. Kendilerini zahire ambarına götüreceğim. Akşama kadar uyur, istihbarat ederler. Gece olunca da yola çıkarız.

Ümit'in artık yanlarından ayrılması gerekiyordu. General:

— Yaman bir Türk evlâdısın Ümit, dedi. Gözlerinde biriken yaşlar, üçünün de kirpiklerini ıslatmıştı.

— Allahısmarladık generalim ve albayım!

— Güle güle. Yolun açık olsun!

Generalle albay güneşin ilk ışıkları altında zahire ambarına doğru ilerlerken, Ümit, bitkin vücudunu zor sü-rüklüyordu.

Daha beş altı kilometre yol yürüyecek ve Liza'nın gönderdiği mektubu yerine ulaştıracaktı.

Bundan sonraki yürüyüş bir kâbus halini almıştı. İki saat sonra, ajana haberi teslim ettiği zaman, dizleri titreyerek kıvrıldı ve yere düştü.

Yorulmuş ve bitmişti! Fakat ne ö nemi vardı! Türk ordusu iki kıymetli komutanına kavuşmuştu ya...

104

XVHI

Ertesi sabah, Ümit gözlerini açtığı zaman, kendisin* yorgunluktan ve acılardan kurtulmuş buldu. Sanki yüreğinin üstünden bir ağırlık kalkmış, casusluk mesleğinin verdiği ateşli heyecan bütün benliğini sarmıştı. Bayrağı için savaştan bir er gibi gurur ve iftihar duyuyordu.

Hemen kalktı ve köylü elbiselerini giydi.

Tam kapıdan dışarı çıkacağı sırada Liza'nın mektubunu verdiği ajan D -215 içeri girdi.

— Günaydın Hern!

— Günaydın.

— Nasılsınız?

— Hamdolsun iyiyim.

— Kaç saat uyudunuz, biliyor musunuz? Tam yirmi dört saat.

— Sahi mi söylüyorsunuz?

— İnanmazsanız takvime bakın.

Ümit duvarda asılı olan takvime baktı. Nisan'ın 14'ü idi. Halbuki buraya 13 Nisan sabahı gelmişti.

Delikanlı, İngiliz subayı elbisesinin bulunduğu torbayı omuzlarken ajan:

— Tren biletiniz hazır, dedi. Bilet Selânik'e kadar alınmıştır, ama siz

Karasuli'de ineceksiniz.

— Evet, biliyorum. Trenin hareketine ne kadar var?

— Aşağı yukarı bir saat.

— Tam zamanında uyanmışım desenize...

— Siz uyanmasaydınız, şüphesiz ben uyandıracaktım. Esasen odanıza bu maksatla girmiştım. Torbanızın içine, siz uyurken iki günlük yiyeceğinizi hazırlatıp koydum. İçinden yiyecekleri alırken elbiseleri kimseye

göstermemelisiniz. Şimdi yola çıkarsak, ancak yetişiriz.

Odadan çıktılar. Dışarıda tatlı bir bahar vardı. Her taraf yemyeşildi. Kuşlar, neşeli neşeli ötüşüyordu.

Tren, 16 Nisan günü, Karasuli istasyonunda durduğu zaman, en arkadaki kara vagonun köylü kılıklı bir

105

adam sırtında eski bir torba ile indi ve bir süre yürüdüktan sonra sağ taraftaki sokağa saptı.

Saçı, sakalı uzamış, yüzünün rengi biraz uçmuştu. Fakat gözleri, parlaklığını hâlâ muhafaza ediyordu.

Yoldan geçen bir çocuğa:

— Bakkal Teodor'un dükkânı nerededir evlât? diye sordu.

Çocuk, parmağıyla ilerideki sokağı göstererek:

— İşte şu sokağın içinde, sol tarafta! Dedi, sonra koşarak yanından uzaklaştı.

Ümit, bakkal dükkânına girerken etrafı kontrol etti. 'Kimsenin kendisini takip etmediğine emindi.

İçeri girdi ve bakkalın gözüne bakarak sordu:

— Bir kibritiniz var mı efendim?

Bakkalın gözleri parladı. Bu, paroladan başka bir şey değildi.

— Kibrit yok ama, isterseniz sigaranızı yakmak için çakmak vereyim, diye oevap verdi.

Ümit'in gözleri birden parıldı ve Liza'yı görmek istediğini söyledi.

Gizli bir kapıdan girdiler. Teodor:

— Şu merdivenlerden çıkın, karşınıza gelecek ilk ka-ıyı çalın, dedi.

Ümit, bakkalın tarif ettiği kapıyı çalarak bir süre bekledi. Çok geçmeden kapı ağır ağır açıldı ve Liza gözükte.

— Ooo... Siz misiniz Ümit?

Genç kadın o kadar sevinmişti ki, neredeyse Ümit'in boynuna sarılacaktı. Ümit'e şaşkın şaşkın bakarak:

— Bu ne hal dostum demekten kendini alamadı. Sonra Ümit'e oturması için yer gösterdi. Kendisi de karşısına geçti.

— Sizi ne kadar merakla beklediğimi tasavvur edemezsiniz. Nasıl, her şey yolunda gitti mi?

— Allah'ın izniyle başardık.

— Yalnız Allah'ın izniyle değil şüphesiz... Aynı zamanda zekânız ve kaabiliyetinizle... Adetâ birkaç gün içinde zayıflamışsınız. Bu saç, sakal ne? Hele kıyafetiniz!

— Bir dilenciği andırıyor değil mi?

İkisi de gülüştüler. Liza:

— Torbanızı da beraber getirmişsiniz, ama daha birkaç gün üniformaları giymeyeceksiniz, dedi.

— Yeni bir görev mi var?

— Evet! Hem bu işi birlikte yapacağız.

— Nasıl bir iş?

— Bir cephaneliği uçuracağız...

Ümit, parlayan gözlerini Liza'ya dikerek cevap verdi.

— Sizinle beraber olduktan sonra, bu görevi yapmak bana zevk verir.

— Hele bir gün istirahat ediniz de...

— Canım, ben yorgun filân değilim. Kılığımıza, kıyafetime bakmayın siz. Gittiğimiz harap evde daha şık bir elbiseye rastlayamadık.

Liza, kahkahalarla güldü.

— İlâhi Ümit! Çok hoşsun valiahi!

İkisi de birer sigara yaktılar. Liza, derin bir nefes içtikten sonra sordu:

— Türk generali ile albayımı kaçırırken başımıza bir şey gelmedi mi?

— Gelmez olur mu Liza? Hem öyle belâlar geldi ki! Çok şükür kazasız atlattık. Kulübede jandarmaların, kurşun yağmuru altında saklanacak yer ararken, pipo yüzünden ot ve samanlar ateş aldı. Hepimiz az kalsın diri diri yanıyorduk.

Liza da heyecanlanmıştı. Sabırsızlıkla sordu.

— Eee... Sonra?...

— Evin altındaki dehlizin sayesinde cehennemden kurtulduk. Sizde ne

var, ne yok Liza?

— Sizin dönmenizi heyecanla beklemekten başka bir şey yapmadım. Bu arada cephaneliği uçurmamız emri geldi.

— Nerede bu cephanelik?

— Bu yakınlarda... On kilometre kadar ilerde.. Akşam keşif yaptıktan ve hazırlığı tamamladıktan sonra...

Bir an sükûnet oldu . Birbirlerinin gözlerine bakıp hafifçe gülümsediler. Evet, bir cephanelik uçacak, kimbilir kaç insan ölecekti? Ama, savaş bundan başka neydi?

107

XIX

Yıldızsız, karanlık bir geceydi. Karasuli'nin beş kilometre kuzeyinde bulunan cephaneliğin berisindeki barakaların ağzında, iki kişi konuşuyordu:

— Dün akşam sizden ayrıldıktan sonra küçük bir keşif

yaptım Liza. İşimizi kolaylaştıracak bazı şeyler gördüm. Biliyorsunuz bu barakalar, rutubetten korunmak için biraz yüksek olarak yapılmıştır. Tam deliğin olduğu yerde toprak biraz meyilli bulunduğundan barakanın tavanı ile zemin arasındaki yer, içeri girebilecek kadar geniştir.

— Delikten aşağıya nasıl ineceğiz Ümit?

— Talih ve tesadüf bize yardım ediyor. Onun da çaresini buldurn. Delikten aşağısı bir insan boyundan fazla. Allah'tan barakayı yapan işçiler, alt tarafta bir düzine kalas bırakmışlar. Bu suretle başka yerden tahta alıp buraya getirmek zahmetinden bizi kurtarmış oluyorlar. Bu akşamki işimiz, deliğin üst tarafına gelen döşeme tahtalarından birisini sökmektir Liza. Bu baraka zaten terkedilmiş bir halde, kimsenin içeri girdiği yok. Hemen bu tahtaları sökmezsek, işçilerin, barakanın altında bıraktığı kalasları delikten aşağı uzatamayız. Bu kalasların yardımıyla içeriye kolaylıkla ineriz.

— Bravo Ümit! Bayağı bir inşaat ustası gibi düşünüyorsunuz.

— İltifatınıza teşekkür ederim Liza. Haydi gürültü etmeden döşemenin tahtalarını sökelim.

Barakanın içine sessizce girdiler ve yarım saat kadar uğraştıktan sonra yanlarında taşıdıkları çekiç ve kerpetenle döşeme tahtalarından ikisini söktüler. Açtıkları döşemeden el fenerini yaktıkları zaman, deliği gördüler. Biraz kenarda da kalaslar duruyordu. Ümit:

— Delik, tam tahmin ettiğiniz yerde çıktı Liza, dedi. Bu kadar kuvvetle nasıl tahmin edebildiniz?

— Siz generalle albayı kaçırmakla meşgulken, ben de barakanın inşaatında çalışan işçilerin peşinde koşuyordum.

108

Kalaları çekmek için, Ümit döşeme tahtasından açılan aralıktan aşağı indi. Yukarıda kalan Liza sordu.

— Deliğin derinliği nasıl?

— Takriben üç metre var.

— Peki, içeri girdikten sonra nasıl çıkacağız?

— Onun da çaresi var Liza. İçeriye iki tane kalas indirirsek,

çıkmaq için tutunmaya yardım eder. İnerken kızak gibi kayacak, çıkarken de kedi gibi tırmanacağız.

— Peki, başka gördüğünüz bir şey var mı?

— Hayır yok!

— O halde yukarı gelin... Bir defa da barakanın arka tarafına giderek yeni keşfettiğiniz yerden girelim.

Liza elini uzatarak Ümit'e yardım etti. Birlikte barakadan dışarı çıktılar. Gecenin çok karanlık olması, etraftan görülmelerini engelliyordu.

Hemen arka tarafa geçtiler ve baraka ile toprak yığını arasında kalan

boşlukta sürüne sürüne deliğin bulunduğu yere geldiler. Ümit, önden ilerliyor, Liza daha geriden giderek etrafı gözetliyordu. Bir aralık, Ümit, elindeki küçük kazma ile bir şeyler kazdı, sonra bir cismin çukura kaydığı işitildi.

Liza heyecanla deliğin kenarına geldi ve aşağıya baktı. Çukurun dibinde bir ışık görünüyor ve derinden Ümit'in sesi geliyordu:

— Çukurun içindeyim Liza. Ağızıma çamurlar doldu, ama aldırma! Aşağıya inerken dikkatli olun, sizin de ağızınıza çamurlar dolmasın.

Liza gülmekten kendini alamadı:

— Merak etmeyin!

Sonra kalaslardan birisine sarıldı ve ayağının uçlarını tahtaya dayayarak yavaş yavaş kaydı.

Yere yaklaşınca, ümit el lerini uzatarak önce bacak-ılarından, sonra belinden tutup yardım etti. Genç kadın, ••Ümit'in kuvvetli ellerini vücudunda hissedince bir an titredi. Fakat kendisine çabuk hâkim oldu. Yumuşak ve ıslak toprağa basmıştı.

Ön tarafta, karanlık bir dehliz uzayıp gidiyordu. Liza, bu dehlizi göstererek:

109

— İşte bu barakanın bulunduğu yere yapılması kararlaştırılıp da, sonradan vazgeçilen binanın lâğım yolu, dedi.

Ümit, dehlizden içeriye baktı. Dar bir koridoru andıran bu karanlık dehlizin içi, geniş, yassı taşlarla örülmüştü.

Ümit hemen cebinden bir yumak ip çıkardı.

— Zaman kaybetmeden işe başlayalım Liza. Sonra, ipin ucunu Liza'ya vererek dehlizin içine girdi, biraz sonra kayboldu.

Liza, dehlizin ağzında duruyor ve dikkatle etrafına bakmıyordu . Bir ucu

Ümit'te, bir ucu kendisinde olan ip, bir yılan gibi hışırtı çıkararak dehlizin içine doğru kayıp gidiyordu.

Bir süre sonra, genç kadının elinde tuttuğu ip birdenbire gerildi, sonra kımıldamaz oldu. Liza heyecanla kulak verdi. Dehlizin içinden uğultu halinde bir ses geliyordu, fakat ne olduğu anlaşılıyordu. Karanlık dehlizden, Ümit'in sesi, başka âlemden ya da meçhulden gelen bir uğultu gibi aksediyordu. Liza, el fenerini yakarak dehlizin içinde yürümeye hazırlanırken başının üstündeki delikten bir ses geldi.

Korkudan olduğu yerde donakalmıştı. Sanki bir adam sık sık nefes alıyormuş gibi, bir ses duyuyordu. Birisinin yukarıdan kendisine baktığına emindi. Biraz bekledi. Ses, seda kesilmişti. Çukurun içinde bir mezar sessizliği vardı.

Kalbi şid detle çarpıyordu. Acaba takip mi ediliyorlardı. Eğer öyle ise yüzde yüz yakalanmışlardı. Hem de hiçbir kurtuluş ümidi olmadan...

Artık tahammülü kalmamıştı. Ne olursa olsun, feneri yakarak dehlizden kendisine bakanın kim olduğunu anlayacaktı.

Feneri ya ktı ve deliğe çevirdi. İki yuvarlak ve parlak göz dikkatli dikkatli Liza'ya bakıyordu. Fakat bu bir insan değil, bir kedi kadar büyük ve simsiyah, farenin gözleriydi.

Ümit, geri döndüğü zaman, Liza korkusunu anlatmaktan kendisini alamadı. Ümit gülümseyerek:

110

— Ya ben dehlizin içinde bir elimde ip, diğerinde fenerle ilerlerken kaç tane fareye rastladım biliyor musunuz? diye sordu.

— Kaç tane?

— Pek dikkatli saymadım, ama ondan fazlaydı. Kısa bir gülüşme oldu. Liza, delikanlının kolunu tutarak sordu:

— Dehlizin derinliğini ölçtünüz mü?

— Evet ölçtüm Liza. Yumak yüz metre idi, kâfi bile gelmedi. Belki hissetmişsinizdir, bir an durakladım. Tahminlere göre dehlizin sonuna gelmek için on metre vardı. Bu duruma göre dehlizin uzunluğu yüz on metre. Aşağı yukarı cephaneliğe tesir edebilecek bir sahaya yaklaşıyoruz. Eğer biz de beş on metre daha delebilseniz, işimiz daha garantileşir. Yarın hemen kazmaya başlarız. Bu suretle taş örgülerden kurtulmuş olur ve biraz yukarı kazmak suretiyle toprağın üst zeminine yaklaşıyoruz. Öyle sanıyorum ki, bir ya da iki geceyi lâğım kazmakla geçireceğiz. Pek eğlenceli değil mi Liza?

Bir sigara yaktılar, Ümit:

— Zaman kaybetmeden dönelim, dedi. Bak, aklıma bir şey

geldi. Çukura indirdiğimiz şu iki kalas var ya? Eğer, küçük tahta parçaları tedarik edebilirsek, belirli aralıklarla tutturarak, lâğıma kolayca inip çıkmak için merdiven yapmış oluruz. Sonra, kaldırdığımız döşeme tahtasını da yerine koymak gerek. Diğer işleri de yarın tamamlarız. Haydi artık dönelim.

Liza, delikten yukarı çıkarken, genç adam ona yardım etti. Ne tuhaf, vücudunda, Ümit'in kollarını hissettikçe Liza, içinde tuhaf bir titreme, kalbinde tatlı bir yanma hissediyordu.

Ertesi gün aynı saatte barakanın dibinde oturmuşlar, dehlize inmeden önce yapacakları işleri kararlaştırırlarken, Ümit, ansızın Liza'nın boynuna sarılarak, onu ateşli ateşli öpmeye başladı.

Liza, genç adamın bu ânî hareketi karşısında şaşırılmıştı. Delikanlının dudakları, sesli buselerle yüzünde, göz-

111

lerinde ve boynunda dol aşıyordu. Doğrusu, Ümit'ten hiç de böyle bir hareket beklemiyordu. Hem Ümit'in böyle bir fikri varsa, bir gece önce dehlizin içinde, farelerden başka imdadına koşacak kimsenin bulunmadığı bir yerde yapması gerekmez miydi?

Liza, delikanlının bu ateşli bus eleri arasında birtakım ayak sesleri işitti. Herhalde cephaneliği bekleyen nöbetçilerden biriydi.

Kalın bir ses:

— Burada ne arıyorsunuz? diye sordu. Ümit'in buseleri birdenbire bıçak gibi kesildi. Yunan nöbetçisi homurdandı:

— Sevişecek başka yer bulamadınız mı? Haydi bakalım, başka bir yer arayın kendinize.

İkisi de kalktılar ve hızlı hızlı oradan uzaklaştılar. Yolda giderken Liza:

— Tehlikeyi kolay atlattık Ümit, dedi. Fakat muhakkak ki konuşmamızı bir aşk havasına büründürüp kesmen -ve boynuma sarılıp öpmen, bizi kurtardı.

— O anda başka bir çare bulamadım. İzninizi almadan sizi öptüğüm için özür dilerim, Liza.

Liza, genç adamın bu sözlerine cevap vermedi. Eve varıncaya kadar da pek fazla konuşmadılar.

Bu olay, onları kararlarından alıko ymadı. Ertesi gece ve daha sonraki geceler kimseye görünmeden dehlize girerek hazırlıklarını tamamladılar.

Cephaneliği uçuracakları gece, parlak bir mehtap vardı. Liza, barakanın bulunduğu yere doğru giderken, •ayın aydınlığından işleri sarpa sorabileceğini düşünerek korkular geçiriyordu. Kimseye görünmeden lâğımın içine girdiler ve karanlık içinde ilerlemeye başladılar. Önlerinde kabile halinde kocaman fareler kaçışıp duruyordu.

Nihayet bir gece önce, tebeşirle işaret ettikleri taşta geldiler. Beş dakik a kadar dinlendikten sonra hemen işe başladılar. Ümit yanında bulunan kazmanın sivri ucuyla yukarı doğru kazmaya başladı ve tepedeki toprağın yıkıl-

112

maması için de, altına bir payanda vurdu. Kazmayı vurdukça, yüzlerine toz, toprak yağıyordu.

Bir saat sonra toprağın yüzünde bir delik açılmıştı. Ümit, bu delikten dışarıya baktı:

— Mükemmel! Tam istediğimiz yere çıkmışız. Cephanelik hemen yanımızda.

Sonra, bir gece önce getirdiği benzin tenekesini deliğin ağzına koydu ve cebinden çıkardığı dinamiti de tenekenin kulpuna bağladı:

— Biraz sonra kıyamet kopunca kimbijir Yunanlılar ne kadar şaşırıp kalacaklar! diye söylendi.

Sırtında asılı bulunan torbadan çıkardığı bir fitii dinamite geçirdi.

Ümit çakmağı ile fitilin iki ucunu da ateşledikten sonra:

— Haydi kaçalım Liza, dedi. İnfilâk olduğu zaman lâğım da yıkılabilir.

Koşmaya başladılar. Şimdi, lâğımın içinde korkudan kaçanlar yalnız fareler değildi. Onlarla yarış ederek Ümit'le Liza da koşuyorlardı.

Tam çukurun ağzına gelmişlerdi ki, arkalarından korkunç bir gürültü duyuldu.

Parlayan benzin tenekesiyle aynı anda cephanelik de ateş almıştı.

Kıyamet yalnız dışarda değil, çukurun ve lâğımın ağzındaki delikte de kopuyor, duvarlar sallanıyordu.

Hemen kendilerini barakadan dışarıya attılar.

Merakla cephaneliğe baktıklarında, kuzey istikametinde müthiş bir yangın yükseliyordu. Ufuk ve gökyüzü kıpkırmızı idi. Tâ istasyona kadar bütün evlerin üzerine kıvılcım yağmuru yağıyordu.

Ümit, bu korkunç tabloyu seyrederken:

— Zannederim ki depoda ne varsa hepsi uçtu, diye mırıldandı. Yunanlıların işi yoksa, şimdi yangını söndürmeye uğraşınlar. Artık bana da müsaade Liza. Hemen Aya Silyos'a hareket etmeliyim.

Sonra gülererek ilâve etti:

— Siz benden daha talihlisiniz. Yarın, hiç olmazsa

113

F.: 8

Teodor'un evinden, yaptığımız marifetin neticelerini az çok görüp öğreneceksiniz. Geceniz hayırlı olsun!.

— Güle güle Ümit! Size haber yollaymcaya kadar çiftlikten ayrılmayınız. Üzerinizdeki köylü elbiselerini atacağınız dereyi iyice biliyorsunuz değil mi?

— Evet Liza.

— Tarla aralarından gitmeyi ve ihtiyatlı olmayı unutmayınız!...

— Merak etme Liza!

Biraz sonra ikisi de karanlıkta kayboldular.

XX

Bahar güneşi, Aya Silyos üzerine son ışıklarını serperken, Ümit, çiftliğin bahçesinden içeriye girdi.

Buradan ayrılalı on gün olmuştu. Herhalde, masanın üzerine yazıp bıraktığı mektubu, evdekiler okudukları zaman, hayli şaşırılmış ve telâşlanmış olmalıydı. Ya İzabel? Kimbilir, karşı karşıya geldikleri zaman, kendisini nasıf sorguya çekecekti?

Kapının önüne gelince, bir süre durdu. Bir türlü, elini zile götürüp çalamıyordu. Buraya ilk defa, iki buçuk ay kadar önce, tıpkı böyle bir akşam üzeri gelmişti. O gün de, zili çalmak için böyle kısa bir tereddüt geçirmişti.

Sonunda zilin ipini çekti ve merdivenlerden hızlı hızlı inen ayak seslerinden sonra, kapı açıldı.

İzabel, karşısında yüzbaşı üniformalı delikanlıyı görünce o kadar şaşırıldı ki, kekeleyerek:

— Oh Filip! demekten kendini alamadı.

Sonra sustu. Her nedense yüzünde gizli bir acının izleri vardı. Gözlerindeki ıslaklık, kirpiklerinin arasında tomurcuklanıyor, sonra taşarak yanaklarından süzülüyordu.

— Ne var? Niçin ağlıyorsun İzabel?

Ümit, genç kızdaki bu teessürün kendisinden ileri geldiğini sanırken, İzabel titrek bir sesle:

— Babam çok hasta Filip, dedi.

Delikanlı, hiç beklemediği bu haber karşısında şaşşa -

114

lamış ve genç kızın sözlerini tekrar etmekten başka bir şey yapamamıştı.

— Baban hasta mı?

— Dündenberi müthiş bir acı içinde kıvranıyor!

— Peki, nesi var?

— Sanırım midesinde bir yara filân olmalı. Bu sabah da, bir tabak kan kustu.

Birlikte merdivenlerden çıktılar. Sofadan Mister Jorj' -un acı feryatları geliyordu.

Kapıdan içeriye girince Misis Roza, üzüntüsünün verdiği şaşkınlıktan «Hoş geldin!» bile demeden:

— Sizi bize Ailah gönderdi Filip! diye delikanlına gözlerine baktı.

Ümit, Mister Jorj'a doğru ilerledi. Zavallı ihtiyar acı içinde kıvranıyordu. Yavaş bir sesle:

— Geçmiş olsun Mister Jorj, dedi.

, İhtiyar konuşacak halde değildi. Buna rağmen kurumuş dudaklarını güçlükle oynatarak cevap verdi:

— Teşekkür ederim Filip! Sorma, dündenberi bu san-C! bani bitirdi.

— Doktor getirdiniz mi? Misis Roza söze karıştı:

— Buralarda doktor mu bulunur Filip? Bu sabah Aya

Vasiieyos'a gittim... Koskoca kasabada bir doktor bulmak mümkün olmadı.

— O halde, Selânik'e giderek bir doktor getireyim.

— Teşekkür ederiz Filip! Jorj'un daha fazla ağrıya tahammülü yok. Belki ameliyata gerek görürler. Zaman geçirmiş oluruz. Onun için Jorj'la birlikte Selânik'e gitmem münasip olur.

— İsterseniz ben de sizinle beraber gideyim. Misis Roza teşekkür ettikten sonra:

— Sizin burada Izabel'le birlikte kalmanız, bizim için en büyük lûtuftur, dedi. Tabiî geçen defaki gibi, Izabel'i çiftlikte bırakarak ansızın kaybolmazsanız. Gerçi siz burada yokken İngiliz Konsolosluğunda uzun yıllar çalışmış yaşlı bir uşağı almıştık. Burada o kadar yalnızız ki Filip...

— Özür dilerim Misis Roza. Elimde olmayan bir se-

115

heple ansızın ayrıldığım için ben de sizin kadar üzüldüm.

— Her neyse... Şimdi bunları konuşacak zamanımız yok. Acaba yarın sabah için. Aya Vasileyos'tan bize bir vasıta tedarik edebilir misiniz?

— Yarın sabah saat onda kalkacak bir tren var. Arzu ederseniz, bir kamyon tedarikine de çalışayım. Fakat, tren Mister Jorj için daha elverişlidir.

..... — Bak, bunu hiç düşünmedim Filip. Üzüntü ve telâş

insanda akıl mı bırakıyor? O halde yarın sabah trenle Ss -lânik'e gideriz.

Size zahmet olacak, ama Aya Vasileyos'a kadar bize yardım edersiniz, değil mi?

— Şüphesiz Misis Roza... Arzu ederseniz Selânik'e kadar geleyim.

— Teşekkür ederim evlâdım, istasyona kadar gelmeniz kâfi! Hem Izabel'i de fazla yalnız bırakmamış olur-sunuz.

Ümit, genç kızın gözlerine baktı. Ne tuhaf! Izabel'in bakışlarında, hü zünle karışık sevinç dolu bir ifade vardı!

XXI

Anne ve babasının çiftlikten ayrılmasından sonra koca evde Ümit'le yalnız kalan Izabel, Allah'ın onları bir daha ayırmaması için birçok dileklerde bulundu, ama Ümit'in bir sabah, yine resmî üniformasını giyerek çiftlikten ayrılmasına engel olamadı.

Bir gece, kapı yine bundan onbeş gün önceki gibi çalınmış ve Ümit, telâşlı bir halde aşağıya inmişti. Birkaç dakika sonra yukarıya geldiği zaman, delikanlının yüzü oldukça değişikti.

Izabel, «Ne var?» diye sormaya zaman kalmadan, Ümit izah etti:

— Bir asker geldi, önemli bir iş için beni çağırıyor-larmış... Yarın sabah erkenden gitmem gerekiyor. Ümit ederim ki, akşama dönerim.

Ve şimdi Filip gitmişti.

Izabel, uzun zaman, onu, çiftliğin bahçesinden seyrettikten sonra içeri girdi. Holde üzüntülü bir halde dolaşır-

116

ken, aklına Filip'in odasına gitmek geldi. Odayı toplar, bu suretle de vakit geçirmiş olurdu.

Delikanlının odasına girince, sanki onun yanında imiş gibi tuhaf bir heyecan hissetti. Pencereye doğru yürüdü ve onun çiftlikte kaldığı zaman giydiği sivil elbiseye başını dayayarak:

— Oh Filip! diye mırıldandı.

Sonra, yatağı, yorganı toplamaya başladı. Yastığını düzeltirken, bir kâğıt parçası gözlerine ilişti. Hemen aldı ve acts. Kâğıtta şunlar yazılıydı:

«Aya Vasi I ey os istasyonu ile Panaroma köyü arasındaki şose yolunun 35. kilometresinde, krokide işaret edilen yerde gizli bir telefon merkezînin bulunduğu öğrenilmiştir. Bu kulübeye, yarın sabah erkenden yaralı bir Yunan askeri kılığı ile gidecek, telefonla kimlerle görüşüldüğünü öğreneceksiniz. K-102, kıyafetinizi değiştirmek için sizi nerede bekleyeceğini söyleyecektir. A-33»

İzabel hayret içinde kalmıştı. Bu yazılardan kat'î bir şey anlamak pek mümkün değildi, ama Filip'e önemli bir ödev verildiği muhakkaktı. Bu kâğıdın Filip'e yazıldığına şüphe yoktu. Eğer başka birine yazılmış bir mektup olsa, Filip onu niçin yanında, hele yastığının altında saklayacaktı?

Mektubun içindeki rumuzlara da bir türlü akıl erdire-miyordu. K-102 ve hele imza yerinde A-33 ne demektir? Hem Filip neden Yunan askeri kılığına girecekti?

Düşünüyor, bir türlü mektubun sırrını çözemiyordu!

İzabel, böyle ümitsiz bir düşünce içinde çırpınırken, Ümit çoktan gizli yerdeki ajanla buluşarak kıyafetini değiştirmiş ve esrarengiz kulübenin yolunu tutmuştu.

Gözlerinin biri, siyah bir bez ile örtülmüştü. Yüzü ve başı sargı içindeydi. Elbisesinin bazı yerlerinde tentürdiyot lekeleri vardı.

117

Öğleye doğru kulübenin etrafını kuşatan çitlerden aşmış ve kendisini kimsenin görüp görmediğini anlamak için etrafını kolaçan ettikten sonra, elindeki sopaya dayana dayana yürümeye başlamıştı.

Henüz ne yapacağını katıyetle bilmiyordu. Çünkü, kendisine verilen talimatta, etraflı bir şey yazılmamıştı. İçerde kim vardı? Ne konuşacaktı? Bunların hepsi meçhuldü. Artık işi talih ve tesadüfe bırakmıştı.

Kulübe uzakta görüldüğü sırada arka tarafından ka -Jın bir erkek sesi yükseldi:

— Hey, bana bak arkadaş! Nereye gidiyorsun?

Bu, bir Yunan eri idi. Sırtında silâhı bulunduğu göre herhalde, nöbetçi olmalıydı.

Ümit, başını sallayarak elleriyle sargılarını gösterdi. Nöbetçi ona acıdığını ifade eden dostça bir hareketle güldü ve Ümit'e yaklaştı.

— Bir kaza mı geçirdin arkadaş? Ümit, çok yavaş ve kısık bir sesle:

— Evet! dedi.

— Ucuz kurtulmuşsun. Allah'g şükret!

Sonra cebinden bir paket sigara çıkarıp ikram etti.

Ümit teşekkür ederek bir sigara aldı. Ağzına götürürken nöbetçi de kibriti yaktı. Ümit, sigaradan bir nefes çektikten sonra «Allahaısmarladık» der gibi gülümseyerek uzaklaştı. Nöbetçinin arkasından kendisine baktığını hissediyordu. Onun için sol tarafa doğru gitti ve ağaçların arasından kayboluncayd kadar topallayarak yürümesine devam etti.

İki yaşlı ağacın arasına sıkışt ırılmış olan kulübenin bacasından, ince bir duman çıkıyordu. Görünürde kimse yoktu. Bir ağacın arkasına saklanarak kulübeyi gözetlemeye başladı.

Birdenbire kapı açıldı ve şişman bir asker çıktı; ağaçların arasında uzanan bir keçi yolundan süratli adımlarla uzaklaşıp gitti. Herhalde kulübede, bu giden adamdan başka biri daha olmalıydı.

Az sonra kulübenin önüne geldi. Asker giderken ka -

118

pıyı açık bırakmıştı. Hemen elindeki sigarayı yere atarak

yürüdü.

Ümit, kapının eşiğinde görünür görünmez, s andalyenin üzeride pinekleyen bir er, şaşkın bir halde yerinden fırladı. Gayet canlı iki siyah göz, kırmızı bir çehrenin içinde cam gibi parlıyordu.

Er, Ümit'e doğru yürüdü.

— Kimsin sen?

Ümit, cevap vermedi. Er daha yaklaşıncaya, Ümit'in sargılı yüzün den ürksrek:

— Şeytan mısın, nesin be? diye söylendi. Bakışlarında, şüpheden çok merak ve hayret vardı. Ümit, yaralı bir askerin acıklı haliyle başını salladı ve

kısıık bir sesle:

— Pek konuşamıyorum, başımdan yaralandım da...

dedi.

Biraz önceki n öbetçi gibi, er de merhamet ve şefkatle Ümit'e baktı.

Ümit, elini ağzına götürerek ve üfürerek sigara istediğini anlatan bir hareket yaptı. Er:

— Sigara mı istiyorsun? diye sordu. Ümit, evet anlamında başını salladı.

Bir iki dakika sonra, Yunan eri i le Ümit, iki eski dost gibi karşılıklı oturmuşlar, sigaralarını tütürüyorlardı. Ocakta, çay suyu fıkır fıkır kaynamaktaydı.

Ümit pek az konuştuğu halde, çabucak ahbap olmuşlardı. Er yaralı adamın kulağının az işittiğini anladıktan sonra yüksek sesle konuşmaya başlamıştı.

Ümit, yaralı, zavallı bir er rolünü o kadar güzel oynuyordu ki, er ona karşı merhametini gizleyemiyordu. Kulübenin duvarları çıplak kadın resimleri ile dolu idi. Ümit'in aradığı ve öğrenmek istediği şey de, masanın üzerinde duruyordu. Bu bir kutu içindeki sahra telefonu idi.

Er, çayı pişirip ikram etti. Ümit, çayı aldıktan ve teşekkür ettikten sonra:

— Bu kulübede, ormanın ortasında ne iş görüyorsunuz? diye sordu.

Erin yüzünde şeytanî bir tebessüm dolaştı. Sonra:

119

— Arkadaş, bu bizim sırrımız, dedi. Toni ile ben, ordunun çok değerli iki eriyiz. Bu kulübede, gayet özel görevimiz vardır.

Geveze arkadaşların bize ziyaretleri de memnudur.

— Talihli insanlarsınız. Burası sakın ve tehlikesiz bir yer. Herhalde siperlerde kuru ekmeğe yemekten çok iyi...

— Hakkın var arkadaş. Siper hayatını bilirim. Yunan eri gülümsedi, sonra eliyle ceketinin kirli yakasını göstererek ilâve etti:

— Siperlerde çekmediğimiz kalmamıştı. Günün birinde, tecrübeli telefoncu istediler. Telefoncuların, uslu, akıllı ve itimada lâyık insanlar olması şarttı. Emir geldikten bir saat sonra Toni ile ben seçildik. Çünkü âmirlerimiz, bizim boş kafalı olmadığımızı biliyorlardı.

— Doğrusu merakıma sebep oldu dostum. Kumandanınızın size verdiği bu önemli iş nedir?

Er güldü:

— Ne kadar düşünseniz bulamazsınız.

— Telefonculuk yaptığınızı anlıyorum, ama kiminle ve nerelerle görüştüğünüzü tabîî bilemem!

Yunan askeri böbürlenerek:

— Bahse girerim ki; şu telefonun öbür ucunda kim var ve Toni ile ben kiminle görüşüyoruz, keşfedemezsiniz, dedi.

Ümit, saf bir ifade ile askerin ağzını aradı:

— Genelkurmaydan büyük rütbeli bir general! Belki: de başkomutan!

Er, alaylı bir tavır takınarak:

— Genelkurmaydan büyük rütbeli general mi? Başkomutan mı? Geç azizim, geç... Bizim işimiz, onlarla konuşmaktan çok önemlidir.

Sonra azametli ve mağrur bir sesle ilâve etti:

— Telefonun öbür uoundaki adam, kendisini bir gözü kör seyyar satıcı diye yutturan birisidir.

— Bunun nesi önemli?...

— Kendisini seyyar satıcı diye yutturan ve yabancı bir ülkede bulunan bir adam, az mı önemlidir?

— Bu seyyar satıcı Türkiye'de mi?

120

— Başka nerede olabilir..

Ümit, meydanda olan tek gözünü, hayretini göstermek için, büsbütün açtı. İçinden «Söyle bakalım ahbab, söyle,» diyordu.

— Bari size çok önemli bilgiler veriyor mu sahte seyyar satıcı?

— Her gün! Hem de ne önemli haberler! Eğer Türkler, benim ve Toni'nin kendilerine dair elde ettiğimiz haberleri bilseler, öğrenmek için kimbilir bize neler verirler?

— Bu uydurma satıcı yakın yerde mi?

— Pek o kadar değil. Fakat Türk-Yunan hududuna yakın.

— Galiba Edirne civarında? .

— Canım sen de işi fazla kurcalama!

— Merakıma gitti de... Bu sahte satıcının verdiği haberleri almak için içinizden biri daima bu kulübede kalıyor olmalı. Bütün gün burada, çanımız sıkılmıyor mu?

— Yook canım, neden canımız sıkılsın? Seyyar satıcı hemen hemen daima güneş batarken telefon eder. Bazen, günün diğer saatlerinde önemli ve acele bir şey olursa, onu da bildirir. Onun için ikimizden biri daima burada bulunur. Arasına, birimiz kasabaya giderek arkadaşlarla birkaç şişe bira atıştırır, sonra yine döner, geliriz.

Ümit, duvarda bir çiviye takılı olan iri eep saatine baktı. On ikiyi geçiyordu. Tam öğle zamanıydı. Daha fazla oturmak doğru olmazdı. Belki yemsk saati geldiği için Toni kulübeye döner, ya da başka biri ysmegini getirir; böylece, bir başkasıyla karşılaşmak, bu kadar iyi gitmiş olan işlerini bozabilirdi.

— Hastahaneye dönmek zamanı geldi dostum. Konuk severliğinize teşekkür ederim. Yakında imkân bulursam yine gelirim.

Ümit bunları söyledikten sonra, sopasına dayanarak ağır ağır kalktı ve nezaketle eri selâmladı. Sonra cebinden çıkardığı konyak şişesini masanın üzerine bıraktı. Yunanlı er teşekkür etti.

Ümit:

121

— Eğer Toni erken dönecekse, bekliyeyim, dedi. Siz konyağı içerken sohbet ederiz.

— Toni, bu akşam saat sekizden önce gelmez. Biraz eğlenmeye gitti. Kasabada bir aftosu var da...

Demek ki er, güneş batarken kulübede yalnızdı ve telefonun öbür ucunda sahte satıcı ile konuşurken yanında başka kimse bulunmayacaktı.

Ümit, ere veda ettikten sonra, Aya Vasiieyos'a giden yolu tuttu. Fakat kulübe gözden kaybolunca, ağaçların arasına dalarak geri döndü. Kulübenin birkaç yüz metre ilerisindeki ağaçların arasına saklandı ve grup vaktinin gelmesini bekledi.

Güneş ufka yaklaşmış, neredeyse batacağı.

Ümit ağır ağır oturduğu yerden doğruldu ve hiç ses çıkarmadan kulübenin arka tarafındaki pencerenin altına saklandı. Pencere açık olduğu için içeriği görmek ve konuşmaları işitmek mümkündü.

Er masanın başına geçmişti. Haber alma zamanı gelmiş olmalıydı ki, telefonun ahizesini şimdiden kulağına bile dayamıştı.

Çok geçmeden telefon çaldı. Er hattın öbür ucundan verilen haberleri dinlerken bir taraftan da önündeki kâğıda not alıyordu.

On dakika sonra Yunan eri haberin hepsini almıştı. Yüksek sesle:

— Başka bir şey yok mu? diye sordu.

Hattın öbür ucundan herhalde «yok» cevabı verilmişti ki, bu defa er:

— Komutanın kısa bir direktifi var, onu söylüyorum, not et, dedi.

Ümit cebinden hemen kâğıt kalem çıkardı. Erin söylediklerini, hattın öbür ucundaki sahte sayyar satıcıyla birlikte not ediyordu.

— Almanların Türklere yaptıkları asker vs cephane yardımı ne kadardır? Alman denizaitularının Marmara denizindeki mevcudu nedir? Bunlar, azamî bir hafta içinde öğrenilip bildirilecektir.

122

Er bunları söyledikten sonra:

— Bu akşamlık bu kadar, dedi ve telefonu kapadı. Erle birlikte Ümit de görevini tamamlamıştı. Kimse-

7e görünmeden sür'atle oradan uzaklaştı.

Kar anlık ağaçlar arasından Aya Silyos'a doğru ilerlerken kendi kendine:

— Bir hafta sonra sahte satıcı yaşarsa, size haber verir! diye söyleniyordu.

Ümit, Türk ajanı ile derenin içinde buluştuğu zaman, hazırladığı raporu verdi. Bu, Ümit'in ilk Türk ajanı ile görev yapmasıydı.

Elbiselerini değiştirdikten sonra, ayrılmadan önce, ajana verdiği raporu bir haftadan önce Türk makamlarına ulaştırılmasını tembih etti. Ajan:

— Merak etmeyiniz, dedi. Bir haftaya kalmaz sahte satıcının hesabı görülüp yerine başka sahte bir satıcı konur. Tabî, yeni seyyar satıcı. Yunanlılara öyle uydurma ve yanlış haberler verecek, onları öyle atlatacak ki, Yunanlılar uzun zaman bu oyunun farkına bile varmayacaklar. Bu görevinizi kulübedeki ere sezdirmeden yapmanız büyük bir başarıdır, sizi tebrik ederim.

Birbirini kucakladıktan sonra ayrıldılar.

Ümit, Aya Silyos yolunda ilerlerken, ödevini başarmanın verdiği sevinç ve gurur içinde kendi kendine gülüm-süyordu.

XXII

Gece saat dokuzda Ümit çiftliğe vardığı zaman, kapıyı eve yeni alınan yaşlı uşak açtı.

İhtiyarın yüzünde tuhaf bir mânâ vardı ve kendisini dikkatle süzüyordu. Ümit:

— İzabel nerede? diye sordu. Uşak, kekeleyerek:

— Şey! Yukarıda, odasında efendim, dedi.

Ümit, merdivenleri ikişer ikişer atlayarak, yukarı çı karken de arkasından ilâve etti:

123

— Gittiğinizden biraz sonra sizi bir er aradı Yüzbaşr Filip!

Ümit, bu sözü işitir işitmez, olduğu yerde çivilenmiş gibi durdu. İçinde sanki bir uçurum açılmıştı.

— Nasıl bir er? diye sordu.

— Bir İngiliz eri! Zannedersen Selanik'ten geliyormuş. Misis Izabel kendisiyle konuştu. O daha iyi biliyor.

Ümit cevap vermeden merdivenlerden çıktı.

Bu habere canı müthiş sıkılmıştı. Acaba eri kim göndermişti? Yoksa kendisinden şüphelenmişler, nezaket yolu ile garnizona mı davet etmişlerdi?

Izabel'in bulunduğu odaya bu düşünceler içinde girdi.

Izabel, karşıda, pencerenin yanında bulunan koltukta oturuyor, kendisinin odaya girdiğinden haberi yokmuş gibi dışarıya bakıyordu.

Ümit birkaç adım attı ve durdu. O sırada Szabel de başını delikanlıya çevirmişti.

Birdenbire koltuktan fırlayarak genç adama doğru koştu.

— Oh, Filip! Sen misin?

— Benim, odaya girdiğimi görmedin mi?

— Hayır... O kadar dalgınım ki bugünlerde... Izabel'in bakışlarında garip bir endişe seziliyordu.

— Niçin geciktin Filip? diye ilâve etti. Hani erken geleceğini söylüyordun?

— İşlerim ancak bitti.

— Seni o kadar merak ettim ki...

Ümit, pencereye doğru ilerledi. Koltuğun önüne gelince genç kıza sordu:

— Uşak, beni bir erin aradığını söyledi. Kimmiş bu er?

Izabel, korkuyormuş gibi, çekingen bir hareketle Ümit'in yüzüne baktı:

— Evet, gittiğinden iki saat sonra, bir İngiliz asker» seni aradı.

— Niçin arıyormuş?

— Seni Selanik'ten istiyorlarmış.

— Peki ne cevap verdin?

124

— Bir iş için dışarı çıktığımı söyledim.

— Ne iş için gittiğimi söyledin mi?

— Hayır! sadece «bir iş için» diye cevap verdim.

— Demek ki, beni bir asker aradığını ve görevle Aya Vasileyos'a gittiğimi söylemedin?

— Hayır!

İzabel'in bu cevabı Ümit'i m emnun etmişti, ama kafası hâlâ karmakarışıkta. Acaba İzabel kendisinin nereye gittiğini niçin erden gizlemişti?

Bunu anlamak için sordu:

— Neden bu şekilde cevap verdin İzabel?

— Belki senin başka bir yere gittiğini düşündüm de.. Yoksa bu türlü cevap vermekle hata mı işledim Filip?

— Hayır... Hata işlemedin ama... Doğrusu böyle bir cevap verebileceğin hiç aklıma gelmezdi..

Ümit bir süre sustu. Fakat düşüncelerinden kendisini bir türlü kurtaramıyordu:

— Acaba Selanik'ten beni niçin istemişler? diye mırıldandı.

— Er bu hususta bir şey söylemedi.

— Peki, geldiğim zaman Selânik'e gitmemi söylemedi mi?

— Hayır. «Kendisine bir şey söyleyecektim. Ben tekrar gelirim,» dedi.

Delikanlı, İzabel'in şüpheli nazarlarla kendisine baktığının farkındaydı. Herhalde hisleri, başka türlü konuşmasına engel oluyordu.

İzabel, sesini yumuşatarak:

— İnşallah önemli bir şey değildir Filip, dedi. Ümit asabî bir sesle:

— Önemli olsun olmasın, diye cevap verdi. Fakat -bu erin gelip de beni bulamayışı canımı sıktı.

— Neden Filip? Sen görevle Aya Vasileyos'a gitmemiş miydin?

Ümit, bir an sustu. Ne cevap vereceğini şaşırmişti.

— Şey... diye kekeledi. Evet, görevle gitmiştim. İzabel, erkeğin yeşil gözlerine bakarak manâlı bir sesle sordu:

125

— O halde?

Ümit, müşkül bir durumda kalmıştı. Kendisini bu çıkmazdan kurtarmak için:

— Rica ederim, işlerime karışma İzabel, dedi. Görevim icabı sana her şeyi söyleyemem.

— Yaptığın görevde bir gizlilik mi var?

— Subay değil miyim ve savaş içinde bulunmuyor muyuz? Elbette gizli görevlerim olabilir?

— Ne gibi?

Ümit büsbütün asabîleşerek sesini yükseltti.

— Beni sorguya mı çekiyorsun Izabel? Delikanlımın bu asabî hali genç kızı büsbütün merak-

landırmıştı. Filip'in muhakkak ki, kendisinden gizlediği bir görevi vardı. O sabah yastığın altında bulduğu kâğıt, onda hiçbir tereddüt bırakmıyordu.

Izabel, Ümit'in yüzüne dikkatli dikkatli bakarak:

— Hazır konu açılmışken sana bir şey sorayım, dedi. Bu sabah odanı toplarken, yastığın altında bir kâğıt

parçası buldum. Masanın üzerine, senin görebileceğin bir yere koymadan, ne yalan, açıp baktım. İçinde tuhafıma giden bir yazı ve

birtakım rumuzlarla karşılaştım. Doğrusunu istersen hayli merakıma dokundu. Hele, biraz sonra bir İngiliz eri gelip de seni arayınca, şüphem büsbütün arttı. Bana, bunun anlamının ne olduğunu izah eder misin? Bu suretle beni de meraktan ve üzüntüden kurtarmış olursun.

Ümit, odanın içinde sinirli sinirli dolaşüyor ve ara sıra durup genç kızın söylediklerini dinliyordu. Cevap vermeye hazırlanıyordu ki, Izabel tekrar konuştu:

— Hem bir şey dikkatimi celbeîti. On gün kadar çiftlikten ayrıldıktan sonra dönüşünde pipon yukû. O gün-denberi de pipo

içmiyorsun. Halbuki sen pipo içmeden duramazdın. Sorabilir miyim acaba, pipona ve sana ne oldu?

Ümit, genç kızın önüne geldi. Karanlıkta gözleri cam gibi parlıyordu.

— Pipomu kaybettim, bir yenisini de tedarik edemediğim için içmekten vazgeçtim. ;

126

— İtiyatlarımı bu derece sür'atle terketmen garip doğrusu!

— Peki, ne yapmamı istiyorsun?

— Ben pipo tiryakisi bir erkek olsaydım, ne yapar yapar bir pipo tedarik

ederdim.

1 — Ya bulamazsam?

— Bulamazsam, olan birisinden isterdim.

— Ben kimde pipo var, nereden "bileyim?

— Bende bir tane ağabeyimden kalan yepyeni bir pipo olduğunu bilmiyor musun sanki? Hattâ, çiftliğe ilk geldiğin zaman sana göstermiştim, senin de gözün kalmıştı. Ben de, pipon kaybolunca, vereceğimi söylemiştim.

ümit ne cevap vereceğini şaşırılmıştı. Kekeleyerek:

— Madem ki vermeyi aklına koymuştun, verseydin,

dedi.

— Sen istemedin ki benden!

— Rica ederim Izabel, küçük meseleleri büyütme!

— Peki o halde, tekrar başladığımız yere dönelim. Yastığın altında bulduğum kâğıt hakkında bir şey söylemedin?

— Ne cevap vereceğim? Başkasının odasına girmiş, kâğıdına bakmış ve okumuş, sonra da görülmesi için masanın üstüne koymuşsun. Ne diyeyim?

— Filip! Beni o kadar yabaneı mı telâkki ediyorsun? Senin odanı toplamak, yastığın altına - bilmiyorum ne maksatla- sakladığın kâğıdı alıp masanın üzerine koymak bir suç mudur?

— Bunlar suç değil, ama kâğıdı okumak bir suçtur!

— Pekâlâ! Ben bu suçu üzerime alıyorum. Yalnız sen de bu kâğıttaki yazıların ne olduğunu anlatır mısın?

— Maalesef anlatamam. Askerî bir sırdır!

— Demek ki, senin yaralı bir Yunan eri kılığına girip esrarengiz bir

kulübeye gitmen ve orada neler olup bittiğini öğrenmen askerî bir sır!

— Evet!

Genç kız manâlı bir sesle sordu:

— Yunanlılar bizim dostumuz mu, düşmanımız mı? Onlardan neyi öğrenmek istiyorsunuz?

127

— İzabel! Senin askerî işlere aklın ermez! Bu konuda susmakla en doğru hareketi yapmış olursun..

— Beni uyarmana teşekkür ederim Filip! Fakat öyle karışık işlerin, öyle tuhaf hareketlerin var ki, meraklanmamak, endişe etmemek kaabil değil. Çiftlikten ayrıldığın zaman, bilsen burada ne büyük heyecanlar geçiriyorum. Acaba bir şey mi oldu, ne zaman döneceksin, başına bir felâket mi gelecek diye, günlerimi zehir ediyorum..

İzabel, birdenbire ayağa kalktı. Sözlerinde ezici, ağır bir ton vardı:

— Söyle Allahaşkına! Benden hiçbir şeyini gizleme! Yemin ederim ki, bana söyleyeceklerini kimseye söylemem! Çiftlikten ayrıldığın zaman nereye gidiyorsun? Kiminle

konuşuyorsun? Neler yapıyorsun? Söyle Filip! Yalvarırım söyle! Meraktan çıldıracağım artık! Her gün korku! Her gün heyecan! Her gün endişe!

Ümit, ellerini cebine soktu ve pencerenin önüne gelerek:

— Çocuk gibi konuşuyorsun, dedi. Söylediklerinin hepsi vehim ve kuruntudan ibaret! Senden ve başkalarından sakladığım gizli hiçbir şey yok! Görevimi, bana verilen şeyleri yapıyorum, o kadar!

— Peki, bugünkü görevin neydi? O esrarengiz kulübeye kıyafetini değiştirerek neden gittin?

— Askerî bir sır dedim ya! Söyleyemem!

— Buradaki askerî heyetin verdiği görev mi?

— Hayır, doğrudan doğruya İngiltere Genelkurmayının.. Bu göreve gittiğimi Selanik'teki askerî heyet bilmediği için beni aratmış olacak...

— Genelkurmayın verdiği bir görev mi? Yoksa Filip?!...

Genç kız, korku ve hayret içindeydi. Az kalsın bağıracaktı.

— Bunda ne var hayret edilecek?

— Yoksa sen İngiliz hükümeti namına burada gizli işler mi görüyorsun?

— Görsem ne olur?

— Şey... Bir şey olmaz tabî!

128

— Bu da bir görev değil mi?

— Görev ama Filip...

Genç kızın sesi, sanki boğazında tıkanmış kalmıştı. Demek ki, çok sevdiği Filip, gizli işler görüyordu. Belki de casustu... Evet, evet! Böyle gizli işler gören, kıyafetini değiştirip haber alıp verene easus derlerdi.

Birdenbire hıçkırmaya başladı. O kadar katılırcasma ağlıyordu ki omuzları, hattâ bütün vücudu hıçkırıklarının tesiriyle sarsılıyordu. Ümit yanına gelip omuzlarından tuttu:

— Niçin ağlıyorsun İzabel?

— Filip! Korkuyorum! Çok korkuyorum! Ya sana bir şey olursa? Ya bir felâketle karşılaşırısan?

— Ganim niçin felâketle karşılaşayım?

— Oh Filip! Yalvarırım, tehlikeli işlere girme! Sana bir şey olursa ben de ölürüm, yaşayamam!

Ümit, genç kızı kuvvetli kollarının arasında tutuyordu ve tehlikeyi bu suretle kolay atlattığı olmasından dolayı yüreğinde bir ferahlık duyuyordu.

XXIII

Ümit, tehlikeyi kolay atlattığını sanarak Aya Silyos'-daki çiftlikte tasasız bir hayat yaşarken, Londra'da Genelkurmay İstihbarat Dairesinde kendisi hakkında hiç de hoş gitmeyecek şeyler konuşuluyordu.

Çanakkale hezimetinden sonra, iki aydan fazla zaman geçmişti. Genelkurmay istihbarat Dairesi geçen ayların savaş harekâtını gözden geçirirken, bilhassa Çanakkale savaşı üzerinde durmuş ve başarısızlık nedenlerini inceden inceye tetkik etmişti.

İngiliz istihbaratının Çanakkale hakkında yanlış bilgi edinmesi ve Boğaz'dan geçmek fikrinin çürük bir varsa-yıştan öteye geçememesi, başarısızlığın başlıca sebepleri olarak gösteriliyordu.

Bu sırada İngiliz Entellicens Servisi ile de temas edilmiş ve Çanakkale hakkında elde edilen plân ve krokiler bir daha gözden geçirilmişti.

129

F.:

İşte, Ümit'in İzabel'i kollarının arasında tutup, ferahlık hissettiği o anda, Londra'da sahte Çanakkale plânı meselesi görüşülüyordu.

Bir İngiliz kurmay albayı bu husustaki düşüncelerini şöyle açıkladı:

— Gerek Çanakkale savaşı sırasında, gerek ondan sonra elde ettiğimiz bilgiler ve uçaklarla aldığımız fotoğraflar gösteriyor ki, Entellicens Servise mensup K-315 rumuzlu ajanın bize verdiği Çanakkale plânı yanlıştır ve bazı noksanları vardır. Bu plâna göre, Seddülbahir mıntıkasında hiçbir tahkim yoktur. Halbuki zırhlılarımızdan birisi Seddülbahir müstahkemlerinden atılan bir bomba ile batmıştır. Sonra, birçok tahkim mevzileri de plânda işaret edilen yerde bulunmamaktadır.

Albayın bu sözleri, salonu dolduran kurmay heyetini büsbütün

heyecanlandırmıştı. Albay sözlerine devam etti:

— Bu ajan hakkında tahkikat yapılmasını talep ediyorum. Ajan, ya yanlış ve eksik bilgi almıştır, ya da Türkiye hesabına casusluk yapan bir haindir.

Toplantıda hazır bulunan Entellicens Servisi şeflerinden, zayıf, uzun boylu olanı şöyle dedi:

— Albayın sözlerini dikkatle dinledim. Muhakkak ki» bu ajanımızın bize verdiği yanlış haber İngiliz hükümetinin gerek can, gerek savaş malzemesi bakımından önemli şekilde kayıp vermesine sebep olmuştur. Bize bir süre mühlet verilsin. Bu ajanımız hakkında, orada bulunan diğer ajan ve şeflerimiz vasıtasıyla soruşturma yaptıralım. Eğer bu ajan gerçekten bir hainse, şüphesiz cezasını veririz.

Entellicens Servis şefinin bu sözleri tasvip edildi ve ilk iş olarak, Selanik't e bulunan Liza'nın Londra'ya çağırılması kararlaştırıldı.

27 Mayıs gecesi, ayın parlak ışıkları, Lakanda gölü üzerinde kucak kucak dökülüyordu.

Sahili, kurşunî renkte bir gölge kaplamıştı. Gölün ph

130

rıltıları sahilde oturan iki sevgilinin yüzleri nde oynayışlar yapıyordu.

Izabel, genç adamın dizleri üzerine yatmıştı. Mehtap, bütün vücudunu aydınlatıyordu.

Genç kızın yüzünde hafif bir solgunluk vardı. Yarı kapalı gözleri, uzakta bir şeyi seyrediyor gibiydi.

Genç kız:

— Etraf ne kadar sessiz ve ıssız Filip! dedi. Bizi mehtaptan başka gören yok!

Ümit cevap vermeden ona baktı. Rüzgârın tesiriyle İzabel'in uçuşan saçları göğsünü okşuyordu.

Ümit anî bir hareketle, İzabel'i kollarının arasına aldı ve dudaklarından öptü.

Biraz sonra İzabel'in titrer ve heyecanlı bir sesle:

— Ah Filip! Yeter artık! dediği işitildi.

Hava sanki uyumuştı. Belli belirsiz uzaktan, gecenin bütün uzunluğunca öten ağustos böceklerinin sesleri işitiliyordu. Her şey uykuda gibiydi.

Ümit, artık hiçbir şey düşünemez o lmuştu. Salkım söğütlerin yapraklarında titreyişler yapan bir mırıltı ile:

— İzabel! İzabel! diye fısıldadı. Son defa:

— İza...

Derken, sesini genç kızın ateşli dudakları kapadı.

XXIV

Bir ay sonra, Londra'da, Entellieens Servis şeflerinden Herber t, odasında sinirli sinirli dolaşıyor ve ağzındaki purodan dumanlar çıkarıyordu.

Çok geçmeden, kapı çalındı ve içeriye saçları dökülmüş, şişman, kırmızı suratlı bir adam girdi.

— Misis Liza geldi, dedi. İçeri gelsin mi? Herbert, purosunu ağzına aldı ve asabî bir sesle:

— Tabiî, dedi. Yarım saattir kendisini bekliyorum. Adam gittikten birkaç dakika sonra, odanın kapısı hafif hafif çalındı.

Herbert kapıya doğru yürüdü:

131

— Giriniz! diye seslendi.

Liza içeriye girdi. Başında İngiliz usulü bir şapka, üzerinde spor bir elbise vardı. Herbert güler yüzle:

— Hoşgeldiniz Liza, dedi. Doğrusu sizi merakla bekliyordum.

Sonra kadına yer gösterdi ve cebinden çıkardığı gümüş tabakadan bir sigara ikram etti:

— Buyurmaz mısınız?

Liza teşekkür ederek bir sigara aidi. Herbert kibriti yakarken sordu:

— İçecek ne arzu edersiniz?

— Teşekkür ederim. Hiçbir şey içmem.

— Herhalde yorgunsunuzdur. Uzun yoldan geliyorsunuz.

— Bu gece bütün yorgunluğumu aldım.

— Doğu usulü bir kahve içmez misiniz?

— Epeydir kahve içmiyorum Mister Herbert. Doktorlar sinirlerime tesir ettiği için bıraktırdılar.

— Ya limonata? Serinlemek için iyi gelir.

— O halde bir limonata rica edeceğim.

Herbert zile bastı ve biraz sonra içeri giren odacıya iki limonata getirme sini söyledi.

Adam gittikten sonra Liza gözlerini açarak:

— Hayrola, dedi. Beni tâ Londra'ya çağırmak için önemli şeyler olmalı.

Herbert güldü:

— Şüphesiz... Fakat çağırmanın sebebi, sizden çok bir başkasına ait...

— Ya?!...

— Selanik'te emrinizin altında olan ajanlarımızdan biri hakkında...

Liza hayretle:

— Selanik'teki ajanlarımızdan biri hakkında mı? diye tekrarladı. 'i j

— Evet Misis Liza. Son defa kendisini Türkiye'ye yolladığımız K-315'in, Çanakkale hakkında bize verdiği plâ-

132

nın, yanlış ve noksan bilgileri taşıdığı anlaşılıyor. Çanakkale hezimetini biliyorsunuz tabii... Liza, üzüntülü bir tavır takınarak:

— Evet, biliyorum! diye cevap verdi.

— Bu hezimetin başlıca sebeplerinden birisi K-315'in elde ettiği yanlış bilgi ve bize verdiği tamamiyle yanlış olan plândır. Kendisine o günden beri yeni bir iş vermediğimiz nedeni de, Çanakkale savaşının acı sonuç vermesidir. Halbuki biz K-315'i çalışkan, kaabiliyetli bir ajan olarak biliyorduk. Sizi buraya çağırmanın sebeplerinden birisi de, K-315 hakkında fikirlerinizden istifade etmektir. Siz kendisini şüphesiz sık sık görüyorsunuz.

Liza, ne cevap vermesi gerektiğini bir an düşündü. Belki Herbert ağzını arıyordu, kendisinden de şüphelenmiş olabilirlerdi.

— Evet! diye kısa bir cevap verdi.

— Sanırım, Çanakkale plânını da Filip'ten siz almış ve yollamıştınız?

— Evet!

— Şimdi kendisi Aya Silyos'ta mı?

— Evet, Mister Jorj'un çiftliğinde...

— Geçen gün Mister Jorj'un ölüm haberi geldi. O halde şimdi çiftlikte yalnız

Misis Roza ile kızı Misis İzabel kalıyor.

Liza hayretle Herbert'in yüzüne baktı:

— Mister Jorj ölmüş mü?

— Evet! Mide ülserinden.

— Bilmiyordum.

— Ajan H-50'den, Filip'in Aya Silyos'taki yaşayışı hakkında birkaç rapor aldık. En son aldığımız raporda, Mister Jorj'un öldüğü yazılıydı. Siz K-315'in çiftlikte uzun zaman kalmasını sakıncalı bulmuyor musunuz? Meselâ Misis İzabel ile...

Liza bir an cevap vermedi ve düşünür gibi yaptı. Herbert:

— Öğrendiğime göre, Misis İzabel güzel bir kızmış, diye ilâve etti. Siz kendisini görmediniz mi?

— Bir defa görmüştüm.

133

— O halde Misis hakkında bir fikriniz vardır.

— Evet, K-315'in çiftlikte uzun süre kalmasını doğru bulmuyorum.

— Biz de öyle düşünüyoruz, yalnız K-315'i birdenbire oradan alıp başka yere göndermek de doğru olmaz. Biz, bir defa daha kendisini tecrübe etmek istiyoruz. Tekrar yeni bir görevle onu Türkiye'ye yollayacağız.

Liza gözlerini açarak sordu:

— Ne gibi bir görevle?

— Henüz kararlaştırmış değiliz. Fakat bugün, yarın vereceğimiz görevi size bildireceğiz. Bu görevi kendisine yine siz tebliğ edecek ve

onun hareketini kontrol edeceksiniz. Türkiye'ye hangi yollarla gittiğini, orada ne kadar kaldığını ve hangi gün döndüğünü tesbit edip bize bir rapor

halinde bildireceksiniz.

Liza güldü:

— Bütün bunlara sebep plânın yanlış elde edilmesi mi Herbert? Bu, her casusun başına gelebilecek bir

olaydır. Belki plânı elde ettiği kimse kendisini aldatmıştır. Farkında olmadan bir Türk ajanı ile karşılaşmıştır.

— Şüphesiz bütün bunları gözönüne aldık ve düşündük. Fakat daha başka şeyler üzerinde de duruyoruz.

Liza gülümseyerek Herbert'in gözlerine baktı:

— Şunu açıkça söyleyiniz Herbert. Herhalde Filip'ten şüpheleniyorsunuz.

— Evet! Filip'in başka bir devlet hesabına casusluk yapması ihtimali aklımıza geliyor.

— İlâhi Herbert!... Beni güldürüyorsunuz. Bu hiç mümkün mü?

— Niçin mümkün olmasın? Aynı zamanda iki devlet hesabına casusluk yapan, hattâ bir devlet hesabına casusluk yaptığı halde, diğer bir devletin casusu gibi görünen iki yüzlüler yok mudur?

Liza, bu sözü işitince, soğuk bir duş altına girmiş gibi oldu. Herbert sanki kendisinin içinde bulunduğu durumu söylüyordu. Zorla gülmeye gayret ederek:

— Şüphesiz aramızda iki yüzlüler vardır, diye cevap verdi.

134

— Filip'in bize verdiği yanlış plân, böyle bir şüpheyi kuvvetlendiriyor.

— Elde kat'î bir delil yokken, itimat ettiğimiz bir

ajanımız hakkında böyle düşünmek biraz erken olmaz mı Herbert? Filip yanlış, atlatılmış olamaz mı?

— Filip, tecrübeli bir casustur Liza. Şimdiye kadar yaptığı işlerde hiçbir

hata işlememiştir.

— Bir defa hata yapmış olamaz mı? Üstelik Filip, Türkiye'yi hiç tanımıyordu. Orta Doğu'da faaliyette bulunmamıştı. Aynı zamanda Türkçeyi de iyi bilmemekteydi.

— Berlin'de uzun zaman casusluk yapan, hattâ Krupp fabrikalarına bile girmeyi başaran Filip, böyle kroki almak gibi bir görevi başarabilecek kaabiliyettedir Liza.

— Şüphesiz dostum. Ben şahsî kanaatimi söylüyorum. Belki de aldanmış olabilirim.

— Demek ki siz Filip hakkında müsbet düşünüyorsunuz?

— Evet...

Herbert bir süre düşündü. Bakışlarında şeytanî bir gülümseme vardı.

— Gelelim size, diye Liza'ya baktı. Uzun süredenberi sizden, gerek Türkler, gerek Almanlar hakkında haber alamaz olduk. Biliyorsunuz, son zamanlarda

Yunanistan'da bizi yakından ilgilendiren iki olay oldu. Bunlardan birisi bir Türk generali ile albayının Kavala'daki esir garnizonundan sahte bir İngiliz yüzbaşısı tarafından kaçırılması, ikincisi de Karasuli'deki cephaneliğin infilâk etmesi... Türk esirlerinin, Mısır'daki İngiliz kampından kaçmış olması, Karasuli'deki cephanelikte, İngiliz hükümetine ait önemli miktarda bomba ve mermi bulunması bizi fazlasıyla ilgilendiriyor. Sahte İngiliz yüzbaşısının izini keşfetmek maalesef mümkün olmamıştır. Yalnız, bundan üç ay kadar önce Selanik sahillerinde bir torba içinde, bir İngiliz yüzbaşısı elbisesi

bulunmuştur ki, bunun o sahte İngiliz yüzbaşısı ile ilgili olduğunu umuyoruz. Cephaneliğin infilâk edişi ise, tamamıyla bir esrar halindedir. Cephaneliğin uçurulmasından iki .gece önce nöbetçilerden birisi, o civarda bir kadınla bir erkeği sevişirken görmüş.

135

Fakat bu kadınla erkek kim? Bu, henüz bizce meçhul! İşte siz Selânîk'e döndüğünüz zaman bu iki husus üzerinde önemle duracak ve hazırladığınız raporu bize kısa bir zaman içinde göndereceksiniz. Ondan sonra size,

başka bir yerde görev vereceğiz.

Bu sırada odanın kapısı çalındı ve içeriye elinde bir tepsi bulunan odacı girdi. Herbiri tepsinin üstündeki limonatalardan birisini Liza'ya uzattı. Bakışlarında tatlı bir ifade vardı. Acaba Herbert sarışın kadına karşı mahsus mu yumuşak davranıyordu? Liza bunu düşünürken, Herbert:

— Limonata herhalde hararetinizi söndürecektir! diye genç kadının gözlerine baktı.

Liza, Herbert'in bu sözleriyle ne demek istediğini anlamıştı. Aynı şekilde karşılık verdi.

— Size de iyi geleceğini umarım Herbert. İkisi de limonatalarından içtiler.

Bundan sonraki konuşmalar, alelade havadis alıp verme şeklinde sürüklendi.

Ayrılmadan önce Herbert:

— Yarın akşam saat sekizde kulübe geliniz de, bir akşam yemeği yiyelim, dedi. Hem ertesi günü hareket edeceğiniz uçağın pilotu ile de tanışmış olursunuz. Herhalde gelirken, uzun süren deniz ve kara yolculuğu sizi hayli sarsmıştır. Bunu düşünerek, Selânik'e, oradan da Ka-hire'ye gitmekte olan bir askerî uçakta sizin için bir yer ayırttım. Bu suretle bir günde Selânik'e varacaksınız.

Liza güldü:

— Teşekkür ederim Herbert. Doğrusu, yirmi günde Londra'ya gelip de, birkaç gün sonra tekrar Selânik'e döneceğimi hiç ümit etmezdim.

— Maalesef sizi burada daha fazla görmekten mahrumuz Liza. İnşallah yakında yine yolunuz buraya düşer. Q zaman bol bol görüşürüz.

— İnşallah Herbert.

— Talimatı da, öbür gün uçağa binerken vereceğim. O zamana kadar ancak hazırlayabiliriz. İşlerimin ne derece çok olduğunu tasavvur edemezsiniz.

— Sizi anlıyorum Mister Herbert!

Liza bu sözlerini biraz resmî bir tavırla söylemişti. Şüphesiz Entellicens Servisin gerek kendisine, gerek Fi-lip'e karşı şüpheli davranması iyi bir şey değildi.

Liza, elini uzatarak:

— O halde, size veda edeyim, dedi. Davetinize teşekkür ederim. Yarın akşam bir engel olmazsa, sekizde kulübe gelirim. Dönüşte beni, otelime kadar götürürsünüz tabîî...

— Ona ne şüphe!...

Liza dışarı çıkınca derin bir nefes aldı. Buranın havası sanki nefesini tıkıyordu. Merdivenleri süratle indikten sonra caddeye çıktı.

Gözlerinin önünde hep Ümit'in hayali dolaşıyordu. Delikanlının durumu gerçekten tehlikeli idi. Acaba ona! nasıl bir görev vereceklerdi? Bunu herhalde Londra'dan hareket etmeden önce öğrenmesi gerekti. Belki de «Haberimiz biz arkadan telsizle göndeririz» diyecekler, kendisini atlatacaklardı. O takdirde, Filip için İstihbarat Merkezinin neler düşündüğünü

öğrenemeyecekti!

Birden aklına Herbert'in yarın akşamki daveti geldi. Kendi kendine gülümseyerek:

— Ben seni söyletmesini bilirim Herbert, diye söylendi. Hele yarın akşam gelsin de...

XXV

Liza, Londra'ya, yalnız Herbert ile konuşmaya ve tembel tembel oturmaya gelmiş değildi. Şüphesiz onun da yapacak birçok işleri vardı.

İngiltere'ye hareket etmeden önce Alman istihbaratı ile temas etmiş ve kendisine, Londra'daki havaalanının, hangarların ve yeni tip uçakların

esrarını öğrenmek görevi verilmişti.

Liza'nın anc ak yarın akşam saat sekize kadar kısa bir zamanı vardı.

Herbert'in yanından ayrıldıktan sonra taksi ile Londra havaalanına gitti. Bundan dört ay önce Selânik'e gön-

137

gerilmeden, havaalanında James adlı bir İngiliz havacı üsteğmeni ile tanışmış, hattâ onunla bir akşam yemek bile yemişti.

İlk işi James'i bulmak oldu.

O gün, iyi bir tesadüf olarak nöbetçi bulunan James, Liza'yı ansızın görünce, o kadar şaşırıldı ki:

— Nereden çıktınız Liza! diye söylenmekten kendisini alamadı.

Sonra heyecanlı bir sesle ilâve etti:

— Hani Daily Ekspres gazetesinin muhabiri olarak Yunanistan'a gitmiştiniz?

Liza güldü:

— Gitmiştim, döndüm, yakında yine gideceğim. James, sevincinden genç kadının ellerini tutuyor, göz-
îbebeklerine bakarak konuşuyordu.

— Nöbetim biraz sonra bitiyor Liza. Birlikte öğle yemeğini yemek lûtfunda bulunur musunuz?

Liza:

— Memnuniyetle! diye cevap verdi.

İki saat sonra Liza, James'le karargâhın lokantasında başbaşa idiler.

Liza daha önce James'in nöbetinden istifade ederek havaalanını gezmiş, inşa edilmekte olan hangar ve iniş meydanının sol tarafında sıralanmış on uçak bilhassa dikkatini çekmişti. Çok güzel resim yapan Liza, gördüklerini bir kâğıda gayet mükemmel olarak çizmişti:

Bir aralık sözü uçaklara getirdi:

— Galiba çok uçağınız var James? Baksanıza uçaklar hep dışarda duruyor.

Liza bu sözleri umursamaz bir ifade ile söylemişti. James de saflıkla:

— Evet Liza, diye cevap verdi. Yeni tezgâhtan çıkan bu uçakları koyacak hangar henüz yapılmadı. Gördüğünüz uçaklar, geçen akşam ansızın geldi. Komutan bunları, benim filoma verdi. Tecrübelerini yaptık. Özellikle hakkında bir rapor hazırladım, bugün vereceğim. Görerseniz ne mükemmel makinalar, ne harikulade şeyler! En büyük özel-

138

ligi, düşmanın karşımıza çıkaracağı en iyi uçaklardan 40 kilometre fazla sür'atli olmasıdır.

James, bir taraftan söylüyor, bir taraftan da önündeki viskiden sık sık içiyordu. Bundan en çok memnun olan şüphesiz Liza idi.

James bir aralık:

— Size mükemmel bir ziyafet çekemediğim için müteessirim, dedi. Ne yapalım, savaş içindeyiz.

Üsteğmen, bir kadınla ilk defa başbaşa yemek yiyen delikanlı gibi gözlerini Liza'dan ayırmıyordu. Şüphesiz Liza bundan istifade etmesini biliyor ve onun ağzından söz-Jeri gayet ustalıkla alıyordu.

Bir aralık James:

— Birkaç dakika müsaadenizi rica edeceğim Liza, dedi. Biraz

sonra uçaklar hakkında hazırladığım raporu almak için hizmet erim gelecek. Şimdiden yanıma alayım da o zaman kolaylık olur. Hem raporu bir daha

gözden geçirmiş olurum.

James ayrılı nca, Liza kendi kendine düşünmeye başladı. Bu yeni uçaklar hakkındaki raporu, bir kolayını bulup ele geçirmeliydi. Rapor, onun için büyük bir değere sahipti.

On dakika sonra James, sevinçli bir yüzle geldi. Elinde iki zarf vardı. Onları masanın üzerine koyarken:

— İşleri tamamladım, diye söylendi. Rapor da, alaya gidecek yazı da hazır. Yalnız kırmızı mumu bulamadım. Bu yüzden raporun zarfını kapamadım. Hizmet erim gelince, onunla bir tane buldurturum. Malûm ya, böyle gizli raporların zarfları kırmızı mühürle kapatılır ve mühürlenir.

Liza'nın bütün aklı raporda idi. Bu raporu nasıl elde etmeliydi?

James'i bir bahane ile gönderse ve masanın üzerindeki zarfı açıp içindekileri okuduktan sonra yine yerine koysa... Raporu çalmak olmazdı. Çünkü o zaman olay meydana çıkar ve hiçbir fayda da sağlanamazdı. Casuslukta önemli olan, çalınanı tekrar yerine koymak ve çalındığını belli etmemektir.

139

Acaba nasıl yapıp da James'i yanından uzaklaştırmak yolunu bulmalıydı? Hizmet eri neredeyse gelecekti. Önünde dolu duran viski kadehini kaldırarak:

— Haydi James, hazırladığın raporun şerefine içelim! Diye üstegmenin gözlerine baktı. James de kadehini,

kaldırmıştı. Liza, viskiyi tam içeceği sırada bir çığılık kopardı. Viski dolu kadeh üzerine dökülmüştü.

James hemen ayağa kalkarak Liza'nın yanına geldi. Sarışın kadın üzüntülü bir halde mırıldanıyordu.

— Ne talihsizlik! Bu yeni elbiselerimi de size geliyorum diye giymiştim!

James de onu teselliye çalışıyordu.

— Üzülmeğiniz Liza. Durun, size sabunlu bez getireyim.

— Rahatsız olmayınız James.

— Çok sürmez, hemen gelirim Liza.

James uzaklaşınca, genç kadın etrafına bakındı. Yemek zamanı geçmiş olduğu için salonda hemen hemen kimsecikler yoktu. Yalnız, ilerdeki bir köşede bir havacı yüzbaşı yemek yiyordu. Onun da sırtı kendisine dönüktü.

Hemen zarfı aldı. Ağız açık olduğu için süratle açtı. Rapor bir sahife kadar tutuyordu. Liza, raporda en önemli yerlerin nereleri olabileceğini çok iyi bildiği için, kısa bir zamanda, çantasından çıkardığı bir deftere lüzumlu notlan almış bulunuyordu.

Raporu tekrar zarfına koyarken uzaktan James gözükte. Liza seri bir hareketle zarfı yerine bıraktı. Hiçbir şeyden haberi olmayan James:

— Sabunlu bezi bulmak için oldukça zorluk çektim Liza!

— Zararı yok James, dedi. Hem bulmasanız da üzülmezdim. Bir havacı üsteğmenden daha kıymetli değil ya elbisem?

Bu söz, James'i küçük çocuklar gibi sevindirmişti.

Liza, elbisesindeki lekesini sildikten sonra boş kadehini masada bulunan viski şişesine doğru uzatarak:

— Dökülen viskinin şerefine içelim James, diye de-Jikanlının gözlerine baktı.

140

Viskiler içildikçe, James de sarhoş olmaya başlamıştı. Bir aralık sandalyesini Liza'nın yanına çekerek, genç kadının saçlarından başlayarak boynunda dolaştırmaya başladı. Sarhoş gözleri, ihtirasla parlıyordu.

Liza, rapordaki bütün bilgiyi almıştı, ama şimdi de, James tehlikeli olmaya başlamıştı. Daha ileri gitmesine fırsat vermemek için:

— Hani bana kahramanlık menkıbelerinizi anlatacaktınız James? dedi. Viskinin dökülmesi sözünüzü yarıda bıraktı. Ben havacıları ve onların yarattıkları harikalara bayılırım.

James biraz geri çekildi. Dudaklarında mânâsız bir tebessüm görülüyordu.

— Affınızı rica ederim Liza. Kabahat bende değil, sizin güzelliğinizde... O kadar cazip gözleriniz var ki, bana her şeyi unutturuyor.

Sonra maceralarını anlatmaya başladı. James bu arada kendisini bol bol methediyordu.

Bu, yarısı doğru, yarısı sarhoşlukla mübalâğalandı -nlan hikâyeler arasında bîr tanesi, hiç ümit etmediği ve beklemediği halde, Liza'yı pek ilgilendirdi. James, gelecek hafta pazar günü bombardıman uçaklarının Almanya'ya yapacakları akın esnasında, kumandasının altında avcı filosunun da bulunacağını söylemişti. James bu hususta daha ileri gitti. Bombardıman edilecek mıntıkayı bile söyledi. Bu yer Ruhr havzası idi.

Sevdaı James, büyük bir zevkle Ruhr'un temelinden tahrip edileceğini söylüyordu. Liza'nın almak istediği bilgidен yüz defa daha değerli olan bu haberi verdikten sonra James ayağa kalktı ve Liza'ya:

— Gelecek zaferimizin mükâfatını şimdiden isterim! dedi. Bu akşam benimle tiyatroya geleceksiniz!

— Çok müteessirim James. Bu akşam bir yere söz verdim.

— Ya yarın akşam?

— Yarın akşam da bir yemeğe davetliyim.

— O halde öbür akşam olsun.

— Öbür akşam da Londra'da değilim.

— Bir yere mi gidiyorsunuz?

— Evet. Selânik'e!

— Talihsiz bir erkek olduğumu bu sözlerinizle bir defa daha anladım Liza.

— İnşallah bir daha sefere Londra'ya geldiğim zaman size tam iki günümü ayıracam.

— Beni teselli için söylüyorsunuz, değil mi?

— Hayır, oiddî söylüyorum. Yalnız şimdi bana müsaade edin.

Liza, sözünü bitirince ayağa kalktı ve çantasını koltuğuna sıkıştırdı.

— Davetinize teşekkür ederim James. James, Liza'nın âni kalkışına üzülmüştü.

— Siz,, hem güze! bir melek, hem de fena bir şeytansınız Liza, dedi.

Liza cevap vermedi ve James'e veda edip ayrıldı. Karargâhtan dışarıya çıktığı zaman yüzünde mutlu bir tebessüm vardı.

— Londra bana uğurlu geliyor, diye söylendi. Birkaç saat içinde üç önemli haber birden... İnşa edilmekte olan hangar, yeni tip uçaklar hakkındaki rapor ve Ruhr havzasına yapılacak olan hava akını...

Liza ile Herbert ertesi gece, oldukça geç vakit, gece kulübünden dışarıya çıktıklarında, sarışın kadın bir gün önce nasıl hayatının en sevinçli günlerinden birisini ge-çirmişse, şimdi de en ıstıraplı gecelerinden birisini yaşıyordu.

Herbert, Liza'nın koluna girmişti. Gözlerine bakarak sordu:

— Bristol otelinde kalıyorsunuz, değil mi?

— Evet! Diğerlerine göre daha sakın ve temiz olduğu için tercih ediyorum.

— Bu saatte otelcinin kâtibi uyukluyor olmalı.

— O kadar geç mi oldu?

— Saat tam bir.

142

— Ne diyorsunuz? Demek ki, beş saattir beraberiz.. Zaman ne çabuk geçmiş.

— Size iyi bir gece geçirtebildimse, bahtiyarım Liza.

— Doğrusu çok güzel bir gece yaşadım. Hele bran-dinize diyecek yok... Güzel bir içki... Şimdiye kadar neden içmediğime kızıyorum. Doğrusu zevk sahibisiniz Herbert.

— Teveccühünüz Liza.

— Selânik'e döndüğüm zaman sizinle geçirdiğim bu güzel geceyi sık sık hatırlayacağım.

— Bir daha Londra'ya geldiğinizde, daha iyi eğlenmek fırsatını bulabileceğimizi zannediyorum.

— Şu Selanik'teki işleri bir tamamlayabilsem.. Liza, ansızın hatırlamış gibi yaptı. Başını Herbert'e çevirerek:

— Talimatı hazırladınız mı? diye sordu.

Herbert, hiç beklemediği bu soru karşısında biraz durakladı. Sonra yürümesine devam ederek:

— Evet, dedi. Size yarın vereceğim.

— Bakalım bu defa Filip'e nasıl bir görev verdiniz. Herhalde önemli bir şeydir.

— Hem önemli, hem değil.

— Bugün hep müphem konuşuyorsunuz Herbert.. Böyle şeyleri benden gizlemenize şaşıyorum.

— Hayır, sizden gizlediğim bir şey yok Liza. Yarın Filip'e verdiğimiz görevi öğreneceksiniz.

Herbert, sarışın kadının gözlerine manâlı manâlı baktıktan sonra ilâve etti:

— Görüyorum ki, Filip'le pek ilgilisiniz Liza. Ben Filip'i görmedim ama, onu gören Thomas, oldukça yakışıklı olduğunu söylemişti.

— Doğrusu çok tuhaf düşünüyorsunuz Herbert. Em-rimdeki bir ajanla ilgilenmem görevimdir...

Herbert, Liza'nın müte ssir olduğunu görerek, genç kadına sokuldu ve tatlı bir sesle:

— Lâtime ettim Liza! dedi. Yoksa sözlerime darıldınız mı?

143

Liza, çekingen bir hareketle:

— Hayır, dedi. Yalnız...

Herbert, yumuşak bir sesle cevap verdi:

— Madem ki, bu kadar acele ediyor ve Filip'e verilen ödevi öğrenmek istiyorsunuz, otele varalım, odanızda bütün sorduklarınıza cevap vereceğim.

— Niçin şimdi değil de odamda?

— Bu geceyi ne kadar arzu ile beklediğimi bilemezsiniz Liza!

Sarışın kadın cevap vermedi. Bu sözlerin altındaki gizli mânânın ne olduğunu çok iyi biliyordu.

Liza, ertesi günü uçağa binip, Herbert kendisine el sallarken o gece, oteldeki odasında sarışın adamın söylediklerini hatırlıyordu.

— Enteliicens Servisin ne olduğunu siz de benim kadar bilirsiniz Liza. Biz bazan, bildiklerimizi tekrar öğren-,mek lüzumunu da duyarız.

XXVI

Şimdi tekrar Aya Silyos'a dönüyoruz.

Çiftlik, derin bir matem içindeydi. Mister Jorj, geçirdiği mide kanaması sonunda on gün önce ölmüştü.

O gece, yemeklerini henüz yemi şler, salonda oturur-Jarken, Izabel birden korkuyla haykırdı. Misis Roza:

— Ne oldu kızım? diye sordu.

Izabel'in heyecanından sık sık göğsü kalkıyordu.

— Dışarda, ağaçların arasında bir adam gördüm anne!

Misis Roza, gözlerini açarak:

— Nerede gö rdün? dedi.

Izabel, eliyle, pencerenin ön tarafında bulunan ağacın altını işaret etti:

— İşte, şu büyük ağacın altında... Pencereden dışarıya bakıyordum. Ansızın bir çift gözle karşılaştım. Baktığımı görünce hemen ağacın altına sindi.

Genç kızın sağ tarafında bulunan Ümit, söze karıştı:

— Bir adam olduğuna iyiee emin misin Izabel?

144

— Tabiî eminim.

— Nasıl bir adamdı?

— Köylü kılıklı birisi. Sanki pencerede birisini arıyordu.

— Telâşlanma İzabel! Sakin ol! Biraz sonra her şey anlaşılır.

Ne yapacağını bilemeyen Misis Roza da kızını teselli etmeye çalışıyordu:

— Korkma İzabel! Korkma yavrum!

İzabel tekrar koltuğa oturdu. Yüzü sapsarı olmuştu. Hâlâ o korkulu ânı yaşıyordu, kendi kendine mırıldanıyordu:

— Gözleri sanki cam gibi parlıyordu. Beni bir başkasına benzetti galiba... Bir şey işaret edecekti. Fakat sonra vazgeçti ve kaçtı.

Ümit gözlerini hayretle açarak:

— Acaba kim olabilir? diye söylendi. Misis Roza atıldı:

— Belki de bir hırsızdı. Çiftlikte yalnız olduğumuzu, yahut kimsenin bulunmadığını sanıyordur.

Sonra Ümit'e dönerek acı bir sesle ilâve etti:

— Ya sen de olmasaydın Filip? O zaman biz ne yapardık? Seni Allah bize gönderdi. Yeni aldığımız uşaktan da hiç hayır yok! Akşam oldu mu erkenden yatıyor.

— Üzülme Misis Roza.

— Nasıl üzülmem oğlum! Jorj öldükten sonra, her gün yeni bir keder, her gün yeni bir acı.. Gözleri görmediği ve bütün gün odasından çıkmadığı halde, varlığı bizi avutuyor, kuvvet veriyordu. O ölünce büsbütün yalnız kaldık. Yarın sen de bizi bırakıp gidersen, o zaman biz, bu koca ve ıssız çiftlikte ne yaparız?

— Şimdi bunlarla üzülmenin sırası değil Misis Roza... Londra'da bulunan erkek kardeşinize mektup yazdığınızı söylüyordunuz. Belki yakında gelir.

Ümit, bir süre sustu. Sonra konuyu tekrar İzabel'in az önce gördüğü adama getirerek:

— Peki ama, dedi. İzabel'in gördüğü gerçekten bir insansa burada işi ne?

iÜ

145

F. : 10

Ümit, başını pencereye yaklaştırarak dışarı baktı. Ansızın karanlıkta ve ağaçların arasında bir ışık yanıp söndü. Bunu, koltukta oturan İzabel de görmüştü:

— İşte! diye bağırdı. Gördün mü Filip? Büyük ağacın yanında bir ışık yanıp söndü. Demek adam hâlâ burada. Aman Yarabbi! Ne yapmak istiyor acaba?

Genç kız sözlerini bitirince, korku ile annesine sarıldı:

— Anneciğim!... Korkuyorum!...

Ümit, pencerenin önünden birkaç adım geri çekildi.

— Korkacak bir şey yok bunda İzabel!. Şimdi ne olduğunu anlarız.

Sonra Misis Roza'ya dönerek ilâve etti:

— Siz buradan ayrılmayınız. Ben aşağıya inip kim olduğuna bakayım.

İzabel, heyecanlı ve korku dolu bir sesle:

— Aşağıya inme Filip, belki bir şey olur sana, dedi.

— Merak etme sen!

— Filip! Yalvarırım gitme! Belki seni vururlar!

— Canım, benim yanımda da tabanca var! Hem sebep yokken beni niçin öldürsünler?

— Belki gördüğün bir canî, bir hayduttur.

— Haydudun, canînin burada işi ne?

— Saklanmak için yer arayan bir kaatildir belki..

— Şimdi ne olduğunu anlarız, üzülme. Ben çok gecikmez, gelirim..

— Gitme Filip! Ne olur gitme!

Genç kızın sesi, yarıda kalmıştı. Ümit, sür'atle dışarı çıktı ve merdivenlerden inmeye başladı.

Ana kız, heyecanla birbirine sarıldılar. İkisi de korkularından dışarı bakamıyorlardı. Odanın içinde bir ölüm sessizliği vardı.

Ümit, merdivenleri indikten sonra dış kapıyı ihtiyatla açtı. Bir elinde fener, diğer elinde tabanca vardı.

Dışarısı karanlık olduğu için, birkaç metre ileriye dahi görmek mümkün değildi. Feneri yaktı ve ihtiyatla ağır ağır ilerlemeğe başladı. Ağaçların yaprakları ürpertici bir mırıltı ile sallanıyor, sanki çok uzaklardan görünmez bir-

146

takım hayvanlar geçiyormuş gibi, ağaçların arasından tuhaf sesler geliyordu.

Ümit, evin cephesini döndükten sonra, feneri ilerideki büyük ağaca doğru tuttu. Sonra yüksek sesle:

— Kim var orada? diye bağırdı. Karanlıkta, zayıf bir ışık yanıp söndü.

Ümit, bu ışığın olduğu yere feneri çevirince, hayretinden olduğu yerde kaldı.

Bu, Liza'nın özel ajanlarından H -66 idi.

Yukardan görülmek ihtimalini düşünerek fenerini hemen söndürdü ve

duvarın dibine doğru yürüdü. Biraz sonra ajan da yanına gelmişti.

Ümit gülümseyerek yavaş bir sesle:

— Yukardakileri epey korkuttunuz, dedi. Ajan da gülmekten kendini alamadı:

— Evet. Pencerede sizi ararken, ansızın Misis Iza-bel'le karşılaştım. Hemen ağaçların arasına gizlendim ama, Misis beni gördü.

Ümit gözlerini açarak sordu:

— Hayrola ne var?

— Liza, size önemli bir haber gönderdi. Yirmi dört saate kadar

buradan yeni bir görevle hareket etmeniz icap ediyor. Kendisi sizinle bizzat görüşmeyi çok arzu ediyordu. Fakat hava yolculuğu çok sarstığı için, odasından dışarı çıkamadı.

— Hava yolculuğu mu?

— Haberiniz yok mu? Liza Londra'da idi...

— Ya!... Bilmiyordum.

— Entellicens Servisin çağırması üzerine beş hafta önee gitmişti. Fakat çok kalmadan uçakla döndü. Uçak, yolda bir kaza atlatmış ve havanın fena olması yüzünden epey zahmet çekmişler. Size mektup yazdı, ayrıca gerekli vesikaları da içine koydu. Buyurun.

— Siz hemen gidiyor musunuz?

— Evet! Yarın sabah Selanik'te olmam gerekiyor. Şimdi yola çıkarsam, sabaha ancak varırım.

— O halde güle güle dostum. Geceniz hayırlı olsun!

— Sizin de! Başarılar ve iyi yolculuklar!

Ajan, ağaçların arasında kaybolunca, Ümit hemen bir köşeye çekilerek feneri yaktı. Sonra, üzerinde Liza'-nın özel mühürünü taşıyan zarfı yırtıp açtı. Fenerin ışığı altında şu satırları okudu:

«Bu mektubu aldıktan yirmi dört saat sonra, Yunan topraklarını terke edecek ve Türkiye'ye gideceksiniz. Göreviniz Çatalca ile Çorlu arasındaki mektuba ekli krokide işaret edilen yerin tahkim plânını almaktır. Mektubun içinde bir İsveç kâğıt fabrikasının mümessili bulunduğu dair belge, İsveç tebaasından olduğunuza dair sahte bir pasaport ve ihtiyacınız için 500 İngiliz lirası konulmuştur. Bir ay sonra Selânik'e dönecek ve parka giderek, Ağustos'un ilk gününden itibaren birer saat ara ile üç gün kar nepede beni bekliyeceksiniz.

«Asıl önemli olan nokta şudur; Entellicens Servis size görev olarak verdiği yerin plânını tamamen bilmektedir. Eğer siz sahte bir plân getirecek olursanız, başka bir devlet namına casusluk yaptığınız ve plânı kasten yanlış verdiğiniz meydana çıkacaktır. Bunun için o yerin gerçek bir plânını getiriniz!. Yolunuz açık olsun.

Liza»

Ümit, mektubu cebine koyduktan sonra eve döndü. Kaybedecek vakti yoktu. Hemen hazırlanıp yola çıkmalıydı.

Kendisini heyecanla karşılayan İzabel'e ve annesine bir görev için acele çağrıldığını ve derhal gitmesi gerektiğini söyleyerek odasına çıktı.

Yarım saat sonra Ümit, bütün hazırlığını bitirip elinde bir bavulla aşağıya indiği zaman, İzabel'i ağlar bir halde buldu. Misis Roza'nın da müteessir bir hali vardı. Masanın üzerinde bulunan yiyecek paketini bavuluna yerleştirdikten sonra ilk önce Misis Roza'ya veda etti:

148

— Allahısmarladık Misis Roza... Gösterdiğiniz ilgiye ve yardımlarınıza çok teşekkür ederim.

Misis Roza, mendilini gözlerine götürdü. Ağlamaklı bir sesle:

— Güle güle! diye mırıldandı.

Ümit, sonra İzabel'in yanına gitti. Genç kız hıçkırarak sarsılıyordu. Ümit, veda etmek için elini uzattı:

— Allahısmarladık İzabel!

Genç kız, bir süre cevap vermedi. Ümit sözünü tekrarlayınca, ıslak yüzünü hafifçe kaldırarak, titrek bir sesle cevap verdi:

— Çabuk döneceksin, değil mi?

— İşlerimi bitirince hemen dönerim.

Ümit, veda törenini uzatmak istemiyordu. İzabel'in yanağından öptükten sonra ayrıldı ve merdivenleri hızla inerek dışarıya çıktı.

Gece çok güzeldi. Uzaklardan, belli belirsiz puhu kuşunun nağmeleri işitiliyordu. Fakat ne bu ürpertili sesler, ne gecenin güzelliği, ne de geride bıraktığı İzabel'in aşkı, Ümit'i ilgilendirmiyordu. Onun kalbinde dile gelen, onu heyecanlandıran tek bir aşk vardı:

Vatan aşkı!...

149

İKİNCİ BÖLÜM

«Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker! Gökten ecdat inerek öpse o pâk alını değer.»

Mehmet AKİF

3 Temmuz 1915 sabahı. İstanbul'da yız.

Genelkurmay İstihbarat Dairesinin çalışma odasının kapısı açıldı. İçeriye giren er:

— Yüzbaşı Ümit geldi Kumandanım, dedi. İstihbarat Dairesi Başkanı, önündeki evraktan başını

kaldırarak:

— Söyleyin içeri gelsin! diye cevap verdi.

Bir iki da kika sonra, üzerinde sivil bir elbise giymiş olan Ümit, elinde bir bavulla içeriye girdi. Bavulun içinde İngiliz subay üniforması vardı.

General, Ümit'i görünce ayağa kalktı ve ona doğru yürüyerek:

— Hoş geldin Ümit! diye gülümsedi.

İstihbarat Dairesi Başkanı, delikanlının elini hararetle sıktıktan sonra sordu:

— Nasılsın bakalım?

— Sağolun Generalim!

— Yaptığın işler karşısında göğsüm iftiharla doldu Ümit! Bilhassa Çanakkale zaferi için bütün Türk milleti sana minnettardır.

— Generalim, ben sadece görevimi yaptım.

150

— Şöyle karşıma otur da, konuşalım. Ümit, Generalin gösterdiği yere oturdu.

General, masasının üzerinde bulunan sigaralardan birini Ümit'e uzatırken:

— Bak, az kalsın unuttuyordum, dedi. Sen artık pipo içiyorsun değil mi? Ama bir tane sigara içersin herhalde?

Ümit, Komutanın ikram ettiği sigarayı aldı ve yaktı.

Generalin yüzünde mutlu bir ifade vardı. Gözleri sevinçle parlıyordu. Bununla beraber, ansızın dönmesinden dolayı biraz endişeli idi.

— Anlat bakalım Ümit! Ne oldu da ansızın çıkıp geldin?

— Görevle geldim Generalim. Hem de oldukça önemli bir görevle.

— İngilizler mi gönderdi?

— Entellicens Servis hesabına geldim. Çatalca ile Çorlu arasındaki tahkim plânını alıp döneceğim.

General, sandalyesinden hayretle doğruldu:

— Bu bir oyun olmasın?

— Şüphesiz bir oyun Generalim. Fakat biz de bu oyuna oyunla mukabele edeceğiz. Yani, sahte bir plân değil gerçek bir plân götüreceğim.

— Bu nasıl olur Ümit?

— Olayı size kısaca anlatayım Generalim. İngiliz Entellicens Servisi, Çanakkale hezimetinden sonra, benim götürdüğüm sahte plânı tekrar gözden geçirince, şüphelenmişler. Şimdi de kendilerinde olan ve evvelce temin ettikleri bir tahkim plânını elde etmeye beni memur ettiler. Eğer ben yine sahte bir plân götürürsem...

General:

— Tabii kuyunu kazacaklar, diye delikanlının sözünü

tamamladı.

— Şüphesiz Generalim.

— Peki, sen bu haberi nereden aldın?

— Alman casusu Liza'yı Londra'ya çağırılmışlar. Uza, orada öğrenmiş.

— Bu Liza yaman bir kadın doğrusu.

151

— Öyle Generalim. İşlerimi başarmamda bana büyük destek oldu...

General düşünceli görülüyordu. Bir süre konuşmadan, masanın üzerindeki bir kâğıda notlar aldı. Sonra başını, Ümit'e çevirerek:

— Peki, İngilizlerin elde ettikleri bu plân hangi istihkâma aitmiş?

Ümit, koynundan bir zarf çıkardı ve içindeki bir kâğıdı uzatarak:

— İşte bu krokide işaretli olan müstahkem mevki, dedi.

— Acaba bu plânı İngilizler ne zaman elde etmişler? Yakın bir zamanda mı, yoksa eskiden, savaş başlamadan önce mi?

— Bu hususu kesinlikle bilmiyorum Generalim. Yalnız kanaatime göre pek eski olmasa gerek.

General bir süre krokiyi tetkik etti. Kendi kendine konuşur gibi:

— Herhalde yeni olacak, dedi. Entellicens Servis demek iyi çalışıyor.

— Sonra yerinden kalktı ve pencerenin önüne gitti. Yüzünde endişeli bir hâl vardı.

— Bu haberine bir taraftan sevindim, bir taraftan da üzüldüm ümit. Sevindim çünkü, bu haberi vermekle, ilerde bizi düşmanın gafil avlamasından ve binlerce Mehmetçiğin kanının dökülmesinden kurtarmış oldun. Üzüldüm, çünkü bu istihkâmı tamamen kaldırmak ve başka bir yere nakletmek gerekecek.. Yine binlerce, milyonlarca lira harcanacak... Tasavvur et! Bu en buhranlı, en müşkül anlarımızda bu para ile hangi noksanımızı tamamlamazdık?

Ümit'in önüne geldi. Generalin bakışlarında birçok şeyler okunuyordu. Sanki, sevinçle ıstırap yüzünde kucaklaşmıştı...

— Görevini iyi yapmış bir casusun bir düşman devlete yapabileceği zarara, bu olay ne güzel bir örnek teşkil eder! Bak, bir casusun içlerimize kadar sokuluşu ve bir istihkâm mevkiimizin plânını alışı, bize kaç milyona mal olacak? Bu parayı, kimbilir hangi önemli ihtiyaçtan kesip

alacağız. Bir taraftan, askerlerimize cephane yetiştirmeğe uğraşırken, bir taraftan da her şeyi mükemmel olan bir istihkâmımızı, bir casusun plânı elde etmesi yüzünden söküp, yer değiştireceğiz.

General, bir elini Ümit'in omuzuna koydu. Müşfik bir sesle:

— Her neyse, dedi. Bu önemli haberi getirdiğin içirt teşekkür ederim ümit. Gel alnından bir defa öpeyim. Yalnız seni değil, seni doğuran ve yetiştiren anayı da, bu millet daima gururla anacaktır.

General, Ümit'in alnından öperken gözleri sulanmıştı. Bir baba şefkat ve muhabbeti ile:

— Yaman bir delikanlısın! dedi. Kavala esir garnizonundan kaçırdığın general ile albay da senin için böyle söylemişlerdi. Çok iyi hatırlıyorum. Böyle bir gündü. Henüz, sabahleyin görevime gelmişim. Kapıda duran asker, bir generalle bir albayın beni görmek istediklerini söylediği zaman, ilk önce hayret etmişim. Fakat çok geçmeden onları karşımda görünce, ne yapacağımı şaşırdım. Esir olarak bildiğimiz ordunun en kıymetli iki subayı, senin kahramanlığını ve fedakârlığını anlattıkça, üçümüz de, bu odada sessiz sessiz döktüğümüz gözyaşlarımızı birbirimizden gizlemeğe çalışıyorduk. Hele, kulübenin ateş almasından sonra kaçışınızı ve generalle albayı sırtında taşıyışını anlatırlarken, o anda seni kucaklayıp alnından öpmek arzusuyla yandığımı hissettim oğlum! Sana oğlum diye hitap ediyorum. Çünkü sen, yalnız görevini yapan bir subay değil, büyüklerine karşı saygı duymasını, icabında onları sırtında taşımasını, kendi içecek suyunu, yiyecek ekmeğini onlara vermesini bilen bir Türk evlâdısın. Daha sonra bir cephaneliği havaya uçurduğunu haber aldık. En son görevin de zannedersen bir kulübeye girip, Edirne civarında bulunan sahte seyyar satıcıyı keşfetmen ve bize bildirmen oldu. O haber geldiği zaman, hepimiz ilk önce hayret içinde kaldık. Hattâ içimizden bazı arkadaşlar

inanmadılar. Çünkü, seyyar satıcı, vatanımıza sadık bir Türk olarak biliniyordu. Millî Emniyet bu haberi bize ulaştırınca bizzat kendim Edirne'ye gittim. Etrafa hiç sezdirme-

153

den tertibatımızı aldık. Ve senin dediğin saatte, seyyar satıcı, ormanda gizlemeye muvaffak olduğu telefonunun başına gitti. Ahizeyi henüz kulağına götürmüştü ki, yanımda duran arkadaşımın millî hisleri galeyana geldi ve

kendini tutamayarak satıcının üzerine iki el ateş etti. Kurşunlardan birisi beynine isabet etmiş ve onu cansız yere sermişti. Derhal üzerini aradık. Ne gizli kroki, ne haberler, ne önemli sırlarımız çıkmadı ki...

General, gözyaşlarını Ümit'ten gizlemeye çalışarak pencereye doğru yürüdü. Sesinde hafif bir titreyiş vardı.

— Eskiden değerli ve çalışkan bir kurmaydın. Şimdi aynı zamanda kıymetli bir casus oldun.

Bir süre sustu. Sonra masanın başına gelerek ilâve etti:

— Seni fazla tutmayayım. Herhalde gideceğin, göreceğin birçok yerler vardır. Anneni, kızkardeşini gördün mü?

— Henüz görmedim Generalim. Karaya ayak basar basmaz buraya geldim.

— Getirdiğin bavulda İngiliz askerî üniforman mı var?

— Evet Generalim.

— O halde bavulu emanet odasına bırak ve oradaki kendi askerî üniformanı giydikten sonra hemen evine git. Kimbilir annen ve kardeşin, seni ansızın karşılarında görünce ne kadar sevinirler!

Ümit'in yüzünde, vatanına ve sevdiklerine kavuşmuş olmanın verdiği sevinç parıltıları açıkça belli oluyordu. General sordu:

— Burada ne kadar kalman gerekiyor?

— Bir ay kadar Generalim...

— Seninle daha uzun boylu konuşacak zamanımız var demektir. Haydi bakalım.. Evine git! Birkaç gün istirahat et. Sonra yine bana gelir, Yunanistan'daki

kahramanlık menkıbelerini anlatırsın. Ben de göğsüm kabarak seni dinlerim. Götüreceğin plânı da Yunanistan'a dönün-eeye kadar hazırlatırım.

Ümit, bavulunu aldı ve hazırol vaziyetinde durdu. General:

— Güle güle oğlum, dedi.

Ümit, dışarı çıkınca General, masanın başına oturdu ve önündeki kâğıda şu satırları yazdı:

Genelkurmay Başkanlığına, «İstihbarat şubesine bağlı olup, Yunanistan'a görevle gönderilmiş olan Kurmay Yüzbaşı Ümit'e, gösterdiği başarı ve üstün fedakârlığından dolayı, beş maaş ikramiye ile bir şeref madalyası verilmesi hususunu yüksek emirlerinize arz ederim.

İstihbarat Şubesi Başkanı»

Sonra zile bastı ve içeriye giren askere:

— Bu kâğıdı acele yazdırın ve imzalamam için getirin! diye emir verdi.

II

Ne tuhaf! En sıcak ve en derin duyguları esnasında Ümit'in elleri ve dili bağlanmış gibi olur, o andaki hislerini, kaabil değil yaşadığı gibi ifade edemezdi.

İşte, Ümit'in annesi ve kızkardeşi ile karşıla şması da böyle oldu. Aylardan beri hasret kaldığı askerî üniformasını giyip eve gittiği ve kapıda annesiyle kucaklaştığı zaman, söyleyecek bir kelime bulamamıştı.

Ak saçlı annesi, kendisini ansızın görünce:

— Canım evlâdım!...

Diyerek boynuma sarılmıştı. Yüzü hayli buruşmuş annesi, âdeta boynunda asılı kalmıştı. Hüngür hüngür ağlıyor, şefkatle oğlunu öpüyordu:

— Oğlum! Aslanım benim!

Ümit'in gözleri de ıslanmıştı. Annesini sıkı sıkı göğsüne bastırıyor, yılların ağarttığı ak saçlarını öpüyordu.

B iraz sonra yanına Gülsüm gelmişti. Onunla da kucaklaştı.

— Canım ağabeyim!

— Gülsüm, kardeşim!

155

Odaya girdikleri zaman, ilk konuşan yine annesi oldu,

— Nasılsın oğlum?

— İyiyim anne!

— Halbuki ben...

— Evet, seni biraz zayıflamış buldum anne. Ama, artık ben geldim. Eskisi gibi neş'eli olacaksın değil mi?

Annesi güldü:

— Ona ne şüphe, diye cevap verdi.

Sonra, oğlunun yorgun yüzüne baktı. Ümit'in yüzündeki hatların derinliği, annenin kalbini bir ateş gibi dağ* lamıştı:

— Yorgun görünüyorsun mit!

— Evet anne, gece hiç uyumadım da...

— Kahvaltı etmek ister misin?

— Teşekkür ederim. Hemen yatmak istiyorum.

— Nasıl istersen oğlum.

Evin içinde sonsuz bir sevinç havası esiyordu. Küçük yuva, sanki anne şefkatinin mabedi, evlât sevgisinin mihrabı olmuştu.

Ümit, annesi ve kızkardeşi, ne kadar çok mutluydular' Ak saçlı anne, oğlunu

bir dakika yanından ayırmıyor, ona bir çocuk gibi ihtimam ediyordu. Hele karşı karşıya geçip sohbet ettikleri zaman, dünyanın en büyük mutluluğunu duyuyordu.

Annesi, cephede neler yaptığını sorduğu zaman, Ümit ona, bir masal anlatır gibi Mehmetçiklerin yarattığı sayısız kahramanlıkları anlatıyor, ak saçlı kadın da, gizlemeye çalıştığı gözyaşları arasında:

— Ölenle ölümez oğlum! Fakat bu akan kanların intikamı alınacaktır! diyordu.

Hele bir gün ümit, kendisine verilen şeref madalyasını göğsüne takıp karşısına çıktığı zaman, ak saçlı annenin az daha sevincinden kalbi duracaktı. Annesinin heyecanı geçince, genç yüzbaşı kendisine verilen beş maaş ikramiyeyi uzatmış:

— Anne, demişti. Mükâfat olarak aldığım bu parayr

156

lütfen kabul et! Biliyorsun, savaş başladığından beri yiyecek, içecek çok pahalandı.

— Sen cephedeyken maaşını zaten biz buradan alıyoruz ümit. Bir de bunu kabul etmek...

— Biliyorum, oğluna hiçbir zaman yük olmak istemezsin. Ama senin hakkın hiç ödenebilir mi? Bütün dünyanın hazinelerini versem ödeyebilir miyim hiç?

O zaman, ak saçlı anne, başını oğlunun geniş omu -zuna gömerek:

— Benim paha biçilmez oğlum! dedi. Allah seni felâketten korusun!

Nihayet, ayrılık günü gelip çattı. Annesi, Ümit'i kapıda uğurlarken, yaşlı gözlerle doya doya oğluna bakıyor:

— Güle güle git, yolun açık olsun oğlum! diyordu. Seni hasretle bekleyeceğim. Rüyalarım senin kahramanlıklarını görmekle dolacak! Günlerim seni düşünmekle geçecek! Dualarımı hiç eksik etmeyeceğim.

Boğazında düğümlenen hıçkırık, sesini tıkıyor, sonra yine hafif, titrek bir sesle konuşuyordu:

— Düşün ki Ümit, akşamları biraz geç geldiğin zaman seni merak eder ve üzüntüden ağlarken, şimdi seni aylar, belki de yıllarca göremeyeceğim.

— Vatanımız düşmanlardan kurtulduğu gün, bütün üzüntülerimiz dinmiş olacak anne! Özgür ve mutlu vatanımıza tekrar kavuştuğumuz günleri düşünerek beni sabırla bekle! O zaman duyacağın mutluluğu tasavvur edebiliyor musun? İşte ben, o günün bir an önce gelmesi için

gidiyorum. Cephelerdeki Mehmetçikler de, o gün için, kanlarını akıtıyor! Bunu bilmek, düşünmek, sana yaşamak ve sabretmek kuvvetini vermez mi?

— Vatanımın ve analık şefkatimin bana vereceği imanla, elbette kendimde yaşamak kuvvetini bulacağım yavrum! Bunun için de, seni daima sonsuz bir ümitle bekleyeceğim. Seni zaten vatanımdan alamam ki! Sen artık onun malisini Ben seni yalnız Allah'tan istiyor, bana ba-

157

ğışlaması için ona dua ediyorum. Bu ayrılıkla çoğalacak: acılarım, beni yıpratasa bile asla mağlûp olmayacağım oğlum! Haydi güle güle git! Şansın bol, yolun açık olsun! Mert ve metin olmanı, vatanın için hiçbir fedakârlıktan çekinmemeni dilerim oğlum!

Güneş, ak sa çlı annenin yüzünü aydınlatıyor ve gözlerinde birikmiş yaşları, inci taneleri halinde parlatıyordu.

Ümit'in de gözlerinde aynı yaşlar birikmişti. Bir tanesi, sağ yanağına doğru süzülüyor, geçtiği yerlerde hafif ıslaklık bırakıyordu!

III

Bir ay sonra Ümit, Enteicens Servis'in istediği plânla Selânik'e dönerken düşünüyordu: Acaba Izabel kendisini nasıl karşılayacaktı? Bir ay içinde Aya Silyos'ta neler olmuştu? Liza hâlâ Yunanistan'da mıydı, yoksa başka bir ülkeye mi gitmişti?

Gerçekten Liza, bu bir ay içinde boş durmamıştı.

Balkanlar'da hücumla geçmeye hazırlanan Almanlar, Liza'yı, Yugoslavya'daki istihkâmlar hakkında bilgi toplamaya memur etmişti.

Temmuz ayının ikinci haftası başında Liza, Belgrad'a gitti ve askerî garnizonda verilen bir eğlenceye kolaylıkla girdi.

Liza'nın gayesi, Sırp subaylarından birisi ile tanışmaktı.

Etrafına bakınırken bir Sırp subayının, bulunduğu yere doğru gelmekte olduğunu gördü.

Ansızın bir kadın feryadı işitildi. Subay, başını yan tarafa çevirince, güzel, sarışın bir kadını, küçük mendili ile parmağından akan kanları dindirmeye çalışırken gördü. Hemen yardıma koştu:

— Ne oldu Matmazel? Elinizi mi kestiniz?

— Hayır! Bir diken battı... İşte, fırlattığım şu gülün dikenini... Göğsüme takayım derken parmağımı kanattı.

Subay, terbiyeli ve nazik bir delikanlı idi. Hemen bir sargı bezi buldu. Sararken Liza'nın gözlerine bakıyordu.

158

— Şu hain güle bakıyorum da, çiçeklerin de vefasızlık yapabileceğini anlıyorum. Siz onu göğsünüze takıyorsunuz, o sizi yaralıyor.

— Evet yüzbaşım. Çiçeklerin çoğu böyle dikenli oluyor ve bizden öç alıyorlar.

Bu başlangıç, ikisini de kısa zamanda dost yapmış ve Liza dileğine kavuşmuştu. Yüzbaşı Dimitri, Liza'yı Fransız asker ailesine mensup bir ressam olarak biliyordu.

Bir gün Di mitri sordu:

— Belgrad'da çok kalacak mısınız?

— On, onbeş gün kadar. Babam bir askeri heyetle Belgrad'a geldi. Buradan Yunanistan'a gideceğim. Ressam olduğum için, etüdler yapmak üzere babamdan rica ettim, beni de yanına aldı.

— Yazık, sizi daha fazla göremeyeceğim!

Aradan bir hafta ancak geçmiş, Dimitri, Liza'ya gönlünü iyice kaptırmıştı.

Liza, yaptığı yağlı boya resimlerini Dimitri'ye gösteriyor, Sırp subayı da, bu etüdlere hayranlıkla seyrediyordu. ^Halbuki bu yağlı boyaların altını görebilseydi, Yugoslavya'daki istihkâmların krokilerinin gayet ustalıkla çizilmiş olduğunu anlayacaktı.

Liza, Sırp subayı ile dolaştığı yerlerin ve Yugoslav ordusuna ait edindiği bilgilerin ilk raporlarını Belgrad'da yaptığı bu yağlı boyaların altına saklamış ve Almanya'ya bile ulaştırmıştı.

Liza, bir gün sevdalısı subaydan bir ricada bulundu:

— Otomobil kullanmasını bana da öğretebilir misin Dimitri?

Ertesi günü Dimitri ordunun bir otomobili ile geldi ve Liza'yı yanına alarak şehirden uzaklaştı.

Liza, Sem lin'deki istihkâmları görmeyi çok istiyordu. Bu arzusunda da başarılı oldu. Dimitri, güzel sevgilisinin

bu isteğini kırmayarak otomobilini kuzey istikametinde

sürdü.

Nihayet Semlin'e geldiler. Liza, bloknotunu, şifreler ve işaretlerle dolduruyor, bu arada, bağ, ağaç ve manza -

159

ra resimleri yaparak sevdalısının gözünü boyamayı da ihmal etmiyordu.

Dönüşte otomobilin motörü bozuldu. Dimitri hemen yere indi ve bozukluğu gidermek için tamire başladı. Bu arada Liza, tamir yapıncaya kadar etrafta

bir gezinti yapacağını söyleyerek ayrıldı. Bir saat sonra döndüğü zaman, bloknotundaki boş kâğıtlar plânlarla dolmuştu.

Tamir bitince, subay, otomobili çalıştırmak için arabanın önündeki kolu çevirirken, rüzgâr, Liza'nın cebindeki kâğıdı uçurdu.

Dimitri kâğıdı kapmak istedi. Fakat rüzgâr uçuruyordu. Liza da, korkusunu gizlemeye çalışarak:

— Bırakın canım! Zahmete değmez, boş bir kâğıttı, diye söyleniyordu.

Dimitri, herhalde şüphelenmişti. Durmadan kâğıdın arkasından koştuktaydı.

Liza da otomobild en inerek kâğıdın peşinden koşmaya başladı. Fakat Dimitri'ye ve kâğıda yetişmesine imkân yoktu.

Dimitri nihayet kâğıdı yakalamıştı. Şöyle bir göz gezdirdi. Resim yerine kâğıdın üstüne birçok askerî bilgiler yazılmış odluğunu görünce gözleri birdenbire büyüdü. Dimitri ne yapacağını şaşırılmıştı. Demek ki, sarışın sevgilisi bir casustu ve kendisiyle on gündenberi geçirdiği hayat bir oyundan ibaretti.

O sırada Liza gözüktü:

— Neredesin kuzum? Bir kâğıt parçası için bu ne zahmet? Bırakın rıaa ederim, başka işiniz yok mu?

Dimitri, Liza'nın yanına döndü. Yüzünde bir başkalık vardı. Benzi uçtu. Soğuk bir sesle konuşuyordu:

— Talihsizlik! dedi. Tam kâğıdı yakalayacağım sırada tarlanın kenarındaki suyun içine düştü ve kayboldu.

Otomobile bindiler. Subay, otomobili son sür'atle sürüyordu.

Liza, Dimitri'nin kâğıdı yakaladığını anlamıştı. Fakat so da Sırp subayı gibi oralı olmuyordu.

Birkasabaya girerken «jandarma karakolu» levhasına

rastladılar. Dimitri hemen otomobili durdurttu ve sür'atle dışarı fırlayarak:

— Jandarma! diye bağırdı.

Liza, derhal harekete geçti. Şimdi dakikalardan beri tasarladığı plânı tatbik etmek zamanı gelmişti. Hemen, Dimitri'nin oturduğu şoför mahalline geçerek gaza bastı ve son sür'atle uzaklaştı. Geride bıraktığı Dimitri'nin ağzı açık kalmıştı. Çünkü Liza'nın otomobil kullanmasını bilmediğini sanıyordu. Yanına gelen jandarmanın suallerine cevap vereceği yerde, kendi kendine mırıldandı:

— Yaman kadınmiş!

Liza, Bulgar hududuna iyice yaklaştığı sırada, otomobil göğüs darlığına uğramış bir ihtiyar gibi hırlayarak durdu. Lâstiği patlamıştı. Fakat Liza böyle anlarda ne yapacağını çok iyi bilirdi. Hemen arabadan atladı ve motörü çalıştırdı. Otomobil kendi kendine yürüyerek bir ağaca çarptı ve alevler içinde yanmağa başladı.

Huduttan içeriye adeta koşarak giren Liza, kendisini yakalayan Bulgar nöbetçilerine:

— Ben siyasî mülteciyim. Beni Bulgar makamlarına teslim ediniz, dedi.

Bulgar askerleri de zaten söylediğini yapacaklardı.

Liza oradan Sofya'ya gitti. Gerçek kimliğini gösterdi. Dost milletinin ajanı olarak kendisini nezaketle karşılayan Bulgar İstihbarat Dairesi Başkanı, sarışın kadına bir otomobil tahsis etti ve Yunan hududuna kadar geçirdi.

Liza, tekrar Selânik'e döndüğü zaman, yanında çok değerli haber ve plânlar vardı. Bunları hemen, hususî ajanı ile Alman istihbaratına bildirdi ve Ümit'le buluşacağı saatte Selanik parkına gitti.

1 Ağustos 1915 sabahı, Ümit ve Liza, Selanik parkında buluştular. İlk önce Liza konuştu:

— Nasılsın Ümit?

— Teşekkür ederim, iyiyim. Sen nasılsın?

161

F. : 11

— Ben de iyiyim! Türkiye'den iyi haberlerle döndün*.

mü?

— Evet! Mektubunda yazdığın gibi, İngilizlerin gözlerini boyayacak, gerçek ve tafsilâtlı bir plân getirdim. Bakayım bu defa plânı nasıl karşılayacaklar?

— Herhalde hoşlarına gidecek.

— Ya sen ne yaptın? bu bir ay içinde?

— Ben de Yugoslavya'da oldukça önemli işler gördüm. Daha birkaç gün önce Belgrad'taydım.

— Sahi mi söylüyorsun?

— Öyle kıymetli istihkâm plânları elde ettim, öyle askerî sırlarla döndüm ki, son dakikada oasus olduğumu keşfeden Sırlar şimdi kimbilir ne kadar telâş içindedirler... Sende ne var, ne yok bakalım? Tabîî İstanbul'da annen ve kızkardeşinle görüştün.

— Evet, görüştüm.

— Nasıl buldun?

— Hamdolsun sıhhatteler. Yalnız ayrılmak biraz güç

oldu.

— Ne de olsa anne yüreği... Kimbilir şu anda benim annem ve babam da Hollanda'da beni ne kadar düşünüyorlar! Zavallı babacığım! Hollanda ordusunun en şerefli ve kıymetli subaylarından birisi idi! Fakat Paul'un

sevgisi beni vatanımdan ebediyen uzaklaştırdı.

Artık birbirleriyle gayet yakın ve samimî iki dost gibi konuşuyorlardı. Yalnız Ümit'in hayretini çeken nokta, Li-za'nın kendisini mutsuz hissetmesi idi. Sarışın kadının gözlerine bakarak sordu.

— Şimdi pişman mısın Liza?

— Hayatımda hiçbir hareketimden dolayı pişmanlık duymuş değilim Ümit!

— Vatanınızı, aşkınızı feda etmiş olmanızdan dolayı da pişman değil misiniz?

Liza, cevap vermedi ve uzun süre sustu. Ümit, bu bahsi kapatmak için cebinden çıkardığı plânı gizlice Li-za'ya verdi.

Liza plânı çantasına koyduktan sonra:

— Şimdi asıl işlerimize dönelim, dedi. Yeni bir görev

162

için henüz talimat almadım. Şimdilik Aya Silyos'taki çiftliğe dönün. Bir emir gelirse haber yollarım, ya da kendim gelirim.

— Senin gelmen tehlikeli olmaz mı Liza?

— Niçin tehlikeli olsun? Biliyorsun ki, kolej arkadaşlarıyız. Aynı zamanda aile dostlarının çocuklarıyız.

Ümit güldü:

— Orası öyle.

— Yoksa Izabel'den mi çekiniyorsun Ümit?

— Yok o anım. Ne münasebet!

— H-66 görevle bir yere gitti. Ondan başka da size haber yollayacak adam yok. Eğer o zamana kadar gelirse, onunla haber yollarım, gelmezse Aya

Siiyos'a gitmek görevi bana düşecek.

— Nasıl münasip görürsen.

— O halde ayrılalım artık. Fazla konuşmamız doğru olmaz.

Ümit aya ğa kalktı ve Liza'nın elini sıkarak:

— Allahısmarladık, dedi.

— Güle güle dostum!

Ümit, sert adımlarla uzaklaştı. Liza hâlâ onun arkasından bakıyor ve Ümit'e bir türlü açmaya cesaret edemediği ümitsiz aşkını düşünüyordu.

IV

Sıcak bir gündü. Güne ş ışınlarını, Lakanda gölü üzerine kucak kucak saçıyor, Ümit de, gölün solundaki etrafı ağaçlıklı yolda, tutturduğu ıslığın temposuna uyarak çiftliğe doğru ilerliyordu.

Çiftliğin dış kapısına gelince biraz durakladı. Bir ay önce buradan ayrılırken, Izabel, kendisini bu kapıya kadar uğurlamıştı. Şimdi kimbilir, geldiğini görünce nasıl sevinecekti!

Sevinçli bir hareketle zili çekti. Çok geçmeden merdivenlerden birinin ağır ağır indiği işitildi ve kapı açılmadan evvel bir ses yükseldi:

— Kim o?

163

— Ben, Filip!

Kapı açılınca delikanlı bir an şaşaladı. Çünkü Misis Roza'nın sapsarı yüzüyle karşılaşmıştı. Üzerinde siyah bir elbise vardı ve yaz olmasına rağmen oldukça kapalıydı.

Kısık bir sesle:

— Hoş geldin Filip! dedi. Ümit, merakla sordu:

— Ne var Misis Roza? Hasta gibisiniz. Bir şey mi ottu?

— Bana değil Filip, İzabel'e olanlar oldu.

— Nesi var? diye sordu.

— Vallahi ben de anlayamadım Filip! Sen gittikten sonra zavallı İzabel'e bir şeyler oldu. Bütün gün odasından dışarı çıkmıyor. Beraber olduğumuz zamanda da, sık sık «İşte Filip geldi, onun yanına gidiyorum, beni rahatsız etmeyin,» diyor.

Ümit başını sallayarak:

— Allah Allah! diye mırıldandı. Sebebi ne acaba? Misis Roza, Ümit'in gözlerine manâlı manâlı baktı:

— Ne olacak Filip!.

Misis Roza'nın bakışlarında «senin yüzünden» der gibi bir anlam vardı. Acı bir sesle devam etti:

— Zavallı yavrucak. Bütün ihtimamlarına rağmen bir türlü düzelemedi.

— Peki, doktora göstermediniz mi?

— Kendisinin hasta olduğuna inanmıyor ki! Akşamları geldiğine ve seninle konuştuğuna o kadar emin ki! Öyle tuhaf sözler söylüyor ki Filip! Ne yapacağımı şaşırdım.

— Peki, şimdi ne olacak?

— Belki sen geldin diye düzelir.

Ümit, bavulunu yerine koyarken Misis Roza:

— Dur, hemen birdenbire yanına çıkma, dedi. Belki

büsbütün fenalaşır. Ben bir bahane ile onu çağırayım. O sırada sen de odasına girersin. Biraz konuştuktan sonra: «Haydi odana git, belki Filip

gelmiştir» derim. Odasında gerçekten seninle karşılaşınca belki düzelir. Belki de büsbütün...

164

Misis Roza ıslanan gözlerini sildikten sonra merdivenlerden ağır ağır çıkmaya başladı. Ümit ise, olduğu yerde duruyor ve işittiklerine âdeta inanamıyordu.

Çok geçmeden Misis Roza'nın, sofadan kızını çağırdığı işitildi:

— İzabel, yavrum!

Çok uzaktan, Ümit'in zor işitebildiği bir ses duyuldu:

— Beni rahatsız etme anne!

— Bak, sana ne söyleyeceğim!

Biraz sonra kapı açıldı. Herhalde İzabel odasından çıkmış olacaktı. Sordu:

— Ne var anne?

— Bir dakika odama gelir misin?

Sofada ayak sesleri duyuldu. İzabel, annesinin odasına girmişti.

Ümit hemen merdivenlerden ses çıkarmadan çıktı ve ayaklarının ucuna basarak İzabel'in odasına girdi.

Aradan beş dakika ya geçmiş, ya geçmemişti ki dışardan ayak sesleri geldi, biraz sonra da odanın kapısı sür'atle açıldı.

İşte İzabel, kapının önünde ve beyazlar giyinmiş olduğu halde duruyordu. Gözleri sevinçle parlamaktaydı. Hafifçe tebessüm edince, rengi uçmuş olan dudakları gerildi.

— Oh! Sen misin Filip? dedi.

Sevdiği adama doğru koştu ve yanına gelince kollarına atıldı:

— Seni beklettim değil mi? Beni affet!

Ümit şaşırılmış, ne eevap vereceğini bilemiyordu. İzabel, genç adama daha çok sokularak devam etti:

— Bilemezsin seni bugün ne kadar bekledim! Gelmeyeceksin diye o kadar korkmuştum ki! Dün akşam seni belki biraz kırdım. Fakat ne yapayım Filip? Bugün gelemeyeceğini söyleyince, çok üzülmüştüm. Şimdi beni affettin, değil mi?

Ümit zorla gülmeye gayret ederek:

— Affettim sevgilim! dedi.

165

— Zaten beni affedeceğini biliyordum. Gel, şöyle karyolamın üstüne oturalım.

Ümit ses çıkarmadan karyolaya oturdu. Genç kız, hemen önünde diz çökmüş, elleriyle Ümit'in bileklerinden tutmuştu:

— Ellerim nasıl? Ateş gibi değil mi?

Izabel bunu söylerken, parlak menekşe gözleri ıslanmıştı.

— Ben senin için hasta olurken, sen beni bırakıp her akşam başka yere gidiyorsun!

— Beni artık sevmiyor musun Filip?

— Hiç mümkün mü İzabel!

— O halde, her gün beni bırakıp niçin gidiyorsun?

— Bundan sonra artık gitmeyeceğim.

Genç kızın ıslak gözleri sev inçten büsbütün parladı:

— Sahi mi söylüyorsun?

— Elbette.

— Her zaman, artık benden ayrılmayacağımı söylüyorsun, fakat sonra yine bırakıp gidiyorsun.

— Bu defa kat'î söylüyorum, artık gitmeyeceğim. Bu gece de burada kalacağım.

— Burada mı kalacaksın? Sahi mi? O halde yatağımı sana veririm. Ben de koltukta uyurum.

— Hiç öyle şey olur mu Izabel? Ben kendi odamda yatarım.

— Bak bunu hiç düşünmemiştim. Peki ama, hani sen hiç kendi odana gitmiyordun, gitmek istemiyordun?

Ümit, şaşalamıştı:

— Şey... diye kekeledi. Bundan sonra odamda yatabilirim artık.

Izabel, başını Ümit'in dizlerine dayadı. Sevinç ve ıstırap dolu bir sesle:

— Sevgilim benim! dedi. Bugün ne kadar mutluyum bilsen! Filip! Sana bir şey söyleyeceğim, ama şimdi değil, daha zamanı var. Bugüne kadar ölümü arzuluyordum. Çünkü o zaman sana ebediyen kavuşamayacağıma inanıyordum. Fakat şimdi artık ölmek istemiyorum. Oh Filip! Sa-

166

na neler söylemek istiyorum bilsen! Senin hayalinde, daima güzel kalmak isterdim. Halbuki şimdi çirkinleştim ve sevilmecek bir hale geldim, değil mi? Buna rağmen beni seviyorsun, çirkinliğim devam etse yine seversin beni, değil mi Filip?

Genç kız, başını kaldırıp hülyalı bakışlarla sevdiği adamın yüzüne baktı.

Ümit, onun bu melânkolik sözleri karşısında, kalbinde derin bir acı hissediyordu. Onu ikna edici bir sesle cevap verdi:

— Tabîi severim İzabel!

O zaman İzabel, başını geriye doğru atarak:

— Oh, benim asil erkeğim! diye mırıldandı. Bu sözü bugüne kadar ne çok beklemiştim! Sen de çirkinleşsen, ben seni yine severim. Ne dersin Filip? Şu gördüğün renksiz yüzümün tekrar eski haline dönmesi mümkün mü?

Ümit, İzabel'in dikkatle yüzüne baktı. Gerçi genç kız biraz zayıflamıştı; fakat söylediği gibi çirkin değildi. Bilâkis, parlak gözlerinin ve mat yüzünün eâzip bir hâli vardı. Gözleri hafifçe çukura batmıştı. Buna rağmen, yine güzelliğini muhafaza ediyordu.

Genç kız tuhaf bir heyecana kapılarak:

— Ah! Ne büyük hayallerim var bilsen! dedi. Seninle

buradan uzaklara kaçacağız. Hiç kimsenin bilmediği diyarlara gidecek, orada ölünceye kadar beraber olacağız. Ah Filip! Bu dünya sensiz bana o kadar meşum geliyor ki!

Ümit bir türlü cevap veremiyordu. Onun, melânkolik ve hasta ruhu karşısında şaşırıp kalmıştı. O güne kadar, hareketlerinde o kadar asil ve aşkında o kadar yüksek olan İzabel'in bakışlarında, konuşmasında, bir alçalış vardı. Acaba melankoli hastalığına yakalanan her insanda da, bu böyle miydi? Yoksa İzabel, daha ağır, şifa bulmaz bir hastalığa mı yakalanmıştı?

Ümit, sevgilisinin bu acıklı hali karşısında o kadar perişan olmuş, o kadar çaresiz kalmıştı ki, İzabel'e bakmaktan, adetâ çekiniyordu. İzabel acı bir sesle sözlerine devam etti:

167

— Beni eski halime iade etmeni isterim Filip! Bunu bana vaadeder misin? Senin için güzelleşmek, dünyanın en güzel kızı olmak istiyorum. Şimdi seni karşımda ne kadar kuvvetli hissediyorum bilsen! Ne olur, bana aldatılmış olarak ölmeyeceğimi söyle! En büyük ıstırabım, senden ayrılmak korkusudur. Biraz öncesine kadar, gelmeyeceğini sanarak can

çekişiyordum. Fakat şimdi tekrar hayata geldim. Yaşamak ve mutlu olmak

istiyorum Filip! Beni yaşat!

Izabel'in sesindeki muhteşem ahenk, büyük bir ruh mücadelesini, emeline kavuşmamış olan aşkının ıstıraplarını ne güzel ifade ediyordu!

Genç kız, ellerini Ümi t'in boynuna doğru uzatarak ilâve etti:

— Evet, yaşamak! Yalanlarla değil, senin sevginle yaşamak istiyorum.

Durdu, bir şey dinler gibi oldu. Yüzünde hâlâ, karşısındaki insanı mahvedici acı bir gülümseme vardı:

— Filip! Ben açım! Hemen hemen bir aydanberi yemek yiyemiyorum. Vücudumun gittikçe eridiğini hissediyorum. Beni dirilt

Filip! Bana kimse inanmıyor, hattâ annem bile, senin odama geldiğine, benimle konuştuğuna inanmıyor. Annemin yanına birlikte gidelim de, senin her gün odama geldiğini söyle... Eğer seninle birlikte sofraya oturursam, belki yemek yiyebilirim. Bu gece burada kalmaya söz vermiştin, değil mi?

— Tabii Izabel! Hattâ yalnız bu gece değil, bundan sonraki geceler de...

— Ah Filip! Aziz sevgilim!

— Kendini niçin harap ediyorsun Izabel? Görüyorsun ki, yanındayım ve ayrılmayacağım buradan...

— Oh!... Bu sözü işitmek için kaç gün beklemiştim... Artık mutluyum... Ölsem de gam yemem Filip!

— Niçin öleceksin Izabel?

— İnsan ölebilmek için çok ıstırap çekiyor Filip. Kaç gündür yemek yemiyorum da, bak hâlâ yaşıyorum. Sabahları soğuk sütü annem zorla içiriyor. Onu da içmesem kimbilir, belki de ölürüm, değil mi?

168

Izabel, ağır ağır doğruldu. Sonra yatağa doğru giderek ilâve etti:

— Müsaade edersen biraz uzanayım Filip. Hattâ sen de yanıma otur,

olmaz mı?

İzabel yatağa uzanınca, Ümit de yanına oturdu. Odaya giren güneşin ışıkları İzabel'in solgun yüzünü aydınlatıyordu. İzabel artık konuşmuyor, yüzündeki ıstırap çizgileri gittikçe kayboluyordu.

Açık olan pencereden cıvıldaşan kuş sesleri gelmekteydi. Sanki bu cıvıltılarda, İzabel'i hayata ve mutluluğa çağıran gizli bir nağme vardı. Bu sesler İzabel'e kadar tesir etmişti ki, gözleri yaşardı. Sonra sevgili erkeğine baktı. Yüzünün hatlarını kalbinde yer ettirmek ister gibi, Ümit'e o kadar derinden bakıyordu ki, âdeta kendinden geçmişti. Yoksa bu, şimdiye kadar yarı hayal halinde gördüğü sevgilisini, bu kadar canlı olarak karşısında görmesinden dolayı duyduğu iç aydınlığından mı ileri geliyordu?

Ümit'in ellerinden tutarak:

— Beni tekrar hayata kavuşturdu Filip, dedi. Bana yaşamak arzusunu verdin! Bugünkü fedakârlığını hiç unutmayacağım. Sana bütün kalbimi açmak istiyorum. Fakat hepsini söylemekten korkuyorum. Seni ne kadar sevdiğimi, bu kalpte açmış olduğun yaraların derinliğini anlatmak istiyorum. Şunu bil ki Filip, sevdiği erkek tarafından harap ve mahvedildiğini hissetmekte sonsuz zevkler vardır! İşte ben bu zevki tattım.

Bir süre sustu. Sonra büyük bir heyecana kapılarak kelimeleri çabuk çabuk söyledi.

— Her şeyi öğrenmeni istiyorum Filip! Düşüncelerimden bir tekini bile öğrenememen beni mustarip edecek. Hem, Allah'ın bildiği şeyleri sen niçin bilmeyeceksin? Gökyüzünün bir Allah'ı olduğu gibi, sen de benim kalbimin Allahısın!

İzabel yine susmuştu. Söylemek istediği muhakkak bir şey vardı. Fakat nedense çekiniyordu.

— Söyle İzabel! Hiç çekinmeden anlat bana!

Ümit bunu söylerken, ellerini İzabel'in yüzünde ve saçlarında gezdirdi. İzabel başını sallayarak:

— Hayır Filip! Şimdi olmaz! dedi. Sonra pencereden dışarıya baktı.

— Rüzgâr ne güzel esiyor Filip! Beni biraz doğrultmana! Dışarıyı görmek istiyorum.

Ümit, genç kıza yardım ederek doğrulttu ve arkasına yastık koydu:

— Ufukta tuhaf bir kızılık var Filip! Bulutlar yanıyor

olmasın? İhtimal güneş kendisine engel olan bulutlara kızdı. Onları yakıyor!

Sonra, ansızın Ümit'in boynuna korku ile sarıldı:

— Filip! Beni buradan kurtar... Kaçalım buradan... Burasını artık istemiyorum.. Ufku, güneşi, gecesini, beni korkutuyor...

Ümit, şaşkınlık içinde:

— İstersen biraz hava almak için aşağı inelim, dedi.

— Ne istediğimi biliyorsun Filip! Az onca söyledim ya, kaçalım buradan... Beni çok uzaklara götür...

Izabel bir süre sustu. Sonra başını Ümit'e doğru uzatarak:

— Haydi sevgilim, diye ilâve etti. Beni kucağına al ve buralardan götür. Öyle bir yere götür ki, orada insanın ıstırabını sevince dönsün... Bülbül sesleri hiç dinmesin... Her tarafta kuş sesleri işitilsin... Yemyeşil ağaçlar ve mavi deniz, kayalıklar... Yemiş bahçeleri... Fundalar...

Izabel'in gözleri ağır ağır kapanmıştı. Hiç hareket etmiyordu. Uyumuştur. Ümit, onu yatağına yatırdı ve üzerine yorganını çekti. Kimbilir kaç gündüzen beri böyle bir uykuya hasretti.

Ağır ağır odadan çıktı ve kapıyı kapattı. Aşağıya inince, Misis Roza ile karşılaştı. Zavallı kadın heyecan içinde sordu:

— Izabel nasıl?

— Az önce uyudu Misis Roza. Gürültü etmeyelim. Bu uyku ona herhalde iyi

gelecek!

V

Ümit, Aya Silyos'a geldikten on beş gün sonra Izabel, tekrar eski hâlini aldı.

170

Temiz hava, gölün kenarında yaptıkları gezintiler, neşeli ve güzel doğa, Izabel'e sanki yeni bir ruh katmıştı.

Izabel bir sabah annesi ile bahçede otururlarken, genç kıza bir fenalık geldi.

Misis Roza' telâşlanarak:

— Ne oldu kızım? diye sordu.

Izabel'in, cevap vermekten çekinen bir hâli vardı.

— Bir fenalık geldi... Baygınlık gibi bir şey... diye fısıldadı.

Misis Roza'nın bakışları birden değişti:

— Izabel? Yoksa?...

Izabel'in gözleri hafif kapalıydı ve sık sık nefes alıyordu. «Evet» anlamında başını salladı. Roza'nın zihni karmakarışık olmuştu.

— Şimdiye kadar niçin söylemedin Izabel? diye sordu.

Genç kız, büyük bir heyecan içindeydi. Kelimeleri çabuk çabuk söyledi:

— Senin ve onun selâmeti için gerçeği saklamıştım... Ama kaç defa korkular ve buhranlar geçirerek boğulur gibi

olduğumu anlatamam. Geçirdiğim melankoli, vurulmuş, ölmek üzere olan bir genç kızın, son çırpınışlarıydı. Eğer Filip biraz daha geç gelse ve beni tekrar hayata çekip çıkarmasaydı, her şey bitmiş olacaktı...

Misis Roza'nın ağzından istemediği bir söz fırladı:

— Zavallı yavrum!

Izabel konuşurken sesi titriyordu.

— Bazı günler, kararımın tatbikini bir saatten ötekine

atıyordum. Fakat, seni ve Filip'i düşünmek cesaretimi kırıyordu. Alnımın yazısı bugüne kadar yaşamakmış.

Misis Roza, kızının elinden tuttu:

— Yaşaman lâzım Izabel!

— Nasıl? Ne yüzle anne?

— Yaşayacaksın...

— Ya Filip beni bırakıp giderse?

Misis Roza, bu sözü işitince -titredi. Sonra kızının saçlarını okşadı:

— Kendini üzme yavrum, dedi.

171

Izabel, birdenbire annesinin ellerine sarıldı. Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Misis Roza:

— Müteessir olma Izabel. Cesaretli olmalısın! Izabel'in hıçkırıkları dinince. Roza sordu: -

— Peki, bunu Filip'e söylemeyecek misin?

— Hayır anne. Karnımda ondan bir çocuk taşıdığımı söylersem, kendime bağlamak yoluna saptığımı sanır Eğer beni zevce olarak kabul etmek istemiyorsa ne söylesem boştur...

— Yanlış düşünüyorsun Izabel... Belki o senin hakkında iyi hisler besliyordun kendinden bir çocuk taşıdığımı bilmediği için, bir gün seni bırakıp ansızın gidebilir...

— Evet, gidebilir... Beni zaten korkutan, mutluluğumu, neşemi çalan şey de bu ya...

— O halde münasip bir fırsatta söyle!

— Hele biraz daha zaman geçsin. Bozulan sıhhatim ve asabım büsbütün düzelsin. O zaman belki söylemek

kuvvetini kendimde bulabilirim... Ruhem o kadar zayıf, o kadar takatsizim ki... Beni üzen yalnız karnımda taşıdığım çocuk değil anne. Biliyorsun ki, Filip'in birtakım gizli işleri var.

— Ne gibi İzabel?

— Hatırlar mısın, bir gün Filip buradan gittiği zaman kendisini bir asker aramıştı... Sonra, iki ay önce bahçede gördüğüm adam... Ve o sarışın kadın..

— Kim bu sarışın kadın?

— Bir gün Filip'i gölün kenarında sarışın bir kadınla gezerken görmüştüm...

Misis Roza gözlerini açarak:

— Ya! Demek ki işin içinde bir kadın da var.

— Bütün bunlara rağmen onu çok seviyorum anne!

— Zaten onu çok sevmiş olmanın ve zaafının cezasını çekiyorsun ya!

— Elimde değil anne! Onu sevmemek elimde değil! Bir gün onu görmezsem, çıldıracağımı zannediyorum.

Bu sırada, uzaktan Ümit gözüktü. İzabel, hemen göz -

172

lerindeki yaşları mendiliyle sildi. Misis Roza da örgüsünü örmeye başladı.

Ümit, yanlarına gelince takıldı:

— Anne-kız başbaşa vermiş neler konuşuyorsunuz? Misis Roza gülmeye gayret ederek:

— Senden bahsediyorduk, diye cevap verdi. Ümit şakacı bir tavırla:

— Tabii aleyhimde konuşuyordunuz, değil mi? dedi. Misis Roza, örgüsünden başını kaldırarak cevap verdi:

— Bilâkis Filip!

Ağustos güneşi, Misis Roza'nın kır düşmüş saçlarını aydınlatı yor, İzabel'in yeniden renk gelen pembe yanak-larında oynaşıyordu. Çayırdaki ağaçların dalları bazen sert, bazen hafif mırıltılarla sallanıyor, gölgelerin uzayıp kısalışı da bu mırıltıya uyuyordu. Etrafta hoş bir koku vardı.

Cimit, İzabel'e döndü:

— Niçin öyle durgunsun?

Genç kız, elini güneşe siper ederek başını kaldırdı:

— Bir şey yok Filip! dedi.

Evvelce, o kadar hayat dolu olan sesi, sanki kaybolmuştu. Rüzgârın tesiriyle uçuşan saçlarının kaplıdığı güzel başı, dalından koparılmış, solgun çiçeğe benziyordu.

Gülümsüyordu. Fakat gözlerinde, Ümit'in keşfedemediği bir ifade vardı. Ne yazık ki Ümit, daha sonraki günlerde de, o bakışların sırrını çözemedi.

VI

20 Ağustos'ta, talih kötü elini İzabel'e bir defa daha uzattı.

Öğle üzeri dış kapı hızlı hızlı çalındı. O sırada Ümit, odasında olduğu için İzabel aşağıya indi ve kapıyı açtı.

Sarışın bir kadın güler yüzle:

— Yüzbaşı Filip burada mı oturur? diye sordu. İzabel dikkatle bakınca, bu yabancı kadını tanıdı. Birkaç ay önce, gölün kenarında Filip'ie birlikte dolaşan kadındı bu. Sanki bir anda, içinde büyük bir uçurum açıldı.

173

— Evet, burada oturur! diye cevap verdi.

— Filip benim kolej arkadaşım olur da. İzabel alaylı bir sesle:

— Ya... Öyle mi efendim? dedi.

Liza da aynı ses tonu ile cevap verdi.

— Öyle efendim. Bendeniz Daily Ekspres

gazetesinin muhabiri olarak Yunanistan'da bulunuyorum. Filip'i bir gün Selanik'te görmüştüm. Beni çiftliğe davet etmişti. İsmim Liza...

— İçeri buyurunuz.

Liza, cevap vermeden içeri girdi. Genç kızın bu aca-ıp karşılayışına doğrusu biraz canı sıkılmıştı. İzabel'in gözlerinde büyük bir kıskançlık okunuyor, kendisiyle konuşurken yanakları renkten rengeliyordu.

Misis Roza, salonda oturmuş, örgü örüyordu. Liza'yı görünce ayağa kalktı. İzabel sinirli bir sesle Liza'yı annesine tanıştırdı:

— Size Mis Liza'yı tanıştırayım anne. Filip'in kolej arkadaşı, aynı zamanda Daily Ekspres gazetesinin muhabiriymiş.

Misis Roza gözlerini açarak:

— Memnun oldum efendim, dedi. Buyurunuz şöyle. Tokalaşırken Liza konuştu:

— Sizi rahatsız ettiğimden dolayı özür dilerim Misis.

— Estağfurullah efendim.

Liza, divana oturunca, Izabel hemen bir sigara ikram etti:

— Buyurmaz mısınız? Filip sizin çok sigara içtiğinizi söylemişti de...

Liza, sigarada n bir tane alırken Izabel'in gözlerine bakıp cevap verdi:

— Demek ki Filip, benden bahsetmişti size?...

— Elbette...

— O halde, sizin için pek de yabancı sayılmam. Misis Roza söze karıştı.

— İngiltere'den mi geliyorsunuz?

— Evet efendim. Daha önce de Yunanistan'daydım. Bir iş dolayısıyla Londra'ya gitmem icap etti de...

174

— Londra nasıl? Yine havalar sisli mi?

— Pek o kadar değil... Hele geldiğim gün, çok güzeldi.

Vatan hasreti içinde olan Misis Roza:

— Bilseniz Londra'yı ne kadar özledim, dedi. Siz de Londralı mısınız?

— Hayır efendim. Mançester'de doğmuşum. Sonra, babam bizi alıp Londra'ya yerleşmiş.

Izabel atıldı:

— Konuşmanız hiç Mançesterliye benzemiyor. İzabel'in bu sözleri odada soğuk bir hava yaratmıştı..

Liza güldü:

— O halde hangi lehçeye benziyor?

— Pek bilmiyorum ama, bana sanki İngiltere'nin dışında büyümüş ve yetişmişsiniz gibi geliyor. Telâffuzunuz biraz değişik.

Liza oralı olmayarak:

— İhtimal, diye cevap verdi. Belki sizin kadar kültürümü ilerletemedim.

Sonra saatine bakarak sordu:

— Filip nerde? Fazla kalacak değilim de... Misis Roza söze karıştı:

— Öğle sıcağında geldiniz. Biraz oturup istirahat ediniz.

— Teşekkür ederim... İmkân olsa kalırdım.

— Madem ki ısrar ediyorsunuz, o halde Filip'i çağırayım.

— Memnun olurum Misis Roza. Annesi dışarı çıkınca İzabel konuştu:

— Filip'e bir şey söylemeye mi geldiniz?

Liza, genç kızın ruhunda kopan fırtınanın farkındaydı. İzabel'in, kıskançlığın verdiği hisle sorduğu suallere içinden gülüyordu. Sigarasından derin bir nefes çektikten sonra:

— Sadece kendisine vedaya geldim Mis İzabel, dedi. İzabel, bu cevabı işitince çouukça bir sevinç duydu:

— Madem ki vedaya geldiniz, hiç olmazsa, öğle ye-

175

meğini beraber yeseydiniz. Filip'i kimbilir ne z aman göreceksiniz?

Liza acı acı güldü:

— Belki de bir daha hiç göremeyeceğim... Hayat tesadüflerle doludur Mis İzabel... Yarın ne olacağımızı kim bilir? İnsanın hayatta kalan tek şeyi, kalplerde bıraktığı izlerdir.

Liza bir süre sustu. Sonra sesini daha yavaşlatarak ilâve etti:

— Filip de bana birkaç defa sizden bahsetmişti. İzabel susmuş ve başını önüne eğmişti. Liza'nın sözleri kalbine bir bir batıyordu.

Bu sırada dışardan ayak sesleri duyuldu. İkisi de doğruldular. Biraz sonra kapı açılarak içeriye ilk önce Misis Roza, arkasından Filip girdi.

Gene adam, Liza'yı görünce, büyük bir sevinçle ona doğru ilerledi:

— Hoş geldiniz Uza... Nasıl oldu böyle? Hangi rüzgâr attı?

— Aya Vasileyos'dan geçiyordum. Size vedaya geldim.

— Yunanistan'dan gidiyor musunuz?

— Henüz gitmiyorum, ama yakında ayrılmak ihtimalim var. Belki bir daha sizi göremem diye düşündüm.

Yerlerine oturduktan sonra, Ümit, Misis Roza'ya döndü:

— Liza ile Londra'da, aynı kolejde talebeydik.

— Pek memnun oldum Filip. Fakat çiftlikte kalmayıp hemen gideceklerine üzüldüm.

Ümit, Liza'ya dönerek ilâve etti:

— Niçin kalmıyorsunuz Liza?

— Misis Roza'ya da söyledim. Acele gitmek

zorundayım. Çiftliğin dış kapısında fayton bekliyor. Onu fazla bekletmek doğru olmaz. Sizleri gördüm ya, kâfi.

Uza, bunu söylerken ayağa kalkmıştı. Ümit, sarışın kadının kendisine`bir haber vermek için buraya geldiğini anlamıştı.

— Böyle az bir zaman kaldığınız için üzgünüz. Mü-

saade edin de, sizi0arabaya kadar geçireyim. Bu vesile ile ç iftliği de göstermiş olurum.

Bahçeye çıkınca, Ümit, Liza'nın yüzüne baktı. Genç kadın bugün pek neşesiz görünüyordu. Saçlarının itina edilmeden tarandığı ilk bakışta göze çarpıyordu. Yüzünde, hemen hemen hiçbir boyq yoktu.

— Bugün sizi durgun gördüm Liza. Yoksa Izabel'in hareketine mi darıldınız?

— Hayır dostum.

Bahçeden çiftliğe geçen alçak duvarın kapısının mandalını açarken Liza:

— Şimdi asıl meseleye dönelim, dedi. Ümit acele ederek sordu:

— Önemli bir haber mi var?

— Evet! İkimize de ayrı ayrı iki önemli görev verildi. Benim görevim size, sizin göreviniz de vatanınıza ait.

—0 Ne diyorsunuz?

— İngilizlerin, sizden doğru bir plân aldılar` diye, yakanızı bıraktığını mı sanıyorsunuz? Şimdi sizin hakkınızda mufassal bir rapor hazırlayacağım ve buradaki yaşayışınıza dair etraflı bilgi vereceğim. Bu arada, kaçırdığınız Türk generali ile albay, infilâk eden cephanelik ve sahte satıcının öldürülmesi hakkında tahkikat raporu istiyorlar. Ayrıca benden ve sizden şüphe de ediyorlar. Bilhassa L/ndra'daki şefim Herbert sizi sevdiğimi sanıyor... Ama bir ipucu ele geçireceklerini sanmıyorum. Liza, kolay kolay yakayı ele vermez! Onları öyle bir atlatacağım ki görsünler!

Liza, bir süre custu. Sonra heyecanlı bir sesle:

— Gelelim sizin görevinize, diye sözüne devam etti. Buradan Atina'ya gidecek ve şehrin üç kilometre kuzeyinde bulunan İngilizlerin kurduğu askerî fabrikaya gireceksiniz. Bu fabrikada, İngilizlerin yeni bir top imâline baıldığı haber alınmıştır. Bu toplar, büyük çapta ve yeni sistem bir kundak üzerinde imiş. Topu`kullanmak için de, yeni araçlar ve nişangâh

tertibati konulmuş. İşte sizin göreviniz bu topun ve araçların esrarını öğrendikten sonra fabrikayı infilâkla havaya uçurmaktır. Bu hususta ge-

177

F. : 12

reken vesikalarını: hazır lanmıştır. Mükemmel bir topçu subayı olduğunuz için, bu işi ancak siz başarabilirsiniz.

Liza, bir süre duraklayıp sanki Ümit'i son defa görüyormuş gibi gözlerine baktı.

— Yeni kimliğinize göre, Felemenklisiniz. Amster-dam'da doğdunuz, babanız tüfekçi ustası idi. Siz de ilk önce aynı mesleğe intisap ettiniz, sonra bir askerî fabrikaya girerek topçu ustası oldunuz. Savaştan önce İngiltere'ye gittiniz ve Mançester'deki bir fabrikada çalıştınız. Savaş başladıktan sonra Yunanistan'a geldiniz, kendinize bir süre iş aradınız. Nihayet fabrikaya müracaatla kabul olundunuz. Adınız Gerard Bell. Bu hususta tanzim edilen sahte pasaportlar sizi her türlü müşkül durumdan kurtaracak kadar itina ile hazırlanmıştır. Çevrenizi anlamak ve tanımak için üç gün kadar

Atina'da kaldıktan sonra, fabrikaya müracaat ederek iş isteyeceksiniz. Fabrikanın işletme şeflerinden Giray'ın Türk casusu olması sizin işlerinizi kolaylaştıracaktır. Giray, top sakallı, sevimli yüzlü, orta boylu bir Tattardır. Fabrikaya gidince, kendisi

ile görüşmek istediğinizi söyleyeceksiniz. Giray'ı tenha bir yerde, ya da kimsenin bulunmadığı bir odada görmeye çalışacaksınız. Onunla başbaşa kalınca talimatta yazılı paroladan sonra görevinizi anlatacak ve

vesikalarınızı vereceksiniz. Zannederim ki, ertesi gün işinize başlarsınız. Ondan sonra yapacağınız işler talimatta, birbir gösterilmiştir.

Liza çantasını açtı ve Ümit'e bir zarf uzattı:

× Bunun içindekilerini odanıza çıktığınız zaman okursunuz. Yapacağınız işleri tamamen kavradıktan sonra talimatı imha edecek ve yarın sivil elbisenizi giyerek Aya Vasileyos'tan kalkan trenle Atina'ya hareket edeceksiniz. Orada doğruca Krain caddesinde pansiyoner Madam Zi-net'e gideceksiniz. Bu kadına daha önceden talimat verilmiştir. Esasen bu pansiyon, Türk casuslarının barınağıdır. Atina'da bulunduğunuz sürece bu pansiyonda kalacaksınız.

Ümyt, zarfı cebine koyarken teşekkür etti. Liza, çan -

178

tasından çıkardığı küçük bir fotoğraf makinasını Ümit'e uzatarak:

— Sizin birçok işlerinizi asıl bu fotoğraf makinesi gö-reçek, dedi. Elde ettiğiniz plânların fotoğrafını alaoak ve pansiyonda banyosunu kendiniz yaparak küçük bir teneke kutu içinde muhafaza edeceksiniz.

Çiftliği dışarıdan ayıran duvara gelmişlerdi. Liza:

— Asıl önemli meseleye gelelim, dedi. Çiftliktekilere ne söyleyeceksiniz?

Gerçekten Ümit bunu hiç düşünmemişti. Liza ilâve etti:

— İngilizlerin, ya da Yunanlıların bu arada sizi aramaları ihtimali vardır. Esasen Yunanistan'da daha fazla kalmanız tehlikelidir. Oynadığınız bu iki yüzlü rol, daha fazla devam edemez. Her an Londra'ya çağrılmak, ya da başka bir görevle diğer bir ülkeye gönderilmek ihtimali içindediniz. Gerçi sizi, Entellicens Serviste şahsen tanıyan hemen hemen kimse yoktur. Bir Tomas tanırdı, o da savaşın başlarında öldü.

— İyi ya Liza. Madem ki, beni kimse tanımıyor, daha görevime devam edebilirim.

Liza güldü:

— Çiftlikten ayrılmak istemiyorsunuz galiba? Fakat maalesef mümkün olmayacak dostum. Çünkü, Entellicens Serviste Filip'i belki tanıyan yoktur, ama onun vaktiyle çekilmiş birçok fotoğrafı mevcuttur. Sizden

şüphelendikleri zaman, bu fotoğraflar büyültülerek teker teker tetkikten geçirilecektir.

Liza sustu. Artık ayrılmak zamanı gelmişti. Genç adamın yüzüne uzun uzun baktı. Ümit'i ilk gördüğü günü düşündü. Lakanda gölünün kenarında ve küçük kulübenin içinde başbaşa geçirdikleri geceler, tatlı sohbetler hayalinde canlandı.

Birdenbire gözleri doldu. Bakışlarını Ümit'ten gizleyerek:

— Allahısmarladık dostum, dedi. mşallah talihiniz açık gider.

— İnşallah Liza...

179

— Siz Atina'da görevinizi başarmağa uğraşırken ve tehlikelerle göğüs göğüse gelirken, ben de burada sizin için mücadele edeceğim. Allah vere de bu arada başka bir aksilik çıkmasa... Tuhaf değil mi, içimde bir sıkıntı var... Size Allahısmarladık derken ruhumda bir ağırlık hissediyorum.

VII

Ümit, Liza ile vedalaşıp çiftliğe dönünce, uzun uzun aşkını, vatanını ve görevini düşündü.

Gece odasında, yatağına uzandığı zaman, burada geçirdiği günler, birer birer gözlerinin önünde canlandı. Buraya ilk geldiği günü hatırlıyordu.

O zamanki düşünceleri ile, bu geceki hisleri arasında ne büyük fark vardı!

Bir sigara yaktı. Sonra Liza'nın verdiği talimatı bir daha okudu. Talimat oldukça tafsilâtlı idi. Sahte pasaport ve vesikalara göz gezdirirken kendi kendine gülümsedi. Türkiye'den ayrılmadan önce kendisinin muhtelif kılık ve kıyafette resmini aimişiar ve dosyasına eklemişlerdi. Şimdi o (esimlerden birisi, sahte pasaportta ve vesikalarda mühürlü olarak duruyordu. Yarından itibaren artık adı ne Ümit, ne de Filip'ti. Felemenkli topçu ustası Gerard Bell'-di.

Kendi kendine güldü. Gülüyordu, ama yarın gideceğini söylediği zaman, herhalde evde kıyamet kopacaktı.

Başını sallayarak «Izabel olmasaydı, ne iyi idi!» diye düşündü. Evet o zaman daha aydın bir kalple görevine koşacaktı.

Sabahleyin, her zamankinden geç uyandı. Sivil elbiselerini giydikten sonra odadan çıkarken Iza-bel'le karşılaştı. Genç kızın gözleri parlıyordu:

— Günaydın Filip!

— Günaydın İzabel!

— Bugün kendimi o kadar mutlu hissediyorum ki Filip! Fakat her sevincin arkasında bir ıstırap gizlidir diye

180

bir söz vardır. Acaba ben de bir şeye mi üzüleceğim? Ümit tam fırsatını yakalamıştı.

— Herhalde benim biraz sonra Selânik'e gideceğime üzüleceksin, dedi.

İzabel, kendini tutamayarak:

— Ne? Selânik'e mi gideceksin? diye bağırdı.

— Evet canım. Bunda hayret edilecek ne var?

— Yoksa yeni bir göreve mi Filip?

— Bilmiyorum. Ben da zeten oraya benim için gelmiş yeni bir emir var mı diye gidiyorum.

İzabel'in biraz önce sevinçle gülen gözl eri, şimdi acıyla titreşiyordu.

— Ne zaman Selânik'e gitsen, mutlaka kötü bir ha* berle dönersin. Halbuki bugün kendimi ne kadar iyi hissediyordum... Ne kadar mutluydum...

— Ama mutsuz olmana da bir neden yok. Gitmeden önce, çiftlikte bir sabah gezmesi yapalım, olmaz mı?

Bahçeye çıkınca, Ağustos güneşi ikisinin de yüzlerini aydınlattı.

Evin sağ tarafından inen keçi yoluna saptılar.

Gökyüzü pırıl pırıldı. Yalnız çok uzaklarda ufukta bir iki bulut parçası dolaşıyordu. Gittikçe sığağı arttırmakta olan güneş, gölün üstündeki sisi dağıtmaya uğraşüyor, sislerin yavaş yavaş çözülüşü vadide esrarlı bir

güzellik yaratıyordu.

İzabel ansızın:

— Filip, bir gün beni ansızın terkedip gidersen, ben affetsem bile, Allah seni affetmeyecektir, dedi.

Birden sus an İzabel, mütemadiyen göğe bakıyor, sesine hâkim olan heyecanını gidermek için bakışlarını gelişi güzel çiftliğin ağaçlıklarında dolaştırıyordu. Ümit:

— Gel şu ağacın altına oturalım. Hem gölün güzelliğini seyreder, hem de bana dertlerini anlattırırım, dedi.

İzabel, cevap vermeden, genç adamın koluna girdi. Ağacın altına gelince Ümit:

— Şöyle yanıma otur İzabel! dedi. Genç kız itaat etti. Ümit'in yanına oturdu.

181

Rüzgâr hafif hafif esiyor ve genç kızın saçlarını birbirine karıştırıyordu. Ümit:

— Haydi, hiç çekinmeden üzüntün neyse söyle! diye İzabel'in gözüne baktı.

Genç kız, başını hafifçe geriye attı. Gözleri yarı kapalıydı ve dudakları sanki kendi kendine açılıp kapanıyordu.

— Ah Filip! Bunu sana söylemek o kadar zor ki!...

İzabel, başını Ümit'in omuzuna dayadı. O büyük sırrını, karnında kendisinden bir varlık taşıdığı hakikatini tam söylemeye hazırlanıyordu ki, ansızın ağaçların arasından iki atlı çıktı. Bunlar Yunan subayı ile jandarması idi. Yunan subayı yüksek sesle bağırdı:

— Kıpırdama!

İkisi de heyecan ve korku ile bakışlarını ses gelen tarafa çevirdiler. Yunan

subayı ile jandarması kendilerine doğru geliyordu. Çok geçmeden yanlarına vardılar. Yunan subayı, Ümit'e:

— Filip siz misiniz? diye sordu. Ümit, bir an durakladı; sonra:

— Evet benim! Ne istiyorsunuz? dedi.

— Sizi tevkif etmek emrini aldık.

— Benim bir İngiliz subayı olduğumu bilmiyor musunuz siz?

Yunan subayı sert bir sesle:

— Orası bizi ilgilendirmez, dedi. Biz, aldığımız emri yerine getirmeye mecburuz.

— Peki, beni ne sebeple tevkif ediyorsunuz? Yunan subayı kızmıştı:

— Sebebini sonra öğrenirsin Türk casusu!...

Ümit, donmuş gibi kaldı. Söyleyecek bir kelime bulamıyordu. Yunan subayının «Türk casusu» sözü İzabel'i can evinden vurmuştu. Birden o derece büyük bir heyecana kapıldı ki, sevdiği erkeğin kolları arasına düşüverdi. Bayılmıştı.

Delikanlı bir an düşündü. Liza'nın bir gün önce verdiği talimat, sahte pasaport ve kimlik yanındaydı. Eğer bu halde yakalanıp

Yunan makamlarına teslim edilirse,

182

hi ç sorgusuz sualsiz kurşuna dizilmesi muhakkaktı.

— Kız bayıldı. Onu çiftliğe bırakayım. Sonra sizinle birlikte gelirim, dedi.

Yunan subayı:

— Bu şekilde elimizden kurtulacağımı zannediyorsan aldaniyorsun! diye homurdandı.

Sonra aksi bir sesle ilâve etti:

— Haydi düş önümüze!

ümit ses çıkarmadan baygın yatan Izabel'i kucağına aldı ve ağır ağır yürümeye başladı. Atlarından inen Yunan subayı ile jandarması arkasından takip ediyorlardı.

Acaba nasıl olmuştu da, Yunan makamları gerçek kimliğini keşf etmişlerdi? Öyle bir çare bulmalı, öyle bir şey yapmalıydı ki, çiftliğe varmadan bu Yunan subayı ile jandarmanın elinden kurtulup kaçmalıydı!

Kucağında bulunan Izabel, gittikçe kendisine ağırlık veriyordu. Beyninde toplanan kâbus bulutları çoğaldıkça, bu ağırlık da artıyordu.

Çiftlik binası uzaktan görünmüştü. Ümit, duraklayarak subaya döndü:

— Çok yoruldum. Kızın ayaklarından tutmaya biraz yardım eder misiniz?

ümit bunu söylerken, bir taraftan da yan gözle geriden gelen jandarmaya bakıyordu. Jandarma tüfeğini boynuna geçirmiş ve iki eliyle atların yularından tutmuştu. Eğer birkaç saniye içinde Yunan subayını haklayabilirse, jandarmanın ateş etmesine engel olabilirdi.

Yunan subayı, ihtimal genç kızın haline acımişti. Iza -bel'e yaklaştı. Tam genç kızın bacaklarını tutacaktı ki, Ümit şiddetle subayı itti. Bunu arka arkaya atılan üç silâh sesi takip etti. Yunan subayı kanlar içinde yere yuvarlanmıştı.

Jandarma hemen silâhına sarılmak istemiş, fakat telâş ve acele ile, tüfeğin kayışını bir türlü boynundan çıkaramamıştı. Ümit derhal tabancasını jandarmaya çevirdi ve arka arkaya üç el de ona ateş etti.

İyi bir şans eseri olarak atlar kaçmamıştı. Hemen dizginlerini tutup ayrı ayrı birer ağaca iyice bağladı. Su-

183

bay ile jandarmanın öldüklerine ka nat getirdikten sonra, yerde yatan Izabel'i kucağına aldı ve evin yolunu tuttu. Bundan sonraki durumu, biraz

talih ve tesadüfe bağılıydı. Eğer silâh sesi etraftan duyulmamışsa, İzabel'i eve bıraktıktan sonra buradan kaçmak imkânını bulabilecekti.

Evin kap ısına gelince durdu ve içeride yabancı birisinin, ya da başka Yunan subayı ve jandarmalarının olup olmadığını anlamak için bir süre bekledi. Hiçbir ses duyulmuyordu. Bir eliyle kapıyı itti. Zaten hafif aralık olan kapı, açılıverdi.

Hemen içeriye girdi ve merdivenlere gelince durdu. Acaba Misis Roza ne yapıyordu? Herhalde Yunan subayı ile jandarması daha önce buraya gelmişler ve Misis Roza ile konuşmuşlar, çiftlikte gezmekte olduklarını ondan, öğrenmişlerdi.

Kısa bir tereddütten sonra, merdivenleri çıkma ya başladı. Henüz sofaya gelmişti ki, oturma odasının kapısı ağır ağır açıldı ve Misis Roza'nın gözyaşları arasındaki yüzü gözükte. Roza, kızını, Ümit'in kolları arasında baygın bir halde görünce:

— İzabel! İzabel! diye bağırdı. Ümit kapıya doğru yürürken:

— Sakin olunuz Misis Roza, dedi. Korkacak bir şey yok. İzabel bayıldı. Siz hemen kolonya getirin!

İzabel'i, divanın üzerine yatırdıktan sonra hemen pencereye koştı ve dışarıya bir göz gezdirdi. Evin etrafında kimsecikler görülüyordu. Tekrar İzabel'in yanına geldi. O sırada Misis Roza da elinde bir şişe kolonya ile odaya dönmüştü.

— Siz hemen kollarına ve bacaklarına masaj yapmaya başlayınız Misis Roza. Ben de kolonya süreyim...

Birkaç dakika sonra İzabel kendine gelmeğe başladı.. Misis Roza'nın gözleri sevinç yaşlarıyla ıslanmıştı.

— İzabel! Yavrum! Evlâdım! diye hıçkırıklarla ağlıyordu.

Ümit, İzabel'e kolonya sürmeyi bırakmış, Misis Roza' -yı teselliye çalışıyordu.

— üzülmeyiniz Misis Roza. Yavaş yavaş kendisine geliyor. Siz başucundan ayrılmayınız. Ben hemen gitmek zorundayım.

Misis Roza gözlerini açarak sordu:

— Nereye?

— Başıma gelenleri bilmiyorsunuz Misis Roza, Yunan subay ve jandarmasının elinden kurtulmak için onları öldürmek zorunda kaidim.

Misis Roza keskin bir çığlık savurdu:

— Ne? Öldürdünüz mü?

— Maalesef Misis Roza.

— Peki şimdi ne olacak?

— Buradan kaçmamdan başka çare yok! Ölülerin cesetlerini çiftlikten uzaklaştıracağım. Buraya geldiklerine dair hiçbir iz bırakmam. Eğer ben gittikten sonra buraya başka Yunan subay ve erleri gelirse benim üç gün önce buradan ayrıldığımı ve hiçbir şüpheli hareketimi

görmediğinizi söylersiniz. Herhalde size bir Yunan subayı ile jandarmasının buraya gelip gelmediğini soracaklar. Görmediğinizi, buraya böyle bir subay ile jandarmanın gelmediğini söylemenizi rica ederim. Artık sizden bir şey saklamama lüzum yok. Her şeyi öğrendiniz sanırım.

— Evet, diye cevap verdi. Her şeyi öğrendim... Senin Filip olmadığını zaten tahmin ediyordum. Fakat Izabel'in aşkı ve analık şefkati, sükût etmeme sebep oldu. Vatanına güle güle git... Müsterih olabilirsin. Söylediklerini aynen yapacağım.

Ümit cevap vermeden yüzünü, yarı baygın bir halde yatan Izabel'e çevirdi ve onu rengi uçmuş olan yanaklarından öptü. Sonra Misis Roza'ya döndü:

— Izabel'e beni affetmesini söyleyiniz Misis Roza... Belki bir daha dönemem... Bundan sonra nelerin olacağını bilemiyorum... Burada, aranızda çok iyi günler geçirdim. İyiliklerinize teşekkür ederim...

Ümit, ağır ağır ayağa kalktı.

— Allahısmarladık Misis Roza! dedi.

Sonra Izabel'e dönerek kısık bir sesle mırıldandı:

— Allahısmarladık Izabel!...

185

Geri döndü ve bir gölge gibi sür'atle dışarı çıkarak "kayboldu.

Biraz sonra kendine gelen Izabel, gözlerini korku ve heyecanla etrafa gezdirdikten sonra ağlamakta olan annesine sordu:

— Anne! Niçin ağlıyorsun? Filip nerede? Ne oldu? Misis Roza cevap vermedi. Boğazına tıkanan bir hıçkırık, söylemesine engel oluyordu.

Izabel hafifçe doğruldu ve annesinin kollarından tutarak onu hızla sarstı:

— Anne cevap versene? Filip nerede? Nereye gitti? Misis Roza hıçkırıklar arasında:

— Gitti! diye mırıldandı.

— Nereye gitti anne?

— Çok uzaklara kızım! Bilmediğimiz, bizim için meç-'hul olan yerlere!

— Sahi mi söylüyorsun anne? Bir daha hiç dönmeyecek mi? Geri gelmeyecek mi hiç?

— Kimbilir kızım! Belki de hiç dönmez..

— Gerçek mi anne?

— Üzülme yavrum! Üzülme evlâdım! Alnımızın yazıcı böyleymiş... Kadere hükmedilmez ki!

Genç kız kendi kendine konuşur gibi mırıldandı:

— Demek ki Filip bir daha hiç dönmeyecek?

— Ona Filip deme artık kızım... O Filip değil... Izabel birdenbire. Yunan subayının bayılmadan önce söylediği sözleri hatırladı:

— Sahi... Filip değil... Peki kim o? Bir Türk casusu... Aman Allahım... Peki şimdi ne olacak?

— Mukadder ne ise o olur kızım!

Ana kız, gözyaşlarını hâlâ tutamıyorlardı. Izabel, başını yukarı kaldırdı ve garip bir korkuya kapılarak:

— Allahım ne olur! Ona bir şey olmasın! Türk casusu da olsa, onu yine ölünceye kadar seveceğim, dedi.

186

VIII

Ümit ev den çıkarken, yanına ip almayı ihmal etme-ymişti.

Cesetlerin bulunduğu yere doğru giderken, zihni hâlâ karmakarışıkta. Kısa süre içinde ne çok şeyler olmuştu! Bundan sonra neler olacaktı, hangi olaylarla karşılaşacaktı?

İlk iş olarak, cesetleri birer birer sırtlayıp jandarmanın bindiği atın üzerine koydu ve kalın bir iple ikisini de sıkıca ata bağladı. Sonra, Yunan subayının atına bindi, diğer atın dizginlerini öbür elinde tutarak süratle oradan uzaklaştı.

Henüz hangi yolu takip edeceğinde tereddüt ediyordu. Aya Vasileyos istikametinde gitmek olmazdı. Onun için en emin yol, kuzey istikametinde, Karasuli'ye giden şose idi. Bundan iki ay önce, cephaneliği uçurdükten sonra bu yolu takip ederek çiftliğe döndüğü için, çok iyi biliyordu. Hattâ bu yolun onuncu kilometresinde, dere içinde öyle kuytu bir yer vardı ki, Ümit elbiselerini bile orada rahatlıkla değiştirmişti. Eğer oraya kadar görünmeden

gidebilirse, cesetleri saklayacak bir yer bulabilirdi.

Çiftlikten dışarı çıktıktan sonra kuzey istikametine saptı ve tarlalar içinden ilerlemeye başladı. Atı süratle sürmekten çekiniyordu. Çünkü, arkasından gelmekte olan atın üstündeki cesetler kayabilirdi.

Dereye gelince hemen atından indi. Vakit öğleye yaklaşıyordu ve güneş oldukça yükselmişti. Eğer biraz sonra buradan ayrılırsa, Karasuli'den akşamüstü kalkacak trene ancak yetişebilirdi.

Bir sigara yaktı. Hayatında bu derece zevkle, fakat aynı zamanda bu derece heyecanla sigara içmemişti.

Düşünüyordu. Eğer Karasuli'ye kadar kazasız belâsız gidebilirse, onda n sonra tehlike hemen hemen hiç kalmıyordu. Yanındaki Felemenkli topçu ustası olduğuna dair belgesi, hiçbir şüphe uyandırmayacak kadar mükemmel

187

tanzim edilmişti. Karasuli'ye varınca, bakkal Teodor'a uğrar, Liza'nın durumu hakkında bilgi alırdı.

B öyle düşünmek Ümit'i üzüntü ve tereddütlerinden* oldukça kurtarmıştı.

Evet, derhal harekete geçmeli ve atları derenin içine çektikten ve işini bitirdikten sonra yola çıkmalıydı.

Atların dizginlerinden tutarak kuytu yere indi. İkisini yanyana bağladı. S onra tabancasını çıkararak karşılarına geçti. Fakat birdenbire aklına, tabancada kurşun kalmamış olduğu geldi. Kendi şaşkınlığına kızdı. Peki şimdi ne yapacaktı? Atları buraya bağlarsa belki kaçabilirdi. Zaten yapacak başka bir çare de yoktu.

Evden çıkarken aldığı iplerden biri ile cesetleri atın üzerine bağlamıştı, diğeri yanında duruyordu. Hemen onu çıkardı ve ilk önce üzerinde cesetlerin bağlı olduğu atın ön ayaklarını sıkıca bağladı. Sonra öbür hayvanı bağlamaya gayret etti. Fakat at huysuzlanıyor, bir türlü bağlayamıyordu. Bu arada atın birkaç defa kişnemesi, Ümit'in işini iyice bozmuştu.

Nitekim çok geçmeden sesler duyuldu.

Ümit, hemen salkım söğütlerin arasına girdi.

İki Yunan köylüsü konuşuyordu:

— Sen de bir at kişnemesi duydun mu?

— Evet! Sanki şu derenin içinden geldi.

— İstersen aşağı inip bakalım.

— Bize ne canım?

— Yahu belki başıboş bir hayvandır. Yakalar, pazarda satarız.

— İşin mi yok Vangel...

Biraz sonra ayak sesleri uzaklaştı... Ümit, vartayı iyi atlatmıştı.

Beş dakika sonra saklandığı salkım söğütlerin altından çıkarak atların yanına gitti. Şu huysuz atın ayağını bağlayabilirse, büyük bir yükten kurtulacaktı.

Yavaş yavaş atı ürkütmeden yanına yaklaştı. Fakat hayvan yine huysuzluk ediyor ve ön ayaklarını havaya kaldırarak şahlanıyordu.

Ümit ne yapacağını şaşırılmıştı. Yelelerini okşayarak:

188

— Dur oğlum... Dur oğlum... diye askerlikten alıştığı bir lisanla hayvanı teskine çalışıyordu.

Nihayet hayvanın bir ayağını yakalamayı başarmıştı ki, at birdenbire şahlanarak bir çifte attı.

Yere yıkılan Ümit, uzun zaman kalkamadı. Sırtı ve bilhassa kolu dehşetli ağrıyordu. Sol kolunu hafif sıyırınca sızan kanlar toprağın üzerine damladı.

Ağır ağır doğruldu. Burada daha fazla kalmak tehlikeli idi. Huysuzlaşan atın dizginlerini yakalayarak ağaca sıkıca bağladı. Eğer at, dizginini koparıp kaçarlsa, işi talihe bırakmaktan başka çare kalmıyordu.

Son defa atlara ve bağlı cesetlere baktı. Karşısındaki manzara pek de hoş değildi. Hele, Yunan subayı ile jandarmanın kanlar içindeki başlan yürekler parçalayıcı idi. Fazla bakamadı ve sür'atle derenin içinden çıktı. Yürürken sırtındaki ağrı büsbütün artıyordu.

Bazan hendeklerin içinde saklanarak, bazan funda -Jıklarda gizlenerek bir hayli yol aldı.

Evvelce hiçbir yorgunluk duym adan geçtiği bu yollar, şimdi sanki bitmek bilmiyordu. Ah! Bir an önce Karasuli'ye ulaşabilseydi...

Güneş ufka yaklaştığı zaman, Ümit, artık son kuvvetini sarfetmekteydi. Hiçbir şey düşünemiyordu. Gözlerinin önünde yalnız, kendisini üzerine atacak bir yatağın îıyali vardı.

Ah, bitmez, tükenmez yollar! Sanki Ümit yürüdükçe, yeni tepeler, yeni tarlalar peydah oluyordu! Artık kolları cansız gibi sallanıyor, dizleri ikide bir bükülüyordu. Yürümek iyice azap vermeğe başlamıştı.

Karasuli'ye geldiği zaman, ortalık iyice kararmıştı. Ümit artık yürümüyor, duvarlara tutunarak zorlukla sürükleniyordu. Bakkal Teodor'un dükkânına girince yere yuvarlanmamak için kapıya zor tutundu. Parolayı bile güç- <lükle verebildi.

— Bir kibritiniz var mı efendim?

Sonra, oldu ğu yere yığılıp kaldı.

Teodor efendi, daha önce genç adamı gördüğü için,

189

onu tanımakta gecikmedi. Koşarak yerden kaldırdı ve zorla içeriye çekti.

Ümit, ertesi sabah gözlerini açtığı zaman, kendisin» küçük ve sıvaları nisbeten dökülmüş bir odanın içinde buldu. Doğrulamak istedi. Fakat kolunda

dehşetli bir ağrı vardı. Sırtı da hafif hafif zonkluyordu. Başını kaldırarak odaya bir göz gezdirdi. Evet, burasını tanıyordu. Esir Türk generali ile albayını kaçırdıktan sonra Karasuli'ye döndüğü zaman, Liza ile bu odada konuşmuştu. Demek ki şimdi, Bakkal Teodor efendinin dükkânının üstündeki odada bulunuyordu.

Acaba, dün akşam dükkâna gelip kendisini kaybettikten sonra, neler olmuştu? Herhalde bakkal, kendisini buraya getirmiş ve yatağa yatırmış olmalıydı. Kolu beyaz, temiz bir bezle sarılmıştı. Sırtında da yapışık bir şey vardı.

Birden aklına Liza geldi. Acaba sarışın kadın şu anda neredeydi ve ne yapmaktaydı? Herhalde gizli bir yerde saklanmış olmalıydı? Belki de bu civardaydı. Yunan subay ve jandarmasının kendisini arayıp da, Liza'yı serbest bırakması pek beklenemezdi.

Böyle üzüntülü düşünceler arasındayken merdivenlerden çıkan ayak sesleri duydu, biraz sonra da odanın kapısı açıldı.

Bakkal Teodor güler bir yüzle:

— Nasılsınız efendim? diye hatırımlı sordu.

— Teşekkür ederim, Teodor efendi! Hamdolsun iyiyim.

— Ağrılarınız biraz hafifledi mi?

— Çok şükür! Yalnız kolumu pek kımıldatamıyorum.

— İnşallah bir iki güne kadar o da geçer! Akşam sizi yatırdıktan sonra yaranıza merhem sürüp sardım. Bir doktora veya ezcaneye gitmekten çekindim. Çünkü Liza...

Ümit heyecanla sordu:

— Liza'dan haber aldınız mı? Bakkal başını önüne eğerek:

— Başına gelen felâketten haberiniz yok mu? diye söylendi.

— Hayır!

— Liza'yı yakaladılar!

Teodor bu nları söylerken üzüntülü bir hali vardı... Ümit kendini tutamayarak:

— Ne diyorsunuz? Yakaladılar mı? diye doğruldu.

— Maalesef evet!

— Yunan makamları mı, yoksa İngilizler mi?

— Yunanlılar. Şüphesiz işin içinde Entellicens Servisin parmağı var.

— Peki, yakalanmasına sebep ne?

— Doğrusu biz de anlayamadık orasını...

Ümit'in zihni karmakarışık olmuştu. Şimdiye kadar hiçbir felâket ve acı, kendisini bu derece yıkmamıştı.

— Şimdi tutuklu mu?

— Evet!

— Selanik'te mi yakalandı?

— Hayır. Selanik'ten buraya gelirken trende!

— Şimdi Selanik'te mi bulunuyor?

— Pek iyi bilemiyorum. Çünkü, bu haberi aldığım gün-denberi hiçbir ajanla konuşamadım.

— Bu felâket ne zaman oldu?

— İki gün önce...

— Demek ki Yunan subay ve jandarmasının beni aramasına sebep de bu?

Teodor heyecanla sordu:

— İzinizi kaybettirmeyi başarabildiniz herhalde?

— Başaramasaydım, burada bulunur muydum hiç, Teodor Efendi?

Teodor, delikanlının gözlerine bakıp güldü:

— Bari siz bana Teodor Efendi demeyiniz! Türk olduğumu ve uzun yıllardan beri burada casusluk yaptığımı biliyorsunuz! Asıl adım da Yusuf Kenan...

— Öyle, ama madem ki burada kimliğiniz bu! Genç adam güldü, sonra bakkalın gözlerine bakarak ilâve etti:

— Yerin kulağı vardır derler de...

— Orası öyle! Fakat bu ismi yıllardır işitmekten o

191

kadar bıkıp usandım ki! Savaş bitse de, vatana kavuş-sam!

Vatan sözü Ümit'i de hislendirmişti. Bakkal, delikanlının yanına oturarak:

— Bilseniz size ne kadar gıpta ediyorum! dedi.

— Niçin?

— Öyle ya! Burada faal bir rol oynuyorsunuz! İşleriniz bitince de vatana döneceksiniz! Ben öyle miyim ya? Bakkal Teodor Efendi adı altında kimbilir kaç yıl daha burada kalacağım?

— Siz de bu suretle vatanınıza hizmet etmiyor musunuz?

— Ediyorum, ama şu vatan hasreti olmasa! Siz belki uzun zamandan beri vatanınızdan ayrı bulunmadığınız için bu hasretin ne olduğunu bilmezsiniz. Siz de uzun zaman memleketin dışında kalırsanız o zaman anlarsınız!

— Hakkınız var Teodor Efendi!

— Hiç olmazsa bir defa bana Yusuf Kenan deyiniz. Ümit güldü:

— Hakkınız var, Yusuf Kenan Bey!

Bakkalın gözleri dolu dolu olmuştu. Gözlerini kırpıştırarak gülümsedi.

— Yanınızda fazla kalmam doğru olmaz, dedi. Belki bir müşteri gelir.

— Şüphesiz dostum!

— Bir şeye ihtiyacınız olursa bana seslenirsiniz.

— Teşekkür ederim.

— Şimdilik hoşça kalınız. İleride daha uzun boylu kokuşuruz.

Bakkal dışarı çıkınca, ümit uzun süre hiç kımıldamadan yattı. Gözlerinin önünde yalnız Liza'nın hayali vardı.

Evet Liza'nın, o fedakâr ve kahraman k adının hayali!...

IX

Ağustosun son günlerinde, Ümit, Felemenkli topçu ustası Gerard Bell adıyla Atina'ya geldiği ve Madam Zi-

192

net'in pansiyonuna vardığı zaman, Liza bir Yunan teğmeni ile iki süngülü askerın önünde Selanik askerî hapishanesine doğru ilerliyordu.

Hapishaneye varmak için tramvay yolundan geçmek gerekiyordu. Liza, başı açık ve dimdik olarak, metin adımlarla süngülü askerlerin hemen biraz önünden ilerlemekteydi.

Sağda solda biriken halk, Liza'nın muhafızlar arasında gidişini merakla izliyorlardı. Liza, gözlerini bir noktaya dikmiş, etrafta söylenenlere önem bile

vermiyordu; vatani uğruna ölüme giden bir kahraman hâli vardı.

Bundan bir hafta önce trenle, Selanik'ten Karasuli' -ye giderken, ansızın kompartımanına bir Yunan subayı ile süngülü asker ve sivil giyinmiş polis şefi girmişti. Subay, muzaffer bir tavır ile şöyle demişti:

— Sizi tevkif etmek için emir aldım. Derhal ilk istasyonda inecek ve benimle Merkez Komutanlığına gideceksiniz.

Böylece Liza, beş gün askerî makamlarda saatlerce sorguya çekildikten sonra şimdi hapis haneye gönderiliyordu.

Askerî hapis haneye girdiği zaman, yaşlı bir başçavuşla karşılaştı. Başçavuş, Liza'yı birkaç defa İngiliz, yahut Yunan subaylarıyla görmüştü. Bu defa karşısında, iki süngülü asker arasında bulunca ağzı açık kaldı. Evvelâ acıyarak Liza'ya baktı. Fakat sonra bu acımanın yerini, casuslara karşı duyulan kinin merhametsiz parıltısı aldı.

Demek ki İngiliz gazete muhabiri olarak herkesin tanıdığı ve peşinden koştuğu Liza, casustu ha!

Koc a bıyıklarını eliyle sıvazladıktan sonra önlerine düşerek demir kapıdan içeriye girdi.

Bir süre yürüdükten sonra, karanlık bir hücrenin önünde durdular. Liza içeriye girdi ve odanın demir kapısı sakırdarak kapandı. Biraz sonra da, boş koridorda, Liza'yı buraya getiren askerinin ayak sesleri boğula boğula uzaklaşıp gitti.

Liza, etrafına uzun uzun baktı ve bir ranzanın üstü -

193

F.: 13

ne atılmış ot minderden yapılan yatağın üzerine oturdu.

Artık casusluk hayatı bitmişti. Onu bekleyen tek şey bir idam mangasıydı.

Gözlerini kapadı.

Hazırol durumunda olan ökçeler takırdıyor ve sert bir ses yükseliyordu:

— Doldur kapa!

Silâhlar sakırdıyor, namlular hain bir göz gibi kendisine bakıyordu.

— Nişan al! Ve en sonra:

— Ateş!

Kurşunlan bekliyor du. Ne tuhaf, ölüm bir türlü gelmiyordu. Sonra gözlerini açıyor, etrafına bakıyor, karanlık hücrelerinde yapayalnız olduğunu görüyordu.

Ayağa kalkıp demir kapıya doğru yürüdü. Acaba asıl kimliği nasıl anlaşılmıştı? Bunu, bir türlü bulup çıkaramıyordu. Herhangi bir ipucu verdiğini, ya da, bir ihtiyatsızlık yaptığını hatırlayamıyordu. Şimdiye kadar hiç kimse de, yakalanmasının sebebini kendisine açıklamamıştı.

Koridorda, bir aşağı, bir yukarı dolaşan nöbetçinin ayak sesleri boğuk bir uğultu halinde kulağına geliyordu.

İçerisi oldukça karanlık ve rutubetli idi. Liza da yapayalnızdı. Hücrenin loşluğu içinde, karşısına dikilecek olan ölüm mangasının hayali hâlâ gözlerinin önünden gitmiyordu.

Ot yatağın üzerine kapandı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı.

E rtesi sabah, solgun bir güneşin ışığı, hücrenin küçük penceresinden sızarak Liza'nın yüzünü okşadı ve uyandırdı.

İlk önce nerede olduğunu hatırlayamadı. Fakat sonra, koridorda dolaşan nöbetçinin ayak seslerini işitince, hapisanede olduğunu anladı. O zaman, yeniden dehşet içinde kaldı. Yarım saat kadar ot yatağın içinde kıvılda-

194

dan yattı. Sonra kalkıp giyindi ve hücrenin duvarlarını şaşkın şaşkın seyretmeğe başladı.

Saatler geçiyor, kimse gelmiyordu. Öğle üzeri, koridordan birtakım ayak sesleri duyuldu. Biraz sonra asık suratlı bir er, hücrenin demir kapısı önüne geldi ve kapıyı açtıktan sonra, tahta masanın üstüne çinko kap içinde etli çorba ile bir dilim siyah ekmek bıraktı. Hiçbir şey söylemeden de paldır küldür kapıyı kapatıp gitti.

Liza , bu hasis ve tatsız yemeği, şuarsuz bir halde yedi. Bu durum, üç gün devam etti. Hiç kimse onunla konuşmuyor ve gardiyanlardan başkaları da yanına gelmiyordu. Bu yalnızlık günlerinde duyduğu yegâne ses ve gürültü, nöbetçilerin ayak sesleri ile nöbet değiştirirken konuştukları birkaç anlaşılmas kelime idi.

Sabahları kahvaltı olarak çay ve siyah ekmek, öğlenleri, içinde bir parça et bulunan çorba, akşamları da birkaç patatesin içinde yüzdüğü sulu bir yemek veriyorlardı. Gündüzleri ve geceleri her saat başında, hücrenin penceresi açılıyor ve bir çift göz kendisini yokluyordu.

Liza, artık hiçbir şey düşünemiyordu. Ölü gibi idi. geceleri karanlıkta yatağına uzanıyor, saat başlarında açılan demir pencerenin gürültüsünü ve fenerin içeriye uzanan sönük ışığını bekliyordu. İki yoklama arasında da, geçen uzun dakikaları ve meşum saatleri sayıyordu.

Verilen yemekler gittikçe bozuluyordu. Artık Liza kendisini açlığa, Yunanlılar da uykusuzluğa mahkûm etmişti. Birkaç gün sonra Liza bunun sebebini anlamıştı. Yunanlılar, uykusuzluk işkencesi yaparak söyletmeyi düşünmüşler ve böylece Liza'nın birkaç saat bile uyumasına engel olmaya çalışmışlardı.

Şimdi hücrenin önünde iki Yunan eri bekliyordu. Sık sık, sivil polisler ve subaylar geliyor, biri bağırıp çağırıyor, sonra bir başkası yılan ısılığına benzeyen seslerle Li-za'ya işkence yapıyordu. Akıllarınca Liza'nın ağzından lâf koparmaya çalışıyorlardı. Fakat Liza bir kelime dahi söylemiyordu. Yunanlıların bilhassa öğrenmek istedikleri, Ümit'in nerede olduğu idi. Delikanlının Yunan subay ve

195

jandarmasını öldürerek kaçması. Yunanlıları çileden çıkarmıştı.

Açlık, uykusuzluk ve Yunanlıların sonsuz işkencesi hep bir araya gelmişti. Fakat bu müthiş günlerde, Liza'-ya kuvvet veren bir şey vardı. Ümit'in kaçmış olması! Bunu, Yunan polis ve subaylarının sorguları sırasında öğrenmiş, tek teselliyi de bunda bulmuştu.

Bir gece, nöbetçilerin ikisi de görülmedi. Liza o gün bol bol uyudu ve nöbetçilerin gitmesinin, artık işkenceden vazgeçtiklerine hükmederek sevindi.

Fakat alda nmıştı.

Ertesi gün hücreesine bir kadın girdi. Bu, güzel bir İngiliz kadınıydı, fakat yüzünde şeytanî bir gülümseme vardı.

— Merkez komutanlığı size gardiyanlık etmek üzere beni gönderdi, dedi. Sizin için elimden geleni yapmaya hazırım. Size işkence yapan polis ve subayları tanıyorum. Çok müthiş adamlardır. Onlar hiçbir şeyden yılmaz. Bildiklerinizi mahrem olarak bana söyleyiniz. Önemli olanları gizler, polis memuruna, sizi başınıza belâ olmaktan kurtarmak için bazı önemsiz sözler söylerim. Esasen benim de, onlar üzerinde tesirim vardır.

Liza, kadının iki yüzlülüğünü hemen farketti. Çünkü karşısındaki güzel kadını, kendisini sorguya çeken Yunan subayı ile birkaç defa gördüğünü hatırlamıştı.

Nefretle başını sallayarak:

— Söyleyecek hiçbir şeyim yok! dedi.. Burada Yunanlılar, ya da İngilizler aleyhine çalışan hiçbir casus tanımıyorum. Onun için, bana işkence yapmakla bir şey öğrenmeleri imkânsızdır.

— Peki, Filip'i de tanı mıyorsunuz?

— Tanıyorum, fakat sadece bir İngiliz subayı olarak!

— Türkiye hesabına casusluk yaptığımı, daha açıkçası Türk casusu olduğunu bilmiyor muydunuz?

— Hayır!

Kadın, Liza'ya doğru eğilip kulağına şu sözleri fısıldadı:

196

— Bildiklerinizi bana söylediğinizde, derhal tahliye edileceğinizden haberiniz yok galiba?

Liza artık kızmıştı:

— Lütfen, Yunan subayı olan metresinizin yanına gidiniz ve ona kendisiyle cehennemde bile karşılaşsam bir tek kelime söylemeyeceğimi anlatınız! diye bağırdı.

Kadın kıpkırmızı kesildi. Sonra Liza'ya bakarak:

— Köpek! diye bağırdı. Başına gelecek cezadan kurtulamayacaksın! Bu cezaya da fazlasıyla müstahaksın!

Sözünü bitirince hücreden dışarıya çıktı ve nöbetçiye kapıyı sürmelemelerini emretti.

İşkence tekrar başlamıştı. Liza'ya engizisyon azabı çektiren sivil polisler ve subaylar, nöbetleşe yatağın kenarına oturup mütemadiyen, sualler sordular. Tabîî hiçbirine cevap alamadılar.

İki gün sonra Liza, Yunan askerî mahkemesinin bulunduğu Atina'daki askerî hapis haneye nakledildi.

Bu hapis hanede, her şey daha sıkıntı verici ve sıkıcı idi. Hücre sine girerken, Liza, ölüme bir adım daha yaklaştığını hissediyordu.

O gün, öğleden sonra bir İngiliz yüzbaşısı hücre sine girdi. Elinde bir sürü kâğıt vardı.

— Gelecek hafta askerî mahkemeye çıkarılacaksınız, dedi. Suçunuz yabancı bir devlet hesabına casusluk etmek ve bir Türk casus ile işbirliği yapmaktır.

Yüzbaşısı, daha sonra Liza'ya bir kâğıt uzattı. İngilizce yazılmış olan bu kâğıtta, Liza'nın iki Türk esirinin kaçırılmasında ve cephaneliğin infilâkında

parmağı olduğu yazılıyor ve İngiliz hava yüzbaşı Filip'in Türkiye hesabına casusluk ettiğini bildiği halde onunla ilişki kurduğu ilâve ediliyordu.

Liza, kâğıdı, okuyup bitirdikten sonra:

— Kimsiniz ve ne görevle geldiniz, sorabilir miyim? dedi.

— Ben Selanik'teki İngiliz Askerî Heyeti tarafından,

197

sizi müdafaa etmek için görevlendirildim. Bu dâva, İngiliz hükümetini yakinen ilgilendirmektedir. İngiliz hükümeti ve buradaki askerî heyet, yabancı bir devlet hesabına casusluk yaptığınıza kanaat getirmediği için beni yolladılar.

— Beni müdafaa edecek avukata ihtiyacım ydk yüzbaşım..

— Bana itimat ediniz! Belki de öyle sanıyorsunuz ki, bana söyleyeceğiniz ifşaatınızı, hemen gidip haber vereceğim. Bundan kat'iiyen endişe etmeyin. Böyle bir şey yapılmayacağına emin olabilirsiniz. Eğer beni istemezseniz size sivil bir avukat da bulabiliriz. Müdafaanızı o yapar.

— Teşekkür ederim. Askerî mahkemede nasıl hareket etmem gerektiğini çok iyi biliyorum. Üstelik, gerek sizin, gerek tutulacak sivil avukatın işime pek yarayacağını zannetmiyorum. Durumum açıktır! Gizli bir şeyim yoktur.

— Demek kendinizi bizzat müdafaa etmek istiyorsunuz?

— Hayır! Hiçbir şey söylemeyeceğim. Niyetim tek bir kelime konuşmamaktır.

— İngiliz hükümetinin hakkınızda samimi düşünmediğini mi sanıyorsunuz?

— Doğrusunu isterseniz evet! Çünkü gerek İngiliz hükümetinin, gerek Entelliçens Servis'in nasıl düşündüğünü çok iyi bilirim.

Yüzbaşı, Liza'nın gözlerine baktı:

— Entelliçens Servis'e yaptığınız hizmetleri işittim. Birçok İngiliz subayları

gibi, ben de sizin hakkınızda takdir hisleri beslemekteyim. Askerî mahkeme elbette bunu dikkate alacaktır. Ama, mahkemenin şefkatine fazla bel bağlamanız da doğru olmaz. Gerçeği sizden saklamak istemem. Aleyhinizdeki deliller sizi mahkûm ettirmeye yeterlidir.

— Olay hakkında hiçbir bilgiye sahip değilim. Aley-himdeki delillerin nasıl toplandığını da bilmiyorum.

— Öyle ise size anlatayım. Tevkifinize sebep olan olay şudur. Bir gün Yunan istihbaratına mensup bir ajan, sizi

198

Aya Vasileyos istasyonunda g örüyor. Esasen sizden şüphelenmektedir. Sizin bir fayton kiralayıp Aya Silyos'a hareket ettiğini farkedince, takip ediyor. Siz Mister Jorj'un çiftliğine gidiyor ve bir süre orada kalıyorsunuz. Ayrılırken İngiliz subaylarından Filip, sizi çiftliğin dış kapısına kadar geçiriyor. O sırada ağaçlar arasına gizlenmiş olan ajan, konuştuklarınızı işitiyor. Ve bindiğiniz trenin bitişiğindeki kompartımana oturuyor. Bir aralık ajan dışarı çıkıyor ve sizin de kompartımanı terketmenizi bekliyor. Çok geçmeden, sizde dışarı çıkıyorsunuz. Sizin koridordaki pencerenin önünde uzun zaman dalmanızdan ve uzakta görülen Aya Silyos'u seyretmenizden faydalanan ajan, derhal kompartımana giriyor ve çantanızı karıştırıyor. İçinde küçük bir kâğıttan başka bir şey bulamıyor. Bu kâğıtta şunlar yazılıdır: «Bank Ottoman (Osmanlı Bankası) üzerine namınıza gönderilen on bin drahmiyi alınız.» Ajan bunun bir kopyasını aldıktan sonra kâğıdı tekrar çantanıza koyuyor. Siz, Selanik'te trenden inerek parayı bankadan alıyorsunuz. Bu paranın Paris'ten Jak adında birinden gönderildiği tesbit ediliyor. Kötü bir şans eseri olarak bu parayı gönderdikten sonra Jak, Alman casusu olarak Paris'te yakalanmıştı. Bu husus tesbit edilince derhal tevkif edilmeniz emri veriliyor. Siz de Selanik'te parayı aldıktan bir süre sonra trenle Karasuli'ye giderken yakalanıyorsunuz. Öte yandan, o gün konuştuğunuz Filip'in yakalanması için bir Yunan subayı ile jandarması Aya Silyos'taki çiftliğe yollanıyor. Fakat gönderilen subay ve jandarma, ölü halde bir at üzerinde bağlanmış olarak bulunuyor. Bu, şüpheleri büsbütün artırıyor ve mahkemeniz için buraya gönderiliyorsunuz. Eğer o gün Filip'le neler konuştuğunuzu anlatırsanız ve aldığınız paranın nereden ve kim tarafından gönderildiğini söylerseniz, kurtulmak ihtimaliniz vardır.

— Bu paranın Paris'teki bir dostum tarafından yollandığını ve o gün Filip'e sadece bir dostluk ziyareti yaptığımı söylemişim. Başka söyleyecek bir şeyim yok.

— Madem ki kendinizi müdafaa etmemi istemiyorsu-

199

nuz, o halde gideyim. Fakat olabilir ya, şayet fikrinizi değiştirirseniz, her zaman emrinize hazırım.

— İlginize teşekkür ederim yüzbaşı.

— Ben sadece görevimi yapıyorum. Allah yardımcınız olsun!

Yüzbaşı, Liza'yı askerce selâmladıktan sonra gitti ve; nöbetçi de demir kapıyı kapattı. Uza, hücrelerinde yine yalnız kalmıştı.

Yarabbi, bu hücrelerine girip çıkanlar ne zaman bitip tükenecekti? Biraz önce yanında oturan ve gayet nazik konuşan İngiliz subayı, İngiliz Entellicens Servisi'ne mensup bir ajandan başka kimse değildi. Fakat ne yapsalar, İngilizler de, Yunanlılar da ağızından tek kelime alamayacaklardı. Çünkü yakalandığı zaman bildiklerini söyleyeni casus, vatanına, ya da çalıştığı millet hesabına en büyük hainliği yapmış olurdu. Liza, hiçbir zaman Alman İstihbarat şefi tarafından kendisine söylenen şu sözleri unutmamıştı:

«Sizler her şeyinizi veriyorsunuz! Ruhunuzu Tanrı'ya* kanınızı vatana!»

XI

Aynı gün, Atina'da Madam Zinet'in pansiyonunda, kolundaki yaranın tamamen geçmesi için tam bir hafta bekleyen Ümit, yanma vesikalarını alarak fabrikaya gitmişti.

Şu anda, kırk yıllık ahbabına rastlasa kimse onu tanıyamazdı. Çiftlikten ayrıldığındanberi kesilmeyen sakalları oldukça büyümüşü. O sabah Ümit, Atina'da bir berbere giderek yüzüne hafif bir topsakal şekli verdirmişti. Sonra pansiyona gelirken, çarşıdan numaralı bir gözlük almayı ihmal etmemişti. Bu topsakallı, bıyıklı ve gözlüklü ha'iyle gerçekten bir

Felemenkliye benziyordu.

Fabrikadaki müracaat odasında Giray'ı beklemesi uzun sürmedi. Bilhassa odada kimsenin bulunmayışı Ümit'i çok sevindirmişti.

Çok geçmeden içeriye, kendisi gibi topsakallı, fakat

200

biraz yaşlı ve saçları dökülmüş, kısa boylu bir adam girdi.

Ümit güler bir yüzle adama yaklaştı ve Liza'nın verdiği parolayı söyledi:

— Acaba Felemenkçe bilir misiniz?

Giray, Rumca söylenen parolayı işitince gözleri parladı.

— Rumcadan başka yalnız Türkçe bilirim!

Artık mesele kalmamıştı ve bundan sonra yapılacak işler pek basitti.

Giray, derhal Ümit'i fabrika müdürünün yanına götürdü. Evraklarını verdi. Ümit'ten önemle bahsederek, kendisini Felemenk, daha sonra Mançester fabrikalarında çalışırken tanıdığını, değerli bir topçu ustası olduğunu söyledi ve fabrikaya alınmasında büyük faydalar sağlanacağı sözlerine ekledi.

Esasen fabrikanın böyle bir ustaya şid detle ihtiyacı vardı. Teklifi derhal kabul edildi.

Ümit de, ertesi sabah işine başlamak üzere fabrikadan ayrıldı.

Ümit, kısa zamanda görevindeki işçilerle arkadaş olmakta gecikmedi. Bilhassa kendi kısmında çalışan Yorgi adında bir işçi ile sıkı sıkıya arkadaş olmuştu. Bu işçi, fabrikada yatıp kalkar ve çok az bir ücret karşılığında çalışırdı. Genellikle Ümit'e, yeni adı ile Gerard Bell'e dert yanardı. Adamın, Mora adasındaki Patras şehrinde ihtiyar bir annesi ile bir karısı vardı. Ailesi fakir olduğu için, onlara da para göndermek zorunda kalıyordu.

Ümit, kısa bir süre içinde Yorgi'nin bütün özelliklerini öğrenmişti. Hangi saatte geldiğini, nelere ihtiyacı olduğunu bir bir tesbit etti. Yorgi, fabrikada

yattığı için haftada bir gece de nöbetçi kalıyordu. Ümit bilhassa bunun üzerinde durdu. Çünkü, topun ve bazı askerî araçların plânlarını almak, gerekli fotoğrafları çekmek için içerde kimse olmamalıydı. Bir gece Yorgi'nin yerine fabrikada nöbetçi kalsa, ne mükemmel olurdu...

201

Yorgi'yi elde etmek yollarını aradı. İlk olarak, kendisine parasızlığından bahseden Yorgi'ye borç para verdi. Yorgi buna o kadar sevinmişti ki, az kalsın Ümit'in boynuna sarılacaktı.

— Sana çok minnettarım Gerard, dedi. Bilseniz bu ,para beni ne büyük güçlüklerden kurtardı. Dün karımın bir erkek çocuk dünyaya getirdiği haberini almıştım. Evde yiyecek namına bir şey yokmuş. Hattâ doğumunda bir ebe bile bulunamamış. Şimdi artık onlara bol para yollayabileceğim. Eğer izin almak mümkün olsaydı, oraya gider, bu vesile ile yeni doğan oğlumu da görürdüm.

Ümit tam fırsatını yakalamıştı.

— İzin talebinde bulundun mu Yorgi?

— Hayır!

— O halde bir defa teşebbüste bulunun. Belki izin verirler.

— Nazımı geçirecek kimse yok ki? Biliyorsun şefimiz Giray pek sert bir adamdır.

— Giray eski bir dostumdur. İstersen, iznin için söyleyeyim.

— Bakın, bu aklıma gelmemişti. Eğer Giray müsaade ederse mesele kalmaz. Yalnız, benim gece nöbetim ne olacak? Yarın gece nöbetim var.

— Canım, bunun da elbet kolayı bulunur.

— Nasıl?

— Meselâ, senin için bir gece nöbetçi kalabilirim.

— Şey, nasıl olur?

— Canım, bana itimadın yok mu?

— Olmaz olur mu Gerard? Elbette var.

— O halde düşünmeye sebep yok!

Ümit, bu mesele üzerinde fazla konuşmadı ve o gün Giray'ı تنها bir yerde bularak durumu anlattı. Yorgi'ye on gün izin almıştı. Mükemmel! Artık Ümit, iki gece fabrikada onun yerine nöbetçi kalabilecek ve işlerini rahat rahat görebilecekti.

Ümit, o gece sevincinden uyku uyuyamadı. Ertesi sabah fabrikaya gelince Yorgi'nin boş kalan yerine bakıp güldü ve daha büyük istekle işine sarıldı.

202

O gece fabrikada işinde, bir dakika bile durmadan çalıştı. Akşam yemeğini yemek için pansiyona gittiği zaman, Giray kendisini odasında bekliyordu.

— Hayrola? Ne var?

— Size kötü bir haber vereceğim. Ümit, birdenbire sarsıldı:

— Kötü bir haber mi?

Giray, yüzünü önüne eğerek, çok yavaş bir sesle cevap verdi:

— Liza, Atina'da. Yarın da askerî mahkemede yargılanacak.

— Demek ki Liza buraya getirildi? Acaba ona ne gibi yardımda bulunabiliriz?

— Buradaki görevinizi bitirmeden hiçbir şey yapamayız. En ufak bir dikkatsizlik, hem buradaki işinizi aksatır, hem de hepimizin mahvına sebep olur. Eğer siz fabrikayı uçuruncaya kadar Liza'ya bir şey olmazsa, o zaman bir çare bulmaya çalışacağız elbet!

— Liza'nın yakalanmasına sebep neymiş, onu öğrenebildiniz mi?

— Her şeyi bugün öğrendim. Liza, sizin bulunduğunuz çiftliğe gelirken takip edilmiş, aynı zamanda bankadan para aldığı tesbit edilmiş.

— Bank Ottoman'dan mı?

— Evet!

— Peki, beni ne diye aramışlar?

— Bir Yunan ajanı, sizi Liza ile çiftlikte konuşurken görmüş. Esasen son olaylar dolayısıyla sizden de şüphe-leniyorlarmış!

Ümit'in canı müthiş sıkılmıştı. Giray onu teselli etmeye çalıştı:

— Ya siz de yakalansaydınız? Allah'a dua ediniz ki, Yunanlıların elinden kurtulmak imkânını buldunuz.

— Orası öyle...

— Biliyorsunuz, bu akşam fabrikada önemli işleriniz var. Yanınıza magnezyumu almayı unutmayınız.

Giray, ayağa kalktı ve Ümit'e veda etti.

203

— Yarın, bu gece yapacağınız işler hakkında bana etraflı bilgi verirsiniz tabii...

— Elbette! Güle güle dostum!

Ümit, o gece fabrikada oldukça önemli işler başardı.

O kadar becerikli ve bilgili hareket ediyordu ki, yaptığı bütün işleri, günlerce talim ve tecrübe ettiği belli idi. Önce, fabrikada yapılan topların plânlarını ve bazı araçların resimlerini magnezyumla çekti. Bu işleri mükemmel başarmıştı, ama odanın içinde bir koku ve duman hasıl olmuştu. Her şeyi tekrar yeriiyerine koyduktan sonra odanın içindeki magnezyum kokusunu ve dumanı çıkarmak için pencereleri açtı. Nöbeti saat altıya kadar devam ettiği

için, o zamana kadar odadaki bütün koku ve dumanlar tamamen kaybolmuştu.

Saat altıda, küçük fotoğraf makinesini ceketinin gizli cebine ve çaldığı plân kopyalarını da ayakkabısının içine yerleştirdi.

Bölmenin dış tarafındaki kapıda bekleyen nöbetçi, bütün gece uyukladığı için, ne delikanlının içeride becerdiği işleri, ne de sabahleyin dışarı çıkışını duymamıştı bile. Yalnız fabrikanın dış kapıcısı, duvara dayanmış, yarı uykuda bekliyordu. Ümit, başıyla kapıcıyı selâmlayarak dışarı çıktı ve sür'atle kaldığı pansiyona döndü.

Odasının bir köşesindeki karanlık bölmede, kırmızı lâmbanın loşluğu içinde o gece çektiği fotoğrafların filmlerini banyo etti. Plânlar ve resimler çok güzel ve net çıkmıştı. Hepsinin de ikişer kopyasını yaptı; sonra filmleri bir ilâca batırarak jelatinlerini yoketti.

Resimleri ve birkaç plân kopyasını küçük bir teneke kutuya yerleştirdikten sonra sabahleyin evden çıktı ve büyük şose yolu takip ederek yürüdü.

İki kilometre kadar gitti. Şose yolun kenarında bir otomobil duruyordu. Bu otomobilin şoförü, bir bozukluğu tamirle meşguldü. Ümit, otomobile yaklaştı ve etrafta kimsenin bulunmadığına emin olunca, hemen içine atladı. Şoför, delikanlıyı görmüştü. Tamir işini bırakıp şoför mahal-

204

Jine geçti. Birkaç dakika içinde otomobil ok gibi yerinden fırladı.

İşler gerçekten mükemmel gidiyordu.

Otomobil, dört kilometre kadar yol aldıktan sonra durdu. Ümit'in bindiği etrafı kapalı otomobilden, oldukça yaşlı bir erkek indi. Bu erkek, gayet iyi giyinmişti. Kıır düşmüş saçları, topsakalı ve altın çerçeveli gözlüğü ile kibar bir adam intibasını uyandırıyordu.

Adam indikten sonra şoför de indi. Bir kelime bile söylemeden yerlerini değiştirdiler. Adam şoförün yerine oturmuş, şoför de otomobilin arkasına binmişti. Biraz sonra otomobil tekrar yola koyuldu.

Birkaç kilometre kadar gittikten sonra bir otelin önünde durdular. Genç bir adam, otelin bahçesinde gazete okuyordu. Fakat halinden birisini beklediği belli idi. Çok geçmeden saçlarına kır düşmüş topsakallı ve altın çerçeveli gözlüklü, kibar tavırlı adam, yanına yaklaştı. Gazete okumakta olan adam onu görünce:

— Nihayet gelebildiniz amcacığım, dedi. Ne iyi ettiniz! Bilseniz sizi gördüğüme ne kadar memnunum! Gelin daireme çıkalım.

Odaya girince adam telâşlı bir ifade ile:

— Her şey tamam mı? diye sordu. Kır saçlı, kibar adam gülümseyerek:

— İşler yolunda gitti, dedi. Hepsi bu teneke kutunun içinde.

Bu sözleri söyleyen şüphesiz Felemenkli topçu ustası Gerard Bell, yani Ümit idi. Karşısındaki adam da, Türk casusluk teşkilâtı memurlarından K- 366 rumuzlu ajan idi.

K -366:

— Demek ki, şimdi yalnız fabrikayı uçurmamız kaldı, dedi.

— Evet dostum.

— Bir aksilik çıkmazsa, gelecek hafta fabrrka havaya uçmuş olaoak!

İkisi de birbirlerinin yüzüne bakıp gülüştüler. Biraz sonra, otelin merdivenlerinden inerlerken elinde «gazete bulunan adam:

205

— Yazık ki burada fazla kalmıyorsunuz amcacığım, diyordu. Bir hafta daha otelde yalnız kalmaktan bilseniz ne kadar sıkılacağım!

XII

O saatlerde Liza da, Atina'da askerî mahkemenin karşısına çıkmaya hazırlanıyordu.

Saat ona doğru hücrenin önündeki koridorun taşlan üzerinde ayak sesleri işitildi ve biraz sonra kapı açıldı.

Hazırol durumunda olan bir Yunan teğmeni ve arkasında dört süngülü asker içeri girdiler.

Teğmen selâm verdikten sonra Liza'ya sordu :

— Hazır mısınız madam?

— Evet.

Liza dışarı çıktı. Askerler sarışın kadına dikkatle bakıyorlardı. Onların gözünde Liza, yakayı elevermiş bir casus kadındı ve zamanı gelince, bu kadına tüfeklerini çevirecek, kalbine nişan alarak, onu yere

yuvarlayacaklardı.

Teğmenin sesi tekrar duyuldu:

— Sağa dön!

Dört asker birden sağa döndüler. Bunu ikinci bir emir takip etti:

— Rahat!

Böyle zamanlarda en küçük şeyler b ile insana önemli geliyordu. Şu, uzakta, bir fabrika bacasından kıvrıla kıvrıla çıkan bir duman, göç etmeye hazırlanan leyleklerin gagalarından çıkardığı takırdılar, bir kuş sesi, bir tren düdüğü, sanki Liza'yı hayata Çağırıyordu. Fakat, bu zindandan ve süngülerin arasından hangi hayata çıkabilirdi?

Büyük bir kapıdan içeriye girince, Liza, kendisini yüksek bir yerde sıralanmış büyük rütbeli Yunan subaylarının karşısında buldu. Bunlardan birisi ortada ve daha yüksekçe bir yerde oturuyordu. Sağ ve sol yanında iki subay vardı. Bir subay da ayrı bir yerde bulunmaktay-

206

di. Bu herhalde savcı olacaktı. Hepsinin de önünde dosyalar duruyordu.

Liza içeriye girince, hâkimleri gözden geçirdi. Başkanlık yerinde bulunan hâkim, albay rütbesini taşıyordu. Diğerleri binbaşı ve yüzbaşı rütbesini taşıyan genç subaylardı.

Artık mahkeme başlıyordu.

Sol tarafta bulunan, savcı olduğu anlaşılan yüzbaşı rütbeli subay ayağa kalktı ve uzun bir iddianame okudu. Savcının yüzünde heyecandan eser yoktu. Gayet soğuktu ve merhametsiz bir adam olduğu, ilk bakışta anlaşılıyordu. Büyük bir ustalıkla Liza'nın aleyhinde topladığı delilleri bir bir sayıp döktü.

— Bu genç kadın, görevini, İngiliz casusluğu kisvesine bürünerek gayet kurnazca yapmıştır. Şeytanea plânlarını daha iyi tatbik edebilmek için İngiltere'ye giderek Entellieens Servis'e girmiş, sonra kendisini buraya yollat-mayı başarmıştır. Burada gerek Yunan hükümetine, gerek İngiliz askerî makamlarına gösterdiği yakınlık ve Entellieens Servis'e yolladığı, aslında hiçbir değeri olmayan haberler, gizli emellerini saklamak için ona güzel bir kalkan teşkil ediyordu. Askerî esrar peşinde koşan güzel, cazibeli ve zeki bir kadın için, bundan daha iyi bir plân olabilir mi? Bu genç kadının, en tehlikeli Alman casuslarından birisi olduğuna ve savaşın ilk

günündenberi, belki de daha önceden, casusluk yaptığına şüphe yoktur. Ka-rasuli'deki cephaneliği havaya uçuran hiç şüphe yok ki kendisidir. Bu suretle birçok erin ölmesine ve milyonlarca drahminin kaybına sebep olmuştur. İnfilâktan bir gece önce, barakaların yanında bir erkekle sevişmekte olan kadının sarı saçlı olmasına dikkatinizi çekerim. Esasen, Selanik'te Paris'ten kendisine yollanan parayı alması, bu paranın da, o günlerde yakalanan Alman casusluk teşkilâtı şeflerinden birisi tarafından gönderilmiş olması, meseleyi tamamen aydınlatmaktadır. Liza,

yakalandığı andan bugüne kadar, gerek emniyette, gerek hapisanede iken hiçbir söz söylememek, hiçbir kâğıt imzalamamak için kendisine Paris'ten para gönderen adamın sadece ismini

207

verip, kim olduğunu bildirmemek suretiyle büyük bir zekâ ve şeytanet göstermiştir. O, huzurunuzda, ağzını açmayacak ve hiçbir şey

söylemeyecek, ama biz vesikalarla onun casus olduğunu ispat edeceğiz. Dünya savaş içinde bulunmakta, memleketimiz de tehlikeli imtihanlar geçirmektedir. Liza'nın Almanlar hesabına casusluk yaptığı sabittir. Askerî

ceza kanununa göre idam cezasına çarptırılmasını talep ederim.

Savcı sustuğu zaman, koca salonda çıt yoktu.

Liza karşısında bulunan dört subayın yüzüne bir bir baktı. Hepsinin de çehresi asıktı.

Mahkeme Başkanı, önündeki kâğıtları karıştırdıktan sonra Liza'ya döndü:

— Madam Liza! Aleyhinde çok ciddî ithamlar var. Bunlara ne cevap vereceksiniz?

Liza, bütün mahkeme boyunca Yunanca konuşmamaya karar vermişti. Onun için İngilizce cevap verdi:

— Daha önce de söylemişim. Savcının ithamlarıyla hiçbir ilgim yok. Söyledikleri bir hayalden ibarettir.

Mahkeme Başkanı, bir süre önündeki dosya ile meşgul olduktan sonra başını kaldırarak:

— Tanıkları dinleyeceğiz.

Liza, merakla Mahkeme Başkanının yüzüne baktı. Acaba bu tanıklar kimlerdi?

Biraz sonra Başkanın sesi duyuldu.

— Drago Andrejev!

Bu, Liza'yı çiftliğe kadar takip eden ve Yunan hükümetine ihbarı yapan ajandı.

Biraz sonra içeri girdi ve hâkimler heyetinin önüne gelerek başıyla selâm verdi.

Başkan, kimliğini tesbit etti ve Liza'nın tevkifine ait bilgiyi bütün tafsilatıyla anlatmasını söyledi.

Orta boylu, mavi gözlü ve zeki bakışlı olan Drago Andrejev, gayet sakin bir

sesle anlattı:

— Yunanistan'dan Türkiye'ye ve Almanya'ya bazı askerî haberlerin sızmakta olduğunun öğrenilmesi ve cephaneliğin havaya uçurulması ile iki Türk subayının kaçırılması, dikkatimizi çekmişti. Haftalarca devam eden ça-

208

alışma sonunda, bazı ipuçları ele geçirdim. Bu arada Ka-rasuli'nin takriben 30 kilometre kadar ilerisinde bulunan ve haber alıp verme görevini yapan bir kulübe keşfettim. Bir gece kulübeye bir gölge yaklaştı. Öğrendiğim parolayı verdikten sonra içeri girdim. Takip ettiğim gölge yoktu, fakat birçok şifreli haberler ele geçirmiştik. Sonradan bu Alman ajanını yakaladık. Fakat ajan itirafta bulunmaktan kaçındı ve bir şey söylemedi. Şifreler halledildiği zaman, birçok haberlerin «A-33» rumuzunu taşıdığını gördük. Evvelâ bu şifreleri, düşman olduğu bizce bilinen başka bir kadının yazdığını zannettik. Bu kadın bir süredenberi ortadan kaybolmuştu, fakat düşman casuslarının sicilleriyle ilgili dosyalarımızda, isminin yanında '«tehlikeli» kaydı vardı. «A- 33»ün Anna Morlay olup olmadığını anlamak için aynı şifre ile itinalı surette uydurulmuş sahte şifreler gönderdik. Bu sayede «A-33»ün Anna olmadığı kanaatına vardık. Ondan sonra Anna hakkındaki dosyayı tetkik ettim. Evrak arasında bu kadınla birlikte çalışan diğer bir Alman casusunu bulmaya çalışıyordum. Nihayet raporların birisinde «Liza» isminde bir kadının Yunanistan'da bulunduğu dair bazı sonuçlar çıkardım. Liza, servisimizce, bir İngiliz casusu olarak biliniyor ve tanınıyordu. Fakat doğrusu, onun Almanlar hesabına da casusluk yaptığına dair elimizde hiçbir delil yoktu. Diğer taraftan, İngiliz makamları ve hatta buradaki İngiliz Askerî Heyeti, Liza'nın lehinde konuşuyordu. Kendisinden ilk defa şüphe eden İngiliz Askerî Heyeti Başkanı Albay Forsayt olmuştur. Bir gün Karasuli'deki cephaneliğin uçurulduğunu haber alınca, derhal oraya gittim. Tahkikata başladım ve bu arada o gece infilâktan birkaç gece önce nöbetçi er bana, barakaların bulunduğu yerde bir erkekle bir kadını sevişirken gördüğünü, karanlıkta yüzlerini iyice seçemediğini, fakat kadının sarı saçlı olduğunu ifade etti. Cephanelikteki infilâk, muazzam bir yangına sebep olmuş ve olayın sebebini tahkike memur komisyon pek çok çalıştığı halde, infilâkın neden ileri geldiğine bir türlü mantıklı bir neden bulamamıştı. Erin söylediğine göre, barakaların bulunduğu yerde, hastahane binası için

209

yapılmış olan uzunca bir lâğım dehlizi vardı.

Drago Andrejev bir süre sustu, sonra biraz daha yüksek sesle konuşmasına devam etti:

— Hemen lâğımın bulunduğu yere giderek yerinde tetkikat yaptım. Hattâ lâğımın içine girerek beş-on metre kadar gittim. Lâğımın içindeki toz, toprak ve çamurların üstünde birçok ayak izleri vardı. Bu ayak izlerini inceden inceye tetkik edince, buralarda bir kadınla bir erkeğin dolaşmış ve hayli işler görmüş olduğunu anladım ve aramalarıma devam ettim. Aradan iki ay geçmiş, hâlâ kat'î bir delil bulamamıştım. Bir gün Aya Vasileyos'ta iken Liza'yı gördüm. İlk aklıma gelen şey, onun ayakkabısına bakmak oldu. İşte o zaman hayret etmekten kendimi alamadım. Yürürken istasyonun tozlu yolunda bıraktığı izler, cephanelikte gördüğüm ayak izlerinin hemen hemen aynı idi. Derhal kendisini takip ettim ve çiftliğe kadar gittim. Dönüşte bir adamla konuştu. Yürürken trenine bindi. Ben de aynı kompartımana oturdum ve bir aralık onun dışarı çıkmasından istifade ederek çantasını alıp açtığım zaman bir şifreli kâğıtla karşılaştım. Şifreyi çözmekte güçlük çekmedim; çünkü daha önce de böyle birkaç şifre elimize geçmişti. Bu şifrede, Bank Ottoman üzerine gönderilen on bin drahminin alınması bildiriliyordu. Tren Selânik'e gelince Liza indi ve doğruca bankaya giderek namına gönderilen parayı aldı. Derhal şeflerime durumu bildirdim. Bu paranın, Paris'te yakalanan bir Alman casusu tarafından gönderildiği tesbit edilerek Liza tevkif edildi.

Drago Andrejev'in sözleri burada bitmişti. Mahkeme Başkanı bir noktaya işaret ederek sordu:

— Peki, çiftlikten ayrılırken, Liza'nın, Filip adındaki adamla neler konuştuğunu işittiniz mi?

— Evet, işittim.

— O halde duyduklarınızı söyleyiniz!

Drago bir an te reddüt etti. Yüzündeki ifadeden yalan söyleyeceği belli idi.

— Buradaki işlerini başardıktan sonra yakında vatanı olan Almanya'ya

memleketlerde devam edeceğini söyledi. Başkan bunun üzerine Liza'ya söndü:

— Şahit Drago Andrejev'in bu sözlerine bir diyeceğiniz var mı?

Liza ayağa kalktı ve sinirli bir sesle:

— Evet, sadece yalan söylüyor, diyeceğim. Ben o gün Filip'le asla böyle şeyler konuşmadım ve vatanım

olan Almanya'ya döneceğimden bahsetmedim. Zira benim vatanım Almanya değil Hollanda'dır.

Bundan sonra, Liza'yı trende tevkif eden Yunan subayının ifadesi dinlendi. Bu subayın söyledikleri, sadece yakalanışı ile ilgiliydi. İfadesi zapta geçtikten sonra içeriye bir kadın şahit alındı. Bu hapishanede iken Liza'ya "gardiyanlık için geldiğini söyleyen ve ağzından bir söz koparamayınca «Köpek» diye bağırarak, uzaklaşan kadındı. Joan adındaki bu İngiliz kadını, Liza hakkında ağzına gelenleri söylüyor ve bu arada bir hayli iftiralarda bulunuyordu. Kadının anlattıklarına göre, Liza mükemmel bir Alman casusu idi ve hüccresine gardiyanlık etmek göreviyle gönderildiği zaman kendisine bütün gerçeği itiraf etmiş ve Almanların maaşlı casusu olduğunu söylemişti.

Kadının konuşması bittikten sonra. Mahkeme Başkanı tekrar Liza 'ya döndü ve ne diyeceğini sordu.

Liza artık kendisini tutamamıştı:

— Eğer gerçekten âdil hâkimlerseniz, bu kadının beni birtakım itiraflarda bulunmak için hapishanedeki hüccreme kimler tarafından gönderildiğini sormalısınız. Ham-dolsun, bugüne kadar hiçbir kimseye içimi dökmüş değilim.

Başkan kaşlarını çattı. İngiliz kadınının yüzü renkten renge giriyor ve arasıra büyük bir kinle Liza'ya bakıyordu. Liza, bu kadına dikkatle bakarken bir zamanlar onun Albay Forsayt'ın da metresliğini yapmış olduğunu hatırladı. Herhalde yaşlı albay, bir otel odasında başına gelenleri ve Liza'nın

kendisini yere yuvarlayıp kaçtığıının intikamını bu kadın vasıtasıyla almak istiyordu.

Şüphesiz, Askerî Mahkeme, bu kadının sözlerine Li -za'dan çok itimat edecekti. Böyle tutulmuş ve kendisine

211

öğretilmiş birtakım insanların karşısında bulunmak, Liza' -nın bütün cesaretini kırmış ve genç kadını büsbütün ümitsizliğe düşürmüştü. Yunanlılar, Liza'nın casusluğunu kat'î delillerle ispat edemeyeceklerini anlayınca böyle birtakım önceden tertip edilmiş usullere başvurmuşlardı. Başkan, Liza'ya dönerek sordu:

— Bu tanıkların ifadelerine karşı başka söyleyeceğiniz var mı?

Liza, Mahkeme Başkanının yüzüne dikkatle baktı. Sonra bakışlarını diğer subayların yüzlerinde gezdirdi. O zaman gördü ki, mahkeme heyetini teşkil eden subayların yüzlerinde, vahşi ve merhametsiz bir kin vardı. Hiçbir şey söylememek hususundaki kat'î kararına rağmen, bilhassa İngiliz kadının bu derece yalan şahitliği karşısında, perişan yüreğinden kopup gelen bir nefretle, söylemekten kendisini alamadı.

Boğazından bir met dalgası gibi çıkan heyecanlı bir sesle:

— Söylemem neye yarar? dedi. Beni mahkûm etmek için savcının tertip ettiği deliller ile az önce dinlediğiniz iğrenç kadının iftirası kâfi değil mi size? Ben daha bu salona ayak basmadan, hakkımdaki kararın çoktan verilmiş olduğunu ve bu mahkemenin muhteşem bir komedyadan ibaret

bulduğunu biliyordum. Eğer beni ezmek ve öldürmekle itilâf devletlerini yeneceğinizi sanıyorsanız aldanıyorsunuz. Askerî

Mahkemenin vereceği hüküm, şüphesiz bir mezarda cereyan etmiş gibi gizli tutulacaktır. Fakat sanmayınız ki, ölümüm kimsenin dikkatini çekmeden, önemsiz bir olay gibi geçip gidecektir. Evet, yarın sabah güneşin doğacağı nasıl muhakkaksa, beni kurşuna dizmekle yapacağınız kanlı cinayetin başınıza belâ getireceği de muhakkaktır.

Liza sustuğu zaman Askerî Mahkeme allak bullak olmuştu. Salondaki subayların her biri ayrı ayrı duydukları hiddeti belirten sesler çıkarıyorlardı.

Başkan, oturduğu iskemleden kalkarken celsenin tatil edildiğini söyledi ve süratle salondan dışarı çıktı. Bunu diğer hâkimler ve en geride savcı takip etti.

212

Çok geçmeden içeri giren askerler Liza'nın kollarından yakalayarak vahşi bir hareketle ittiler ve âdeta sürükler gibi salondan dışarıya çıkardılar.

XIII

Liza hapishanedeki hücrelerine girdiği zaman kendisini, askerlerle birlikte getiren teğmen:

— Delilik ettiniz, dedi. Her şeyi itiraf edecek ve sonra da Askerî Mahkemenin merhametine sığınacaktınız.

Liza acı acı güldü:

— Merhamet dilenmek için Askerî Mahkemenin ayaklarına kapanmak, öyle mi?

Teğmen ve askerler uzaklaştıktan sonra, başını demir kapıya dayadı. Şimdi yine, hücresinin, artık pek iyi tanıdığı ve alıştığı dört duvarı arasındaydı. Kendisini idam mangası ile karşı karşıya getirecek olan birkaç kısa ve sert kelimeyi bekliyordu.

Mahkeme kararını bildireceği güne kadar geçirdiği saatler, hayatının en azaplı anları oldu. Ölüm kararını beklemek kadar müthiş bir işkence var mıydı?

Zindanın, kalın demir parmaklıkları arasında her sabah doğan güneşe ve uzaktan bir parçası gözüken gökyüzüne bakıyor, kendi kendine:

— Belki kırk sekiz saatlik ömrüm kaldı, yarın sabahtan sonra da ancak yirmi dört saat yaşayabilirim, diye söylenyordu.

Zaman zaman, bütün hayatı gözlerinin önünde canlanıyordu. Kendisinin ölümünden belki annesinin ve babasının haberi olmayacaktı. Fakat Ümit herhalde işitecek, kendisi için üzüntü ve acı duyacaktı. Yakalanmasına

sebepe de biraz Ümit idi: Çiftliğe sırf Ümit'i son defa görmek üzere gitmişti. Yoksa pekâlâ bir ajan ile haber yollayabilirdi.

Bazan Allah'ın karşısında dua ediyor ve o müthiş dakikada kendisine kuvvet vermesi için yalvarıyordu. Bazan da Jandark'ı (Jeanne d'Arc) düşünüyordu. O kahraman kız, ıstıraba nasıl tahammül etmiş, alevler içinde yanarken ne büyük bir metanet göstermişti! Bunu düşün-

213

mek, cesaretini arttırıyordu. O zaman yatağının üzerine kapanıyor, şimdi toprak olan o kahraman kızın ruhundan, geçireceği büyük ve sonuncu imtihana tahammül edecek kuvvet ve cesareti vermesini diliyordu.

Nihayet, üçüncü gün, hücrelerine bir Yunan subayı girdi ve sahte bir nezaketle Liza'yı selâmladıktan sonra:

— Askerî Mahkemenin hakkınızda verdiği kararı dinlemek için hazırlanınız, dedi.

Sonra birkaç adım gerileyerek ilâve etti:

— Cesur ve metin olunuz!

Liza, hiçbir cevap vermedi. O, hayatını kurtarmak için endişe ve korku içinde çırpınan bir kadın hiçbir zaman olmamıştı zaten.

Askerlerin önünde yürüdü. Sonra Askerî Mahkemenin salonuna metin adımlarla girdi:

Geçen defaki yerine oturdu. Karşısında yine aynı hâkimler heyeti vardı. Liza, onlara bir rüyada imiş gibi bakarken arkasında, sert bir emir duyuldu.

— Hazır ol!...

Sarışın kadın başını yan tarafa çevirdi. Belki yarın sabah kendisini kurşuna dizecek olan manga, biraz sonra okunacak olan idam kararını selâmlamaya hazırlanıyordu.

Liza kendi kendine:

— Beni öldürmek için bu ne tören! diye mırıldandı. Mahkeme Başkanı, ağır ağır yerinden kalktı. Elinde

bir kâğıt tutuyordu. Liza'ya bakarak:

— Şimdi Askerî Mahkemenin hakkınızda verdiği kararı okuyacağım, dedi.

Sonra mahkeme kararını okumaya başladı. Liza söylenenleri ayakta dimdik durarak, başı yukarda hareketsiz dinledi. Gözleri hiddetle parıldıyordu.

Hükmün sonunda Başkan sözlerini şöyle bitirdi:

— Askerî Mahkeme, casusluk suçunuzu sabit gördüğünden, kurşuna dizilmek suretiyle idam edilmenize karar vermiştir.

Liza, hiçbir üzüntü eseri göstermiyordu. Sanki idam hükmünü dinleyen kendisi değildi.

214

Arkasında durmakta olan askerlerin Liza'yı kanlar içinde yere serece k olan tüfekleri birden sakırdadı ve selâm durumuna geçti.

Liza bu şakırdıyı duyunca nefretle omuzlarını silkti ve dudaklarında acı bir gülüşle, hâkimler heyetini uzun uzun süzdü. Sonra metin adımlarla manganın önüne geçerek hücreğine doğru yürümeğe başladı.

Arkasından yine gür bir ses yükseldi:

— Silâh omuza!

— Sağa dön!

— İleri marş!

Yürüdüler... En önde giden Liza'da, muzaffer bir kumandan hâli vardı. Gözleri bir noktada, dudakları sımsıkı kapalı, yüzünde en ufak bir acı ifadesi yoktu, bir çeşit duygusuzluk içindeydi.

Hücre sine girince kapı yine büyük bir gürültü ile kapandı.

XIV

17 Eylül gecesi, Ümit, nöbetçi olarak kaldığı fabrikaya saatli bombayı yerleştirirken, Atina Askerî Hapishanesinde de, Liza'nın idamı için gereken son hazırlıklar yapılıyordu.

Serin bir Eylül gecesiydi. Gece yarısını ancak iki saat geçmişti.

Hapishanenin kapısında bir kamyon beklemekteydi. Bu, Liza'nın ölüsünü kaldıracak araba idi.

Hapishane komutanlığının odasında binbaşı rütbeli bir Yunan subayı sinirli sinirli dolaşıyordu. Saatine baktıktan sonra zile bastı ve odaya giren yüzbaşıya:

— Vakit geldi, hücre sine girip uyandırın, dedi.

— Başüstüne binbaşım!

Yüzbaşı, bir rahip ve iki rahibe ile Liza'nın hücre sine girdiği zaman, gene kadın her şeyden habersiz uyuyor, balmumu halini almış olan yüzünü lâmbanın titrek ışığı aydınlatıyordu.

Yüzbaşı, kolundan tutarak Liza'yı uyandırdı. Liza, sıç -

215

rayarak gözlerini açtı ve bir şey söylemek istedi. Sonra kalkıp yatağın içine oturdu. Etrafına şaşkın şaşkın bakıyor, sert, fakat heyecanlı bir sesle kendisini teselliye çalışan yüzbaşıyı dinliyordu:

— Sakin olunuz! Metanetinizi kaybetmeyiniz! Hepimiz bir gün oraya gideceğiz!

O sırada rahip ve rahibeler dua ediyorlardı. Odanın loşluğu içinde, iki gözün parıltısından başka bir şey görünmüyordu. Liza'nın güzel ve sihirli gözlerinin parıltısı...

Yanına gelen ve kendisine cesaret vermek isteyen rahibelere:

— Korkmuyorum hemşirelerim... Ölüme cesaretle gideceğim, diye cevap verdi.

Rahibelerden biri, t eskin edici bir ilâç vermek istedi. Liza:

— Teşekkür ederim, dedi. Görüyorsunuz ki, buna ihtiyacım yok.

Sonra ayağa kalktı. Giyinirken, yüzbaşı ve rahip hücreden dışarıya çıkmıştı, iki rahibe, giyinmesine yardım ettiler.

Giyinmesi bitince Liza, rahip le görüşmek istediğini söyledi. Biraz sonra rahip içeri girerek diğerleri hücreden çıktılar.

Liza, rahibin karşısında diz çökerek uzun süre dua etti. Rahip de duasını bitirdiği zaman, Liza'nın yüzünde hafif bir ıslaklık vardı. Genç kadın, idam kararı verildiğin-denberi ilk defa ağlamıştı.

Rahip, hücrenin kapısına giderek yüzbaşmayı davet etti. Biraz sonra yüzbaşı içeri girdi ve Liza'ya yaklaşıarak sordu:

— Hazır mısınız?

Liza, heyecanına hâkim olarak cevap verdi:

— Evet! Yüzbaşı yavaşça:

— O halde çıkabiliriz, dedi.

Liza, hiçbir yere tutunmadan dimdik, gözleri bir noktada, mağrur bir tavırla yürüdü ve hücrelerinden çıktı. Onu, yüzbaşı, rahip ve rahibeler takip ediyordu.

216

Hapishanenin avlusuna geldikleri zaman, soğuk bir rüzgâr Liza'nın yüzüne çarptı.

Liza, bir an bile sendelemeyen hayret edilecek bir soğukkanlılıkla

yürümesine devam etti. Gökyüzü yıldızlarla doluydu. Henüz ufukta bir aydınlık görünmüyordu. Çok uzaktan bir tren düdüğü sesi gelmekteydi.

Biraz daha ilerleyince, ayakta durmak ta olan bir manga ve onun hemen on, onbeş metre önünde bir direk, hayal meyal seçildi. Liza bunları görünce hafifçe sarardı. Şüphesiz bu askerler ölüm mangası, bu direk de ölüm direği idi.

Manganın yanına gelince Liza durdu. Arkasından gelmekte olan iki rahibe ağlaşıyordu. Liza onlara yaklaştı ve sakin bir sesle:

— Neden ağlıyorsunuz sevgili hemşirelerim? dedi. Bakınız, ben ağlıyor muyum? Yaşadığım sürece çok gezdim, çok dolaşım. Şimdi son yolculuğa çıkıyorum ve artık dönmeyeceğim. Hem, ölümden niçin korkmalı? Biraz sonra, bütün acılardan, ıstıraplardan kurtulmuş olacağım.

Bu sırada yüzbaşı yanına geldi.

— Söyleyecek bir şeyiniz varsa, not alacağım madam!

Acı bir tebessüm, Liza'nın solgun yüzünde zehirli bir rüzgâr gibi dolaştı:

— Size mi? Hayır, söyleyecek hiçbir sözüm yok! Sonra rahibe döndü:

— Aziz pederim. Size artık veda edebilirim. Rahiple kucaklaştılar.

Etrafta, hemen hemen kimsecikler yoktu. Bir manga asker, rahip, rahibeler, yüzbaşı, mangaya kumanda edecek olan bir teğmen ve az önce gelen hapisane komutanı olan binbaşı ile bir doktor!...

Artık son saniyeler gelmişti.

İki asker, Liza'nın yanına gelerek onu, direğe doğru yürüttüler.

Liza, o kadar korkusuz, o kadar iradesine hâkimdi ki, bulunduğu yerden küçük direğe kadar hiç aksamadan ve titremeden yürüdü.

217

Yüzbaşı önüne geldi ve idam kararını okudu:

— Casusluk suçundan dolayı Madam Liza, Atina Askerî Mahkemesinin kararı ile kurşuna dizilmek suretiyle idama mahkûm edilmiştir.

Kararın okunması bitince yüzbaşı sordu:

— Söyleyecek bir sözünüz var mı Madam? Liza, «hayır» anlamında başını salladı.

Bundan sonra yüzbaşı cebinden bir mendille kalın bir bez çıkardı ve bunlarla Liza'nın gözlerini, ellerini bağlamak istedi.

Liza, sinirli ve kat'î bir sesle:

— Lüzum yok, istemem! dedi.

O esnada, rahip, Liza ile manganın arasında duruyor ve genç kadının, ölüm manganını görmesine engel olarak dua ediyordu. Liza da son duasını yaptı.

Rahip çekilince, idam müfrezesinin komutanı olan teğmen, kılıcını havaya kaldırdı ve birbiri arkasına sert kumanda verdi:

— Hazır ol!

— Doldur kapa!

Liza, hafifçe tebessüm etti.

Gözlerinin önünde Paul'ün ve Ümit'in hayalleri titreşiyordu. Bu, hayalinde canlandırdığı sevgililerine son tebessümü idi. Gözlerini kapamış, başını hafifçe sol tarafa çevirmişti.

Gökte pırıldaşıp duran yıldızlar, ona son ışıklarını yolluyor, hafif hafif esen seher rüzgârı, Liza'nın güzel ve altın sarısı saçlarını son defa okşuyordu.

Teğmen, kılıcını şiddetle indirirken bağırdı:

— Ateş!

On tüfek birden patladı ve Liza, olduğu yere yıkıldı. Vücudunda ne bir titreme, ne bir hareket, hiçbir şey yoktu. Kalbine isabet eden iki kurşun derhal ölümüne sebep olmuştu. Ebedî karanlığın hududuna eğilmiş olan başı kan içindeydi.

O sırada, sanki bir mucize oldu. Liz a'yı bu hayattan ebediyen uzaklaştıran silâh seslerine cevap vermek ister

218

gibi, şehrin beş kilometre ilerisindeki askerî fabrikanın bulunduğu yerden müthiş bir infilâk sesi duyuldu.

Askerî fabrika bir anda havaya uçmuş ve şehri büyük bir ateş kap lamıştı.

Ümit, Liza'yı ölümden kurtaramamıştı, ama onun intikamını bu suretle almıştı.

XV

Gece yarısını bir saat geçe, genç bir adam, Aya Sil -yos çiftliğine doğru ağır ağır ilerliyordu.

Mehtaplı ve sakin bir Eylül geoesiydi. Çok uzaklardan. Ağustos böceklerinin sesleri geliyor, arasıra gece 'kuşlarının ötüşü işitiliyordu.

Ümit, çiftliğe giden bu ağaçlıklı yoldan birçok defalar gelip gitmiş, fakat hiçbirinde, kalbinde bu derece ağır bir sızı hissetmemişti.

Acaba bu saatte Izabel ne yapıyordu? He rhalde uy-kusundaydı, belki de mutlu rüyalar görüyordu. Ümit ise, ona veda etmeye, bir daha ebediyen görmemek üzere ayrılmaya gidiyordu.

Şu uzakta, mehtabın ışığı altında pırıl pırıl parıldayan Lakanda gölünde, az mı anıları gizliydi? Gölün sol sahilindeki salkım söğütlerin bulunduğu köşede, bir zamanlar aşkları dile gelmişti.

Yolun yansına kadar gayet ihtiyatlı ilerlediği ve bir pusuya düşmekten çekindiği halde, çiftliğe yaklaşınca her şeyi unutmuştu. Sanki her adım atışta, bütün tehlikelerden uzaklaşıyor ve Izabel'in görünmez, gizli

cazibesine kapılıyordu.

Halbuki çok iyi biliyordu ki, birkaç saat sonra bu cazibenin tesirinden ebediyen uzaklaşacak ve bu toprakları bir daha görmemek üzere terkedecekti!

Bu çiftlik ve bu yerler, bir zamanlar, aşkının ve mutluluğunun mabedi olmuştu. Evet! Aşkının, büyük bir ruh mücadelesinden sonra yenemediği aşkının mabedi!

Kapıyı çalarken elinin titrediğini kendisi de hissediyordu. Acaba kapıyı Misis Roza mı, yoksa Izabel mi aç-

219

çaktı? Belki de yeni aldıkları uşak, ya da bir başkası çıkacaktı karşısına... Gerçekten bu ihtimali hiç düşünmemişti. Bu derece ihtiyatsız hareket etmiş olmasına kızdı.

Sofadan ayak sesleri gelince, hemen geri çekildi. Fakat merdivenlerden inenin, çıkardığı sesteki ve yürüyüşünden bir kadın olduğunu anlayarak biraz ferahladı.

Kapı açılmadan önce içerden bir kadın sesi yükseldi.

— Kim o?

Ümit, sesin sahibini tanımıştı. Bu, Misis Roza idi. Yavaş bir sesle:

— Ben Filip, diye cevap verdi.

Biraz sonra kapı ağır ağır açıldı ve karanlıkta Misis Roza'nın solgun yüzü bir hayalet gibi göründü.

— Oh! Siz misiniz Filip? Hemen içeri girin... Belki gören olur.

Ümit içeri girince sordu:

— Evi gözetliyorlar mı yoksa?

— Yakın zamana kadar devriyeler geziyordu. Fakat bilinmez ki!

— Haklısınız Misis Roza!

Bir süre sükût oldu. İkisi de ne konuşacağını bilemiyordu. Misis Roza, delikanlının gözlerine bakarak:

— Yukarı çıkmaz mısınız? dedi.

Ümit, aevap vermeden merdivenlere doğru yürüdü.

Misis Roza'nın elinde tuttuğu şamdanın ışığı, sofanın duvarlarında titreşiyor ve garip hayaller meydana getiriyordu. Evin içinde sanki ölüm sessizliği vardı.

Oturma odasına girince, Misis Roza, masanın üzerinde bulunan büyük lâmbayı yoktu.

— Şöyle divana oturunuz!

Ümit yine cevap vermeden divana oturdu. Dikkatli dikkatli etrafını süzüyor, sanki odanın içinde bir şeyin değişip değişmediğine bakıyordu.

Misis Roza, delikanlının gözlerine bakarak âdeta korka korka sordu:

— Nasılsınız?

— İyiyim Misis Roza, ya siz?

— İyi olmaya çalışıyorum, ama mümkün olmuyor!

220

Ümit «neden» diye sormadı. Çünkü sebebini çok iyi biliyordu. Kısa bir sükût oldu. Sanki ikisi de konuşmaktan, hattâ birbirlerine bakmaktan korkuyordu. Zavallı Misis Roza bir ay içinde ne kadar değişmişti!

— Sizi vatanınıza döndü zannediyorduk!

Ümit, Misis Roza'nın bu sözlerini işitince bir rüyadan uyanır gibi oldu. Sakin

olmaya gayret ederek:——

— Ancak Şimdi dönebiliyorum, diye cevap verdi. Bu gerçeği tahmin etmekle beraber Ümit'in ağzından

işitmek, Misis Roza'ya dehşet v ermiŐti.

— Demek ki dönüyorsunuz artık! Diye acı bir sesle söylendi.

Zavallı kadının düşüncelerinin altüst olduğu, yüzündeki ifadeden belliydi. Şimdiye kadar umutsuz da olsa, büyük bir heyecanla dönmesini ve Izabel'e yeni bir ümit ışığı vermesini beklemiŐti. Halbuki Ümit, son hançeri indirip gidiyordu!

Misis Roza'nın dudaklarından hiç istemediği bir söz

fırladı:

— Zavallı Izabel!

Bu seste ne büyük anne Şefkati, ne büyük kalp ağrısı gizliydi, ümit güçlkle:

— Izabei nasıl? diye sordu. Misis Roza a0ı bir sesle:

— Ne halde olduğunu tahmin edersiniz, dedi. Sonra, delikanlının gözlerinin içine bakarak ilâve etti:

— Her gün biraz daha zayıflıyor, biraz daha eriyor. Ümit, bu sözleri işitince yıkılır gibi oldu ve hiç cevap

vermedi. Misis Roza:

— SusuŐunuzun sebebini anlıyorum oğlum, dedi. Ne yapalım, kader böyle imiş!

— Beni anlayacağınızı ümit ederim Misis Roza. Emin olun ki, buradan ayrıldığım ve sizi çiftlikte yalnız bıraktığım andanberi, günlerimi kendi kendime verdiğim bu teselli ile geçirdim. Vatanıma dönmeden önee de son bir defa sizi ziyaret etmek istedim. Beni buraya kadar sürükleyen kuvvet,

emin olun ki, yalnız Izabel olmuş olsay-

221

di, ona bir veda mektubu yazmak suretiyle de son görevimi yapmış ve beni affetmesini bu şekilde istemiş olurdum. Her şeyden önce, savaştığımız, düşmanı olduğunuz bir memleketin casusuyum..

Ümit gerisini söyleyemedi. Sesine hâkim olan acı ve heyecan, konuşmasına engel oluyordu.

Misis Roza, zaptedemediği gözyaşlarını Ümit'ten gizlemeye çalışarak:

— Sizi anlıyorum evlâdım, dedi. Gözyaşlarımı görüp de, evimize çöken felâkete sizin sebep olduğunuzu sanmayın. Bunda, sadece kaderin payı vardır ve bu gözyaşları da talihin sebepsiz cezasına karşı dökülen hüsrânın ifadesidir. Bir ana kalbinin ne olduğunu benim kadar bilemezsiniz. Hayatta yegâne tesellisi olan Izabel'i yetiştirmek için bütün uykularını, zevklerini feda eden bir anne için, şimdi içinde bulunduğum durum çok acıdır. O ölürse, o da elimden uçup giderse, söyleyin ben ne yaparım. Hangi mutluluğu görmek için yaşama kuvvetini bulurum kendimde?

Misis Roza, son kelimelerini o kadar acı bir tonla söylemişti ki, Ümit bu sözlerin karşısında ezildiğini hissetti. Misis Roza'nın, vaktiyle o kadar hayat ve neşe dolu sesindeki bu ağırlık, ıstırabını çok açık bir şekilde anlatıyor ve kalbindeki analık şefkatinin hudutsuz acıları, gözlerinden okunuyordu.

— Ama neye yarar? diye sözlerine devam etti. Hiç kimsenin kaderin okuna karşı kalkanı yok!

Ümit, başını kaldırıp sordu:

— Şimdi nasıl? Eski hastalığı nüksetmedi ya?

— Büsbütün başka bir hâl aldı oğlum. O kadar ıstıraba

alışmış bir halde ki? Şimdi herhalde uyuyordun Sizden rica ederim, onu birdenbire uyandırmayın...
Sonra heyecanından ölür...

Ümit, bu sözler karşısında âdeta bir darbe yemiş gibi sersemlemişti. Misis. Roza:

— Haydi, yanına gidiniz oğlum, dedi. Herhalde çok kalacak değilsiniz?

— Evet Misis Roza! Gün ağarmadan gitmem gerek.

222

— O halde, son vedanızı yapınız. Yalnız onun kalbini incitmemeğe çalışırız. İzabel, çok hassas, çok ince kalp-^lidir. Onu iyi ve tatlı sözlerle avutunuz. Ona yaşama kuvveti verebilerseniz, beni de yaşatmış olacaksınız.

— İzin verirseniz, son defa ellerinizden öpeyim.

— Güle güle oğlum! Allah yolunu açık etsin!

Ümit, Misis Roza'nın elini öptükten sonra odadan bir gölge gibi çıktı, sofayı sessizce geçerek İzabel'in yattığı odanın kapısını ağır ağır açtı. İçeri girdi ve kapıyı hiç gürültü etmeden kapattı. İzabel'in yattığı karyolanın başucunda bulunan pencere açıktı ve içeriye ayın ışıkları giriyordu. Hafif esen rüzgârdan tül perdeler dalgalanıyor, odaya esrarlı bir hâl veriyordu.

Cok yavaş adımlarla karyolaya yaklaştı. İzabel'in aldığı nefes sesleri iyice işitiliyordu. Karyolanın başucuna gelince durdu ve eğilerek yüzüne baktı. Ne tuhaf! Sanki onu dün görmüş gibiydi! Yüzüne düşen ay ışığı, İzabel'i dantelâ dalgaları ve tüller arasına gizlenmiş bir meleğe -benziyordu. Gözleri kapalıydı ve kirpiklerinin yüzüne düşen gölgesinin cazip bir hâli vardı. Çehresinin en güzel hatlarını teşkil eden dudakları ve alını, mutlulukla acıları bir arada topluyordu. Yüzünün hafif sarı rengine rağmen, öyle tatlı bir uyuyuşu vardı ki, küçük çocukların sevimliliğini taşıyordu...

İzabel'in başucunda bulunan komedinin üzerinde bir şamdan duruyordu. Fakat Ümit, bu şamdanı yakmaya ihtiyaç duymadı. Ayın ışığı bütün odayı aydınlatıyordu: Gökyüzü bir yıldız tarlası halindeydi. Rüzgârın uzaktaki tepelerden ve bahçelerden getirdiği koku, odanın içine kadar geliyordu.

İzabel'i uyandırmamaya gayret ederek, yatağın bir ucuna oturdu ve uzun uzun sevgilisinin yüzüne baktı. Evet, ona bakmak, ona saatlerce bakıp, duyduğu, sonsuz özlemi gidermek istiyordu!

Yüzünün yan kısmını kaplayan yorganı eliyle çekerken» İzabel uyanıverdi.

Ümit'i başucunda görünce ilk önce korku ile doğrul -

2 23

«du. Fakat sonra, ay ışığında iyice farkedilen yüzünü ve .gözlerini görünce, tanıdı ve büyük bir sevinçle:

— Ooohh... Sen misin? dedi. Ümit, gayet yavaş bir sesle:

— Benim canım, diye cevap verdi. Zavallı Izabel, gördüklerine inanamıyordu.

— Sen misin? Gerçekten sen misin?. Yoksa gördüğüm, bir hayal mi?

— Hayır sevgilim, gerçek!

İzabel doğrularak ellerini genç adama doğru uzattı. Yüzünde hâlâ gördüklerine ve işittiklerine inanmak iste-jneyen acı bir ifade vardı. Demek ki, sevdiği erkek, kalbinin eşi, karşısındaydı ve bunlar bir rüya değildi! Ay Yo rabbi! Bu mümkün müydü? Bunun imkânı var mıydı hiç? Sevgilisi vatanına dönmemiş miydi? Kendisini ebediyen »bırakıp gitmemiş miydi?

Ağlayarak sevgilisinin göğsüne kapandı:

— Sevgilim! Sevgilim! Bir daha ayrılmamak için geldin, değil mi? Artık benden hiç ayrılmayacaksınız!

Ümit, ona verecek cevap bulamıyor, sadece güzel başını ve mehtabın altında bir dalga gibi göğsünü kaplayan saçlarını okşuyordu.

İzabel, o kadar katılırçasına ağlıyordu ki, Ümit' in teselli için söylediği birkaç kelimedenden ibaret söz, zavallı kızın kulaklarına bile girmiyordu.

— Ağlama İzabel! Kendini üzme yavrum? Sakin ol!

— Söyle, niçin geldin? Ebediyen benden ayrılmamak için mi, yoksa veda etmeye mi? Eğer vedaya geldiysen söyleme, yalvarırım söyleme. Çok fena olurum... Belki heyecanımdan kalbim durur...

İzabel artık, Ümit'e «Filip» diye hitap etmiyordu. Başını kaldırıp Ümit'in gözlerine baktı. Çok acı bir .sesle:

— Evet, anlıyorum, gideceksin, diye ilâve etti. Bunu söylerken yıkılır gibi oldu ve başı tekrar sevdiği adamın göğsüne düştü.

Bir süre sustu. Elini kalbinin üzerine koyarak:

— Kalbim ne kadar hızlı çarpıyor! dedi. Sanki çatla-

224

yacak... Bilmezsin, seni ne kadar bekledim. Bir daha göremeyeceğim diye o kadar korkmuştum ki!

Parlak ve hafif ıslak gözlerini Ümit'e çevirerek sordu:

— Artık buralarını, çiftliği sevmiyor musun?

— Sevmez olur muyum hiç İzabel?

— O halde niçin bırakıp gittin Filip?

— Biliyorsun, mecburdum.

İzabel, ellerini genç adamın saçlarına götürerek okşadı:

— Evet, gerçekleri biliyorum... Bildiğim halde sana az önce Filip diye hitap ettim değil mi sevgilim? Çünkü asıl adını öğrenemedim. Fakat ne çıkar?

— Asıl adı gizlememe artık neden kalmadı. İsmim Ümit...

— Ümit mi? Şey... Sen benim kalbimde, daima sevgilim olarak kalacaksın. Şu anda tehlike içinde olduğun halde, beni araman karşısında kendimi âdeta küçülmüş hissediyorum. Oh, benim asil erkeğim! Bu sözü bugüne kadar kaç defa söylemek istemiştım. Ne dersin Ümit, sen gittikten ve beni ebediyen terkettikten sonra, tekrar hayata, harikulade güzelliklerle dolu olan hayata dönmem mümkün mü? Sensiz bu çiftlik, bu yerler, hattâ bu dünya bana o kadar meş'um gelecek ki!

— Sensiz! diye tekrar etti.

Bu söz, Ümit'e dehşet verdi. Bir türlü cevap veremiyordu. Vatanına gideceğine dair bir kelime söylememiş olduğu halde İzabel, her şeyi anlamış, bakışlarından her şeyi sezmişti.

İzabel, acı bir sesle:

— Eski günlerimizin bir tekini yaşamak için bu anda hayatımın on yılını seve seve verirdim, diye ilâve etti. Seni görmek, sana bir daha kavuşmak için yaşamak istiyorum. Fakat bundan sonra hangi şey bana yaşamak kuvvetini verecek? Az öncesine kadar her türlü acıya alışmıştım. Fakat şimdi, seni tekrar gördükten sonra, ayrılığın zehrine nasıl boyun eğeceğim?

İzabel'in sesindeki muhteşem ahenk, acı bir hayat

225

F. : 15

mücadelesini ve emeline kavuşmamış gerçek bir aşkın acılarını ne güzel ifade ediyordu!

Genç kız, kollarını sevdiği adamın boynuna doladı ve' onu kendisine doğru çekti. Sesinde bir titreyiş vardı.

— İnsan, ayrılığa alışmak için ne çok acı çekiyor!

İzabel'in acısı dinmiş gibiydi. Artık konuşmuyordu. Çok uzaklardan, bütün gece boyunca öten ağustos böceklerinin sesleri geliyor ve rüzgârın tesiriyle hafif hafif sallanan ağaçların mırıltıları, İzabel'in serçe kuşu gibi çırpınan kalbine ürperti veriyordu.

Fecir yeni yeni başlıyordu.

Ümit, hafifçe doğrularak pencereden dışarıya baktı. Ay batmak üzereydi ve edaya son ışıklarını gönderiyordu. Beraber geçirecek ancak yarım saatleri kalmıştı.

Izabel hafif bir sesle:

— Bana biraz vatanından bahsetsene Ümit! dedi. Izabel, artık sevgilisinin hakikî adını biliyor ve ona kendi adıyla hitap etmekten büyük bir zevk duyuyordu. Ümit çok yavaş bir sesle cevap verdi:

— Benim vatanım Türkiye, ülkelerin en güzelidir.

Orada, insanın kederi sevincine döner. Yaşlı, fakat melek gibi bir annem ve çok temiz kalpli bir kızkardeşim vardır. Yuvamızın mutluluğu için saçlarını süpürge etmiş olan annem, altın gibi bir kalbe sahiptir.

— Ya baban ümit?

— Babam çok küçükken ölmüş Izabel.

— Anneni sözlerinle çok sevdim. Onu görmek ve tanımak isterdim. İsmi ne annenin?

— Şahende. Gerçekten o kadar güzelmiş ki İzabel! Şimdi saçları ağarmış, yaşlılık kalbindeki sevgi ve şefkati büsbütün çoğaltmıştır. Daima güler yüzlüdür ve üzüntülü olduğu zamanlarda bile mutlu görünür.

— Senin burada olduğunu ve gerçek görevini biliyor mu?

— Hayır İzabel! Cephede döğüştüğümü sanıyor. Ufukta hafif bir parıltı vardı. Uzakta görünen Lakan-
da gölünü ka playan sis dağılıyor, canlanıyordu. Sisin çe-

226

kilişiyle parıldayan göl, bakışları kendisine çekiyor, uçsuz bucaksız bir güzellik taşıyordu. İzabel büyük bir heyecanla:

— Son anlarının geldiğini gözlerinden anlıyorum Ümit, dedi. Burada birlikte geçirdiğimiz günler ruhumda ölmez ve silinmez izler bıraktı. Beni o kadar mutlu ettin ki Ümit, şimdi duyduklarımı anlatmaktan âcizim. Ama şunu söylemeye cür'et edeceğim, bana verdiğin bu büyük mutluluğun en güzel

yerinde, beni bırakıp gidiyorsun! Gerçi bunda senin kabahatin yok! Her şeyden önce vatanının malısın! Bunu düşünerek teselli duyabiliyorum ve seni sevdiğimden dolayı asla pişmanlık duymuyorum. Muhakkak ki, az sonra, yanımdan ayrılınca, bu havayı seninle birlikte teneffüs etmenin ne demek olduğunu daha iyi anlayacağım. Belki ilk anlarda çok acı çekeceğim. Sensiz yaşamak bana çok ağır gelecek. Fakat herhalde yaşayacağım Ümit. Senin de, orada, bir başka ülkede yaşadığını düşünerek avunacağım.

Ümit ağır ağır doğrularak yataktan kalktı ve saatine bakara k:

— Güneş neredeyse doğacak, diye mırıldandı.

O zaman genç kız, gözyaşlarını tutamayarak doğruldu ve sevgilisinin ellerinden tuttu. Sanki onu bırakmak istemiyor, bileklerinden kuvvetle yapışıyordu.

— Şunu unutma ki Ümit, geçecek her gün, aşkımın hâtıralarını kalbimde bir kat daha derinleştirecektir.

Ümit, genç kızın buz gibi ellerinden tutarak:

— Beni affet! dedi.

Eğildi ve İzabel'i son defa öptükten sonra çok hafif bir sesle ilâve etti:

— Allahısmarladık!

— Güle güle Ümit! Yolun dçık olsun!

Ümit, İzabel'e son defa baktı. Odanın içine giren seher rüzgârı, İzabel'in saçlarını uçuruyor ve ıslak yüzünün bir kısmını kapatıyordu. Ümit son defa, İzabel'in menekşe renkli gözlerinde, îri iki gözyaşının yanağına süzül- düğünü gördü.

İzabel kollar ını uzattı.

227

Heyhat! Karnında, kendisinden bir varlık taşıdığını bile bilmeyen sevgilisi kaybolmuştu!

İnfilâk eden ve infilâkıyla birlikte sonsuzluğa uzaklaşan aşkının, şu kâbuslu hâtırasından başka ne kalmıştı? Hiç, hiçbir şey...

Ağır ağır yata ğından kalktı ve pencerenin önüne geldi.

Güneş, yeni bir hayata daha doğuyor, doğa yavaş yavaş aydınlanıyordu. Sanki hiçbir şey olmamış gibi gökyüzü gülümsemekteydi!

İzabel, uzaktaki ağaçların arasında bir gölge gibi gittikçe kendisinden uzaklaşan Ümit'in arkasından:

— Vatanına güle güle git sevgilim! diye mırıldandı.

— Ben seni affettim! Fakat ruhlar asıl gökyüzünde affedilir. Bir gün benim ruhum da benliğimden çıkıp gökyüzüne gittiği zaman, herhalde Allah da seni affedecektir!

228

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

«Kim bu cennet vatanın ağruna olmaz ki feda. Şüheda fişkırarak, toprağı sıksan şüheda!»

Mehmet AKİF I

Galiçya, Kafkasya, Sina, Çanakkale ve Irak cephelerinde, Ümit'in ve binlerce Mehmetçiğin yarattığı şahikalar tablosu, kaderin kötü sonucuna boyun eğdi, ama Türk ruhu ve Türk kuvveti asla yenilmedi ve ölmedi.

Ümit ve binlerce Mehmetçik, savaş boyunca cephelerde destanlar yaratırken, cephe gerisinde de, sırtlarında mermi yaşayan annelerin, ninelerin yarattığı kahramanlık tabloları bir âbide gibi yükseldi.

Sevr muahedesi imzalanmış, fakat Türk ruhu, Mustafa Kemal'in komutası altında yeniden hakkına ve özgürlüğüne kavuşmak için mücadeleye atılmak olanağını bulmuştu.

Böylece kahramanımız, İstiklâl Savaşı'nda tekrar silâha sarılan İzmir'in,

Manisa'nın ve Ödemiş'in efeleri başında çeteci Ümit olarak, daha sonra Sakarya'da ve Başkumandanlık Meydan Muharebesi'nde Tabur Komutanı Binbaşı Ümit olarak, her zaman vatan için yılmadan, kahramanca çarpıştı.

Türk ruhunun bir destanı olan «İstiklâl Marşı», 1 Mart 1921 günü, Büyük Millet Meclisi'nde okunurken ve coşkun

229

bir heyecan içinde dinlenirken, sanki binlerce Mehmetçiğin ruhu ve Ümit'in kahramanlığı dile gelmişti.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım, Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım! Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner aşarım. Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garbın âfâkmı sarmışsa çelik zırhlı duvar; Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var. Ulusum, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar. «Medeniyet» dediğin tek dişi kalmış vanavar.

Aradan sekiz yıl geçmişti.

1923 yılının 30 Ağustos sabahıydı.

İstanbul'da, Taksim Talimhanesi'nde bir bölük kadar asker, üç safta dizilmişti.

Sağ tarafta büyük bir kalabalık vardı. Bu kalabalığın arasında, beyaz saçları, eefa çekmiş yüzüne asil bir anlam veren bir kadın, durmadan gözlerinin yaşını mendiliyle silmeye çalışıyor, göğsünün içinde kalbine sığmayan sevinç dalgası, dakikalar ilerledikçe kabarıp taşıyordu. Yanında temiz, fakat sade giyinmiş, bir genç kız vardı.

Genç kız k endisini tutamıyarak sordu:

— Ağabeyim ne zaman gözükecek anne?

— Herhalde şimdi gelir kızım.

Çok geçmeden, yarbay üniformalı, uzun boylu, geniş omuzlu bir subay,

sert adımlarla Türk bayrağının dalgalanmakta olduğu direğe doğru ilerledi.

Kalabalık arasındaki ak saçlı anne, gözlerindeki yaşları artık tutamıyordu. Qok iyi hatırlıyordu; bundan yıllarca önee, şimdi Alay Komutanının önüne doğru dimdik ve sert adımlarla ilerlemekte olan oğlu, harp okulunda kılıç kuşanırken de aynı mutluluğu hissetmişti. O zaman da böyle, boğazını hiçkırıklar tıkamış ve'etrafındakilere aynı şeyi söylemek istemişti:

230

— Görüyor musunuz? Şu uzun boylu, geniş omuzlu, dik göğüslü, yakışıklı erkek, benim oğlumdur! Onu ban büyüttüm. Onu bu boya ben getirdim. Onda, yalnız, vatanın hakkı vardır. Sevgime, ona aşıladığım vatan sevgisinden başka bir sevgi karıştırmadım.

Yanında duran kızının gözleri de, gökte gülen Ağustos güneşi kadar sıeak ve gök renginden daha çok parıltılı idi.

Az sonra Alay Komutanının gür sesi duyuldu.

— Sayın misafirlerimiz, kıymetli arkadaşlarım. Bugün buraya ne maksatla toplandığımızı hepimiz biliyorsunuz. Törene başlamadan önce size birkaç kelime söylemek isterim. Biraz sonra kendisine madalya verilecek olan Yarbay Ümit, vatanımızın yetiştirdiği ender kahraman evlâtlardan birisidir. Ülkemizin özgürlüğü böyle binlerce kahraman subay ve yüz binlerce Mehmetçiğin kanı pahasına elde edilmiştir. Gerek cephede, gerek düşmanın tâ içlerinde başardığı görevler ve gösterdiği kahramanlıklarla Yarbay Ümit ve onun şimdi aramızda bulunmayan arkadaşları, yalnız düşmanı değil, milletimizin kötü talihini de yenmekte büyük rol

oynamışlardır. Bugün vatanımız zafer şenlikleri içinde Türkiye'nin kurtuluşunu kutlarken, kendisine ordumuzun verdiği madalyayı takmak için burada toplanmış bulunuyoruz. Adını tarihin iftihar sayfalarına geçiren kahramanlıklarını tebrik etmekle hepimizin hislerine tercüman olduğuma eminim. Şimdi Türk milleti adına, madalyayı kendisine takıyorum.

Albay sözlerinin sonunda kutudan bir madalya çıkararak Ümit'in sol göğsü üzerine taktı.

— Tebrik ederim Yarbay Ümit.

Daha sonra İstiklâl Marşı çalındı ve kışlanın içinde bulunan herkes selâm durdu.

Ümit, pırıl pırıl parıldayan üniforması ve göğsündeki madalya ile dimdik selâma dururken, öbür tarafta kalabalığın arasındaki ak saçlı anne de, hâlâ gözyaşlarını tutamıyordu. Yanında duran kızı Gülsüm'ün, göğsüne sığ-

231

mayan iftihar duygusu ve kardeş sevgisi, bütün varlığını kaplıyor, yüzü heyecandan ve sevinçten kızarıyordu.

Törenden sonra Ümit, annesinin yanına gitti. Elinden öptükten sonra, kendisini gözyaşları içinde tebrik eden fedakâr ve asil annesini göğsüne bastırarak:

— Benim biricik, fedakâr anneciğim! diye mırıldandı. Ben değil, asıl sen tebrik edilmeye değer bir kadınsın. Çünkü beni yetiştiren, bu yaşa getiren sensin! Bana vatarv sevgisini aşılaman sensin! Bana her şeyini verdin... Benim ise bütün bunlara karşılık olarak sana bir şey verebileceğim tek şey, kendimim.

Sonra kızkardeşine sarıldı:

— Sana da temiz ve mert bir yüzbaşı arkadaşımın nişan yüzüğünü versem, memnun olur musun Gülsüm?

Üçü de tatlı tatlı gülümsedi. Özellikle Şahende hanımın mutluluğu hudutsuzdu. Şimdiye kadar oğlu evlenmemişi ve her nedense evlenmek istemiyordu.

Fakat artık kızının mutlu luğunu görebilecekti. Çünkü evlâdının kuracağı şen yuvaya yıllar geçtikçe, mini mini güzel ve aydınlık bakışlı yavrular karışacak, büyük annelerine, hayatın her derdini unutturacaktı.

Yeni bir hayata doğru yürürlerken, sevinç ve heyecandan dolayı gözlerindeki yaşları gizlemeye çalışan ak saçlı anne, evlâtlarının kolları arasında kendisini o kadar mutlu hissediyordu ki, kendi kendine:

— Yarabbi! Mümkün müydü, bu kadar mutlu olmam mümkün müydü? diye mırıldanıyordu.

II

İkî yıl sonra.

1925 yılının güzel bir Nisan sabahıydı.

Ümit'in ilk defa Selânik'e ayak bastığından beri tam on yıl geçmişti.

Selanik istasyonu bugün oldukça kalabalıktı. Biraz sonra Karaağaç'tan gelecek olan trendeki bir yolcuyu karşılamak üzere Selanik'teki Türk konsolosluğu memurları,, kalabalık arasında göze çarpıyordu.

232

Türk konsolosluk memurları bir araya toplanmışlar, etraftan kimsenin duymayacağı bir sesle konuşuyorlardı. Biraz yaşlıca olan birisi:

— Acaba yeni gelen konsolos nasıl bir adam? diye sordu.

Kısa boylu, tık nazca olanı cevap verdi.

— Birinci Dünya Savaşı'yla Kurtuluş Savaşı'nda büyük yararlıkları dokunan ordunun kıymetli subaylarından-mış... Kurtuluş Savaşı'nda aldığı bir yaradan dolayı, sof kulağının işitme kaabiliyetini kaybettiği için askerlikten ayrılarak Dışişleri Bakanlığında görev almış, çok kültürlü, üç lisan bilen olgun ve ciddi bir insanmış...

Çok geçmeden tren gözüktü ve yavaşlayarak istasyona girdi. Konsolosluk memurları arkadaki yataklı vagona doğru koştular.

Tren durduktan biraz sonra, ar kadaki vagonların birinden ilk önee, şakaklarında kendisine çok yakışan beyaz saçlar bulunan uzun boylu, yakışıklı bir adam indi, sonra elini bir kadına uzatarak:

— Dikkat ediniz anneciğim! Ayağınız kaymasın, dedi. Sonra konsolosluk memurları da yanlarına yaklaştılar:

— Hoş geldiniz Ümit Bey!

Ümit, güler yüzle kendisini karşılayan memurlara bakarak cevap verdi:

— Teşekkür ederim. Zahmet etmişsiniz. İçlerinden, kibar ve orta yaşlı biri, Ümit'e yaklaşıyor:

— Size kendimi ve arkadaşlarımı tanıtayım konsolos bey! dedi. Bendeniz konsolosluk başkâtibi Sedat, arkadaşlarım Mehmet, Bedri ve Cahit beyler de konsolosluk memurlarıdır.

Ümit, her birinin ayrı ayrı ellerini sıktıktan sonra:

— Memnun oldum, dedi.

Sonra konsolosluk kavasına dönerek ilâve etti :

— Eşyanın taşınması için bir adam temin etmenizi rica ederim.

— Hayhay konsolos bey! Otomobiliniz istasyonun önünde bekliyor. Siz buyurun, ben eşyanızı taşıtırım.

Otomobille konsolosluk binasına giderlerken, Ümit

233

-hiç konuşmuyor, dalgın dalgın bakışlarla şehrin caddelerini seyrediyordu.

İşte, şimdi önünden geçtikleri Büyük Selanik Parkı' -nın güney tarafındaki kanepede, Liza ile birçok defa buluşmuştu.

Anılar kalbine bir dalga gibi hücum ediyordu. Izabel... Misis Roza... Ümit bu sıkıntıdan kurtulmak için annesine baktı. O sırada Şahende hanım da, kendisine bakıyordu. Oğlunun kolundan tutarak:

— Gülsüm şimdi yanımızda olsaydı, o da burasını görürdü Ümit, dedi.

— O şimdi buradan çok daha güzel bir şehirde anne! İzmir'in baharı buradan daha güzel olur.

— Anne yüreğinin ne olduğunu bilmez misin Ümit?

— Haklısın ama anneciğim. Gülsüm ordunun en gözde bir subayı ile evlendi. Hamdolsun düğününü yaptın, mutluluğunu gördün. Daha ne istiyorsun?

— Allah'a çok şükür. Hiçbir istediğim yok evlâdım. Birdenbire aklıma geldi de...

— Şimdi benim yanımdasın. Gülsüm mutlu olduğuna göre onu düşünüp üzülmemen gerekir.

— Senin yanında olduktan sonra, her yer bana cennet gelir oğlum! Bu yaştan sonra, benim gibi ihtiyarlamış bir kadının ne arzusu olur ki! Bütün dileğim, senin de mutlu olduğunu görmektir.

Ümit, annesinin son sözlerinin ifade ettiği gizli anlamı hemen sezmişti. Şahende hanım, oğlunu o kadar ısrarla evlendirmek istediği halde Ümit bir türlü rıza göstermemiş ve hayatında ilk defa olarak annesinin bu arzusunu yerine getirmemişti.

Otomobil, büyükçe bir binanın önünde durdu. Ümit, annesinin kolundan tutarak:

— İnelim anneciğim, dedi.

İkisi de otomobilden çıktılar. Şahende hanım, hayran hayran, çiçeklerle dolu bir bahçenin içinde bulunan konsolosluk binasına bakarak mırıldandı:

— Bina çok güzelmiş Ümit! Hele bahçesine diyecek yok! Ne kadar çok gül var.

234

Ümit, annesinin koluna girdi ve yeni, hiç bilmediği bir âleme giriyormuş gibi heyecanlı adımlarla konsolosluk binasına doğru yürüdü.

III

Aradan bir ay geçmişti.

Siyah renkli bir otomobil, Aya Silyos çiftliğine giden •ağaçlıklı yoldan ilerliyordu.

Arabayı, şakakları hafif ağarmış ve mazinin tatlı hatıralarına dalmış bir erkek kullanmaktaydı. Bu, Ümit'ti. Arabada başka kimse yoktu.

Çiftliği, dışardan ayıran çitin önüne gelince, otomobilden indi ve kapısını kapattıktan sonra yürüdü. On yıl önce kapı yerine kullanılan tahtaperde şimdi yoktu. Çitlerin bir kısmı bozulmuş, bir kısmı da tamamen ortadan kalkmıştı.

Şapkas ını eline aldı ve ağır ağır ilerlemeye başladı. Buraları ne kadar değişmiş, ne kadar bozulmuştu! Yolun etrafını kaplayan ağaçlar, âdeta yabanileşmiş, dallar birbirine sarılmıştı. Kimbilir kaç defa geçtiği bu yol, bakımsızlıktan dolayı bir hayli bozulmuştu.

Evin etrafını kaplayan ağaçlara gelince durakladı. Burası bir orman hâlini almıştı. Yerdeki çakıl taşları kaybolmuş, her tarafı otlar ve ağaç kökleri bürümüşü.

Yalnız bu bitki kalabalığı içinde, bir zamanlar İzabel' -le altında oturdukları ve başbaşa Lakanda gölünü seyrettikleri badem ağaçları iyice farkediliyordu. Fakat yıllar-danberi bakımsız kaldığı için vahşileşmişti. Çiftlikten göle inen patika yol ise tamamen kaybolmuştu.

Çiftlik binası daha dün buradan ayrılmış gibi, eski şeklini muhafaza ediyordu. Yalnız pencerelerin kepenkleri kapalıydı. Duvarların bazı yerlerinde de sıvalar dökülmüşü. Bunun dışında çiftlikte her şey, doğanın kanunlarına uyarak yabani, bakımsız bir hâl almıştı.

Evin kapısı önüne varınea büsbütün heyecanlandı. Bu kapıyı ilk defa çaldığı günü hatırlıyordu.

« — Kim o?»

235

« — Ben Filip.»

Sanki bu sesleri işitiyordu.

Elini, kapının ziline götürdü ve birkaç defa zilin ipini çekti. İçerden hiçbir cevap gelmiyordu. Acaba kimse yok muydu? Bu kadar vahşi, bu derece bakımsız bir çiftlikte herhalde insan bulunmazdı.

Evin etrafını dolaştığı halde hiçbir insana rastlaya -mamıştı. Yalnız göle bakan pencerelerden birisinin pan-curu açıktı. Aldanmıyorsa, bu bir zamanlar kendisinin yattığı odanın penceresiydi. Bir geceyarısı Ümit'e haber getiren ajan, su oluşuna tutunarak o pencereye kadar çıkmış, hattâ kendisi de aynı oluşa tutunarak aşağı inmişti.

Bunu düşünmek Ümit'e tuhaf bir his verdi. Heyecan, macera ve mutluluk dolu tatlı hâtıraları, sanki kalbinde yeniden canlanıyor, hayat buluyordu.

Su oluşuna doğru yürüdü. Hayatın çetin mücadeleleri arasında eski zindeliğini kaybetmiş olan Ümit, şimdi sanki yeniden bir kuvvet bulmuştu. İki su oluşuna tutunarak tırmanmaya başladı. Hayret! Kendisini bundan on yıl önceki Ümit gibi çevik ve zinde hissediyordu. Biraz daha gayret gösterince, pencerenin yarısına kadar çıktı.

Şu anda onu birisi görse, herhalde Ümit için pek de iyi şeyler düşünmezdi. Bir konsolos, hırsız gibi terk edilmiş bir çiftliğin açık kalmış penceresine tırmanıyordu!

Evd e nelerle karşılaşacaktı? Acaba içerde hiçbir şey yokmuydu? Bütün odaları terk edilmiş, sahipsiz bırakılmış mı görecekti?

Ya Izabel? Ya Misis Roza? Onlar ne olmuşlardı? Nereye gitmişlerdi?

Bunları düşünürken bir taraftan da hırsız gibi su oluklarından y ukarı doğru tırmanıyordu. Nihayet pencereye geldi ve camı hafifçe itti. Pencerenin bir kanadı açılıver-mişti. Diğer kanadın arkasındaki mandalı el yordamıyla açtı ve çevik bir hareketle içeri atladı.

Aldanmamıştı. Burası, tam on yıl önce yattığı odaydı. Fakat içerde hiçbir şey yoktu. Tavanın bazı yerleri delinmiş ve bozulmuştu. Tavandan yere kadar örümcekler sarkıyordu. Odada, yıllardanberi kapalı bulunmaktan do-

layı, sıkıcı ve boğucu bir hava, tuhaf bir koku vardı.

Evvelce karyolasının bulunduğu yer rutubetten çürümüş ve taban tahtalarının bir kısmı çökmüştü. On yıl ön* cesinden kalan yegâne şey, duvara çakılı kalmış olan bit çivi idi. Bu çiviye bir zamanlar İzabel'in ölen ağabeyi David'in resmi asılıydı. Bu resmin karşısında İzabel kerv dişini sorguya çekerken az mı ter dökmüştü?

Sağ taraftaki duvarın hemen orta yerinde siyah bir is lekesi dikkatini çekti. Geceleri masada çalışırken, ba-zan lâmba tüter ve duvarda bir is lekesi bırakırdı.

Ağır ağır kapıya doğru yürüdü ve tokmağı çevirerek açtı. Sofaya çıkıp da İzabel'in yattığı odanın kapısını görünce, tuhaf bir heyecana kapıldı. Belki İzabel içerde idi! Hâlâ kendisini büyük bir ümitle bekliyordu.

Kapının tokmağını ağır ağır çevirdi ve âdeta korkarak içeriye baktı.

Karyolanın üzerinde, b eyazlar giyinmiş yatan bir genç kız kollarını açmış:

— «Nerede kaldın sevgilim? Hani dün geleceğini vaadetmiştin?» diyordu.

Ümit, gördüklerine inanamıyordu. Heyecanla birkaç adım yürüdü, sonra karyolaya doğru koştu.

— «Ümit! Ümit! Seni o kadar bekledim ki!» Ümit, sanki bu sözleri işitmişti.

Etrafına bakındı. Odanın içinde sanki her şey birden siliniverdi. Ne karyola, ne karyolanın üstündeki kız, ne de penceredeki tül perdeler vardı...

Elini başına götürerek:

— Hayâl görmüş olacağım! diye söylendi.

Hava, pek sıcak olmamasına rağmen terlemişti. Pencerenin önüne doğru gitti. Odadaki hava oldukça bunaltıcı idi. Pencereyi açtı. Daha sonra pancurların kapaklarını yan taraflara iterek çengellerini taktı. İçeriye

birdenbire temiz bir hava dolmaya başladı. Sonbahar kokan bu hava, ciğerlerine kadar siniyor, ruhundaki kasvet yavaş yavaş dağılıyordu.

Bu oda, bir zamanlar aşklarının birleştiği yer olmuş, İzabel'le son geceyi burada geçirmişti. Yarabbi, bütün bu

237

nötüralar ve o harikulade günl er, hep burada mı yaşanmıştı? Şimdi metruk ve bakımsız bir halde rutubet kokan bu odada gerçekten bir zamanlar İzabel mi yatmıştı?

Odadan dışarıya çıktığı zaman âdeta hasta gibiydi. Sofadan oturma odasına geçti. Bu odanın da diğerlerinden hiç farkı yoktu. Odanın hemen her tarafını örümcek ağları kaplamıştı. Tavandan sızan sular, duvarları ve tahtaları harap etmişti.

Eskiden şömine olan yer tamamiyle yıkılmıştı. Pencerenin bazı camları kırılmış ve kısmen açık bulunan pan-curlardan içeri giren kırlangıçlar, odanın köşelerinde yuva yapmıştı.

Oradan aşağıya hole indi. Burası, İzabel'le ilk defa karşılaştığı yerd i. Çok iyi hatırlıyordu. Akşam olmak üzere idi. Derin bir sessizlik içinde bulunan evden ilk önce ayak sesleri duyulmuştu, sonra kapı açılarak İzabel'in güzel yüzü ve menekşe gözleri gözükmişti. Ümit, hemen içeri girmiş ve zemini taşla kaplanmış olan yerde, İzabel'le ilk konuşmasını yapmıştı! İzabel o gün saçlarını örmüştü. Çok tatlı ve şirin bir sesle niçin geciktiğini sormuştu. Yarabbi, o hayatla dolu olan sesin sahibi şimdi neredeydi?

Holü gezdikten sonra tekrar yukarıya çıktı ve odasına geçti. Buraları tahammül edilmez bir şekilde, ona mazarını hatırlatıyor, boğazını tıkayan yakıcı bir şey sanki? nefes almasına engel oluyordu. Pencereye çıktı. Su oluğuna tutunarak aşağıya inmeye başladı.

Tam toprağa ayağını basmıştı ki, açık olan odasının penceresinden titrek, esrarengiz bir ses duyuldu:

— «Ümit! Gitme, ben buradayım! Gitme!»

Ümit heyecanla sarsıldı. Pencereden gelen sesler, gerçekten İzabel 'in

sözleri miydi?

Adetâ koşar adımlarla oradan uzaklaştı. Otomobiline doğru yürürken, karmakarışık olan zihnini bir türlü to-parlayamıyor, bir rüyada imiş gibi etrafına şaşkın şaşkın bakıyordu.

Otomobiline adetâ güçlkle bindi. Motörü çalıştırırken ağ açların arasından bir ses hâlâ tekrarlıyordu:

— «Ümit, gitme, ben buradayım!»

238

Çok geçmeden otomobil hareket etti. Gerilerde kalan çiftliğin vahşi bir hâl alan ağaçları, tatlı bir mırıltı ile sallanıyor, bu sallanış, Ümit'in dudakları arasında dolaşan kelimeye uyuyordu:

IV

Selânik'e dönünoe, Ümit'in açları tekrar başgöster* misti.

Çiftlikte o gün gördükleri bir türlü gözlerinin önünden gitmiyordu. Issız ve terkedilmiş çiftlik! Vahşileşmiş ağaçlar! Tavanlarından örümcek ağları sarkan odalar!... Bütün bunlar, kaybolmuş aşkının dilsiz ifadecikleri idi.

Günler ağır ağır ilerliyor. Ümit'in hayâl kırıklığı gittikçe artıyordu. Bununla beraber, İzabel'le annesinin çiftlikte bulunmayışının ve çiftliğin bakımsız, vahşi bir hâl almasının nedenini de bir türlü kendi kendine izah edemiyordu.

İzabel'i bir daha görmek ve onun yaşayıp yaşamadığını öğrenmek arzusu, içinde bulunduğu kâbusu büsbütün artırıyor. Artık, mazi, uyurken, gezerken, düşünürken onu yegâne meşgul eden şeydi. Kulaklarında İzabel'in sesi, gözlerinin önünde, tebessümü dolaşıyor, fakat duyduğu acıdan kimseye bahsedemiyordu. Hattâ, ruhunun taşkınlıklarını etrafa göstermekten çekiniyor ve bu mücadele onu o kadar yoruyordu ki, ekseriyetle odasından ayrılmıyordu.

Bir aralık, kendisini bu işkenceden kurtarmaya ve İza-bel'i ebediyen hatırandan silmeye karar verdi. Fakat her gece İzabel rüyasına giriyor, boynuna sarılıyor: «Ümit, beni terketme! Çiftlikten uzaklaşma!» diye

gözyaşları döküyordu.

Birçok zamanlar sanki İzabel'i görüyordu. İşte k arşısındaydı ve kendisine gülümsüyordu. Ona doğru koşuyor; tam İzabel'i kucaklayacağı sırada, bir rüyadan uyanır gibi kendisine geliyordu.

239

Bir Haziran günü, bindiği otomobil Ümit'i yine Ayu rfilyos'a götürdü.

Güzel bir pazar sabahıydı. Selanik'te n pek erken saatte hareket etmiş ve üç saat süren bir otomobil yolculuğundan sonra Lakanda gölünün kenarına gelmişti.

Göl, eski güzelliğinden hiçbir şey kaybetmemişti. Hele gölün sol tarafındaki salkım söğütlerin o kadar güzel ve çekici bir görünüşü vardı ki, Ümit, otomobili o tarafa sürmekten kendisini alamadı.

Baharın geldiğini müjdeleyen kuşlar, ağaçların dalları üzerinde neşeli neşeli cıvıldaşıyor ve gölün mavi sularına ışıklarını serpen güneş, ovayı yavaş yavaş ısıtıyordu. Güneyden esen ılık rüzgâr, gölün suları üzerinde oynayışlar yapıyor ve küçük dalgalar tatlı bir mırıltı ile sahilleri yıkıyordu.

Bu ıslak çimenlerin üzerinde kaç defa İzabel'le uzanmışlar, ya da ayaklarını sulara sarkıtarak balık tutmuşlardı.

Otomobilden inerek sahile doğru yürüdü. Uzakta, bir adam, gölün kenarına oturmuş balık tutuyordu. Ondan başka hiçbir insan gözüküyordu.

Ümit, balıkçıya doğru yaklaşırken, kalbinde hafif bir çarpıntı hissetti. Bu, Aya Silyos'ta gördüğü ve rastladığı İlk adamdı.

Yanına varınca:

— Kolay gelsin balıkçı, diye seslendi.

— Teşekkür ederim efendim.

— Gölden galiba güzel ve iyi balıklar yakalayabiliyorsunuz.

— Gölün balıkları enfes olur efendim. Fakat bu mevsimde az çıkıyor.

Adam, balık tutmaya çalışırken bir taraftan da konuşmasına d evam ediyordu:

— Siz buranın yabancısı mısınız?

— Uzun yıllar önce burada birkaç ay kalmıştım.

— Çiftlikte mi?

— Evet!...

Balıkçı başını iki yana sallayarak:

240

— Sekiz yıldanberi çiftlik bakımsız bir halde, diye cevap verdi. Gün geçtikçe de harap oluyor.

— Peki, sahibi filân yok mu çiftliğin?

— Varmış ama efendim, her ne sebeple ise, çiftlikte oturmuyormuş.

Balıkçı bir süre sustuktan sonra çekingen bir sesle sözüne devam etti:

— Burası uğursuz çiftlik diye ne kiralamak, ne de satın almak istemiyorlarmış!. Ben buraya geleli üç yıl oldu. O zamandanberi çiftlik bomboş. Yakın zamana kadar ihtiyar bir uşak, çiftliğin içindeki küçük bir kulübede kalıyordu. O da ölünce büsbütün bakımsız kaldı. Kimsenin, ne aradığı, ne de sorduğu var!...

— Sahibinin nerede bulunduğunu ve kim olduğunu biliyor musunuz?

— Vallahi bilmiyorum, efendim. Yalnız üç ay önce, genç bir kadını, elinden tuttuğu küçük bir çocukla bu

gölün kenarında gezerken görmüştüm. Balıkçı arkadaşım, bu genç kadının çiftliğin sahibinin kızı olduğunu söylemişti. Fakat bir daha görmedim.

Ümit heyecanlanarak:

— Genç bir kadın mı? diye sordu.

— Evet efendim! Açık kestane saçlı, menekşe gözlü güzel bir kadın?... Fakat pek kederli bir hâli vardı.' Elinden tuttuğu kızına bir şeyler söylüyordu, ama doğrusu ne dediğini duymadım.

Ümit'in beyni karmakarışık olmuştu. Aman Yarabbi! Yoksa o, kendi çocuğu muydu? Fakat İzabel, kendisine, karnında bir varlık taşıdığından hiç bahsetmemişti.

Balıkçıya veda ederek oradan uzaklaştı.

Artık hiçbir şey düşünemiyordu. Sanki gördüğü her şey yıkılmış, toprakla bir olmuştu.

V

Bununla beraber Ümit, Lakanda gölüne bir defa daha gitti.

Bir makaraya benzeyen otomobilin tekerlekleri, göle

241

F.: 16

giden şose yolu sara sara ilerliyor, otomobil susuz bir at gibi yolları içerek koşuyordu.

Akşam olmak üzereydi. Güneş ufka iyice yaklaşmış ve uzaktan görünen Lakanda gölünde, gelinciğe benzeyen bir kızılık, erimiş bal rengi peydan olmuştu. Daha sonra, artık parlaklığını kaybetmekte olan güneş, ufuktaki bulutları tutuşturmaya başlamıştı. Yan tarafta görülen ağaçlar ve çok uzaklarda hemen ufkun bittiği yerde yükselen başı dumanlı dağlar, akşamın sessizliğine bir o kadar daha güzellik katıyordu.

Sular yavaş yavaş kararmaya başlarken, Ümit, otomobili nden indi ve ellerini cebine sokarak gölün kenarına doğru ağır ağır ilerlemeye başladı. Bugün, sanki kendisini buraya atan gizli bir kuvvet vardı.

Göge baktı. Yıldızlar kandil gibi şuraya buraya ser -pişmeye başlamıştı. Göl sakin olmakla beraber, arasıra akşam rüzgârının tesiriyle, uyuklayan bir kadın göğsü gibi inip kalkıyordu.

Ay henüz doğmamıştı. Hafif esmerleşen gök altında, her şey, sahnede görülen dekor ağaçlar gibi, gerçek şekillerini kaybetmiş, yapışık, kurumuş bir levha halinde titreşiyordu.

U zakta, bir zamanlar Liza'nın kaldığı küçük kulübede, bir ışık yanmıştı. Bir içgüdüyle adımları o tarafa doğru gitti.

Ansızın, yüz metre kadar ilerde bulunan küçük kulübenin kapısı açıldı ve alaca karanlıkta bir kadınla küçük bir kız çocuğu dışarı çıktı.

Ümit, hemen ağaçların arasına gizlendi ve kadınla çocuğun nereye gideceğini merakla beklemeye başladı.

Beklemek uzun sürmedi. Birkaç dakika sonra, oldukça yaşlı bir kadın, elinden tuttuğu dokuz yaşlarında bir kız çocuğu ile gölün kenarına doğru yürüdü. Tam Ümit'in bulunduğu ağacın önünden geçerken, yaşlı kadın:

— Suzan, biraz çabuk ol! Hava karardı. Dua vaktine geç kalacağız! dedi.

Ümit, vurulmuş gibi yanındaki ağacın gövdesine yaslandı. Bu sözleri söyleyen, Misis Roza idi.

242

Dimağı müthiş bir uğultu içindeydi. Kalbine hücum eden acı düşüncelerle kendisinden o derece geçmişti ki, o kadar sabırsızlığına rağmen, Misis Roza'nın bundan sonraki konuşmalarını işitememişti.

Daha fazla düşünemedi ve ağaçların arasından çıkarak arkalarından yürümeğe başladı.

Misis Roza ve yanındaki küçük kız çocuğu ağır ağır ilerliyorlardı.

Yanlarına iyice yaklaştığı zaman, Misis Roza ile küçük kız gölün kenarındaki salkım söğütlerin arasında bir tümseğin önünde durdular.

Misis Roza acı dolu bir sesle:

— Suzan, dedi. Annen için dua etmeyecek misin? Küçük kız, Ümit'in o âna kadar farketmediği elindeki

küçük buketi, tümseğin üzerine koyduktan sonra duaya başladı.

— Ulu Tanrım! Bütün insanları mutlu olması için yarattın. Fakat iyi bir insan olan annemi genç yaşta elimizden aldın. Onun ruhunu takdis et! Annem, son anlarına kadar babamı bekledi. Fakat o, çok uzaklarda olduğu için gelmedi. Her ikisinin de günahını affet Tanrım!

Zavallı küçük, hıçkırıklarla ağlıyor ve küçük vücudu şiddetle sarsılıyordu.

Bundan sonra Misis Roza duaya başladı.

Ümit, artık hiçbir şey işitmiyordu. Akşamın esrarlı sessizliği içinde, az önce duyduğu sesler, onda hiçbir şüphe yaratmamıştı.

Onlara doğru koştu ve küçük kızın yanına varınca:

— Yavrum! Yavrum benim!

Diye kıza sarıldı. Sesindeki acı tonu işiten Misis Roza, şaşkına dönmüş, baba-kızın kucaklaşışını karşısında adetâ dili tutulmuştu.

Küçük Suzan, gördüklerine adetâ inanamıyordu. Şimdi boynunda asılı bulunan adam, gerçekten babası mıydı?

Çekingen ve titrek bir sesle:

— Babacığım! dedi.

Bu, doğduğundan beri söylemeye hasret kaldığı tek kelime idi. Hıçkırıklarını tutamıyor, ıslak yüzünü Ümit'in

243

göğsüne dayamış, duyduğu mutluluğun bir rüya olmasından korkar gibi sıkı sıkı Ümit'e sarılıyordu.

— Babacığım... İnanamıyorum... Gerçekten siz babam mısınız? Annemin söylediği ve bana uzun geceler anlattığı babam, siz misiniz?

Ümit, gözyaşlarını tutamayarak titrek bir sesle cevap verdi:

— Evet kızım!. Beklediğin baban benim!

Bu sırada Misis Roza da yanlarına gelmiş ti. Ümit'in yüzüne dikkatli dikkatli baktıktan sonra:

— Gözlerime inanamıyorum, dedi. Tam on yıl sonra bizi nasıl olup da hatırlayabildiniz?

Bu sözü söylerken, acı bir gülüş, Misis Roza'nın yüzünde zehirli bir rüzgâr gibi dolaştı.

— Size bunu anlatmak çok zor Misis Roza.

Ümit, kızının elinden tutarak birkaç adım yürüdü. Misis Roza da onu takip etti.

Ağaçların arasından çıkınca, yeni doğan ay, hepsinin yüzünü aydınlattı.

Misis Roza, Ümit'in yüzüne bakarak:

— Hiç değişmemişsiniz oğlum, dedi. Yalnız savaş yılları, bizim gibi sizde de oldukça derin izler bırakmış...

— Evet Misis Roza... Uzun bir savaş ve çetin yıllar geçirdik.

Gerisini söyleyemedi. Misis Roza, Ümit'e bir adım daha yaklaşarak:

— Anlıyorum evlâdım, dedi. Gerçi içinde bulunmadık, ama Kurtuluş Savaşınızı buradan takip ettik. Kara günler geçirdiniz. Neyse... Çok şükür, her şey geçti.

Birdenbire sustu. Boğazına tıkanan bir hıçkırık, konuşmasına engel oluyordu. Gözyaşları arasında:

— Zavallı İzabel, diye söylendi. Bugüne kadar yaşasaydı... Sizi bir defa daha gördükten sonra ölseydi...

Bu gerçeği bilmekle beraber, Misis Roza'nın bu kadar açık bir ifade ile İzabel'in öldüğünü söylemesi, Ümit'i dehşet içinde bırakmıştı. İzabel ölmüştü demek!... Yıllardır kalbinde kutsal hâtırasını taşıdığı sevgilisi ölmüştü.

Başı göğsüne düştü ve dudaklarından soluk gibi bir:

244

— Zavallı İzabel! sesi çıktı.

Sonra, başını Misis Roza'ya doğru kaldırarak acı bir sesle sordu:

— Ne kadar oldu?

— Üç ay...

Ümit'in ümitsiz başı tekrar önüne düştü. Bu cevap sanki onu oanevinden vurmuştu.

— Demek üç ay öncesine kadar yaşıyordu?

— Evet oğlum... Son anlarına kadar sizi düşündü ve isminizi ağzından hiç düşürmedi. Vasiyeti üzerine öldükten sonra buraya gömdük.

Ümit, bu yeri hatırlıyordu. O yağmurlu gecede, İzabel büyük aşkını kendisine bu salkım söğütlerin altında söylemiş ve ölünceye kadar seveceğine, yine burada yemin etmişti. Bir zamanlar, kalplerinin mabedi sandığı bu yer, şimdi aşklarının mezarı olmuştu.

Misis Roza ağır bir tonla tekrar konuştu:

— Zavallı İzabel, eğer geleceğinizi bilseydi, belki daha yaşardı. Tam on yıl, büyük bir ümit ve inançla sizi bekledi. Fakat son birkaç ay içinde, bütün kuvvetini kaybetmişti. Artık hiç kimse ile konuşmuyor ve hiçbir şeye inanamıyordu. Bir zamanlar geleceğinize o kadar inanmış olan İzabel, sizden bahsedildiği zaman acı acı gülüyor ve sadece «O artık gelmeyecek.

Yazık ki onu bunca yıl boş yere beklemişim» diyordu. Bunları söylerken yüzünde kısamı mahveden acı bir burukluk olur, sonra kızıyla birlikte odasına çekilir, ağlardı.

— İçinde bulunduğum durumu bilemezsiniz Misis Roza... Duyduğum acıyı anlatamam...

— Siza hak veriyorum evlâdım, acılarınızı anlıyorum. Eğer üç ay önce gelmiş olsaydınız, varlığınıza Izabel'i tekrar

hayata kavuştururdunuz. Kızım, size kavuşmanın vereceği sevinç ve mutlulukla belki daha uzun yıllar yaşar ve hiç olmazsa, o da diğer insanlar gibi, mutluluğun ne olduğunu bilirdi. Zavallı İzabel, bir gün bile mutlu olamadı! Her yerde, her sevdiği şeyde sizi aradı. Birlikte geçirdiğiniz günleri bana o kadar duygulu bir his

245

içinde anlatırdı ki, sanki varlığında her şey değişir, adınızı anmak bile onu mutlu etmeğe yeterdi.

Misis Roza bir süre sustuktan sonra ilerdeki kulübeyi göstererek:

— Uç yıldır bu kulübede oturuyoruz, dedi. Çiftlik Iza-bel için artık uğursuz gelmeye başlayınca, buraya taşındık. Evimize gitmek için zamanınız var mı?

— Hiç kuşkusuz Misis Roza?

Ümit, kızının kollarından tutarak kucağına aldı.

Akşam rüzgârı hafif hafif esiyor, ikisinin de yü zünü serinletiyordu. Ümit kollan arasında bulunan ve Izabel'e çok benzeyen kızına bakarken, o kadar büyük bahtiyarlık hissediyordu ki, içinden:

— Ah Yarabbi, gerçek mi? Izabel'den bir çocuğumun olduğu gerçek mi? diye söyleniyordu.

VI

Küçük kulübenin göle bakan odasına girince, ilk önce Misis Roza konuştu:

— Şöyle pencerenin kenarındaki koltuğa oturunuz Ümit!

ümit, kucağındaki kızı ile tarif edilen yere oturdu. Çok zaman önce, yine buradan, parlak mehtabın altında bir gümüş tepsi gibi parıldayan gölü seyrettiğini hatırlıyordu. Fakat o zaman karşısında Liza vardı, şimdi ise mutsuz bir anne...

Misis Roza:

— İzabel, bir gün sizin buraya gelip şu koltuğa oturacağınızı bilseydi, muhakkak sevincinden çıldırırdı, diye sözüne devam etti. Sizden on yıl hiçbir haber alamamak, direnme gücünü çok sarsmış, günden güne eritip bitirmişti. Son günlerinde görseydiniz belki de tanıyamazdınız. Tıpkı böyle bir akşam, göl ufukta kızılığın rengiyle tutuşurken, dudaklarında sizin adınız olarak ruhunu Allah'a teslim etti.

— Hiçbir vasiyet bırakmadı mı, Misis Roza?

— Her akşam, öldüğü saatte ruhuna dua etmemizi,

246

büyük günahını affetmesi için Allah'a yalvarmamızı söyledi. Bir de mezarının gördüğünüz yere yapılmasını istedi.

— Zavallı İzabel... Çok acı çekmiş olmalı!... Hele kendisinden bir kız çocuğu sahibi olduğumu bilmemem...

— Evet oğlum... Onu en çok üzen şey buydu...

— Ben son defa çiftlikten ayrılırken, bunu biliyor-muydu?

— Bilmez olur mu hiç oğlum? Ben dahi biliyordum. Siz çiftlikten son defa ayrılırken, karnında taşıdığı varlık üç aylıktı.

— Sahi mi söylüyorsunuz Misis Roza? Peki, bunu bana neden söylemediniz?

— İzabel, ısrarla söylememi istemiyordu. Bunu söylemekle sizi büyük bir

vicdan azabı içinde bırakacağını düşünüyordu.

Ümit, İzabel'in bu yüce duygusu karşısında yüreğinde derin bir sızı hissetti. Zavallı İzabel, kendisi için ne büyük bir fedakârlığa katlanmıştı! Ya çocuğu dünyaya getirdikten sonra? O zaman ne yapmıştı?

Bunu anlamak için:

— Çocuğu dünyaya getirdikten sonra hiçbir pişmanlık duymadı mı? diye sordu.

— Hayır, duymadı oğlum. Bütün felâket ve dedikodulara, sizi düşünerek ve bir gün geleceğinizi ümit ederek boyun eğdi. İzabel'in, bir kız çocuğu dünyaya getirdiği duyulunca nelerle itham edilmedi ki!. Savaş sırasında Yunan asker ve subaylarını odasına alan bir fahişe mi, adî bir sokak kadını mı, daha neler neler diye adı çıkmadı... Bütün bunlar, sizden uzak yaşamak acısı yanında, onun İçin hiç kalıyordu... Sonunda çiftlikte yaşayamaz oldu. O sırada Madam Mari de ölmüştü. Mirasçıları kulübeyi satılığa çıkarınca derhal biz aldık ve buraya yerleştik. İzabel'in burada hayata veda etmesi mukaddermiş... Halbuki o, burada ölmeyi istemezdi. Daima uzak, bilmediği diyarlardan bahsedirdi. Sizin anlatışınızla Türkiye'yi o kadar sevmişti ki, adetâ orasını gelecekteki vatanı olarak kabul ederdi. Tuhaf fikirleri vardı. Çiftliğimizi satmak ve siz gelip onu aldıktan sonra gideceği yerde bir çiftlik sa-

247

tın alarak sizinle ve kızıyla başbaşa yaşamak isterdi. Zavallı İzabel, daha üç ay yaşasaydı!

Misis Roza, bir süre sustuktan sonra titrek bir sesle sözlerine devamla:

— Birkaç yıldan beri de Türkçe öğrenmeye başlamıştı, dedi. Kasabada oturan bir Türk, haftada bir defa buraya geliyor, Türkçe dersi veriyordu. Hattâ kızına bile, Türkçede de böyle bir ad bulunduğunu duyduğu için «Su- zan» ismini koydu. Bir gün buraya geleceğinizi düşündükçe: «Anne, kimbilir Ümit benim Türkçe öğrendiğimi görünce ne kadar şaşıracak. Belki Ümit'in burada kalacak fazla zamanı olmaz. Beni hemen Türkiye'ye götürmek ister. Orada sıkıntı çekmemek için şimdiden biraz Türkçe öğrenmem gerek» derdi.

O âna kadar susan Suzan, İngilizce olarak söze karıştı:

— Hattâ bana bile öğretmeye başlamıştı babacığım! Misis Roza korka korka sordu:

— Peki, şimdi ne olacak oğlum? İlk önce sizin buraya ne için geldiğinizi öğrenmek isterim...

— Yunanistan'a, Türkiye'nin Selanik Konsolosu olarak geldim. Misis Roza, başka bir göreve tayin edilinceye kadar burada kalacağım.

Misis Roza sarsılır gibi oldu. Böyle bir cevap beklemiyordu. Sitemli bir sesle:

— Demek ki buraya İzabel için gelmemiştiniz? diye

sordu.

— Şey... Size nasıl anlatayım Misis Roza... Askerlikte bulunduğum sürece Türkiye'den ayrılamazdım. Sol ku-lağımın işitme kabiliyetini Kurtuluş Savaşı'nda bir bombanın yakınımda patlaması nedeniyle kaybedince, mesleğimden ayrılmak zorunda kaldım ve Dışişleri Bakanlığında görev aldım. Ve ancak bu suretle...

Odanın içinde bir süre sessizlik oldu. Misis Roza daima önüne bakıyordu. Ümit:

— Kızımı acaba sizden isteyebilir miyim? diye sordu.

248

Bu soru, Misis Roza için ikinci bir darbe oldu. Onun? burada yegâne tesellisi torunu idi. Acı ve titrek bir sesle:

— Ne söyleyeceğimi bilemiyorum oğlum, dedi. Eğer

ölürken İzabel'in vasiyeti olmamış olsaydı, torunumdan ayrılmak benim için imkânsızdı. Madem ki evlâdınızı istiyorsunuz... Zaten İzabel'in de arzusu buydu, pekâlâ, alabilirsiniz.

— Şüphesiz sizi de beraber Misis Roza.

— Teşekkür ederim evlâdım. Ben de zaten Londra'ya gitmeyi tasarlıyordum. Orada yaşlı bir hemşirem ve ahbablarım var.

— Suzan'ın benim yanımda kalması eğer sizi üzecek-se...

— O nasıl söz oğlum? Sizi bir evlâdım gibi sevdiğimi bilmez misiniz? Artık burada yaşamak kuvvetini kaybettim... Hele kızım

öldükten sonra, buraları.. Bilmiyorum, çiftliğin şimdiki halini hiç gördünüz mü? Tam üç yıl var ki, oraya ayak basmış değilim... Ucuz bir fiatla çiftliği satıp Londra'ya yerleşeceğim. Siz ve torunum mutlu olunuz da, benim için en büyük teselli budur. Arasına mektuplarınız, resimleriniz

geldikçe onlarla avunurum.

— O halde gidinceye kadar evimde kalınız Misis Roza.

— Evlâdım, rahatınızı bozmak bana azap verir. Türkiye'yi temsil eden resmî görevli bir memursunuz. Ben ise, kızının babasız bir evlât dünyaya getirmesinden dolayı, türlü töhmetler altında ezilmiş bir anneyim.. Sizin yanınızda birkaç ay kalıp da, hayatınızı, mesleğinizi zedelemek istemem. Halbuki kızınızı yanınıza alırsanız, size kimse bir şey söylemez. Manevî evlâdınız olarak nüfusunuza geçirir ve büyütürsünüz. Bu da sizin en tabiî hakkınızdır. Benim için hiç üzülmeğin.. Hayatın o kadar büyük ve sebepsiz cezalarına boyun eğdim ki, bu benim için müthiş bir şey olmayacaktır. Sizin mutluluğunuzu düşündükçe kendimde teselli bulacak, torunumun babasının yanında olduğunu bilmekle mutluluk duyacağım.

Misis Roza'nın bu sözlerini dinleyen Suzan, birden

249

-ağlamaya başlamıştı. Misis Roza yerinden kalkarak torununun yanına geldi ve saçlarını okşayarak:

— Ağlama yavrum, dedi. Bu akşam senin en mutiu günün olmalıdır. Yıllardır beklediğin babana kavuştun! Bundan büyük mutluluk olur mu hiç? Haydi yavrum! Babanın boynuna sarıl ve Allah'a dua et ki, sizi bir daha birbirinizden ayırmasın. Ben de yakın bir zamanda Londra'ya gideceğim... Bana resimlerini gönderirsin. Ben de senin için öreceğim kazakları yollarım.

Olmaz mı yavrum? Haydi, şu gözyaşlarını sil bakayım. Seninle böyle ağlayarak ayrılmak istemem Suzan.

Küçük Suzan, katılıreasına ağlıyor ve bir eliyle de büyük annesinin elinden tutarak:

— Nineciğim, diyordu. Ne olur, siz de bizimle birlikte gelin!

Misis Roza, onu üzmemek için:

— Belki bir gün gelirim, diye teselli etti. Siz şimdi gidiniz de... Sen Selânik'i görmüş ve beğenmiştin. Güzel tramvayları, büyük caddeleri var...

Sonra Ümit'in gözlerine bakarak:

— Evli misiniz? diye sordu.

— Hayır Misis Roza. Sadece annem yanımda. Misis Roza tekrar Suzan'a döndü: .

— Bak gördün mü? Gideceğin evde bir de babaanne var. Baban seni tatil günlerinde otomobiline bindirir ve gezdirir... Haydi bırak ağlamayı bakayım.

Sonra Ümit'e dönerek sordu.

— Bu gece Selânik'e dönecek misiniz?

— Annem bana oldukça düşkün bir kadındır Misis Roza. Eğer gitmezsem merak eder. Esasen, şimdi bile merak etmeye başlamıştır. Fazla kalamayacağım için özür dilerim.

— Hiç olmazsa yemek yiyin de öyle gidersiniz. Ben de bu arada torunumun eşyasını hazırlamış olurum.

— Hay hay Misis Roza...

Ümit, kızını hemen götürceğini sanmamıştı. Misis Roza ne iyi kalpli, ne fedakâr bir kadındı! Roza titrek bir sesle:

— Çocuklarını çok seven bir anne olduğum için, evlât sevgisinin ne olduğunu iyi bilirim oğlum, dedi. Madem ki kızınıza kavuştunuz, bir an önce yanına almanızda bir sakınca yok! Ben acılara ve sevdiklerimi elimden birer birer uçurmaya alışığım. Her şeyini kaybetmiş mutsuz bir kadın olarak memleketime dönmek, acı bir şey, ama başkasının mutlu olduğunu görmekle de duyulan zevkler vardır oğlum...

VII

Saat gecenin dokuzu olmuştu.

Mehtap sanki odanın içindeydi. Serin bir rüzgâr açık olan pencereden içeriye giriyor ve odadakilerin yüzlerini hafif hafif okşuyordu.

— Artık bize izin verir misiniz Misis Roza! Ümit'in bu sözleri, odanın içinde bir süredir dolaşan ^utlu havayı birdenbire bozdu. Misis Roza, sapsarı kesildi. Şimdiye kadar yürekliliğini muhafaza edebilmiş olan zavallı kadın, bu müthiş gerçeği, yalnız kalma gerçeğini, şimdi anlamış gibiydi.

Yeni elbiselerini giymiş, büyükannesinin yanında durmakta olan Suzan, birdenbire ağlamaya başladı. Zavallı Misis Roza, bir taraftan onu teselli ediyor, öte yandan da mendiliyle gözyaşlarını silmeye uğraşıyordu.

Veda etmeden önce Ümit:

— Acaba bahçenizde çiçek var mı Misis Roza? dedi. İzabel'in mezarına bir buket çiçek koymak istiyordum.

Suzan hemen atıldı:

— Var baba! Hem de çok var! Ben her akşam annem için topluyorum! Ben sizi götürürüm babacığım.

— Ama dışarıısı karanlık. Sen karanlıktan korkmaz mısın?

— Korkmam babacığım!

O sırada Misis Roza bir fener uzattı. Biraz sonra baba -kız çiçek toplamak için dışarıya çıkınca, odanın içinde yalnız kalan Misis Roza, müthiş bir acıyla kanepenin üzerine yığıldı.

251

Beş dakika sonra Ümit ve kızı, ellerinde birer buket çiçekle odaya girdikleri zaman, Misis Roza'yı sapsarı bir yüzle buldular. Fakat ikisi de bunun nedenini bildikleri için sustular. Sustular... Çünkü onlar da, babadan ve evlâttan uzun yıllar ayrı bulunmanın acısını çok iyi biliyorlardı.

Ümit, pardesüsünü ve şapkasını giydikten sonra Misis Roza'nın önüne geldi. Veda için söyleyecek kelime bulamıyordu.

— Allahısmarladık anneciğim, dedi. Size bu şekilde hitap etmeyi ne zamandanberi istiyordum. Bugün, bu arzumun gerçekleştiğini görmekle ayrı bir mutluluk duyuyorum. Bana bundan on yıl önce de gerçekten annelik yaptınız! Aslında bu deyimime çok önceden lâyıktınız!

Bu sözleri işitince Misis Roza gözyaşlarını tutamadı ve Ümit'in boynuna atılarak:

— Sevgili oğlum, diye mırıldandı. Ben de senden ne zamandır bu sözü beklemiştim. Artık mutlu ölebilirim. Çünkü bütün evlâtlarımı kaybettim, ama onların yerine mert ve yüce ruhlu bir evlât kazandım. Seni son defa öpmeme izin verir misiniz?

Misis Roza, Ümit'in yanaklarından şefkatle öptükten sonra torununu kucakladı ve onu bağrına basarak:

— Babanı çok sev kızım, dedi. Çünkü o sevmeye lâyıık bir erkektir.

Uçü de gözyaşlarını tutamıyorlardı. ümit ve kızı, Misis Roza ile vedalaştıktan sonra dışarı çıktılar.

Baba ile kız, kulübeden uzaklaşırlarken, Misis Roza, kapının eşiğinde, çiğnenmiş bir çiçek gibi yığılıp kaldı.

Gecenin sesizliğı içinde ve mehtabın ağaçlardan sızarak aydınlattığı mezarın başında, ince titrek bir kız sesi duyuldu:

— Büyük Allahı m! Bütün insanları, mutlu olması için yarattın. Herkese bir baba ve sığınacak bir yuva verdin. Fakat iyi bir insan olan annemi, zamansız elimizden aldın! Hiç olmazsa onun ruhunu takdis et! Babama kavuşturmakla duamı kabul ettiğin için sana minnettarım. An-

252

nemin ruhuna haber gönder ki; artık acı çekmesin ve ba -toama kavuştuğumu bilerek o da mutlu olsun!

Ümit, kızının elinden tuttu ve çok yavaş bir sesle:

— Haydi yavrum, gidelim artık, dedi.

Kızı hiç cevap vermeden yürüdü.

Az sonra otomobil hareket etti. Baba ile kız, mutluluk ve sevinç dolu bir uçuşla yuvalarına giderlerken, sanki «önlerinde yeni ufuklara doğru çiçekli yollar açılıyordu...

SON